

Le RÉA est un réseau, qui regroupe des écoles d'architecture françaises, d'Europe centrale et orientale. Le réseau est axé sur la coopération internationale des écoles d'architecture, dont le dénominateur commun est la francophonie. Cette coopération se développe dans le domaine de l'architecture, l'urbanisme, l'environnement et leur enseignement.

REA je organizácia, ktorá združuje školy z Francúzska, Strednej a Východnej Európy. Združenie sa orientuje na medzinárodnú spoluprácu škôl architektúry, ktorých výrazným spoločným menovateľom je frankofónnosť. Spolupráca sa rozvíja v oblasti architektúry, urbanizmu, životnom prostredí a venuje sa aktuálnym témam vo vzdelávacom procese.

PRIENIKY VO VZDELÁVANÍ

V RÁMCI SIETE ŠKÔL ARCHITEKTÚRY

REA

Ľubica ILKOVIČOVÁ - Ján ILKOVIČ - Yakoub MEZIANI

ISBN 978-80-227-4874-2

Prieniky vo vzdelávaní v rámci siete škôl architektúry REA

**Prieniky vo vzdelávaní v rámci siete škôl
architektúry REA**

Autori

©
doc. Ing. arch. Ľubica Ilkovičová, PhD.
doc. Ing. arch. Ján Ilkovič, PhD.
Ing. arch. Yakoub Meziani, PhD.

Recenzenti

prof. Ing. arch. Maroš Finka, PhD.,
*East China Normal University Shanghai a SPECTRA Centre of Excellence EU pri STU
Bratislava*
Ing. arch. akad. arch. Vladimír Bahna, PhD.,
arch. Milena Guest,
ENSA - École nationale supérieure d'architecture de Normandie, Rouen

Vydal

© Vydavateľstvo SPEKTRUM STU, Mýtna 30, 811 07 Bratislava 1
1. vydanie, Bratislava 2018
Publikácia je nepredajná.

ISBN

978-80-227-4874-2

Bratislava 2018

**PRIENIKY
VO
VZDELÁVANÍ**

**V RÁMCI SIETE ŠKÔL ARCHITEKTÚRY
REA**

Ľubica ILKOVIČOVÁ - Ján ILKOVIČ - Yakoub MEZIANI

Obsah

Úvod	6
1 Charakteristika siete REA a vzdelávanie	8
2 Komparácia systémov vzdelávania vybraných škôl architektúry REA	12
2.1 Charakteristika modelov vzdelávania vybraných škôl architektúry REA	13
3 Študentské súťaže a workshopy REA - nástroj prienikov vo vzdelávaní	18
3.1 Fenomén súťaživosti - prienik vo vyučovaných predmetoch	19
4 Ciele a metodika súťaživosti	22
4.1 Vyhodnotenie dotazníkovej formy výskumu	23
5 Prieniky a konfrontácie 1 - tematické súťaže	26
5.1 Charakteristika súťaží (3 ročníky - 3 lokality - 3 príbehy)	27
5.2 Kritériá a metódy vyhodnocovania súťaží	28
5.3 Súťaž - lokalita 1 (Modra - Slovensko)	31
5.4 Súťaž - lokalita 2 (Toulouse - Francúzsko)	52
5.5 Súťaž - lokalita 3 (Bochnia - Poľsko)	72
6 Hodnotenie výsledkov výskumu - súťaže	90
7 Prieniky a konfrontácie 2 - tematické workshopy	94
7.1 Tri workshopy - jeden cieľ	94
7.2 Workshop - lokalita 1 (Modra - Slovensko)	98
7.3 Workshop - lokalita 2 (Toulouse - Francúzsko)	108
7.4 Workshop - lokalita 3 (Bochnia - Poľsko)	116
8 Hodnotenie výsledkov výskumu - workshopy	124
9 Závery	128
Referencie	131

Úvod

Vznik vedeckej monografie je výsledkom aktívnej účasti autorov publikácie z FA STU v združení REA. Združenie REA (Réseau des écoles d'architecture) existuje od roku 1990 a spája frankofónne školy z Francúzska, Strednej a Východnej Európy. Združenie bolo kreované v Montpellier z 11 frankofónnych škôl architektúry, zastúpené bolo Bulharsko, NDR, Maďarsko, Poľsko, Rumunsko, Československo, Juhoslávia a štyri školy z Francúzska - Bordeaux, Marseille, Montpellier a Toulouse. V súčasnosti sa sieť REA rozšírila o Arménsko, Ukrajinu, Rusko, Macedónsko, Azerbajdžan, Slovinsko, Litvu, ku ktorým sa pridali ďalšie francúzske školy architektúry v Clermont-Ferrand, Lille, Rouen, Lyone a Grenobli.

Združenie sa orientuje na medzinárodnú spoluprácu škôl architektúry, ktorých výrazným spoločným menovateľom je frankofónnosť, ale najmä frankofilnosť.

Charakteristickými aktivitami v rámci REA je každoročné stretnutie a vyhlásenie študentskej súťaže, organizácia konferencie a workshopu na medzinárodnej úrovni. Spolupráca prináša široké pole pôsobenia v oblasti architektúry, urbanizmu i dizajnu a rozvíja trend organizovania stretnutí s aktívnou účasťou pre študentov architektúry a ich pedagógov.

Ďalším dôvodom vzniku publikácie je aplikovanie metód výskumu - *research by design* v kombinácii s výskumom v architektonickom vzdelávaní *research in architectural education*, ktoré sú vlastné tvorivým oblastiam, kakým architektúra jednoznačne patrí. Výskum nadväzuje na súťažné a workshopové aktivity, s cieľom ukázať spôsob, ako vtiahnuť danú aktivitu do procesu a metodiky výučby.

Mimoriadne významné fakultné iniciatívy sa odštartovali jubilejným 20. stretnutím REA v roku 2016, ktoré organizovala FA STU v Bratislave prvý krát vôbec, s veľmi pozitívnymi ohlasmi. Prvenstvo získala fakulta aj v snahe publikovať výsledky stretnutia s vedeckým i edukačným rozmerom. Výsledkom sú dve publikácie. Prvou je zborník vedeckých príspevkov: *Visions pour la revitalisation des territoires ruraux_Vízie revitalizácie rurálnych miest*, kde publikovali pedagógovia zo škôl a univerzít, ktoré sú členmi združenia.¹

Druhou publikáciou je uvádzaná vedecká monografia, štruktúrovaná na teoretické a prakticko-teoretické kapitoly. Teoretická časť sa zaoberá prienikmi v troch úrovniach: prienikmi metód vo vzdelávaní v rámci škôl v sieti REA², prienikmi súťaživosti do metodiky a prienikmi výstupov súťaží späť do výučby. Prakticko - teoretická časť sa orientuje na analýzu súťažných návrhov a návrhov z workshopu z rôznych hľadísk, s cieľom spätnej väzby na inováciu metód vo výučbe.

Publikácia zároveň slúži ako metodický návod pre možnosti prieniku výučby a súťaží všeobecne, nielen v rámci predmetného združenia, ako inšpirácia pre podchytenie a rozvíjanie spolupráce v univerzitnom prostredí.

Charakteristika siete REA a vzdelávanie

1

¹ Editori zborníka sú riešitelia grantového projektu a zároveň pedagógovia na Fakulte architektúry STU v Bratislave: Ilkovičová, L. Meziani, Y., Ilkovič, J. Zborník prináša výsledky výskumu pedagógov zo škôl architektúry združených v REA (z FA STU, BME Budapešť, ENSA Toulouse, AUAC Baku, ENSAP Lille).

² Do publikácie bol výber škôl architektúry determinovaný úzkou spolupracou Fakulty architektúry STU s vybranými francúzskymi školami v rámci programu Erasmus. Dôvod orientácie na francúzske školy bola aj spolupráca s Francúzskym inštitútom v Bratislave, ktorý sa angažoval a finančne podporil organizáciu stretnutia REA 20, organizovaného Fakultou architektúry STU v Bratislave.

1 Charakteristika siete REA a vzdelávanie

Proces architektonického vzdelávania má veľa premenných lokálnych faktorov, od ktorých sa odvíjajú obsahové a metodologické aspekty vzdelávania na jednotlivých školách. Školy združenia REA nie sú výnimkou. Architektonické vzdelávanie na predmetných školách prebieha podľa rôznych modelov, organizačných schém a vzdelávacích metód. Idea komparácie vzdelávania v rámci siete REA vychádza z výberu škôl a fundament je poznanie počas študijných pobytov a programu Erasmus+. Vzdelávanie na školách má rovnaký cieľ, ale odlišné cesty a metódy na jeho dosiahnutie.

K Fakulte architektúry STU boli na základe uvedených faktov vybrané školy: ENSA Rouen - École nationale supérieure d'architecture de Normandie v Rouen a ENSA Toulouse - École nationale supérieure d'architecture de Toulouse.

Cieľom prezentovania prienikov vo vzdelávaní je prinášať nové impulzy pre všetky zúčastnené fakulty. Partnerstvá škôl v rámci siete REA vytvárajú platformu pôsobenia, ktorá vychádza z trendu organizovania stretnutí zameraných na aktuálnu tému rezonujúcu v spoločnosti s aktívnou účasťou študentov a učiteľov. Hľadanie prienikov podporujú spoločné ateliérové súťažné témy a spoločná prezentácia výsledkov s väzbou na pedagogické procesy. Z dôvodov užšej spolupráce pomocou tvorby publikačných výstupov zo stretnutí, ktoré zvýšia ich vedecko-odbornú úroveň, je potrebná bližšia špecifikácia prienikov.

REA môže fungovať iba ako „HUB“ architektonického vzdelávania frankofónnych škôl strednej a východnej Európy. Musí rozvetvovať a spájať, rozvíjať spoluprácu [1], hľadať prieniky, ktoré každú školu posúvajú ku kvalite. Vzdelávanie architekta sa zväčša odvíja od požiadaviek na odborný profil nevyhnutný pre výkon povolania. Otázkou v tomto kontexte je, ako dosiahnuť relatívne jednotný cieľ a kvalitu pri vnútornej rozmanitosti škôl. Každá škola má svoje tradície, na ktorých zakladá výučbu, zároveň musí reflektovať aj vývojové procesy a medzinárodné vplyvy.

Internacionalizácia vzdelávania je následne krok, ktorý prispieva k lepšej pripravenosti študentov na prácu v praxi. Porovnávanie metodík, ale aj aplikovanie či prepájanie prínosných momentov v modeloch výučby je tým správnym krokom [3]. Komparácia vzdelávania v rámci bližšie poznaných škôl v sieti REA môže byť impulzom pre všeobecnú inovatívnosť a môže ukázať škole moderné a náležité smerovanie.

Nielen pri architektonickom vzdelávaní je dôležitá spolupráca, prepájanie a prieniky, potvrdzujú to autori Nedic, Nafalski, (2015). „Križovanie“ rôznych disciplín, multidisciplinarita ukazuje študentom príležitosti na spoluprácu, ale aj rozvoj ich znalostí a zručností a zároveň [2].

Je nutné nastaviť *spoločné hodnoty*, ktoré je možné merať, testovať a overiť v konceptoch vzdelávania a následne uplatniť v medzinárodnom univerzitnom prostredí [4]. Nie je vhodné aby sa internacionalizácia sprofanovala a stala frázoou [5]. Práve hľadanie spoločného menovateľa umožňuje postaviť školy na rovnakú východiskovú líniu, čo uľahčuje komparáciu porovnateľných veličín (metód, faktov, hodnôt, obsahov). Dôvod porovnávania vystihuje fakt, že úroveň vzdelávania je dôležitou súčasťou ekonomického a hospodárskeho napredovania spoločnosti.

Vzdelávanie nevyhnutne ovplyvňuje celospoločenskú situáciu krajín, kde napríklad decentralizácia a trh na poli vzdelávania môže pozitívne vplyvať na jeho reštrukturalizáciu a reformy [6, 7]. Živá reflexia globálnej situácie v dnešnej dobe plnej udržateľných výziev, by mala tvoriť základnú zdravú os univerzitného vzdelávania.³

³ Agentúra ARRA v materiáli Hodnotenie verejných vysokých škôl a ich fakúlt (2005) uvádza: „V súčasnosti sú univerzity srdcom a hnacou silou rozvoja spoločnosti založenej na vedomostiach. Sú nenahraditeľné pre prosperitu a pozitívny vývoj globalizujúceho sa sveta. Svoje úlohy môžu plniť iba za dvoch predpokladov: že ostane zachovaný ich slobodný duch a že vzdelanie a výskum, ktoré poskytujú budú kvalitné.“ Možno dodať, že súťaživé prostredie tomuto faktu prispieva. Poháňa vpred univerzity v snahe byť lepším a konkurencieschopným.

Existujú kompetencie a atribúty, ktoré vyplývajú zo špecifik obsahu vzdelávania konkrétnej školy, ktoré si logicky každá škola chráni [8]. Vhodným príkladom sú špecifiká týkajúce sa metód architektonického navrhovania. V rámci fungovania v združení REA si autori dali za cieľ hľadať spoločné znaky a špecifiká najmä v postupoch výučby architektonického navrhovania a súvisiacich predmetov.

Metódy v navrhovaní môžu byť považované ako koncept myslenia pri riešení akýchkoľvek zložitých problémov, pretože poskytujú logické, tvorivé a konštruktívne pochopenie procesu dizajnovania a sú sprievodcom na dosiahnutie riešenia problémov [9].

Obr. 1 Modra

Obr. 2 Toulouse

Obr. 3 Krakov

Obr. 1 - 3 Grafické postre stretnutí REA 20 - REA 22

Komparácia systémov vzdelávania vybraných škôl architektúry REA

---

*_charakteristika modelov vzdelávania
vybraných škôl architektúry REA*

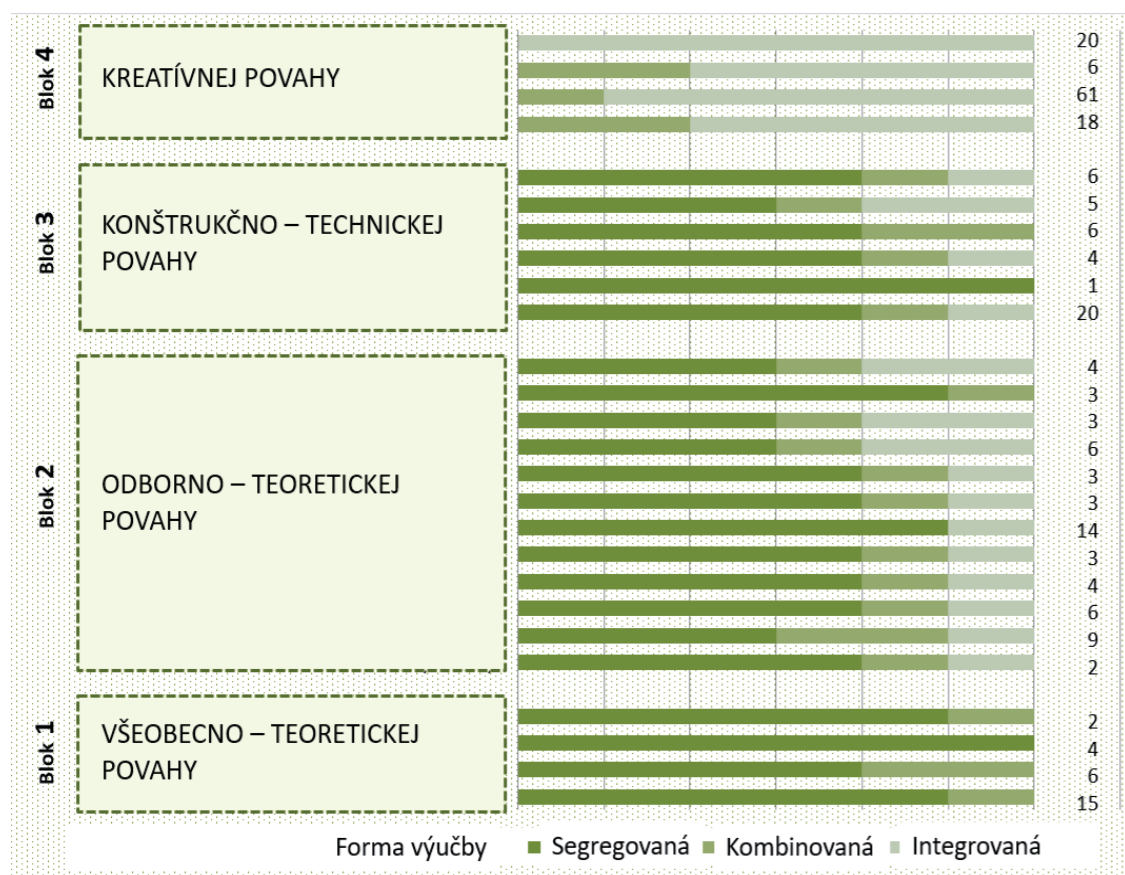
2 Komparácia systémov vzdelávania vybraných škôl architektúry REA

Najväčším problémom vysokých škôl (okrem ekonomických problémov) sú dve veci : čo a ako učiť. Podstatná je preto otázka: čo vplýva na správne postavenie metód? Typické sú atribúty, ktoré formujú pohľad dôležitý pre spoločenské vnímanie danej profesie. Skupina atribútov slúži ako mechanizmus, ktorý vplýva na metódy a obsah vzdelávania a vyzdvihuje pozitíva pri prienikoch vo vzdelávaní [10].

Monitorovanie sa v publikácii orientuje na porovnanie bakalárskych študijných programov, nakoľko vzdelávanie na tomto stupni zanecháva výrazné metodologické stopy pre ďalší rozvoj vzdelávania a osobnosti študenta. Pre základnú komparáciu bol vypracovaný analytický list bakalárskeho študijného programu architektúra a urbanizmus na FA STU a na tomto princípe následne blokovo vyhodnotenie ďalších vybraných škôl.

Pre porovnanie jednotlivých škôl bolo potrebné stanoviť metodicky relatívne obsahovo konštantné bloky predmetov. Vytvorené boli pomyselné štyri bloky s dosadenými predmetmi, ktoré reflektujú aj obsah výučby. Graficky sú bloky znázornené veľkosťou podľa počtu predmetov a ich kreditov s dôrazom na prezentovanie segregovanej, kombinovanej a integrovanej formy výučby (viď obr. 4), [11]:

1. predmety všeobecno - teoretickej (spoločenskej) povahy,
2. predmety odbornó - teoretickej povahy,
3. predmety konštrukčno - technickej povahy s presahom do predmetov kreatívnej povahy,
4. predmety kreatívnej povahy (ateliéry navrhovania).

Obr. 4 Porovnanie predmetových blokov výučby

Porovnanie jednotlivých okruhov predmetov bolo vykonané rovnakou metodikou, t.j. kvantifikovali sa porovnateľné formy výučby s priradeným počtom kreditov v jednotlivých blokoch predmetov. Hlavným cieľom bolo vytvoriť univerzálny porovnávací model uvedených blokov predmetov na rôznych školách na základe charakteristických foriem výučby s naznačením ťažiskovej aplikácie poznatkov v iných predmetoch (integrácia a prieniky poznania).

Rozmanitosť foriem vzdelávania pôsobí ako mozaika nasiaknutá tradíciou vzdelávania na danej škole, potrebami praxe a v súčasnosti obohatená prvkami internacionalizácie vzdelávania. Výsledky výskumu môžu byť inšpiráciou pre obsahové a metodické inovácie v architektonickom vzdelávaní jednotlivých škôl. Na základe komparácie vzdelávania vybraných škôl môžeme konštatovať, že porovnávané školy REA aplikujú relatívne diametrálne odlišnú metodickú koncepciu vzdelávania čím vznikajú tri metodické modely:

- metodický model vzdelávania 1. typu - segregovaný - SFV (*segregovaná forma výučby*),
- metodický model vzdelávania 2. typu - integrovaný - IFV (*integrovaná forma výučby*),
- metodický model vzdelávania 3. typu - kombinovaný - KfV (*kombinovaná forma výučby*).

2.1 Charakteristika modelov vzdelávania vybraných škôl architektúry REA

Model vzdelávania 1. typu - segregovaný

Vzdelávací model tohto typu je charakteristický pre školy s vyšším počtom študentov, pri ktorom sa predpokladá, že výučba sa po organizačnej stránke lepšie zabezpečí z hľadiska času a efektivity. To je formálna stránka modelu. Predpokladá silnú osobnosť na čele predmetu. Po obsahovej stránke je model výhodný z dôvodu komplexnosti obsahu jednotlivých predmetov. Vytvára pomyselnú „trendovú diagonálu“ postupného narastania malej miery integrácie od všeobecných predmetov k predmetom kreatívnej povahy - ateliérovej tvorbe.

Segregovaný, neinkluzívny model architektonického vzdelávania je založený na aditívnom zhromažďovaní poznatkov z jednotlivých predmetov „vedľa seba“. Ide o klasický model, v ktorom sa kladie dôraz na parciálnosť výučby a získavania poznatkov. Model je charakteristický aj tým, že má nízku úroveň organizačnej kompatibility s predmetmi ateliérov navrhovania a objavujú sa aj názory na nižšiu mieru koncepčného uplatnenia v predmetoch navrhovania, najmä z kategórie predmetov prvého a druhého bloku.

Tento model si vyžaduje výraznú koordinačnú osobnosť v osobe garanta študijného programu, resp. inštitucionálneho koordinačného orgánu. Nezodpovedanou otázkou ostáva miera udržateľnosti tohto modelu s prihliadnutím na trendovo postupne klesajúci počet študentov v ostatných rokoch. Nie vedeckou odpoveďou pre zachovanie modelu zostane snaha o zachovania tradície vo vzdelávaní. Fakulta architektúry STU je nositeľom prevažne tohto typu vzdelávania aj keď v ostatnom čase osciluje aj na princípoch tretieho modelu [12].

Výhody modelu : plošná zodpovednosť garantov predmetov za výučbu, možnosť hlbšej prezentácie aktuálnych problémov a poznatkov v jednotlivých predmetoch, autonómnosť a profesionalita vo výučbe predmetov.

Nevýhody modelu : rozdrobenosť výučby, časová a personálna náročnosť. Nevýhody možno charakterizovať konštatovaním V. Burjana z Komenského inštitútu v Bratislave: „Umelé a nevhodné rozdelenie učiva na predmety je hriechom školy ....“.

Model vzdelávania 2. typu – integrovaný

Vzdelávací model tohto typu je charakteristický pre školy s menším počtom študentov, ale toto konštatovanie nemôže byť axiomatiké. Je to racionálnejší model, ktorý sa dá dobre uplatňovať aj s menším konštantným počtom učiteľov na jednej strane, ale na druhej strane nepredstavuje obsahovú komplexnosť a detailnosť výučby. Ide o model „ušíť na mieru“ tematickým oblastiam

navrhovania, ktoré sú parciálne podporované multidisciplinárnou výučbou. V tom je podstata modelu a integrácie vzdelávania.

Dôraz je položený na výsledky predmetov navrhovania (ateliérov) a nie na parciálne výsledky a postupy vzdelávania. Špecifický odborný obsah výučby je subsystémom celku ateliérov pri zachovaní základných obsahových princípov vzdelávania z podporných disciplín. Model je charakteristický tým, že má vysokú mieru obsahovej kompatibility s ateliérovou tvorbou. Vyžaduje nižšiu mieru inštitucionálnej koordinácie výučby a otvára priestor pre individuálnosť a slobodnejšiu výučbu. Ako príklad uvádzame Krakovskú univerzitu so stratégiou výučby, ktorá pozostáva zo zavedenia technických predmetov do učebných osnov a z prijatia integrovaného prístupu k výučbe. Viaceré technické predmety sú začlenené do interdisciplinárneho predmetu *Integrovaný dizajn* a spomenutá spolupráca je najdôležitejšou črtou učebných osnov [13].

Integrovaný model predstavujú v rámci siete REA najmä francúzske školy. Tento model architektonického vzdelávania je založený na tematicky usporiadanom subsystéme výučby v rámci riešeného problému, resp. zadanej (ateliérovej) témy. Samotný subsystém je tvorený „vnútornými“ vzdelávacími väzbami, pričom vzniká multiplikačný a inkluzívny vzdelávací efekt. Mohli by sme to prirovnať k dnes už pomerne známemu modelu vzdelávania na princípoch konštruktivismu, ktorý sa začal vyvíjať koncom minulého storočia [12].

Výhody modelu : obsahová pružnosť vo vzdelávaní, racionálnosť v personálnom zabezpečení, časová a obsahová integrácia študijných povinností študentov a učiteľov.

Nevýhody modelu : nízka miera obsahovej komplexnosti prezentácie poznatkov vyplývajúcich zo študijného programu, väčšie nároky na koordináciu a organizáciu výučby pri väčšom počte študentov.

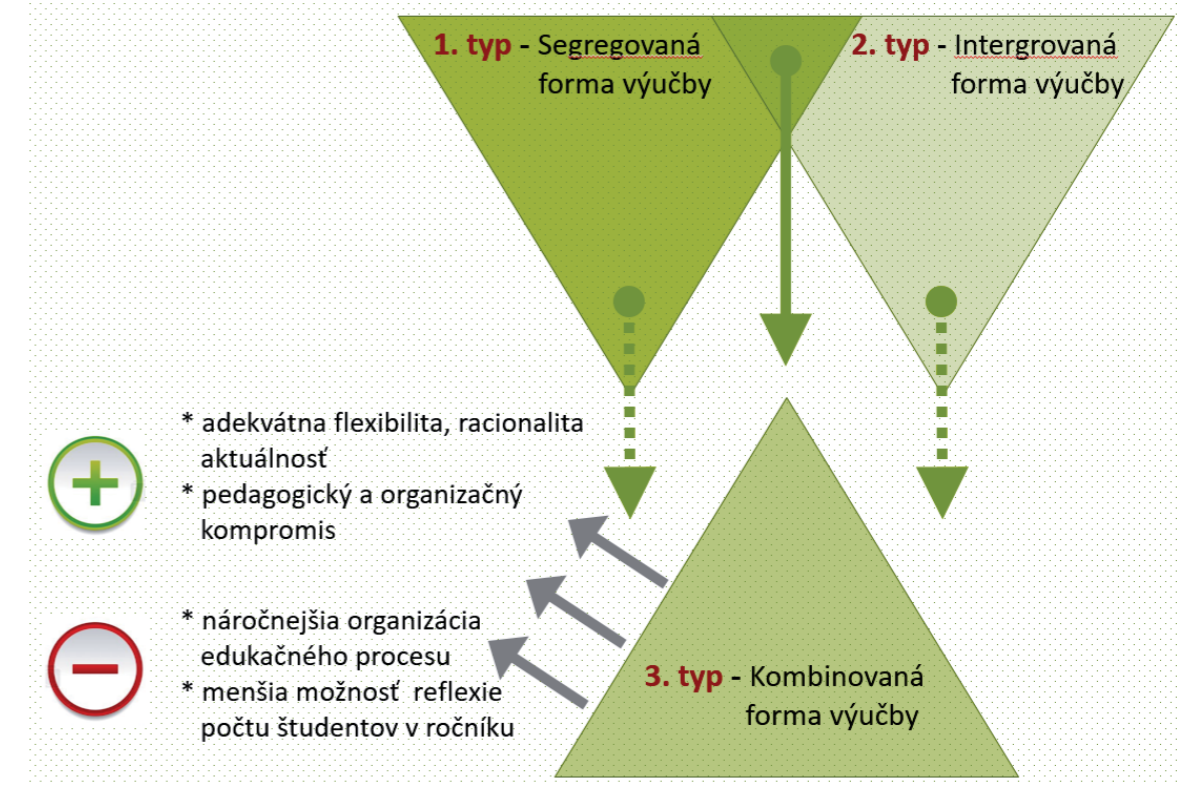
Model vzdelávania 3. typu – kombinovaný

Ide o pomyselný a takmer ideálny hybrid a primeranú kombináciu systému vzdelávania. Kombinácia poskytuje dostatočnú flexibilitu obsahu, adekvátnych foriem výučby a racionalitu výučby v podobe blokovej výučby predmetov. Predstavuje dostatočnú mieru pre uplatnenie individuálnosti v pedagogickom procese a zároveň je to model, ktorý má z hľadiska udržateľnosti najväčší predpoklad, nakoľko flexibilne odráža trendy, dynamiku a aj potenciál pre internacionalizáciu vo vzdelávaní a aplikáciu úloh z praxe. Typ úloh prepojených na prax a vhodných na aplikáciu v pedagogickom procese spĺňa požiadavky aktuálnosti a poskytuje most medzi teoretickým základom a praxou. Spojenie medzi akademickými znalosťami a v našom prípade inžinierskou praxou potrebuje náležitú aktivitu i zariadenosť učiteľa a študenta zároveň [14]. Od pedagóga sa vyžaduje nielen bežné zvládnutie predmetu, ale očakáva sa, že bude ovládať aj moderné technológie a vzdelávacie metódy aktívneho projektového i projektového – problémového vyučovania (v literatúre známe aj skratkou ako PPBL / Project-problem based learning), s jednoznačným cieľom pripraviť odborníka komplexne, ktorý nájde uplatnenie na medzinárodnom trhu práce [15, 16].

Prepojenie výučby a výskumu pracoviska prostredníctvom skúmania na základe dizajnu (navrhovania) je jedným z ďalších dôležitých aspektov, ktoré sú súčasťou PPBL [17].

Výhody modelu : primeraná flexibilita, racionálnosť, aktuálnosť a možnosť inovácií, pedagogický a organizačný kompromis

Nevýhody modelu : zložitejšia organizácia výučby, menšia miera reflexie počtu študentov v ročníku.

Obr. 5 Prieniky modelov výučby

Školy	Bloky predmetov	ECTS	Forma výučby predmetov			Aplikácia a integrácia vedomostí			
			SFV	KFV	IFV	1	2	3	4
FA STU Bratislava	1 Všeobecno - teoretické	27	█			█			
	2 Odborno - teoretické	60		█		█			
	3 Konštrukčno - teoretické	42			█	█			
	4 Kreatívne	105					█	█	█
ENSAT Toulouse	1 Všeobecno - teoretické	29	█			█			
	2 Odborno - teoretické	54		█		█			
	3 Konštrukčno - teoretické	18			█	█			
	4 Kreatívne	71					█	█	█
ENSA Normandie Rouen	1 Všeobecno - teoretické	26	█			█			
	2 Odborno - teoretické	45		█		█			
	3 Konštrukčno - teoretické	25			█	█			
	4 Kreatívne	76					█	█	█

Obr. 6 Porovnanie výučby troch škôl architektúry

Výsledky porovnania metódik a modelov

Otázka porovnávania metódik a spôsobu vzdelávania na jednotlivých školách je dôležitá, pretože je impulzom pre následnú aplikáciu vhodnej paradigmy. Porovnanie ukázalo aj zaujímavý architektonický poznatok, že metódy reflektujú priestorové usporiadanie škôl a naopak, priestorový

koncept umožňuje rozvíjať danú metodiku a spôsob vzdelávania architekta. Napríklad, prevaha kombinovanej a najmä integrovanej výučby v Toulouse, vyžaduje prevažne ateliérové priestory. Segregovaný spôsob vyžaduje klasické učebne a prednáškové priestory - príkladom je FA STU.⁴

V rámci výskumu sa hľadali tie najlepšie spôsoby a metódy, ktoré sú inšpirujúce a možno ich transformovať. Uplatnenie vo vlastných podmienkach umožňuje následne zdokonaľovanie systému edukácie.⁵ Na dôkladný a skutočne vzorový prerod je potrebná tiež premena personálna alebo personálno-generačná, nakoľko presvedčenia zástancov predchádzajúcej paradigmy bývajú často neflexibilné. V súvislosti s pedagogickou vedou nová metodika mnohokrát naráža na bariéru skúseností a činnosti v zabehnutých koľajach starších pedagógov. Dobré výsledky vzdelávania a výstupy učiteľov môžu presvedčiť.⁶ Komparácia vo vzdelávaní prináša nové a inovované modely, ktoré nenesú znaky prevratných vedeckých objavov, ale pohľad na metodiku v iných súvislostiach. Uplatňovanie modelov je relatívne jednoduché, zdĺhavé býva ich plné akceptovanie, zvyčajne až po preukázaní kvantifikovateľných výsledkov.

Ďalšie kapitoly prinášajú pohľad na prienik súťaživosti do aktívneho edukačného procesu a ako sa faktor súťaže zhodnocuje v metodike výučby. Bola uskutočnená komparácia výsledkov s uplatnením súťaže na základe fungovania dvoch modelov vzdelávania – integrovaného a kombinovaného [12].

Študentské súťaže a workshopy REA _nástroj prienikov vo vzdelávaní

3

_fenomén súťaživosti_prienik vo vyučovaných predmetoch

_predmety kreatívnej povahy

_predmety všeobecno_teoretické

_predmety konštrukčno_techické s prienikom do predmetov kreatívnych

⁴ Z pohľadu zmien a modernizácii výučby je vhodné, ak škola disponuje variabilnými priestormi, resp. objektom, ktorého dispozícia umožňuje robiť ľahké zmeny v prospech procesu inovácie výučby.

⁵ Tvrdenie, že je dobré inšpirovať sa tými najlepšimi vecami, čo ľudstvo stvorilo a následne sa pokúsiť o ich začlenenie do niečoho vlastného, patrí Apple mágovi Stevenovi Jobsovi. To je jeden zo spôsobov ako napredovať. Jednoducho osvedčené postupy použiť v nových podmienkach.

⁶ Fyzik Max Planck poukázal na to, že nová vedecká pravda nevíťazí preto, že by presvedčila svojich odporcov a otvorila im oči, ale preto, že jej odporcovia odídu a vyrastie nová generácia, ktorá túto pravdu prijme za svoju. Novú paradigmu si predchádzajúca generácia osvojuje len veľmi pomaly a čiastočne alebo si ju neosvojí vôbec.

3 Študentské súťaže a workshopy REA - nástroj prienikov vo vzdelávaní

Fenomén súťaživosti v metodike výučby má nastoliť zdravé konkurenčné prostredie. Ako možno dosiahnuť súťaživosť metodicky v typovo rôznych predmetoch a eliminovať najviac deklarovaný negatívny moment, ktorým je stres?

Súťaživosť, ktorá sa zákonite objavuje v rôznych oblastiach života každého človeka definujeme ako: „Interakčný proces prameniaci z vnútorných potrieb a/alebo vonkajších, kontextuálnych požiadaviek, v priebehu ktorého sa dve alebo viaceré osoby, (alebo skupiny) snažia o dosiahnutie pre všetky strany dôležitého cieľa, pričom ich šance na úspech sú približne rovnaké. Pocity súvisiace so súťaživosťou sú oveľa viac súčasťou nášho každodenného života, než samotné súťaživé správanie,“ [18].

Súťaživosť posúva vlastné hranice a aktivitu na vyšší level a v súčasnej dobe je absencia javu konkurencie takmer nepredstaviteľná. Vytvára platformu pre požadovaný kvalitatívny rámec výsledkov vzdelávania.⁷ Súperenie, konkurencia, porovnávanie sa s ostatnými patrí k prirodzeným ambíciám človeka. Ak sú vo vyučovaných predmetoch viditeľné výsledky v podobe kvalitných výstupov a je viditeľná aktivita študentov, o negatívach nemožno hovoriť.

V prostredí školy je nutné aby učiteľ nielen učil, ale rovnakou mierou zastával činnosti súvisiace s osobnostným napredovaním a komplexným rastom. To je predpoklad kvalitného učiteľa, ktorý prispeje k výchove mladých odborníkov. Výchova študentov do praxe znamená, aby získali zručnosti, vedomosti, ale aj aby boli pripravení na konkurenčné prostredie, čo musí pedagóg vo svojej praxi a priamo v metodike reflektovať. O dôležitom prínose vzdelávania a prípravy na konkurenčné externé prostredie, na formy aktívneho vzdelávania a súťaživosti odkazuje Európska komisia pre vzdelávanie [19]. Integrovanie súťaživosti ako motivačného nástroja do výučby pomáha pri modelovaní vzťahov a situácií z praxe. Vyučovacia metóda je tým účinnejšia, čím viac sa približuje skutočnému životu.

Dôvodom uplatňovania uvádzanej metodiky sú skúsenosti, že na vyšších stupňoch vzdelávania sa stretávame s nízkou motiváciou a slabým zanietením. Taký prístup študenta ku štúdiu charakterizujú Gabriela Platková Olejárová, 2013: „*My máme novodobého študenta, chce dostať diplom, nechce dostať vedomosti, česť výnimkám*“.

Motivácia študentov ako súčasť aktívneho vzdelávania musí byť prítomná v metodike výučby. Metodika vychádza z kvality vzťahu učiteľa a študenta, má výrazný vplyv a dopad na efektivitu i kvalitu výchovy a vzdelávania [20]. Existuje klasické chápanie vyučovania, ktoré je z pohľadu žiaka viac pasívne. Mnohé štúdie sa zaoberajú hodnotením metodiky s dominanciou učiteľa, kde sa žiak – študent posúva do polohy poslucháča a prepisovateľa poznámok. Naopak, moderné aktívne vzdelávanie znamená zamestnať žiaka v čo najväčšom podiele, využívajúc široký okruh zmyslového aparátu [21]. K uvedenému je nevyhnutná tvorba špecifického prostredia, ktoré umožní študentovi spracovať získané vedomosti a vplývať na ostatných. V prípade architektúry je prioritné kreatívne pozadie vzdelávania. Aktívne vzdelávanie definujú Bonwell a Eison ako aktivity zapájajúce žiakov do rôznych činností a podnecujúce k rozmyšľaniu o tých činnostiach, ktoré robia [22].

Existuje niekoľko grafických vysvetlení – schém vzdelávania, napr. znalostná pyramída, trojuholník či Daleho diagram „cone of learning“, Kolbov cyklus, ktorými sa autori publikácie inšpirovali pri tvorbe inovovanej metodiky s uplatnením krokov aktívneho vzdelávania. Študent hľadá vlastnú cestu ako sa naučiť, ako uplatniť naučené, vytvorí a overí schémy a determinovať tak nové zadanie [11], [23].

Hlavný cieľ vysokoškolského vzdelávania možno definovať ako prípravu špecialistov schopných slobodne premýšľať, analyzovať, robiť rozhodnutia a byť kompetentným [24]. K tomu smeruje metóda, ktorá využíva kritické a logické myslenie založené na bádani a vyhodnocovaní

⁷ V tejto súvislosti vyznieva polemicky tvrdenie z Washingtonského programu, ktorý vytvoril Richard de Charms (1973). Hlavná myšlienka programu spočíva v úsilí potláčať súťaživosť a rozvíjať kooperáciu žiakov počas vyučovania. Je dôležité pripomenúť, že ide o program pre starších žiakov nad 12 rokov. Napriek tomu možno tvrdiť, že naša metodika súťaživosti je založená na kombinácii súperenia a spolupráce a nemá negatívny dopad, alebo negatívne dôsledky sú tým eliminované.

alternatív a vedeckých prieskumov (Inquiry Based Learning - IBL). Umožňuje študentom rozvíjať zručnosti na vysokej úrovni a zvyšovať motiváciu a záujem o problém a tým aj učenie [25]. V rámci uvedených spôsobov vzdelávania sa efektívne uplatňuje ako nástroj súťaživosti, ktorej je vlastné zvažovanie a návrh zásadných rozhodnutí.

3.1 Fenomén súťaživosti - prienik vo vyučovaných predmetoch

Autori definujú možnosť aplikácie súťaživosti vo vybraných skupinách predmetov rôznej povahy. V metodike výučby je dôležité nasmerovať vnímanie súťaživosti pozitívne. Akcentovať a nastaviť súťažné alebo konkurenčné balíky úloh tak, aby pre študentov vznikali možnosti zdokonaľovať a učiť sa bez vytvárania stresových faktorov. Fenoménom súčasnej doby je tímovosť. Na jednej strane v tíme zdanlivo zaniká jednotlivec, ale tím ako celok (skupina) predstavuje multipikáciu činností a pomáha eliminovať stresové faktory, pasivitu, letargiu [26]. Naším osudom nie je pasivita a poddajnosť. Človeku je prirodzená aktivita a zainteresovanosť [27].

Predmety kreatívnej povahy

Pri predmetoch kreatívnej povahy (ateliéry navrhovania) je atribút súťaživosti prítomný takmer prirodzene, vzhľadom na druh a cieľ zadania. V algoritme predmetu atribút súťaživosti možno presadiť niekoľkokrát. Pri formovaní zadania, pri konfrontácii výstupov. Možnosť vzájomného porovnávania výstupov študentov pri prezentáciách a výstavách zodpovedá charakteru súťaživosti. Študenti postupne akceptujú konkurenčné a súťaživé prostredie. Týmto spôsobom sú pripravovaní na „nástrahy“, s ktorými sa stretávajú v praxi. Chris Albrecht hovorí: „*Veľmi dobre si uvedomujeme, že najväčšou prekážkou nášho úspechu je náš vlastný úspech*,“ [28]. Úspech, hoci malý, musí posúvať študentov vpred, neuspokojiť sa a nestáť na jednom mieste. Ak sa robí niečo dobre, potom je logické porovnávať sa s dobrým, dobehnúť ho, súťažiť a konkurovať si. Záujem študentov o učenie a spôsob vyučovania, zaniehanie a prístup učiteľa, majú signifikantný vplyv na výsledky vzdelávania [29]. Osobitná pozornosť by sa mala venovať projektovému - problémovému vzdelávaniu, ktoré nasmeruje študentov k odbornej praxi tým, že im poskytuje príležitosť pracovať na otvorenom technickom probléme [30].

Predmety všeobecno-teoretické

Autori vytvorili jednoduchý algoritmus tak, aby aj v týchto predmetoch bolo možné realizovať malé prezentácie technických riešení a bol priestor na adekvátnu formu súťaživosti. Riešenia sú naštudované študentmi na základe získaných poznatkov. Prezentácie vytvárajú podmienky postaviť študenta do úlohy vyučujúceho, iniciujú diskusiu a následne hodnotenie. Manažovane talentu prostredníctvom učiteľa, využitie schopností študenta pre úspešné riešenie úloh a vzájomné participovanie na riešení problému patria k silným stránkam tejto metodiky [31]. Aktívne vystupovanie študentov, otvorené moderované diskusie a simulácia reality z praxe je najviac, čo sa v rámci pyramídy vzdelávania môže dosiahnuť. Je motivujúce pre všetkých, ak si študenti môžu odovzdať naštudované poznatky a tiež ak sa atribút súťaživosti posúva správnym smerom.

Predmety konštrukčno-technické s prienikom do predmetov kreatívnej povahy

V rámci tohto typu predmetov je metodika kombinovaná - pôvodný obsah predmetu možno previazať priamo na súťaž. Z obsahu súťaže je vyselektovaná problematika zhodná s cieľom predmetu. Vzniká iný uhol pohľadu na problematiku učiva daného predmetu. Je možnosť priebežne aplikovať naučené a vidieť výsledok v súvislostiach, ktoré vyplývajú z témy a zadania súťaže. Širšie súťažné zadanie pedagóg v úvode vysvetlí názorne na algoritme predmetu. Tímy študentov v návrhoch prechádzajú od komplexného riešenia (konceptu) v rámci súťaže až k detailu, ktorý sa rieši individuálne. Cieľom je detail viazať na koncepciu. Špecifikovaná časť zadania alebo

architektonický prvok je v logickom vzťahu s celkom. Metodicky sa prechádza od skupinových analýz, cez konkurenčný balík spracovávaných tém (detailov) individuálne, až po tímovú syntézu a vyriešenie problému. Metodický oblúk od tímovej spolupráce cez samostatnú prácu naspäť k tímu, eliminuje pocit stresu zo zadanej súťaže či množstva práce.

Pridanou hodnotou realizácie súťaže v rámci združenia REA je možnosť porovnať metodiky tvorivého vyučovania na jednotlivých školách a zároveň sa inšpirovať systémom na základe prezentovaných výstupov aj vďaka každoročnému vypísaniu súťaže a účasti rovnakých škôl [12, 31].

SÚŤAŽIVOSŤ VO VÝUČBE		
PREDMETY		
Ateliéry navrhovania	Všeobecno-teoretické	Konštrukčno-technické
Predmet má atribút súťaživosti	Jednoduchý algoritmus	Kombinovaný algoritmus predmet verzus súťaž
- formovanie zadania - spoločné kontroly - záverečná obhajoba	- malé prezentácie - študent v úlohe učiteľa	- výstupy predmetu súčasťou súťažného procesu

Obr. 7 Prezentácia súťaživosti v rôznych kategóriách predmetov

Ciele a metodika súťaživosti

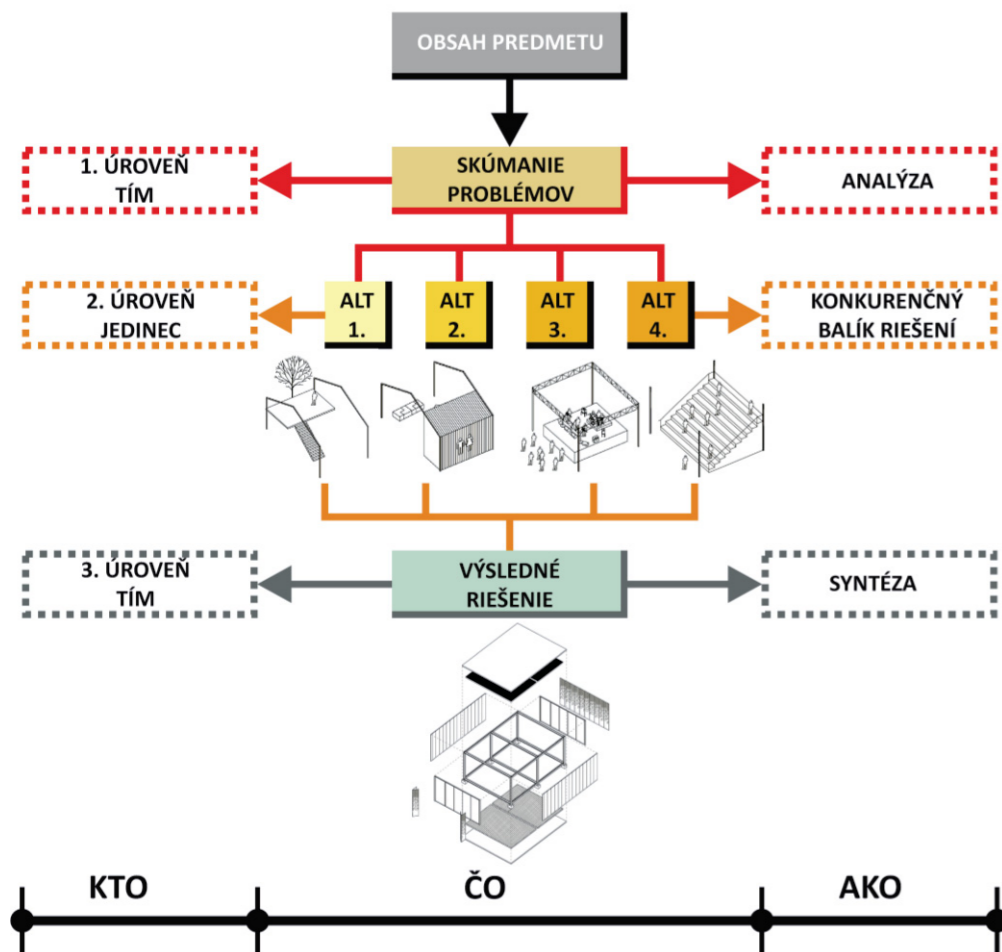
_vyhodnotenie dotazníkovej formy výskumu

4 Ciele a metodika súťaživosti

Cieľom metodiky bolo zadanie a špecifikácia problému tak, aby sa prekrýval obsah predmetu a súťaže. Študenti vidia zmysel vyučovaného predmetu a aj samotný súťažný charakter nevnímajú negatívne. Zmysluplnosť a motivácia je tu na prvom mieste. Ide o náročnejší metodický algoritmus, stojí na vôli a osobnosti učiteľa. Náležitú prieniku súťaže a predmetu v podobe kvalitných výstupov a výsledkov sú dôkazom, že algoritmus funguje.

Pracovná a časová náročnosť úloh je čiastočne eliminovaná metodikou vedenia tímovej výučby. Existuje úslovie, čím viac očí, tým menej múch, alebo viac hláv, viac rozumu. To je dôvod spoločných tímových prác, ktoré tak dávajú predpoklad dobrého riešenia [31]. Práca v kolektíve je fenomén, na ktorý si musia študenti zvyknúť, ktorému sa musia naučiť. *Veľké veci nespraví jedna osoba, ale tím ľudí*, inšpiruje Steve Jobs.

Aktivity REA podnikli autorov publikácie v orientácii na inováciu vzdelávacích metodík. Previazanie súťaže je v našich (fakultných) podmienkach konkrétne a prioritne aplikované v predmetoch staviteľských konštrukcií. Metodika súťaživosti vychádza z kombinovaného algoritmu s možnosťou väzby predmetu, resp. rôznych predmetov a súťaže. Súťaživosť je v algoritme a metodike motivujúcim faktorom. Bez aspektu súťaže by sa komplexnosť a ani vyššia kvalita výstupov u študentov v širšom rámci nedosiahla. Zvolená metóda je pomenovaná SES – „Súťaživosťou eliminujeme stres“ a má zdanlivo protikladné pomenovanie. Základom je, že súťaž v rámci predmetu je metodicky modifikovaná tak, aby motivovala. Táto priorita eliminuje stres.

Obr. 8 Algoritmus inovovanej metodiky výučby s prienikom do súťaže [30]

4.1 Vyhodnotenie dotazníkovej formy výskumu

V systéme vzdelávania je dôležitá možnosť slobodne sa rozvíjať, tvoriť, inovovať. Aktívne formy vzdelávania a metódy projektového, problémovo - projektového vyučovania otvárajú túto možnosť pre obe strany - pre pedagóga i študenta. Keď hovoríme o súťaživosti, nedá sa vyhnúť istému tlaku, napätiu. Vhodná forma stresu je cesta pre vlastný rast a tiež generátor aktivity i progrediencie jedinca [32].

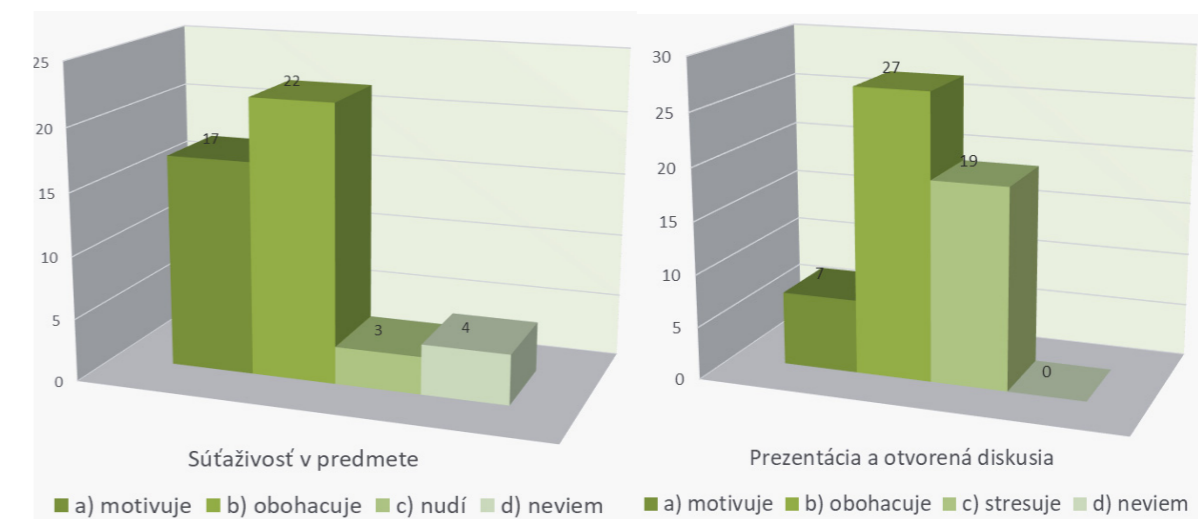
Súťaž to sú nové výzvy pre pedagóga a možnosť progresu pre študenta. Je dôležité skúmať názory oboch strán a preto bolo zavedenie algoritmu s fenoménom súťaže bezprostredne do výučby overované u vybraných študentov FA STU, ktorí sa zúčastnili súťaže REA, s cieľom tieto výsledky prieskumu ďalej reflektovať v procese výučby a eliminovať prípadné slabé stránky. Diskusie a následný prieskum priniesli priaznivé výsledky.⁸ Študenti metódu SES ocenili a hodnotili nasledovne:

- súťažné zadania sú: motivujúce - 37% a obohacujúce - 50% ,
- prezentovanie práce a diskusia je: obohacujúce - 60% , motivujúce - 12% ,
- stresová zložka sa ukázala pri prezentáciách - 41% , hoci z tohto počtu 37% študentov stresový faktor spomína, ale zároveň ich prezentovanie obohacuje.

Tab. 1 Vyhodnotenie dotazníkov

Otázka	Vyhodnotenie odpovedí: počet / percento				Spolu odpovedí
	a) motivuje	b) obohací	c) nudí	d) neviem	
Súťaživosť v predmete	17 / 37%	22 / 48%	3 / 6,5%	4 / 8,5%	46

Otázka	Vyhodnotenie odpovedí: počet / percento				Spolu odpovedí
	a) motivuje	b) obohací	c) stresuje	d) neviem	
Prezentácia a otvorená diskusia	7 / 15%	27 / 59%	19 / 41% z nich 7 / 37% tvrdí zároveň b)	0	46

Obr. 9 Grafické znázornenie vyhodnotenia

⁸ Diskusie prebiehali medzi pedagógmi FA STU, ktorí pôsobia na danom predmete, ale aj s pedagógmi zahraničných škôl, ktoré sú členmi REA v rámci seminárov a stretnutí združenia.

Posledný uvedený bod poukazuje na nevyhnutnosť inovovanej metodiky, diskusie o problémoch, a potrebe formovať osobnosť študenta, pripraviť ho na konkurenčné prostredie, aby sa vedel obhájiť a prezentovať vlastné myšlienky.

Ďalším pozitívnym momentom uvádzaného systému väzby súťaže a predmetu, je možnosť pokračovať v následne realizovanom intenzívnom ateliéri workshope, ktorý opäť rozvíja súvislosti zadanej úlohy a dopĺňa pohľad na stanovený problém. Workshop je logicky určený pre užší okruh študentov, ale umožní na druhej strane vidieť metodicky medzinárodné prieniky (viď kapitola 7).

Prax vyžaduje človeka maximálne pripraveného a schopného čeliť rôznym náročným aj stresovým situáciám. Výchova a príprava študentov metodikou, ktorá využíva tímovú súťaživosť na eliminovanie stresov (SES) je cesta, ktorá simuluje procesy praxe už v akademickom prostredí. Metodika pomáha študentom zvládnuť aspekt porovnávanie sa, konfrontovania výsledkov odbornej činnosti a má podiel na dobrých výstupoch. Súťaživosť postavená na tíme sa orientuje na spoluprácu, spoločné zdieľanie problémov od ich hľadania cez analýzy, variantné riešenia až po výsledok a jeho prezentovanie. Práve tímová práca asistuje pri odbúrání individuálneho stresu.

Prieniky a konfrontácie 1_tematické súťaže

5

Obr. 10

Obr. 11

Obr. 10 - 11 Tvorivá atmosféra - národné kolá súťaží

*_charakteristika súťaží (3 ročníky - 3 lokality - 3 príbehy)
_kritériá a metódy vyhodnocovania súťaží*

5 Prieniky a konfrontácie 1 - tematické súťaže

Motto: „REA je predovšetkým súťaž nápadov a vízií ...“.
Architekt musí byť prorokom, prorokom v pravom zmysle termínu ...
ak nevie predvídať aspoň desať rokov dopredu, nepovedzte mu architekt...
(F. L. Wright)

Súťaže poskytujú architektom možnosť uniknúť realite *skutočného sveta* a vrátiť sa k začiatkom a dôvodom, prečo sa touto cestou vybrali. Súťaž je o myšlienke a je veľmi dôležité, aby podstata architektonického nápadu a sila myšlienky mala vnútornú slobodu a nebola ničím potláčaná. Je to cesta na dosiahnutie najlepších nápadov, najlepších vízií a v akademickom prostredí je to jedna z najlepších ciest na rozvoj tvorivého myslenia. Skrýva v sebe aj množstvo analýz, konfrontácií, prehodnocovania a korigovania názorov a myšlienok jednotlivcov či tvorivých tímov. V tvorivej architektonickej činnosti rozhoduje sila myšlienky, ktorá je následne hnacou silou a pomyselnou *zlatou niťou* tvorby výsledného návrhu. Sila myšlienky udržiava architekta v aktívnej činnosti aj keď výsledok práce nemusí byť vždy realizovateľný ani realizovaný. V akademických súťažiach nemôže byť predmet súťaže a účasť v nej podmienená záväznou realizáciou. Talianski futuristi, ruskí konštruktivisti, pochopili, že ich návrhy nebudú postavené, napriek tomu sa ich návrhy stali inšpiráciou nielen pre architektov, ale aj filozofov, sociológov, boli obrazom revolučných myšlienok a prinútili mnohých, aby spochybňovali konvenčné⁹ [33].

Mnohé súťaže kladne ovplyvnili rozvoj architektúry, slúžili ako progresívny spôsob architektonického navrhovania, mali konkrétny dopad na rozvoj architektonickej formy, typologických a konštrukčných riešení, na profiláciu tvorby jednotlivých architektov a kolektívov [34]. Najviac sa dotýkali vývoja nových architektonických foriem, ktoré súťažiaci rozpracovávali a následne boli porotou najpodrobnejšie hodnotené. V kontexte publikácie nie je podstatné, že je to hodnotenie súťaží konca 60. rokov minulého storočia. Podstatná je paralela dopadu súťažného procesu.¹⁰ Cieľom študentských súťaží REA je držať sa vyššie spomínaných zásad, stanoviť vhodnú tému, ktorá má *spoločného menovateľa* a rezonuje vo všetkých zúčastnených krajinách. Spoločný problém spája. Riešenie problému (témy) súťažnou formou je vo svojej podstate názorovým a zároveň komparačným prienikom súťažiacich. Na tomto princípe sú organizované mnohé celosvetové architektonické súťaže. Priamou inšpiráciou organizovania súťaží REA je súťaž pre mladých architektov do 40 rokov *EUROPAN* [35].

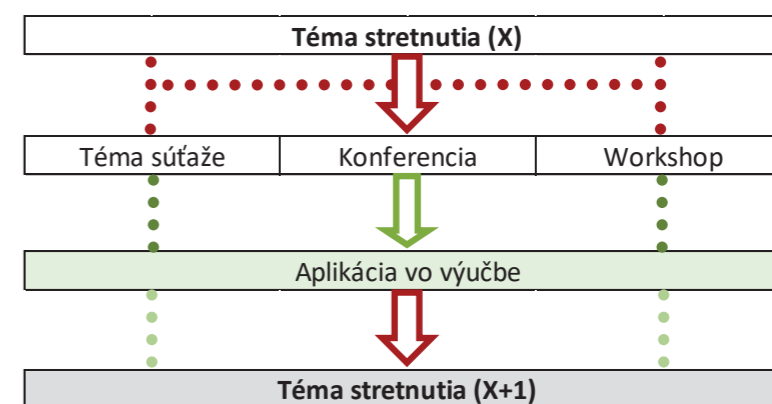
Východiská pre súťaživosť v rámci siete REA

Súťaže a súťaživosť v sieti REA má svoje špecifiká, ktoré súvisia s relatívnym poznaním problémov škôl v jednotlivých krajinách, čo vyplýva z dvadsaťročného trvania aktivít REA. Tento fakt ovplyvňuje zadanie súťaží. Súťaže majú podporiť zdravú konkurenciu škôl, preto sa prehodnocuje ich obťažnosť, vecný a časový rozsah a formulovanie úloh. Väzba na požiadavky lokálnych samospráv je vítanou súčasťou, nakoľko je to motivácia pre súťažiacich a zároveň pozitívny fakt pre vypisovateľa, ktorý získa varianty riešenia zadaného problému.¹¹ Predpolie stretnutia tvorí vopred, s ročným

⁹ Polemika o potrebnosti či naopak zbytočnosti súťaží priviedla Karen Cilento ku konštatovaniu: „Aj keď sú súťaže náročné a niekedy sa zdajú byť nespravodlivé, sú základom našej profesie, ktorá nás tlačí vpred. Ale pravdepodobne jednou z najväčších vecí pri súťaži je to, že poskytujú pre ne-architekta cestu, aby sa dopracoval k tomu, čo mu vieme poradiť a on to nevidí. Desiatky súťažných elaborátov býva vystavených a aj ľudia, ktorí nesúvisia s profesiou architekta, obdivujú tvorivosť,“ [33]. Je to istým spôsobom výchova, pretože mladí ľudia sa týmto spôsobom môžu zoznámiť s architektonickým remeslom

¹⁰ Z hľadiska rozvoja teórií boli oceňované nadväzujúce diskusie, ktoré súťaže otvorili a týkali sa širokého diapazónu odborných tém v oblasti architektúry, napr. formy, kvality, typu a atypu ...

predstihom, dohodnutá hlavná téma *meetingu*, na ktorú sú obsahovo naviazané všetky budúce spoločné aktivity (konferencia učiteľov, workshop, odborné exkurzie, stretnutia s profesijnými organizáciami a pod.). Výskum a poznatky, ktoré učители prezentujú na konferencii môžu študenti využiť vo workshope, ktorý sa čiastočne prekrýva s témou súťaže. Vytvára sa tak tvorivá a aj primerane a zdravo konfrontačná kontinuita v línii výskum - výučba, ktorá má pozitívny vplyv na výsledky v celom akademickom spektre. Získané skúsenosti a poznatky na strane študentov a pedagógov dávajú predpoklady pre ich aplikáciu v pedagogickom procese a výskume na jednotlivých školách.

Obr. 12 Kontinuálna väzba a interakcia aktivít stretnutí

5.1 Charakteristika súťaží (3 ročníky - 3 lokality - 3 príbehy)

REA vytvára platformu, ktorá reálne inšpiruje k *prienikom* v oblasti výučby architektúry a jej prezentácie v krajinách združenia. Cieľom je spájať a vytvárať spoločné podmienky a miesta pre interdisciplinaritu v architektonickom vzdelávaní formou cyklických stretnutí zástupcov pedagógov a študentov jednotlivých škôl. Manažovanie stretnutí má tzv. rotujúci charakter, t.j. vždy v závere stretnutia v danom roku sa konsenzom dospeje k výberu zodpovednej školy nasledujúceho ročníka, vrátane určenia kontúry súťažnej a konferenčnej témy. Škola, ktorá organizuje príslušný ročník súťaže má plnú zodpovednosť za výber lokality a prostredia, spresnenie témy súťaže a úvodnej konferencie, určenie lokálneho programu a definovanie celkových podmienok.

Táto *cyklickosť* prvoplánovo zaručuje nepriamu komparáciu systému a úrovne vzdelávania. Rok po roku umožňuje porovnávať nielen výsledky, metodiku vzdelávania na školách, ale aj vhodnosť, náročnosť a primeranosť zadanej témy, resp. predvídania potenciálu, spôsobu a kvality výstupov s ohľadom na metodické odlišnosti jednotlivých architektonických škôl. Návrhy študentov sú pomyselným zrkadlom úrovne vzdelávania školy v danom rozsahu ateliérovej tvorby. Medzinárodné kolá sú arénou na prehliadku a konfrontáciu toho najlepšieho z národných kôl súťaže, ktoré musia prebehnúť na školách, ktoré sa stretnutia v danom roku zúčastnia. Organizátori takmer vždy prejavujú snahu o originalnosť zadania a prostredia s viac alebo menej silným nábojom génia loci. Skúsenosti z týchto súťaží dokumentujú, že najmä historická sila prostredia priťahuje študentov. Organizačná koncepcia samostatných aktivít v rámci stretnutí modelovo vychádza na jednej strane z princípu konfrontácií historických vrstiev lokality a na druhej strane je kreatívnou príležitosťou pre

¹¹ V celkovom koncipovaní súťaží pomáha, čo architektonické inštitúty krajín uvádzajú, že súťaže nemusia byť ťažké. Dobro naplánovaná súťaž by mala byť zrozumiteľne podaná, aby bola dobre zvládnuteľná v prospech sponzora, a účastníkov. Sponzor má potom úžasnú možnosť výberu dizajnu, nápadov (dokonca môže dať impulz k zadaniu výskumu na základe vyriešených súťažných úloh). Je to spôsobené množstvom zúčastnených architektov, ktorí sa zameriavajú na jediný problém. Najmä pre mladých architektov sú mnohé súťaže ponukou príležitostí, ku ktorým by sa inak nedostali. Nie je nič nezvyčajné že práve súťažou začali významní architekti svoju kariéru, pretože ich návrhy boli vybrané ako víťazné.

uplatnenie princípu syntézy a prienikov názorov pedagógov a praktizujúcich architektov, študentov a zástupcov samosprávy z rôznych krajín v oblasti rozvoja miest, urbanizmu, architektúry, krajiny, techniky a umenia.

Výber a hodnotenie súťažných námetov a škôl pre účely tejto monografie bol determinovaný obdobím trvania grantového projektu KEGA č. 059STU-4/2016. Predstavené sú postupne tri lokality (Modra - SK, Toulouse - FR, Bochnia - PL), ich hlavné charakteristiky, história, problémy a očakávania z výsledkov súťaží vo forme stanovených cieľov. V konečnom dôsledku ide o tri prípadové štúdie, tri príbehy miest (lokality). Nasledujú vybrané súťažné návrhy, ktoré autori analyzovali z rôznych pohľadov tak, aby mohli vytvoriť porovnania v rámci jednej súťaže, ale aj medzi samostatnými ročníkmi. Na tomto základe si autori dali jeden z cieľov pomocou súťažných návrhov zistiť mieru priamej a nepriamej interakcie riešenia súťažných úloh - súvis obsahu a metodických postupov študentov v prácach ateliérového charakteru. Cieľom bolo porozumieť cez rozbor súťažných návrhov novým smerom, estetickým trendom, ktoré sa objavujú na jednotlivých školách architektúry.¹² Zároveň sa pokúsili o definovanie možnosti aplikácie získaných poznatkov na Fakulte architektúry STU v nadväzujúcich predmetoch a nastoliť aj iné možnosti vzájomnej spolupráce škôl na báze ďalších pedagogických aktivít.

5.2 Kritériá a metódy vyhodnocovania súťaží

Cieľom hodnotenia súťažných návrhov je pomocou komparatívnej metódy a vopred definovaných kritérií nájsť spoločné obsahové a metodické prieniky a rozdiely posudzovaných návrhov z relatívne komplexne stanoveného pohľadu. Porovnať možno porovnateľné a podľa možnosti s maximálnou mierou jasných pravidiel a objektívnosti. Z týchto dôvodov bolo pre posudzovanie návrhov združením prijatých päť základných kritérií, ktoré platia pre každú lokalitu. Uvedené kritériá tvoria pevnú hodnotiacu kosť, ktorá vylučuje nekontrolovanú mieru subjektívneho pohľadu hodnotiteľov. Vnútorne sú exaktne odstupňované, pričom maximum získaných bodov v rámci jedného ukazovateľa je 20. Sleduje sa, do akej miery a hĺbky sa autori (študenti) v predloženej návrhu venovali naplneniu kritérií (*nevenovali sa; venovali sa marginálne; kritérium čiastočne uplatnili; kritérium uplatnili priemerne, zvýraznili - akcentovali*). Jednotlivé ročníky súťaže sa môžu odlišovať rôznou váhou kritérií, podľa konkrétnej témy a lokality. Sledované ukazovatele sú vo vzájomnej interferencii:

- analýza a idea konceptu - dôraz sa kladie na prepracovanosť analytickej časti, SWOT hodnotenia, ktoré následne definujú ideu riešenia, ideová transformácia historických vývojových súvislostí,
- kontext s prostredím - úroveň reflexie existujúceho prostredia, akou mierou je vyzdvihnutá miera identity miesta a *genius loci*,¹³
- inovatívnosť konceptu - či sa návrh zaoberal a ako sa vysporiadal s modernými metódami a trendami v oblasti urbanisticko-architektonického navrhovania,
- udržateľnosť riešenia - prijateľné a ohľaduplné riešenia aktuálne rezonujú aj v oblasti architektúry, úroveň dopadu a „zaťaženia“ okolia novou zástavbou (príroda, doprava, obytné a verejné prostredie),
- úroveň grafického riešenia - hodnotil sa originálny rukopis, čitateľnosť podania, trendy v grafickom zobrazení¹⁴.

¹² Tento teoretický trend nebol neznámy ani v 50.-60. rokoch 20. storočia. Je logický. Využíva teoretickú kapacitu mnohých a najmä renomovaných architektov zapojených do súťaží, pre otvorenie teoretických diskusií, ktoré sa môžu uplatniť v praxi ale najmä prispievajú k rozvoju teórie v rámci výučby architektúry.

¹³ Je dôležité zaoberať sa identitou. Každé zadanie je z tohto pohľadu špecifické...*Identitu by sme mohli charakterizovať aj ako prejav vlastnej vedomej cesty, myslenia, individualizmu. Vo vyspelej kultúrnej spoločnosti je identita špecifickou ľudskou potrebou ... dôraz kladený na identitu spojenú s uplatňovaním regionálnych charakteristík nachádza svoje miesto v našom životnom štýle ...* [36].

Vo všeobecnosti sa v architektonických súťažiach integrujú príležitosti a výhody. Príležitosti pre mladých riešiteľov - študentov ako budúcich architektov, miestnu municipalitu a spoločnosť, pre ktorú je výsledok inšpiratívny a prospešný.¹⁵ Cieľom súťaží REA je získať kvalitné riešenia, ktoré sú hodnotené v rovine ideovej, edukačnej, prípadne realizačnej. Obsah a forma súťažných elaborátov musia byť preto jasne formulované tak, aby boli zrozumiteľné pre všetkých riešiteľov aj vzhľadom k tomu, že základné kolá súťaže prebiehajú v jednotlivých školách na národnej úrovni.

V rámci dosiahnutia stanovených cieľov je rovnako dôležité vytvorenie spoločných pravidiel a simulácia zrovnávacej roviny pre súťažné práce je nevyhnutným krokom. Autori publikácie sa pokúsili definovať okruhy, resp. základné roviny hodnotenia, podľa ktorých sa de facto postupuje, sú prospešné a majú objektivizujúci charakter.¹⁶

¹⁴ Pokračujeme v pomyselnej diskusii s Karen Cilento, o grafike v návrhoch hovorí: „Súťaž umožňuje posilniť a vyvíjať grafiku ako spôsob, ktorým sa zobrazuje zámer, koncept, idea. Grafika musí byť preto jednoduchá, výpovedná, presvedčivá a estetická zároveň.“ Autori monografie: „Je to príležitosť ako sú študenti donútení grafickú stránku vyskúšať, precvičiť, zdokonaľiť“:

¹⁵ V materiáli Royal Architectural Institute, Kanada sa uvádza, že proces súťaží prispieva v istom zmysle k excelentnosti a rozmanitosti, vo väzbe na množstvo dosiahnutých originálnych nápadov, ktoré sponzori získajú. Možno súhlasiť, s názorom, že sa v súťažiacim architektom otvárajú nové výzvy pre zviditeľnenie. Súťaže určené pre komunitu, spoločnosť, firmu môžu ovplyvniť, oživiť záujem o ich samotnú existenciu a ich vlastnú identitu.

¹⁶ Analytická rovina (formálne znaky) :

- analýza problematiky podľa zadania témy,
  - analýzy územia, lokality,
  - determinanty a schéma ideového konceptu riešenia.
- Aplikačná - návrhová rovina (formálne znaky) :
- 2D - situácia, pôdorys, rezy, pohľady
  - 3D - vizualizácie, perspektívy
  - dopĺňujúce detaily (napríklad prvky „mestského interiéru“ v rámci územia - podľa uváženia autora)

Súťaž_lokalita 1 (Modra_Slovensko)

5.3

- _charakteristika Modry_architektúra
- _téma stretnutia
- _definovanie cieľov súťaže
- _analýza súťažných návrhov
- _hodnotenie výsledkov výskumu

5.3 Súťaž - lokalita 1 (Modra - Slovensko)

Organizátorom stretnutia jubilejného 20. ročníka REA bola Fakulta architektúry STU v Bratislave v spolupráci s Mestským úradom a Kultúrnym centrom v Modre. Zúčastnili sa ho školy architektúry BME Budapešť, AUAC Baku, OGA SA Odesa, tri poľské univerzity – WA PK Krakov, IAIU PL Lodž, WA PWR Wroclaw, štyri francúzske univerzity – ENSAP Bordeaux, ENSA Grenoble, ENSAP Lille a ENSA Toulouse. V medzinárodnom kole bolo prezentovaných 16 súťažných návrhov. Na workshope priamo v Modre vzniklo 7 návrhov, ktoré vypracovali medzinárodné kolektívy. Hodnotenie workshopu je predmetom samostatnej kapitoly.

Mestečko má výnimočnú atmosféru a kultúrno-historické hodnoty, ktoré sú výrazne ovplyvnené jeho polohou, históriou a pamiatkami. Lukratívna je poloha v blízkosti hlavného mesta Slovenska (30 km), v súvislosti s možnosťou dochádzania do práce i za kultúrou. Zároveň je to lokalita krajinársky zaujímavá a malebná na úpätí pohoria Malé Karpaty, čo determinuje aj rozvoj turistického ruchu i športových aktivít. Významnou časťou Modry je rekreačná oblasť Modra Harmónia a Zochova chata, ktoré priťahujú turistov a pomáhajú tak rozvíjať cestovný ruch. Prvé písomné zmienky o sídle sa datujú do 12. - 13. storočia. Mesto získalo postupne status slobodného kráľovského mesta v roku 1607, kedy už malo svoj vlastný erb.

Mesto je známe ako súčasť Malokarpatskej vínnej cesty. Je to vinohradnícka oblasť so súkromnými vinicami, vinárstvami a tiež vinárskym podnikom. Prvé informácie o rozvinutom vinohradníctve pochádzajú zo 14. storočia. Vinohradníctvo je v renesancii prezentované obytným vinohradníckym domom, (kde je bývanie, výroba, skladovanie v jednom objekte). Z hľadiska hospodárskeho rozvoja (okrem tradičného poľnohospodárstva) je mestečko v tomto období známe baníctvom, mlynárstvom a tehliarskou výrobou a najmä hrnčiarstvom. Hrnčiarsky cech bol založený v r. 1636. Džbánkarstvo, keramikárstvo sa rozvíjalo pre potreby vinárov. Do súčasnosti sa zachovala typická výzdoba modranskej keramiky – majoliky a z ľudového umenia prerástla aj do umeleckých rozmerov [37, 38]. Z hľadiska kultúrno-spoločenského sa môže mestečko pochváliť výnimočnými osobnosťami, ktoré vplývali na jeho postavenie. S mestom sú spätí mnohí národní dejatelia, najmä národný buditeľ a kodifikátor slovenského jazyka Ľudovít Štúr, mnohí spisovatelia, spomedzi ktorých najviac rezonuje meno Vincenta Šikulu. Nemožno vynechať výtvarníkov a keramikárov, napríklad Ignáca Bizmayera, ktorý zanechal v pamäti mesta hlbokú a nezmazateľnú stopu [39].

Charakteristika Modry - architektúra

Zástavba mestečka, vývoj architektúry bol ovplyvnený najmä vinárstvom, hrnčiarstvom, mlynárstvom. Zachované dominanty odrážajú existenciu rovnako silnej evanjelickej i katolíckej cirkvi. Najstaršou sakrálnou architektonickou pamiatkou mesta je gotický kostol Sv. Jána Krstiteľa (z polovice 14. storočia). Evanjelické kostoly boli postavené postupne na začiatku 19. storočia. Rímsko-katolícky kostol sv. Štefana Kráľa bol navrhnutý známym trnavským architektom Ignácom Feiglerom a vystavaný v klasicistickom štýle v roku 1876. Výnimočná je dodnes zachovaná časť mestského opevnenia zo začiatku 17. storočia s Hornou bránou a Renesančnou baštou. Prvé písomné zmienky o výstavbe opevnenia pochádzajú zo začiatku roku 1610 (ukončenie bolo v r. 1648). Na jeho výstavbu používali malokarpatskú žulu, lomový kameň z miestnych zdrojov a v obmedzenom rozsahu hlavne na detaily ríms a otvorov, pálenú tehlu. Pôdorys mestskej fortifikácie mal nepravidelný polygonálny tvar, nakoľko sa musel prispôbiť polohe už existujúcej zástavby a miestami kopcovitému terénu. Obrannú fortifikačnú líniu po obvode mesta zaraďujeme medzi obranné stavby bastiónového typu, preto vhodnejší názov je mestské opevnenie a nie hradby. K významným pamiatkam patrí baroková Kaplnka Panny Márie Snežnej z roku 1760. V meste je však mnoho ďalších zaujímavých stavieb, ktoré dokresľujú históriu mestečka – Múzeum Ľudovíta Štúra, vinohradnícke domy a dvory, múzeum Modranskej majoliky [40].

Od polovice 20. storočia panorámu historického mesta narušila hromadná bytová výstavba na juhozápade a budovanie priemyselných areálov na južnej strane. Najväčším rušivým momentom

je cestný ťah, prechádzajúci priamo cez námestie. Aj z týchto dôvodov bolo dôležité, že centrum mesta od roku 1991 vyhlásili za pamiatkovú zónu. Nové kvality a premenu historického jadra môže priniesť plánovaný obchvat mesta. Tento fakt zavážil pri výbere témy na medzinárodnú súťaž a tematiku workshopu ale aj pri návrhu témy stretnutia a konferencie.

Je na mieste pripomenúť, čo hovorí symbol mesta - erb, ktorý dokonale vystihuje charakter lokality: „Priamka, vedená hore stredom štítu, ho rozdeľuje na zlaté a červené pole. Na pravej strane sa trojvršia zdvíha zelený vinič s tromi strapcami hrozna; na ľavej strane na červenom poli sú naprieč tri biele pruhy, ktoré predstavujú tri potoky, z ktorých dva tečú cez mesto, tretí prúdi oproti nim cez Pezinské predmestie. Tri vršky a tri strapce hrozna označujú tri hlavné vinohradnícke chotárne časti, ktoré sa týčia hore nad mestom a na jeho pravej a ľavej strane“ [41].

Spomenuté symboly ako súčasť posolstva sú vnímané ako premostenie k návrhu *Vízií revitalizácie Modry*.

Téma stretnutia a súťaže REA 20

Nosná téma stretnutia „Rurálne sídla v 21. storočí“ určila obsahovo nadväzujúce aktivity podujatia:

- medzinárodnú študentskú súťaž: „Vízie revitalizácie rurálnych miest. Modra - Lipová aleja“,
- medzinárodný workshop: „Variabilná architektonická mikroštruktúra pre mesto Modra.“

Vymierajúce malé sídla, v našich podmienkach najmä obce s počtom obyvateľov do 200, sú problémom Európy a ich udržateľnosť je téma, ktorá znie v kruhoch odborníkov viac ako dve desaťročia¹⁷ [42]. Práve tieto fakty sa stali podstatnými pri výbere námety súťaže REA 20. V rámci spracovania súťažnej úlohy sa od účastníkov očakávala orientácia na predstavenie vízie a vyzdvihnutie pozitívnych momentov mesta, ktoré je známe ako mesto vína, mesto keramiky, mesto pamiatok a osobností. Názorové prieniky boli v rámci REA 20 transformované do reálneho obrazu rurálneho mesta. Idea spojenia minulej bohatej histórie Modry a súčasných názorov architektov, spojenia názorov z rôznych kútov Európy, našla zhmotnenie v mnohých netradičných a inovatívnych riešeniach.

Definovanie cieľov súťaže

Téma Lipová aleja bola zvolená najmä kvôli veľkému benefitu - potenciálu „voľnosti“ v rámci revitalizácie územia, ulice a návrhu nových funkcií a prvkov. Lipová aleja je územie, ktoré nadväzuje na centrum mesta vo svojej v hornej (severnej) časti. Aleja spája pamiatku – barokovú Kaplnku P. M. Snežnej a cintorín, ktorý tvorí južný okraj mesta. V priestore aleje sú cenné staré lipy, chodník, prekrytý potok. S výnimkou niekoľkých krátkodobých akcií k nevyužitým potenciálom lokality možno zaradiť bohatú históriu, hrnčiarstvo, vinohradníctvo, prírodný potenciál (voda, lipy, park). Hoci mesto vykazuje spomenuté aktivity, v štruktúre Lipovej aleje sa tieto fakty neodrážajú.¹⁸

Pri súťažných návrhoch bolo možné spracovať aleju ako celok v nadväznosti na námestie a centrum mestečka na jednej strane, ako aj previazať ulicu (aleja je súčasťou Dolnej ulice) s priemyselnou časťou mesta za cintorínom. Tento fakt determinoval aj hľadanie funkcií, ktoré by oživilo priestor a zároveň ovplyvnili návrh prvkov a drobnej architektúry. Návrhy mali vhodnou mierou akcentovať vzťahy a prvky:

- väzba aleje na centrum (Štúrova ulica),
- hodnota prírodných prvkov (potok, lipy),
- hodnota pamiatok,
- malá architektúra napr. pavilóny pre rôzne expozície a využiteľné pri rôznych kultúrnych akciách,
- väzba na priemyselnú časť Modry (dominuje tu Modranská majolika),
- využiť potenciál rybníka.

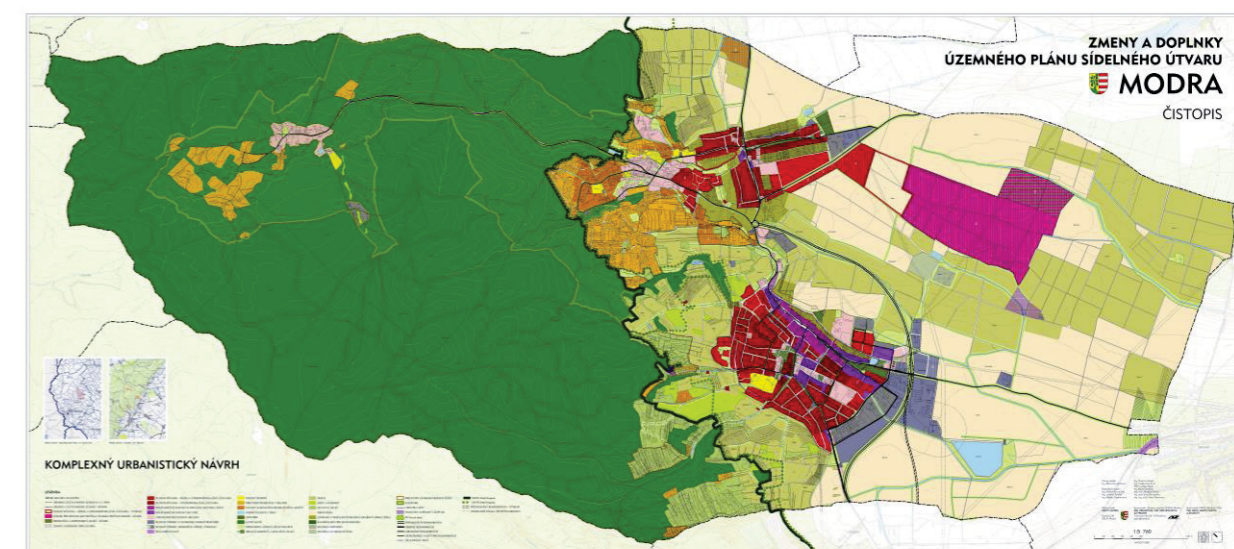

Obr. 13 Modra - Lipová aleja

Obr. 14

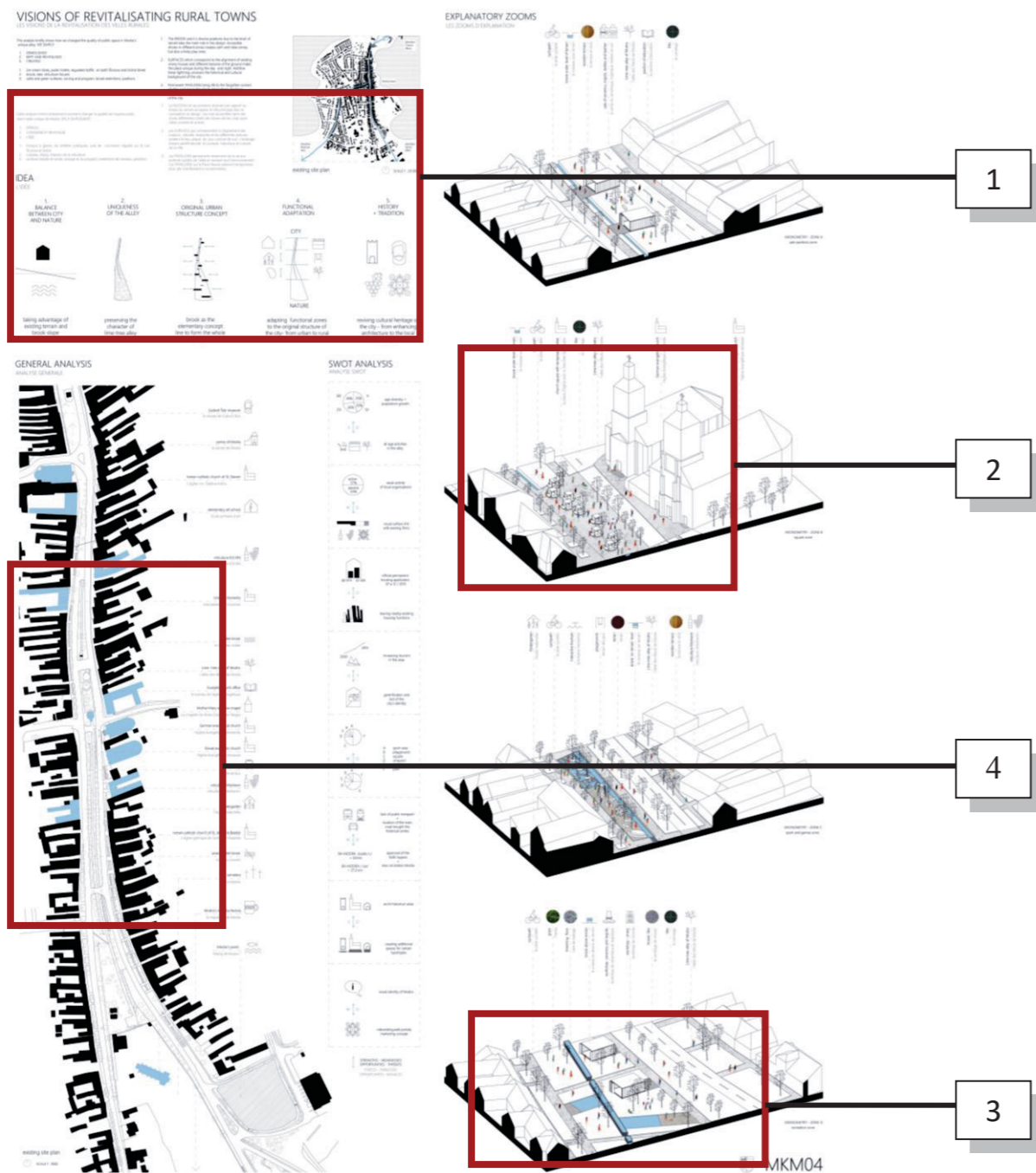
Obr. 14 Kľúče od starobylej radnice – symbol odomknutia študentských nápadov pre mesto

Obr. 15 Územný plán mesta [zdroj: Mestský úrad Modra]

¹⁷ Slovensko sa zmenám v sídelnej štruktúre nevyhne, či už formou zlučovania (bez zániku identity obce) alebo voľnejšou formou združovania. Odsúvanie tohto problému nie je riešením a malé obce nechráni, naopak predlžuje ich agóniu a paradoxne ich približuje k faktickému zániku a vymiznutiu z mapy Slovenska, tvrdí Dušan Sloboda [42].

¹⁸ V súčasnosti má zachovanie identity z rôznych hľadísk priam existenčný význam. Je šťastím, že fenomén „celosvetovosti“ postupne upadá a dôraz kladený na identitu spojenú s uplatňovaním regionálnych charakteristík nachádza svoje miesto v našom životnom štýle.

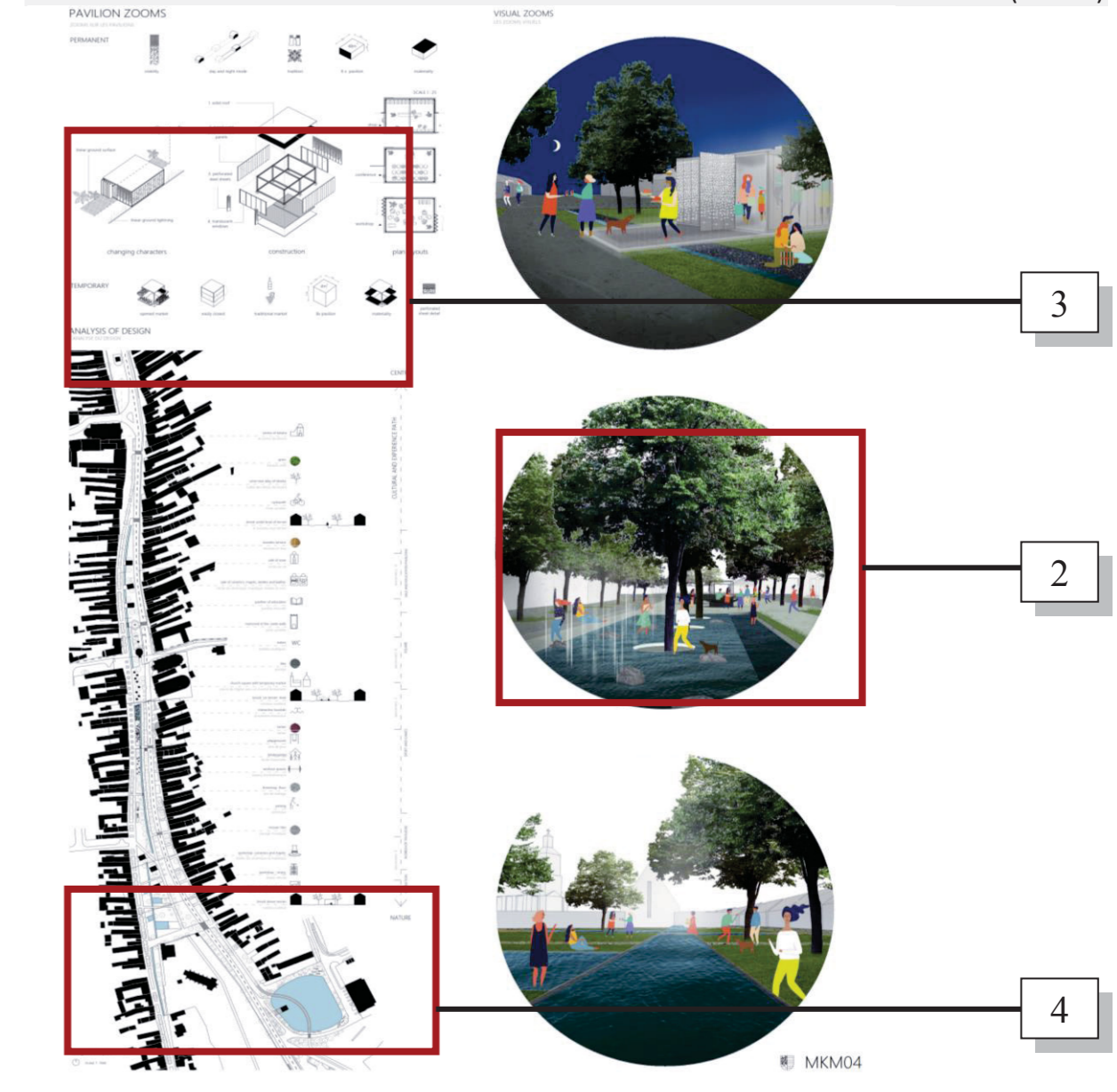

Obr. 16 Analýza návrhu 1 M podľa stanovených kritérií

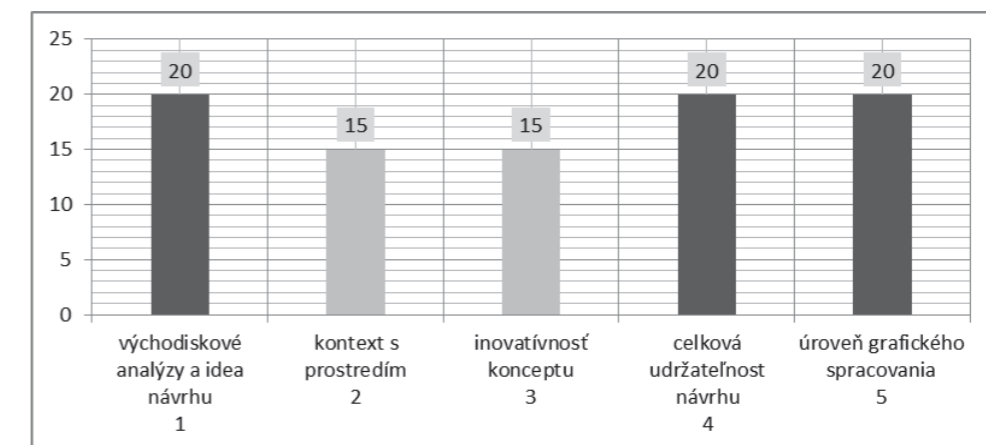
Analýza námestia, jeho väzieb jasne smeruje k podpore konceptu štyroch platforiem, ktoré spája vodiaca línia Modranského potoka. Návrh umocňuje jedinečnosť aleje a pôvodný urbanistický koncept, ktorý vracia námestiu charakteristickú atmosféru funkčnou adaptáciou, nadviazaním na históriu a tradície. Platformy sa opierajú o rozvoj:

- možnosti stretávania sa ľudí a konania tradičných trhov v priestoroch námestia,
- funkcií relaxu a rekreácie v nadväznosti na prvok vody,
- športu a hier pre deti a dospelých,
- prezentácie umeleckých činností.

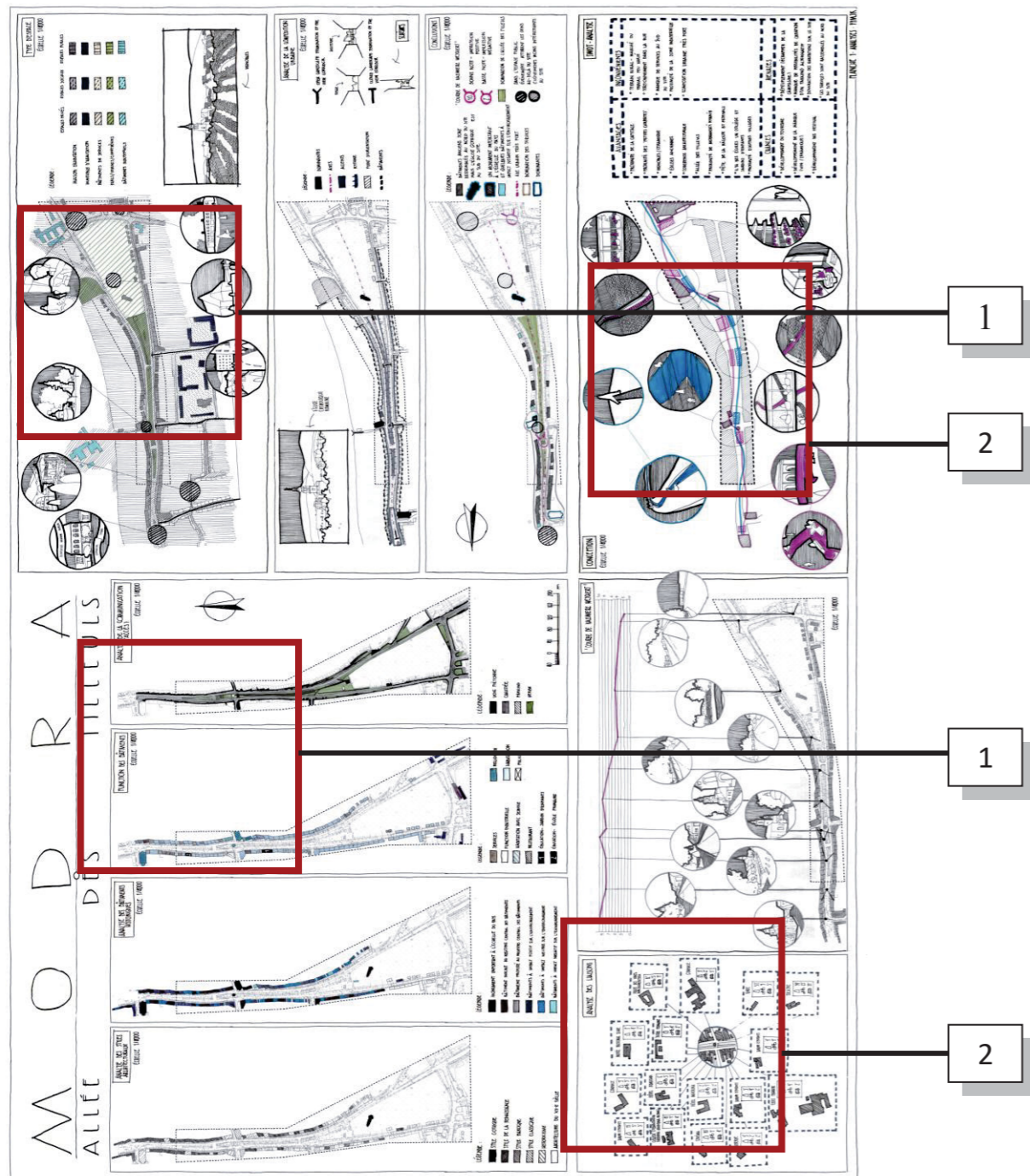
Uvedenú myšlienku ukotvili autori v návrhu variabilných, vizuálnych pavilónov.

Obr. 17 Analýza návrhu 1 M podľa stanovených kritérií

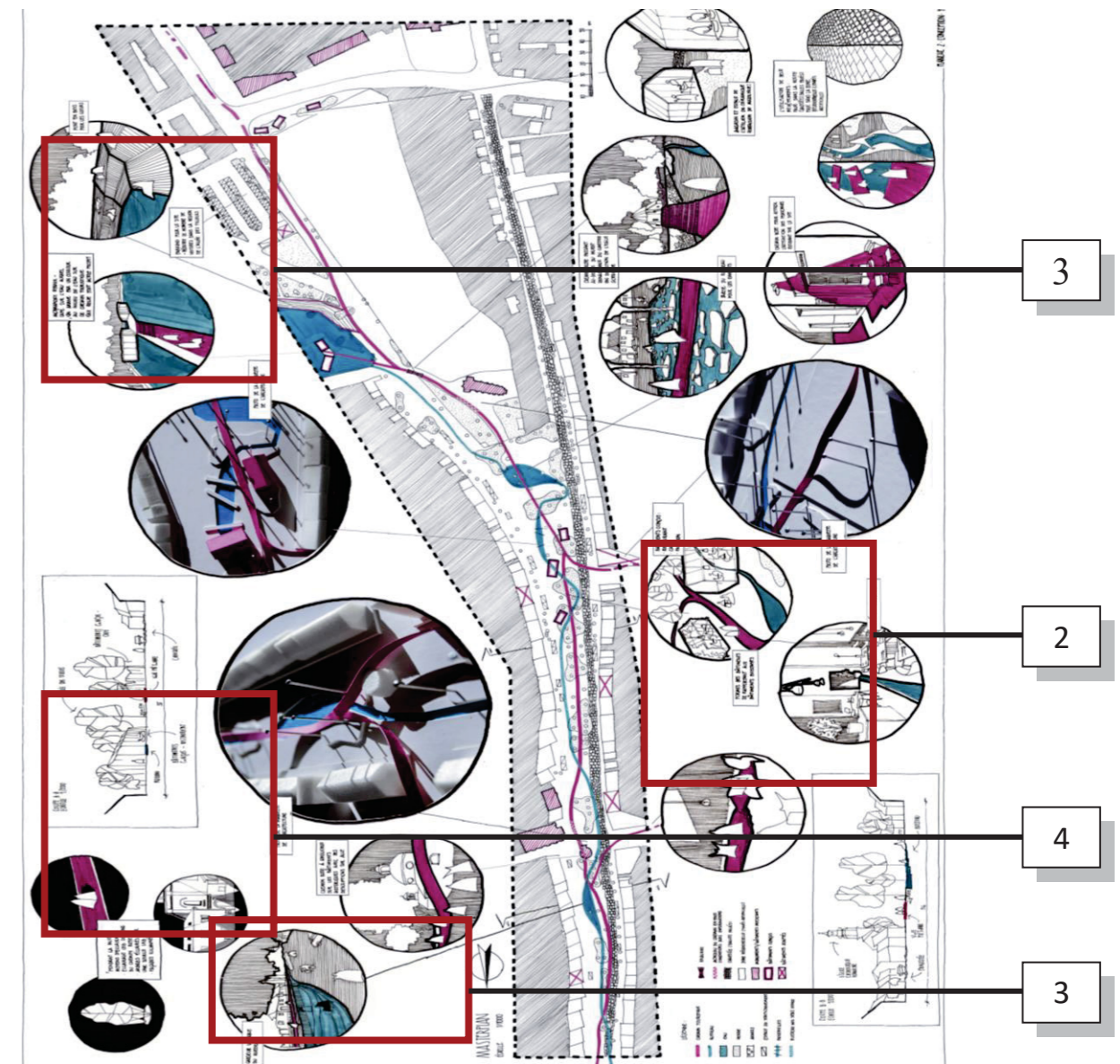

Obr. 18 Miera plnenia stanovených kritérií v návrhu 1 M

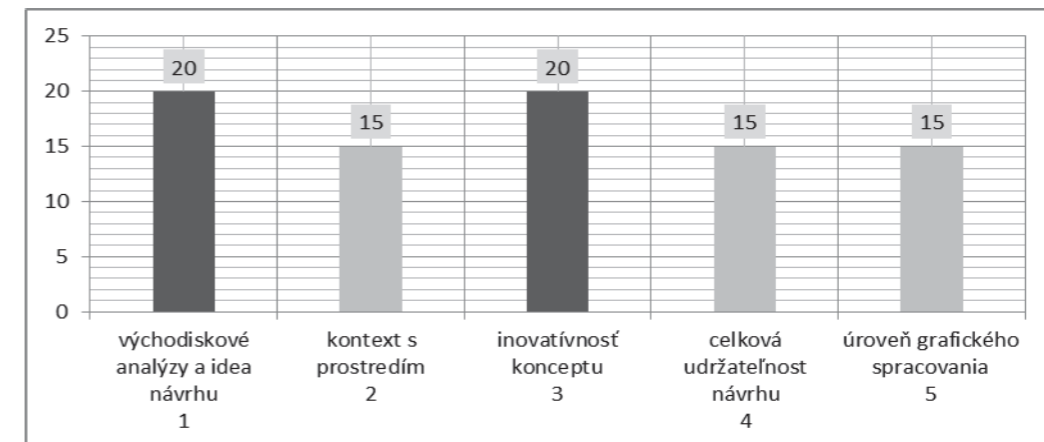

Obr. 19 Analýza návrhu 2 M podľa stanovených kritérií

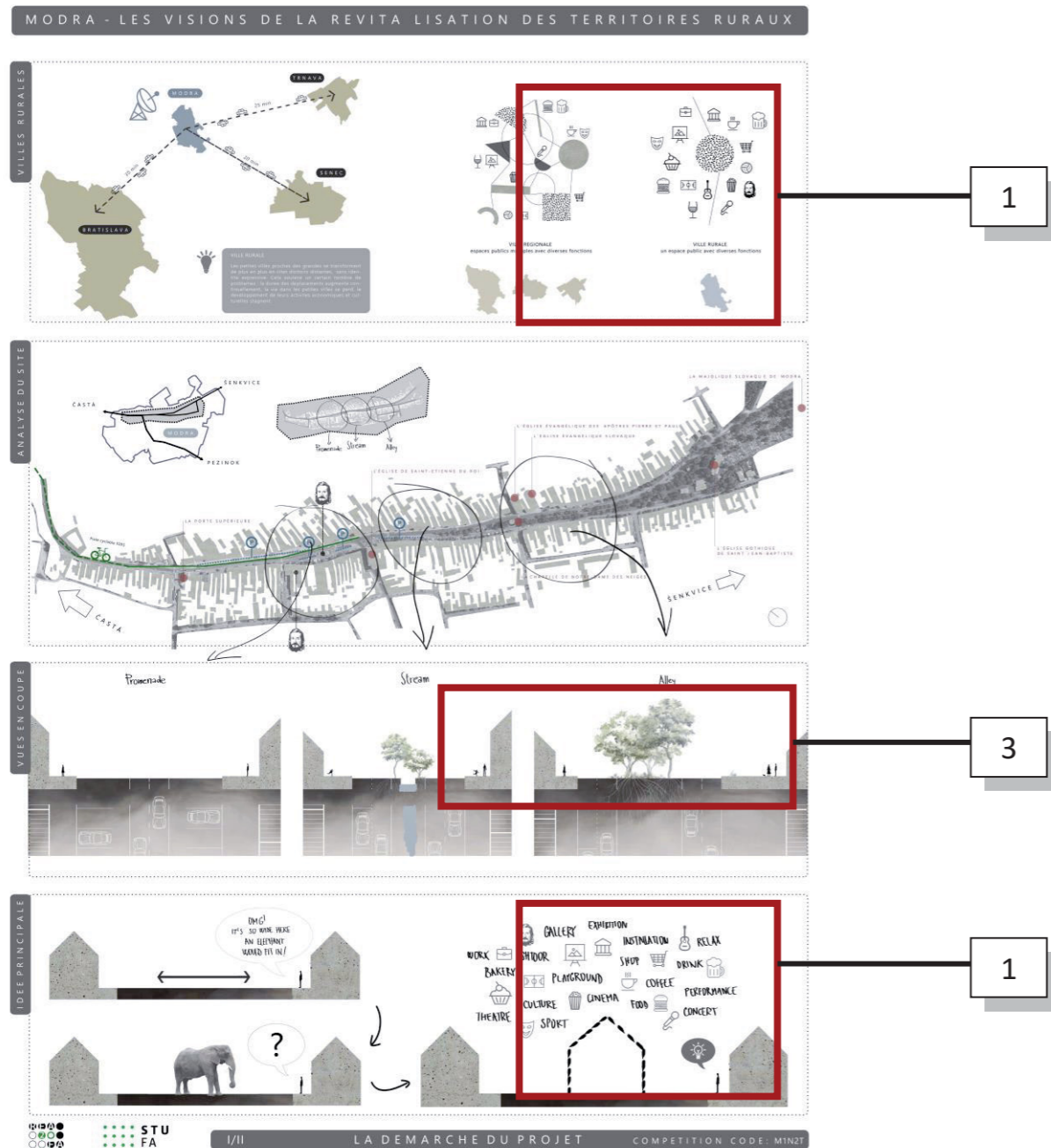
Riešenie odráža nenásilné zásahy v intenciách komplexného poňatia problému aleje ako predĺženého námestia. Pointa vychádza z prepletania a uvoľnenia do plochy dvoch hlavných línií: potoka a chodníka pre peších, ktoré vyúsťujú nenápadne pri jazere. Priestorové riešenie je podoprené fyzickým modelom. Grafické riešenie je vďaka šikmickej forme svieže a je vhodne doplnené piktogramami so skratkou atmosféry v jednotlivých bodoch. Autori zostali na úrovni náznakového riešenia detailu.

Obr. 20 Analýza návrhu 2 M podľa stanovených kritérií

Obr. 21 Miera plnenia stanovených kritérií v návrhu 2 M

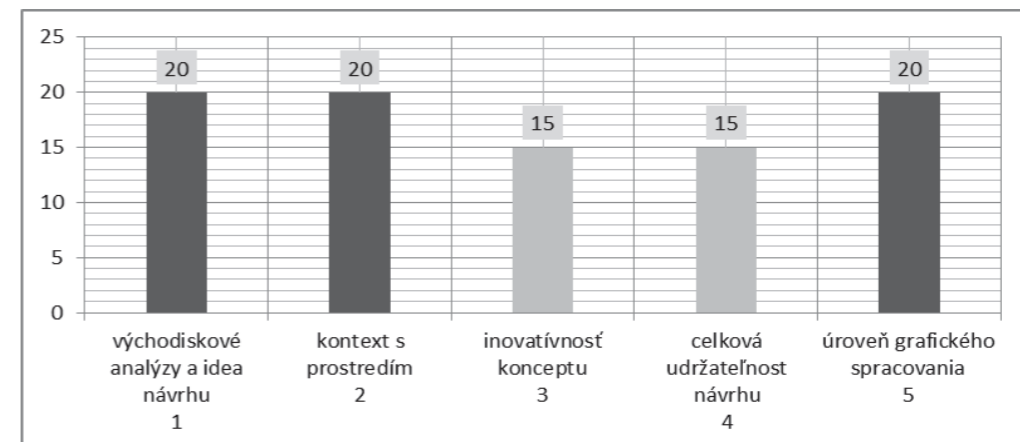

Obr. 22 Analýza návrhu 3 M podľa stanovených kritérií

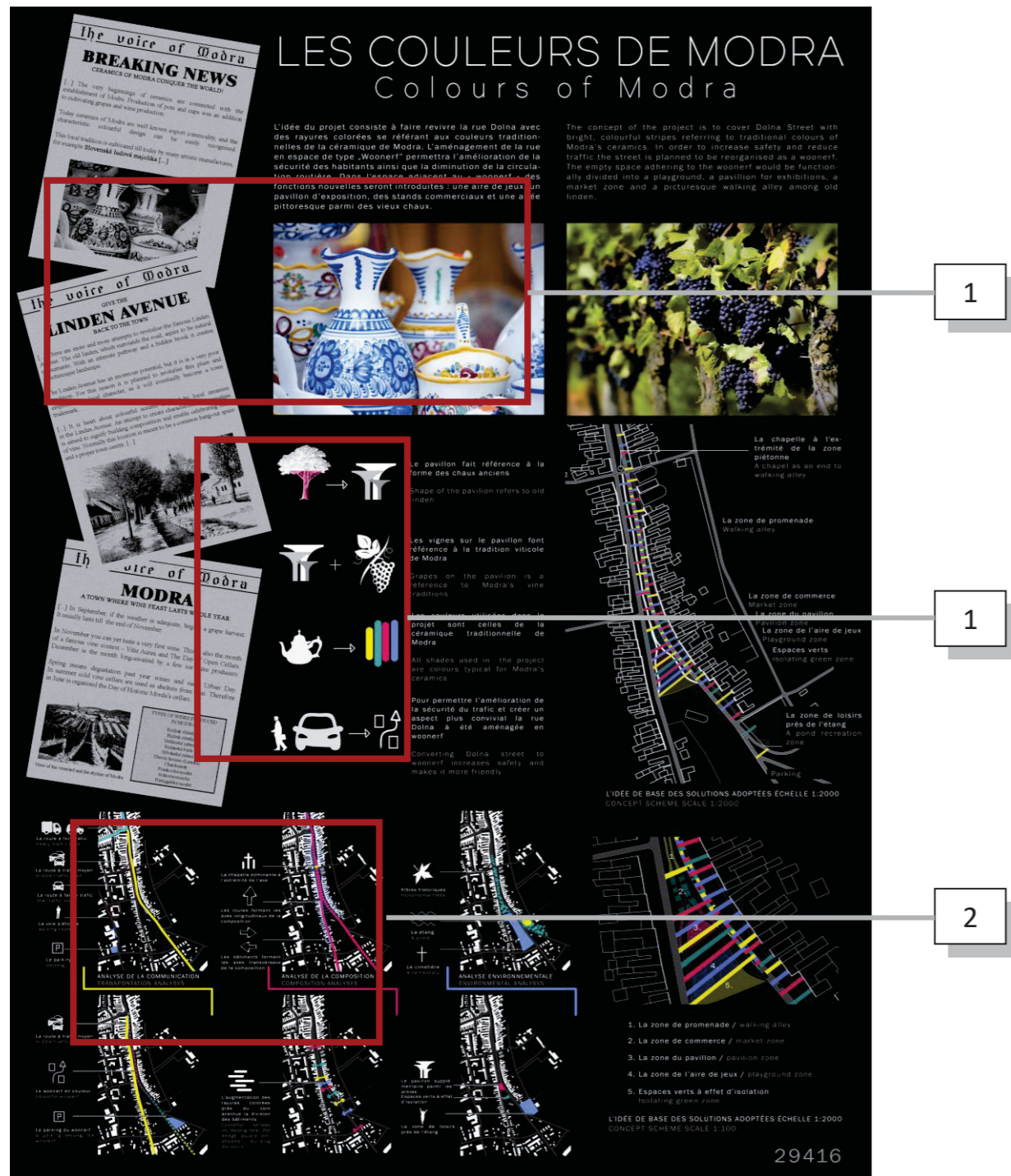
Autori v návrhu pracovali s tromi hlavnými momentami: alej - potok - promenáda. Odpovedali v návrhu na vlastné položené otázky vyplývajúce z analýz: *Ako riešiť, ako spájať, ako využiť široký priestor aleje, ktorý je v súčasnosti znehodnotený dopravou?* Formujú preto jednoliatu líniu s využitím hlavných spomenutých momentov, ktorá neruší charakter prostredia a rieši nenápadne kolízne prevádzkové body z pohľadu chodca a dopravy. Riešenie akcentuje a navádza na peší pohyb, ktorého architektonickou súčasťou sú aj variabilne komponované pavilóny pre rôzne formy prezentácie aktivít v meste.

Obr. 23 Analýza návrhu 3 M podľa stanovených kritérií

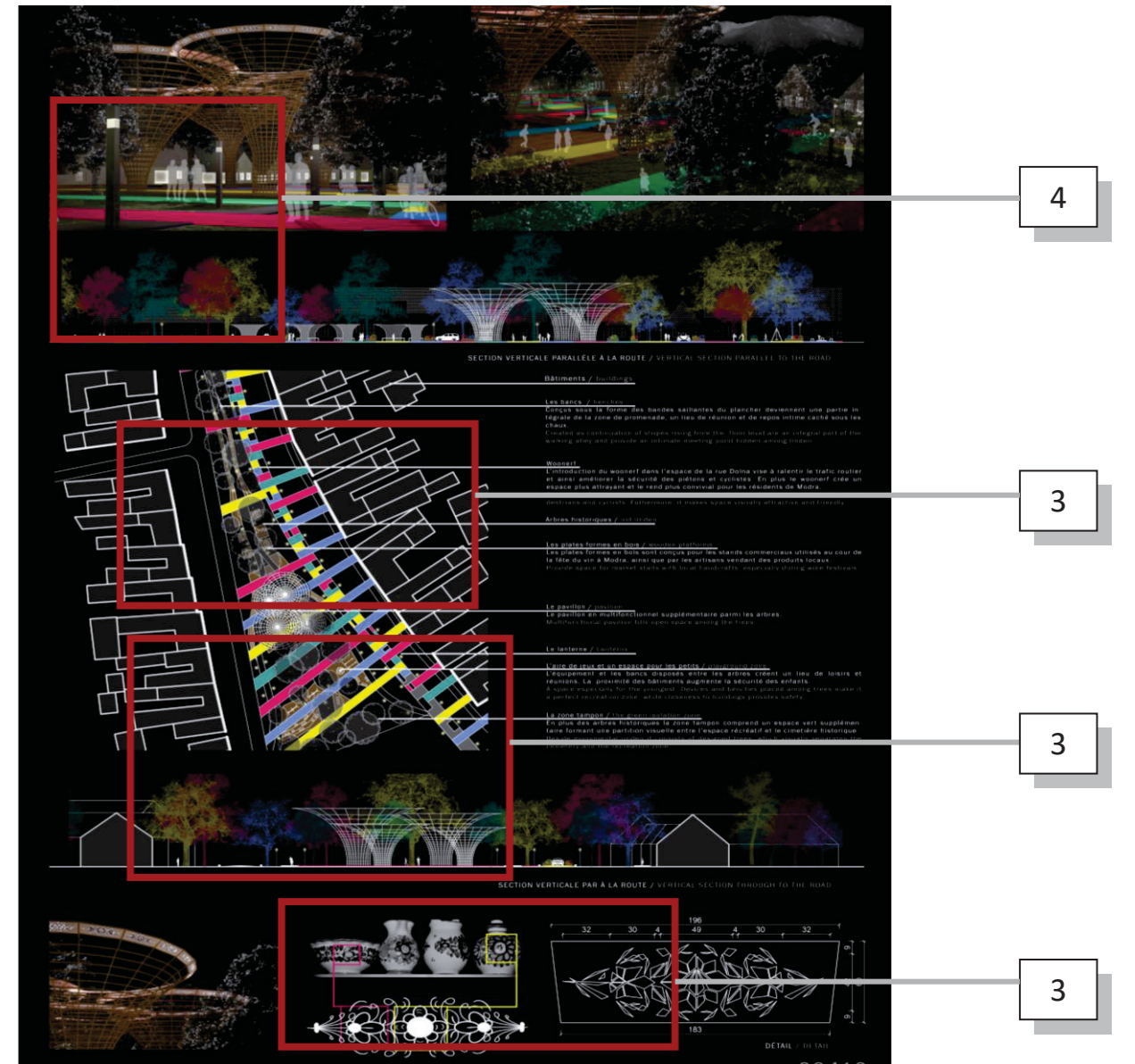

Obr. 24 Miera plnenia stanovených kritérií v návrhu 3 M

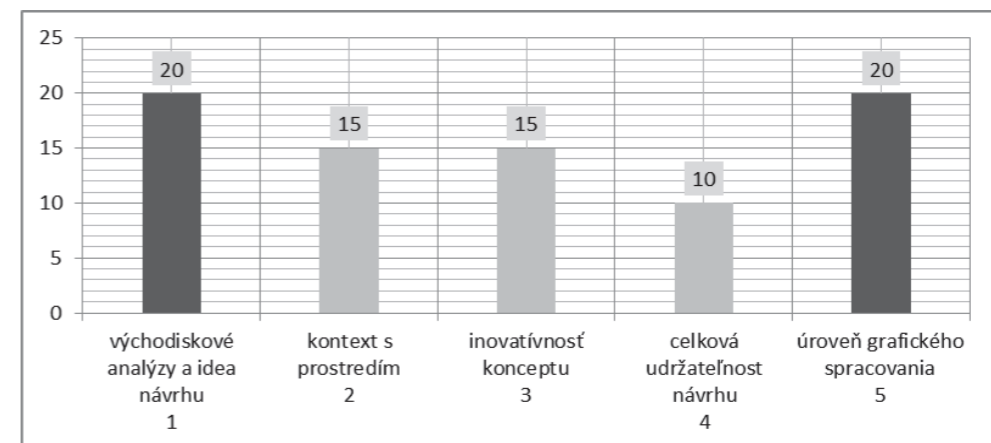

Obr. 25 Analýza návrhu 4 M podľa stanovených kritérií

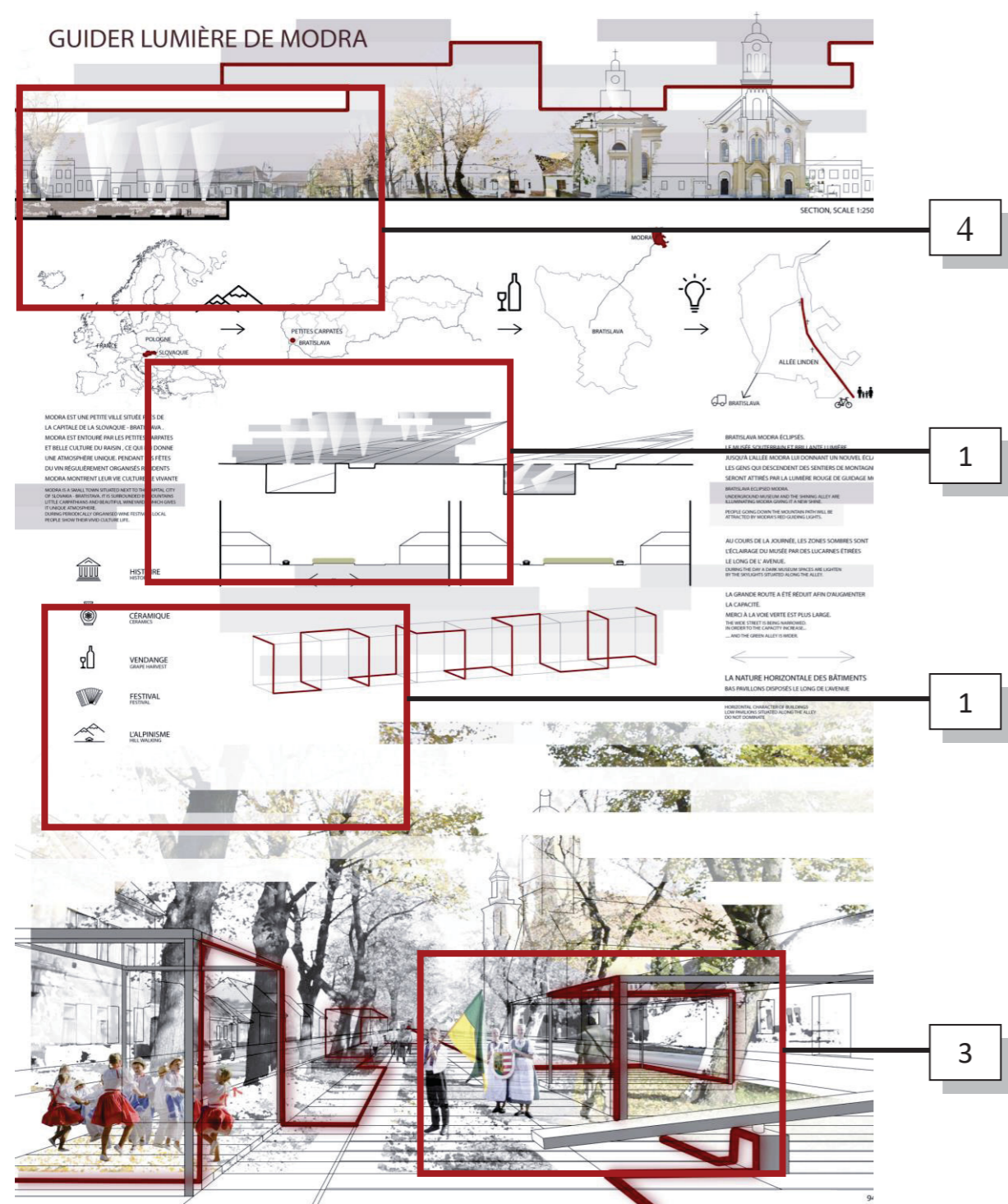
Návrh by sa dal charakterizovať jedným slovom - *nápadný*, od grafiky až po riešenie prvkov. Autori v návrhu použili transformáciu viacerých symbolov (farby majoliky, dominantné staré lípy a vinič v novotvaroch). Je to prínosom v riešení. Navrhnuté dizajnové stromy s možnosťou umiestnenia popínaveho viniča sú výraznou konkurenciou prírodným prvkom (lipám) a zároveň potláčajú vinohradnícky malebný kolorit a dominantnosť blízkych historicky hodnotných kostolov.

Obr. 26 Analýza návrhu 4 M podľa stanovených kritérií

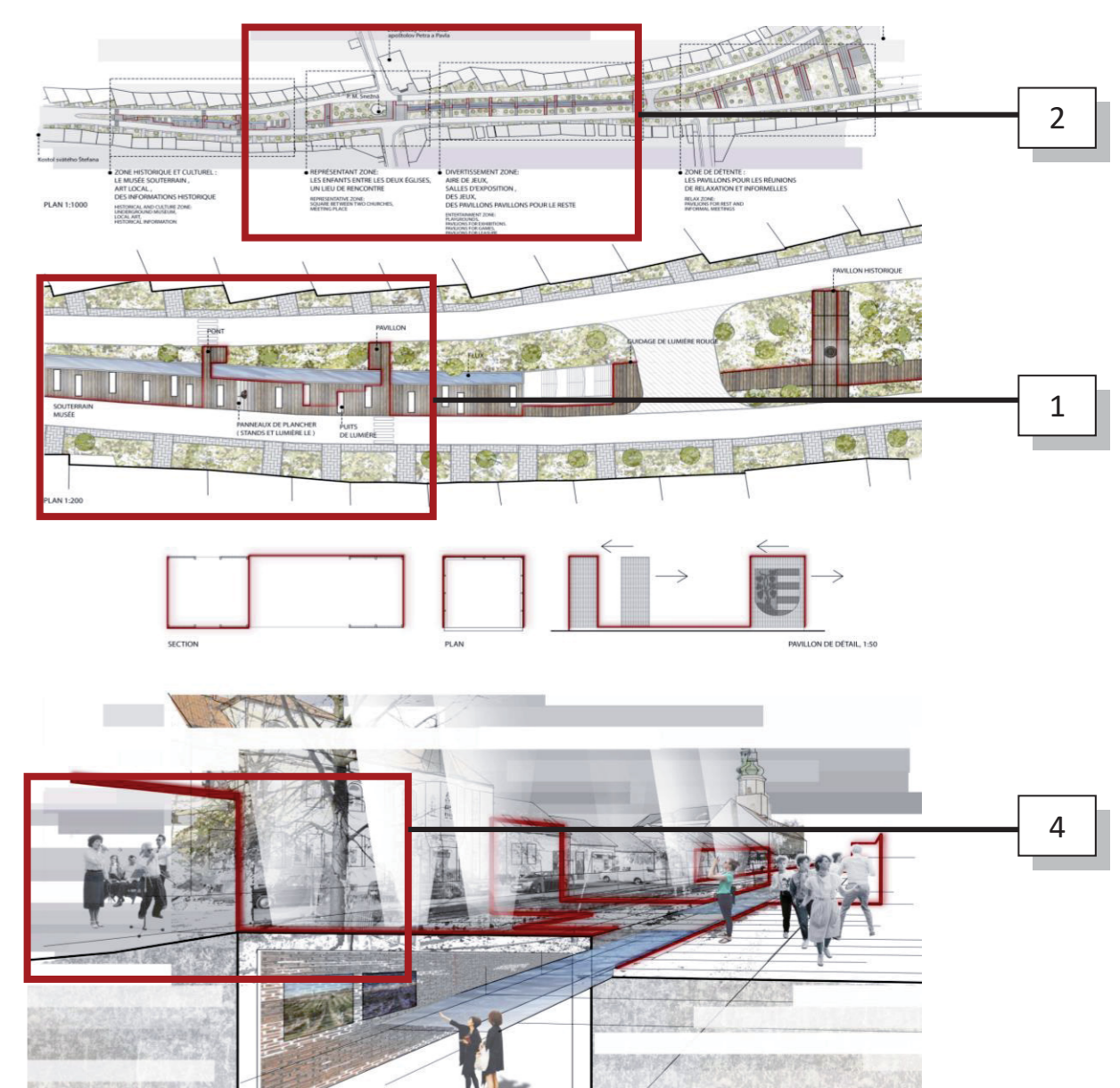

Obr. 27 Miera plnenia stanovených kritérií v návrhu 4 M

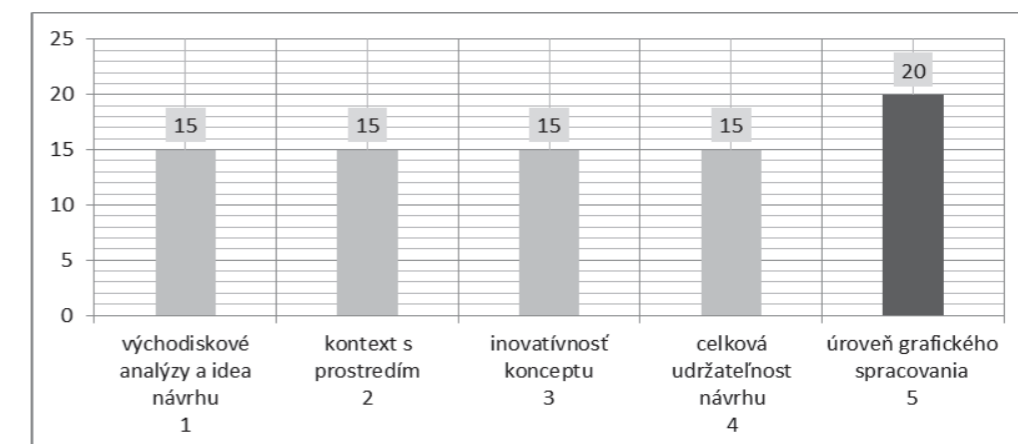

Obr. 28 Analýza návrhu 5 M podľa stanovených kritérií

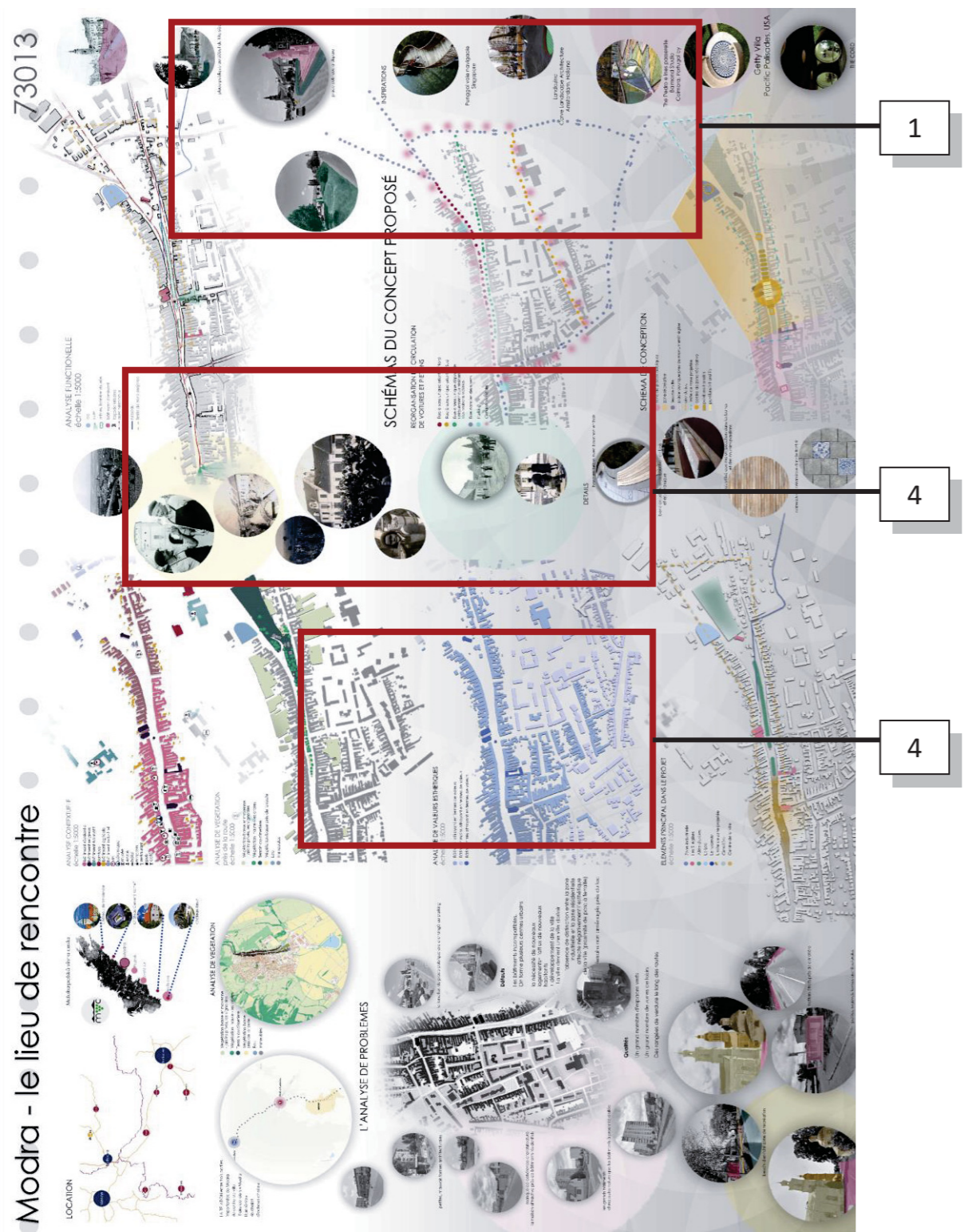
Pozitívom návrhu je schopnosť autorov vytvoriť skratku riešeného problému a prelínanie vzťahu medzi jednotlivými prvkami a funkciami zároveň – zábava (hry, oddych, predaj), reprezentácia (kultúra, história a dejiny lokality, výstavy). Autori navrhli vodiacu líniu k týmto *zastaveniam*, ktorá miestami môže návštevníka zneistiť. V návrhu absentuje akcent či vyústenie navrhovanej *červenej trasy* ako hlavnej komunikačnej a ideovej osi.

Obr. 29 Analýza návrhu 5 M podľa stanovených kritérií

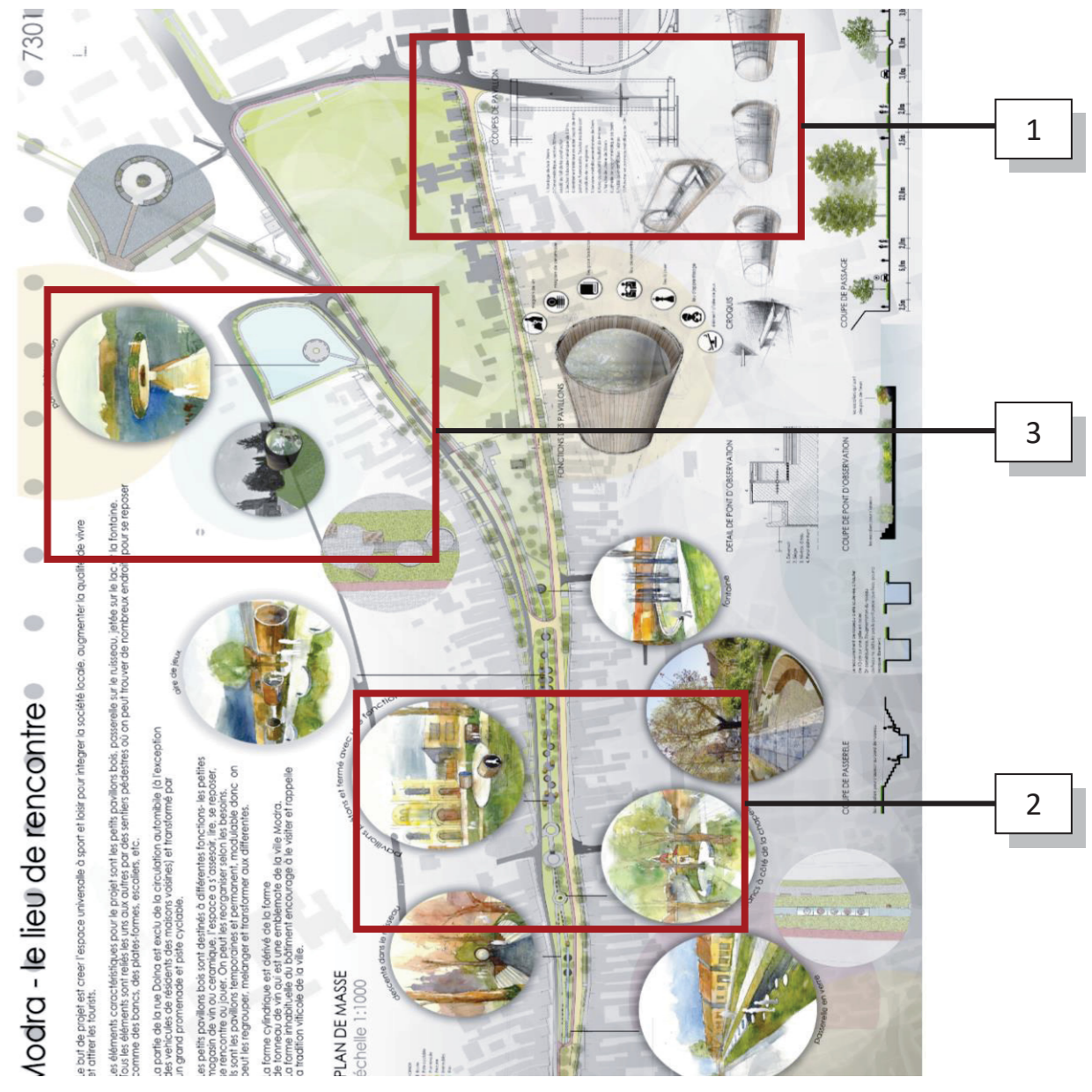

Obr. 30 Miera plnenia stanovených kritérií v návrhu 5 M

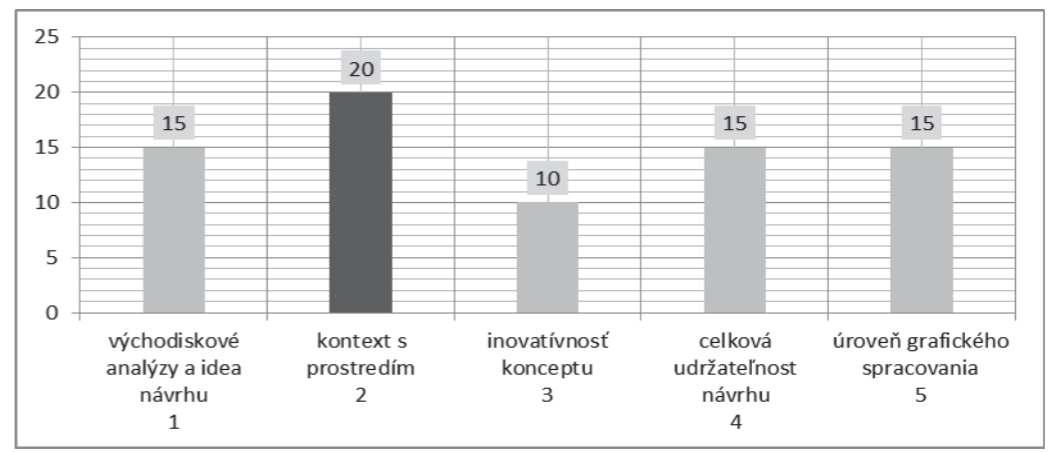

Obr. 31 Analýza návrhu 6 M podľa stanovených kritérií

Návrh si osvojil riešenie ako miesto stretnutí. Silný motív kruhov v grafickom vyjadrení, v riešení drobnej architektúry a pri parkových úpravách prevláda nad celkovým konceptom. V návrhu cítiť zámer zjednotenia a cieľ transformácie strapcov vínnej révy a inšpiráciu vinárstvom. V riešení chýba určenie akcentov a ich vzájomnej väzby, ako zmysel logického pohybu návštevníkov mestečka.

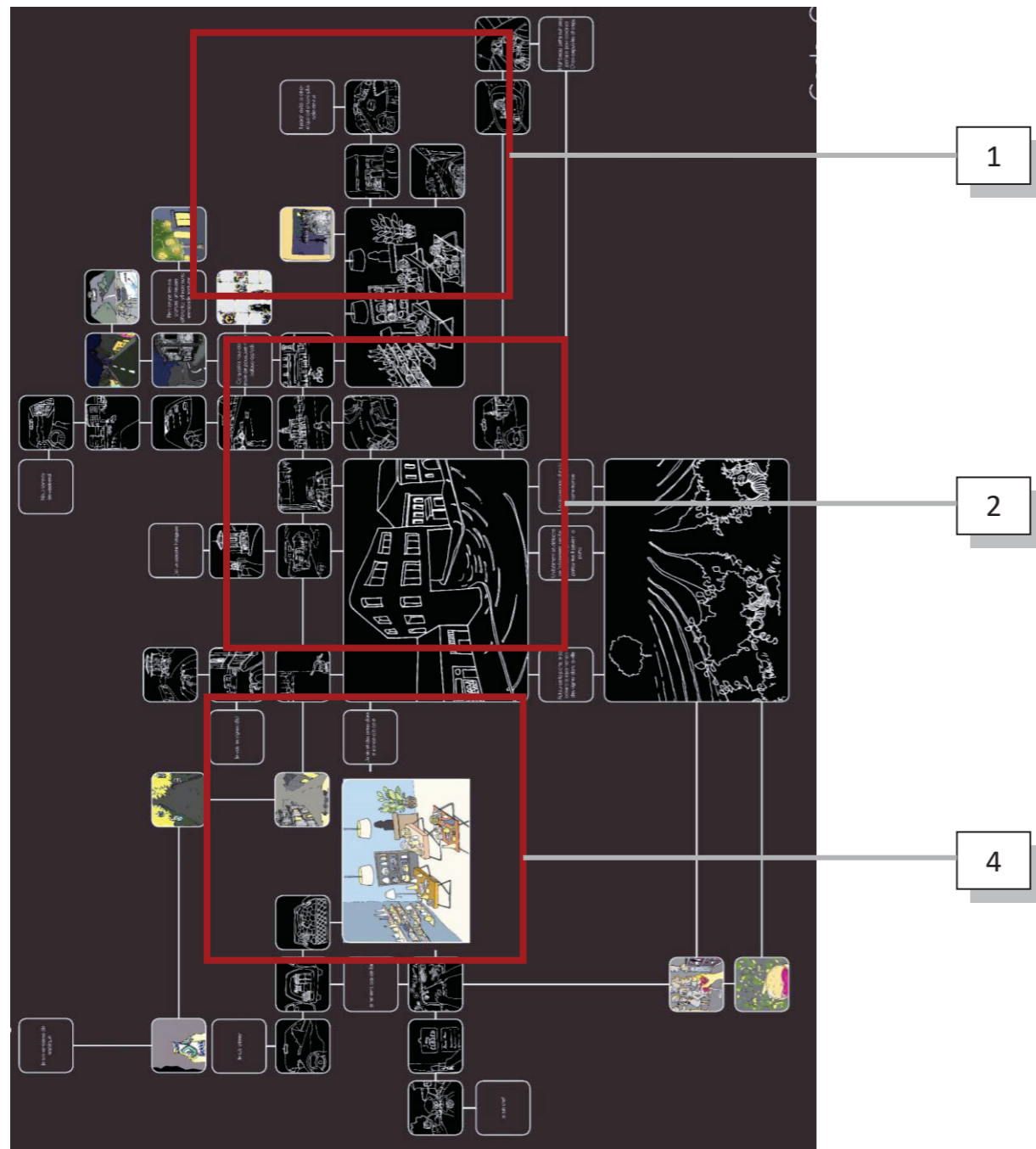

Obr. 32 Analýza návrhu 6 M podľa stanovených kritérií

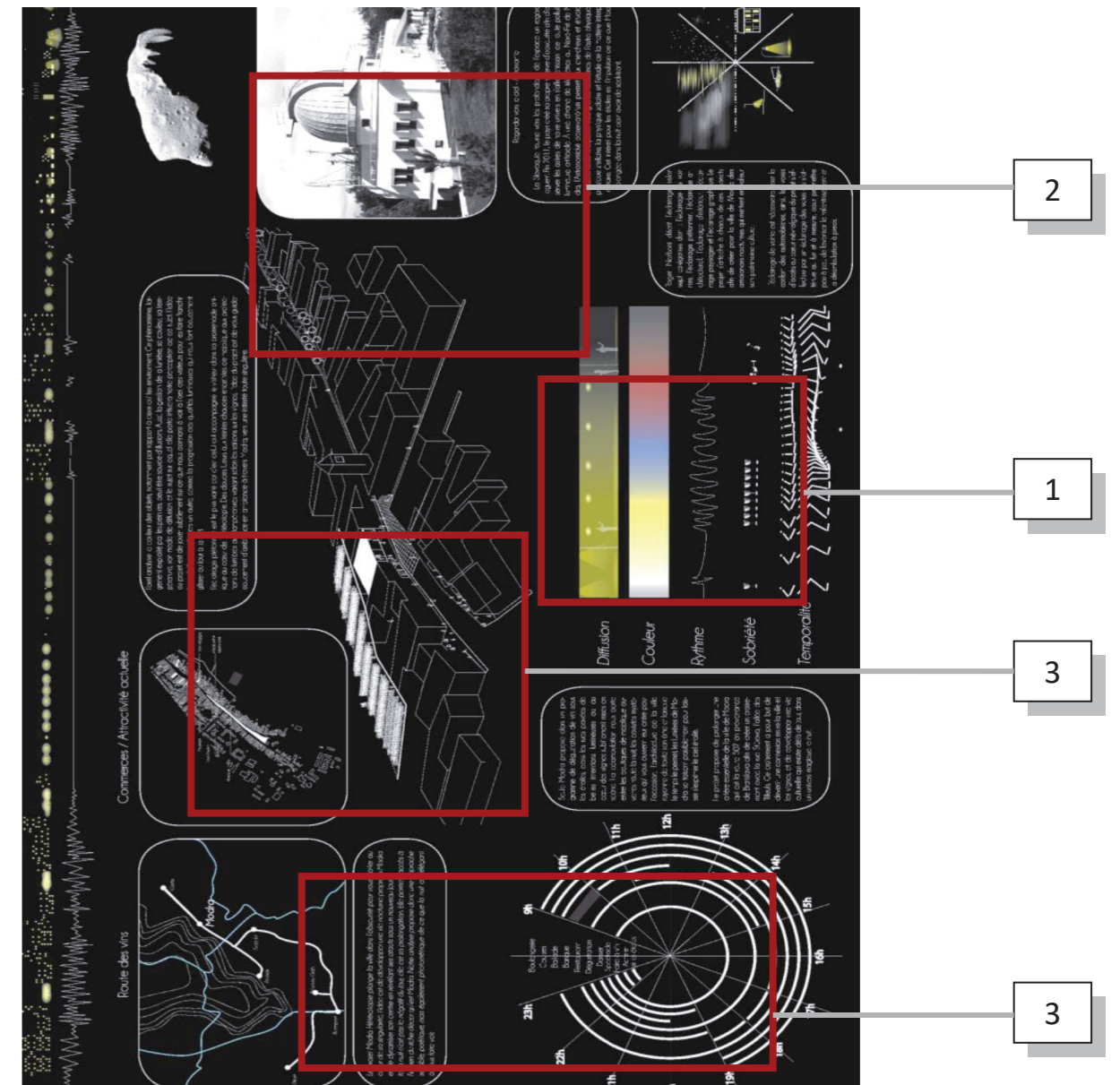
Obr. 33 Miera plnenia stanovených kritérií v návrhu 6 M

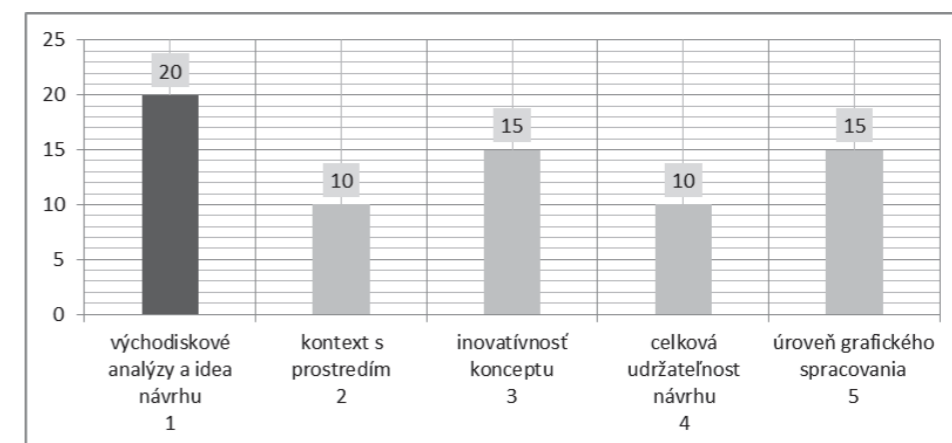

Obr. 34 Analýza návrhu 7 M podľa stanovených kritérií

Populárne komiksovú spracovanie v podobe logiky postupového diagramu je odlišné od ostatných návrhov. Vo výrazne analytickom prístupe, so zdôraznením rôznych zaujímavostí lokality z pohľadu cudzinca, sa stráca názor na ucelenejšie architektonicko-urbanistické riešenie. Autori upozorňujú na impulzy, ktoré mali byť v riešení zreteľnejšie zdokumentované.

Obr. 35 Analýza návrhu 7 M podľa stanovených kritérií

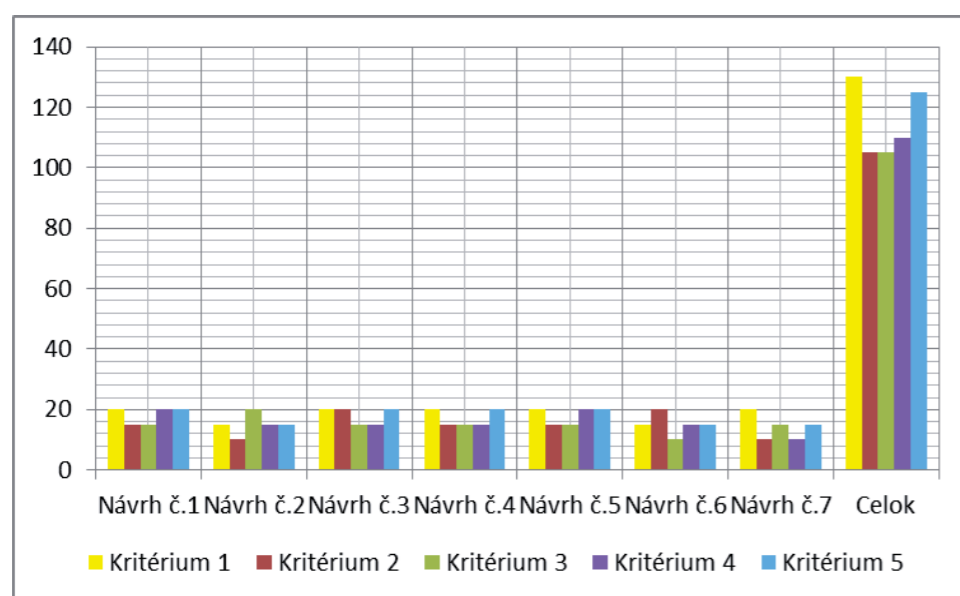
Obr. 36 Miera plnenia stanovených kritérií v návrhu 7 M

Hodnotenie výsledkov výskumu - lokalita Modra

Mesto Modra ma historicky silné determinanty lokality, ako je prítomnosť sakrálnych objektov - kostolov, kaplnky a cintorína, rovnako aj prítomnosť výrazných prírodných prvkov, ktoré dotvárajú genius loci mesta. Tieto momenty a atraktory bolo žiaduce v návrhoch vyzdvihnúť a stali sa prirodzene aj obsahom hodnotiacich kritérií súťažných návrhov. Hodnotiacia porota a samospráva očakávali, že spomínané historické a prírodné determinanty budú v návrhoch študentov dominovať. Dobré analytické rozborov a ideové pohľady to potvrdili.

Tab. 2 Vyhodnotenie dotazníkov

	Návrh č.1	Návrh č.2	Návrh č.3	Návrh č.4	Návrh č.5	Návrh č.6	Návrh č.7	Celok
Kritérium 1	20	15	20	20	20	15	20	130
Kritérium 2	15	10	20	15	15	20	10	105
Kritérium 3	15	20	15	15	15	10	15	105
Kritérium 4	20	15	15	15	20	15	10	110
Kritérium 5	20	15	20	20	20	15	15	125

Obr. 37 Grafické znázornenie vyhodnotenia plnenia kritérií

Spoločné názorové prieniky domácich a zahraničných účastníkov sa preukázali najmä:

- pri analýzach východísk lokality,
- v dokumentovaní vízie identity a životaschopnosti predmetnej ulice - aleje,
- v riešení a oživení ulice ako celku s adekvátnou architektúrou a úpravou verejných plôch.

Základom vyhodnocovania návrhov boli analytické pohľady, na základe ktorých boli vyhodnotené čiastkové súčasti stanovených cieľov:

- rozsah a riešenie pešej mobility,
- rozsah a návrh revitalizácie aktivít,
- revitalizácia prostredia (prírodného a umelého),
- odkrývanie priehľadov a panorámy.

Časť návrhov zostala v polohe analýzy s náznakom nápadov na riešenie problémov aleje (najmä problémom akým je frekventovaná doprava prebiehajúca alejou). V časti elaborátov sa uplatnili „iba“ riešenia spomenutých zaujímavých akcentov v aleji. Víťazné návrhy a návrhy, ktoré zaujali komplexným pohľadom na riešenie aleje ako celku, s väzbou na charakter zástavby a následne jej reflexiou v návrhoch drobnej architektúry, ktorá umožní funkcie naplniť. Napriek relatívne užšiemu zadaniu súťaže návrhy poskytli množstvo inšpirácií a zaujímavých nápadov. Vo všetkých návrhoch sa objavilo povýšenie estetickej a funkčnej hodnoty pešej zóny, čo autori dosiahli oživením potoka, rozšírením plôch pre peších či vytvorením malých námestí s vložením nových funkcií. Na tento účel sa v návrhoch objavila drobná architektúra. Na revitalizáciu Lipovej aleje autori návrhov využili transformáciu prvkov typických pre identitu Modry: vinárstvo, hrnčiarstvo a stopy jej histórie, čo možno vysoko oceniť aj s ohľadom na účasť kolektívov zo zahraničných škôl architektúry.

Súťaž_lokalita 2 (Toulouse_Francúzsko)

5.4

- _charakteristika lokality_ história_ vývoj územia*
- _ téma stretnutia*
- _definovanie cieľov súťaže*
- _analýza súťažných návrhov*
- _hodnotenie výsledkov výskumu*

5.4 Súťaž - lokalita 2 (Toulouse - Francúzsko)

Organizátorom stretnutia 21. ročníka REA bola ENSA Toulouse vo Francúzsku. Zúčastnili sa ho školy architektúry BME Budapešť, OGA SA Odesa, tri poľské univerzity – WA PK Krakov, IAIU PL Lodž, WA PWR Wroclaw, ďalšie tri francúzske univerzity – ENSAP Bordeaux, ENSA Grenoble, ENSAP Lille a FA STU Bratislava.

V medzinárodnom kole bolo prezentovaných 13 súťažných návrhov. Na organizovanom workshope priamo v Toulouse vzniklo 9 návrhov, ktoré vypracovali medzinárodné kolektívy.

Obr. 38 Poster stretnutia v Toulouse

Obr. 39 3D mapa riešenej lokality (ohraničená červenou elipsou) a širšieho územia v Toulouse pri rieke Garrone

Charakteristika lokality - história, vývoj územia

Mestská štvrť *La Croix de Pierre* bola dlho v periférnej polohe s malou hustotou zástavby, rozložená okolo starej osi vstupu do centra mesta mestskej triedy Muret, ktorá predstavovala limitu urbanizácie z dôvodu blízkosti rieky Garonne a rizika povodní. Garonne bola priechodná severne, na križovatke Croix de Pierre, kde sa vyberalo mýto. Do tohto bývalého poľnohospodárskeho územia, bola začlenená železničná trať koncom 19. storočia, ktorá predstavuje určitú priesečnicu cez danú lokalitu.

V rokoch 1950 a 1960 mesto začína budovať svoje protipovodňové opatrenia, vo forme betónových hrádzí. Tie oddeľujú mestskú štvrť od nábrevia rieky a umožňujú zužitkovať novovytvorené stavebné parcely ktoré boli v minulosti pravidelné zaplavené. Príkladom je aj mestská štvrť *La Croix de Pierre*. Rozporuplným bodom v tejto mestskej časti je vysoká obytná budova *Bellerive* (dnes Beaulieu). Jej rozmery a poloha ruší mierku štvrte a zadanej lokality *Oasis*, ktorá sa zahusťuje výstavbou rodinných domov prevažne zo 60. rokov, drobnou zástavbou a bytovými domami. V lokalite vyrástlo ústredie štátnej spoločnosti francúzskych elektrární EDF, v súčasnosti je viac ako 10 rokov opustené. Veľký potenciál má plocha veľkého parkoviska, ktoré siaha až po hrádzu. Týmto sa nábrevie rieky Garonne

stalo neprístupné a neviditeľné. Hrádza je síce čiastočne dostupná, ale málo valorizovaná [43]. O územie je záujem zo strany investorov, ale miestne občianske združenia presadzujú jeho využitie ako verejný priestor a vnímajú ho ako strategické rozvojové miesto.

Súčasný stav

Lokalita *Oasis* je styčným bodom rôznych urbánnych výziev. Je súčasťou kontrastnej mestskej štvrte - spleť rodinných domov, zastaralých objektov a bytoviek. Mestská trieda Muret, ktorá lemujú danú lokalitu, je obchodnou tepnou predstavujúcou bývalý vstup do centra mesta. Nábrevie rieky Garonne a protiahly ostrov Ramier predstavujú hlavný prírodný potenciál lokality. V súčasnosti zanedbaná lokalita sa môže stať novým centrom mestskej štvrte, ktorý bude v symbióze s riekou [44]. Za bariéry sú považované dva body, ktoré môžu byť zásadnými nositeľmi nových ideí v projektoch:

- železničná trať - v budúcnosti je plánovaná zastávka, spájajúca električkovú a železničnú trať; riešenie ovplyvní mobilitu a prístup do štvrte,
- rieka - mesto Toulouse uvažuje o projekte Veľký park Garonne, ktorého hlavnou súčasťou je ostrov Ramier, známy od 19. storočia ako mestský park.

Téma stretnutia a súťaže REA 21

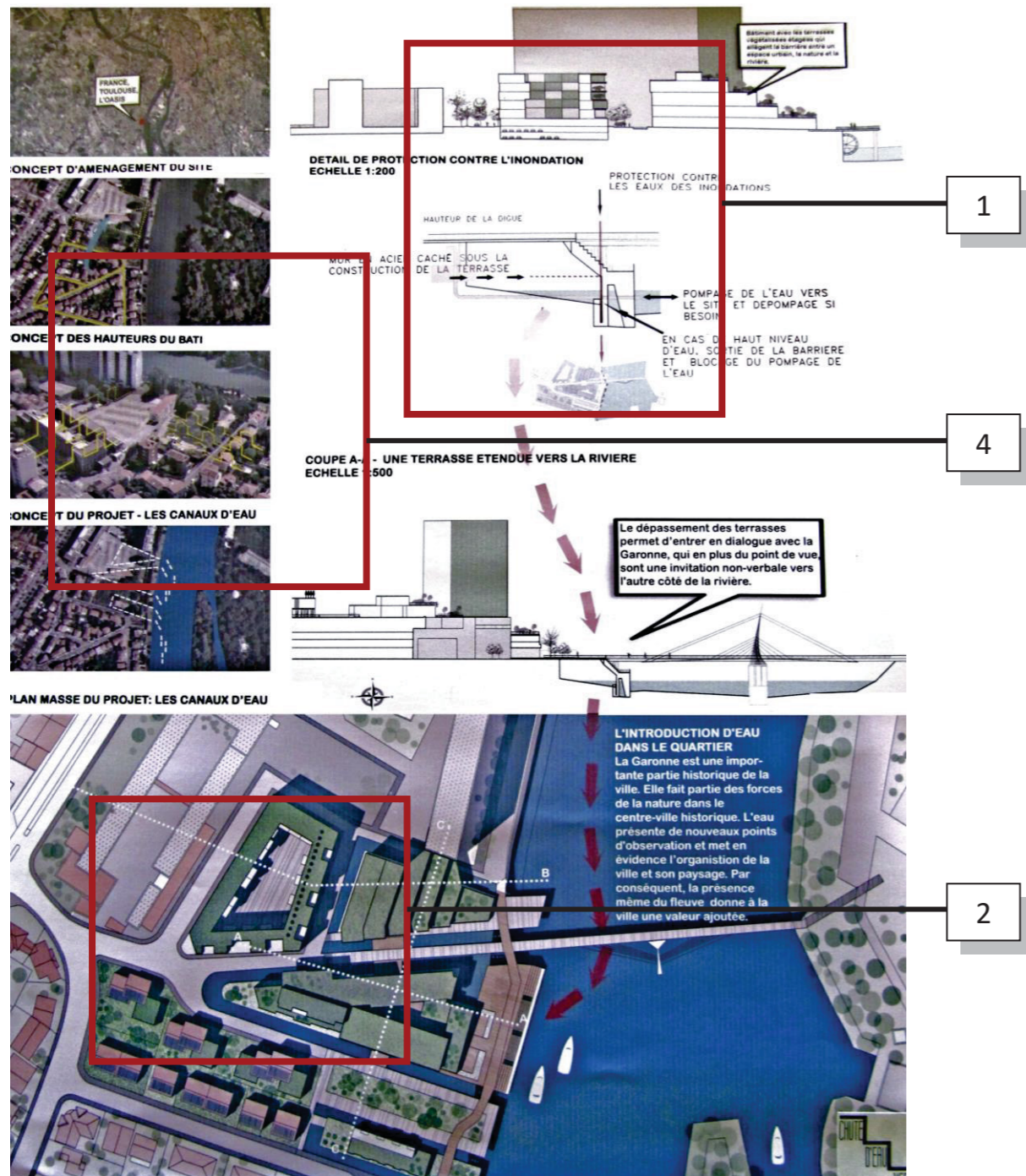
Myšlienka udržateľného rozvoja sa etablovala postupne od konca 60. rokov. Odvtedy je vnímaná ako problém nás všetkých, ako problém civilizácie a zároveň univerzálny problém. V roku 1983 vzniká Brundtlandská komisia ktorá sa orientuje na koncept životného prostredia ako celku. Komisiou vydaná správa s výstižným názvom *Pre našu spoločnú budúcnosť* je udržateľný a ohľaduplný rozvoj definovaný ako stav, ktorý vyhovuje súčasným generáciám, bez toho, aby ohrozil možnosti či potreby budúcej generácie. Je to koncept celosvetový, s rôznymi lokálnymi odchýlkami. Členské školy REA, ktoré sa zúčastnili stretnutia pod názvom „*Bývanie: udržateľný rozvoj*“, mali za cieľ konfrontovať úvahy a kritické riešenia v rámci tejto problematiky.

Definovanie cieľov súťaže

Dvadsať prvé storočie je v súčasnosti symbolom budúcnosti s víziami. Symbolika čísla 21 v rámci ročníka REA je preto nesporná a jednoznačne sa dostáva do hlavnej témy. Základné otázky, ktoré definovali tému, ciele a naznačovali prieniky súťaže i stretnutia REA 21, boli:

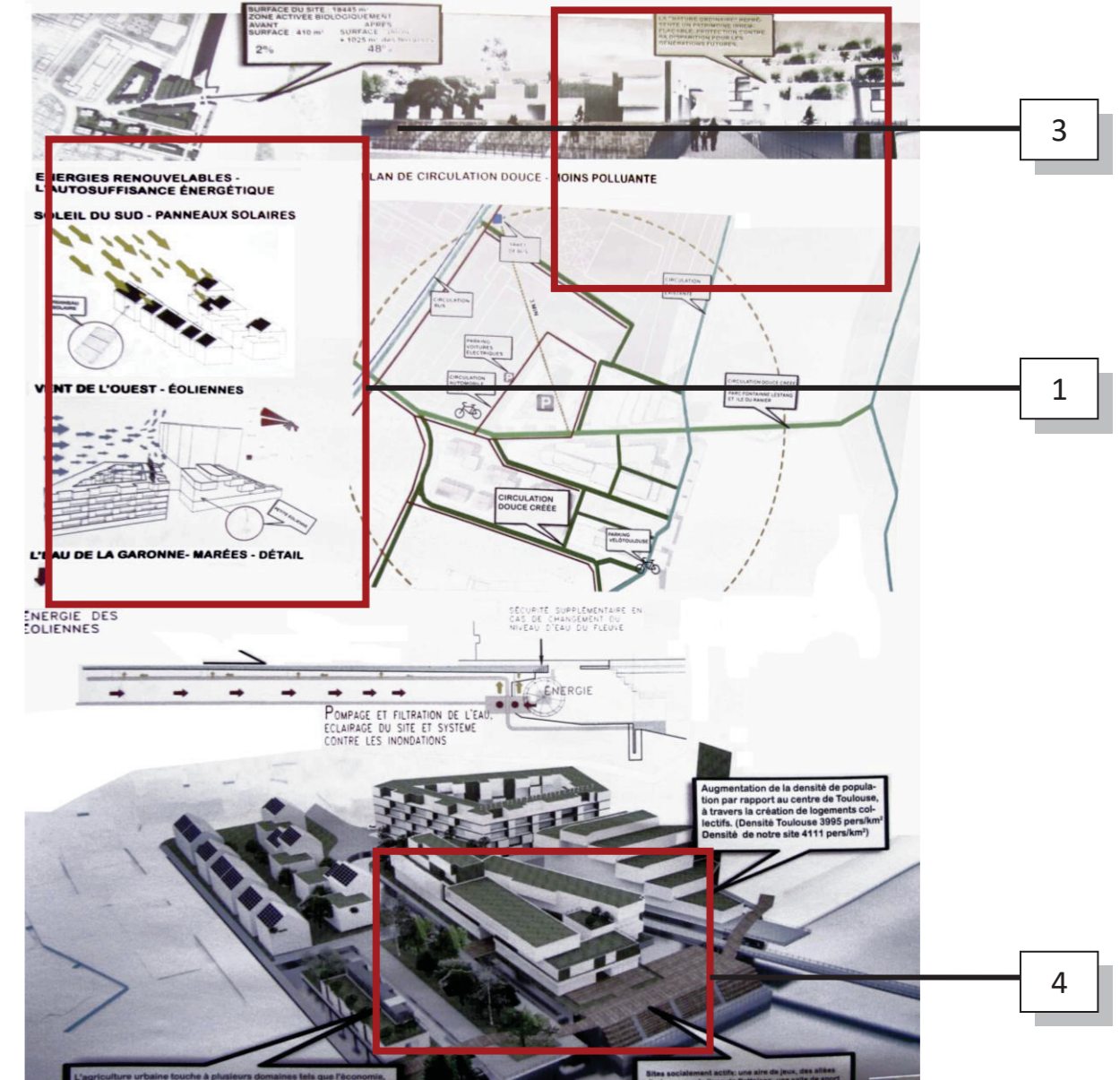
- čo znamená udržateľné bývanie?
- aké sú kritériá udržateľného bývania?
- aké druhy bývania a priradených funkcií a urbanistické riešenia budú vyhovovať novým sociálnym požiadavkám vyplývajúcim z udržateľného rozvoja ?

Predmetom medzinárodnej súťaže bolo riešenie územia *Oasis* v meste Toulouse, ktoré sa nachádza v štvrti *La Croix de Pierre*. Bývanie je nielen miesto s funkciou bývania, zahŕňa viacero faktorov, ako iba pojem obytného priestoru. Študentské návrhy mali preukázať osvojenie princípu udržateľnosti bývania v rozličných aspektoch ako sú: hustota, koexistencia (sociálna, funkčná), práca, doprava, prostredie. Bolo potrebné zaujať urbanistický postoj k celej lokalite v súvislosti s nosnou témou REA 21 a vytvoriť architektonickú štruktúru, ktorá riešila kompozičnú stránku, funkciu a spôsob života v území. Vzťah lokality k rieke možno prehodnotiť ako promenádu okolo hrádzu, ako rekreačný priestor v kontakte s riekou. Žiaduce bolo brať do úvahy aj protipovodňové opatrenia danej lokality. Spôsoby prezentácie a predstavovanie nápadov a zámerov boli voľné. Preukázanie riešenia okrem tradičnej výkresovej časti bolo doplnené o video s modelom. Jednoduché modelovanie celkovej situácie zodpovedalo *bielemu sketchup modelu*. Ten nahradil kartónovú maketu z riešených návrhov. Model zvolili organizátori ako nástroj názornej predstavy riešeného celku a zároveň tým zrozumiteľnou formou sprístupnili riešenia verejnosti.

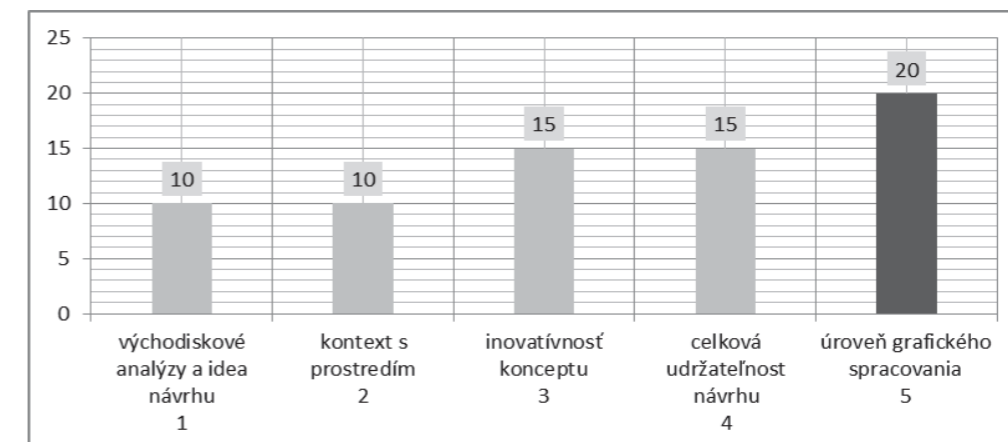

Obr. 38 Analýza návrhu 1 T podľa stanovených kritérií

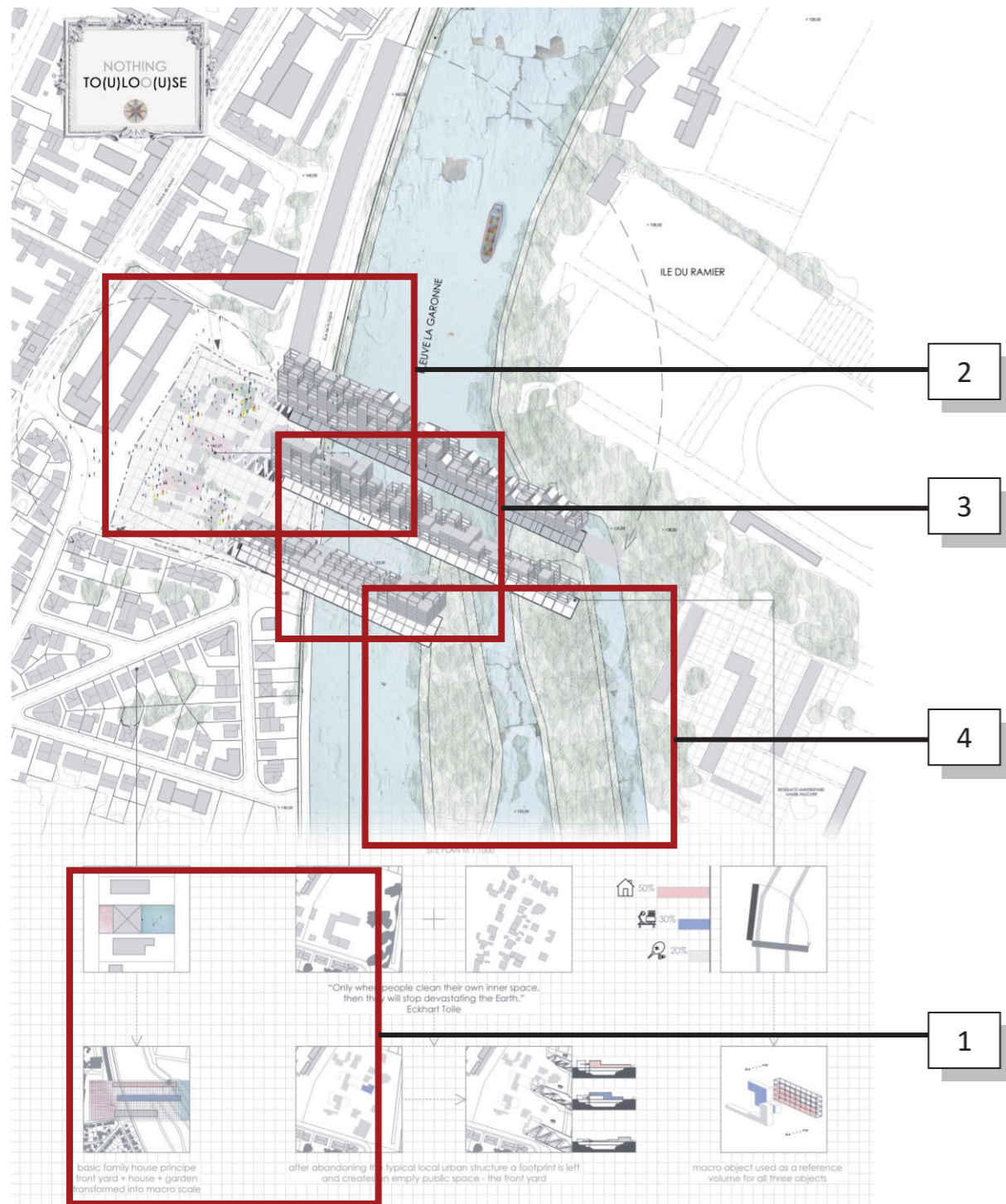
Nosnou myšlienkou konceptu je „vtečenie“ vody z rieky Garonne, ako symbolu čistoty a udržateľnosti do navrhovaného multifunkčného komplexu s dominanciou bývania. Kompozične hlavná os novo riešeného územia pokračuje na ostrov na rieke. Kompozícia je čitateľne zdokumentovaná v 5 úrovniach, kde sa objavuje aj princíp šetrného riešenia. Konceptu možno vypočítať hustú zastavanosť navrhovaného územia.

Obr. 39 Analýza návrhu 1 T podľa stanovených kritérií

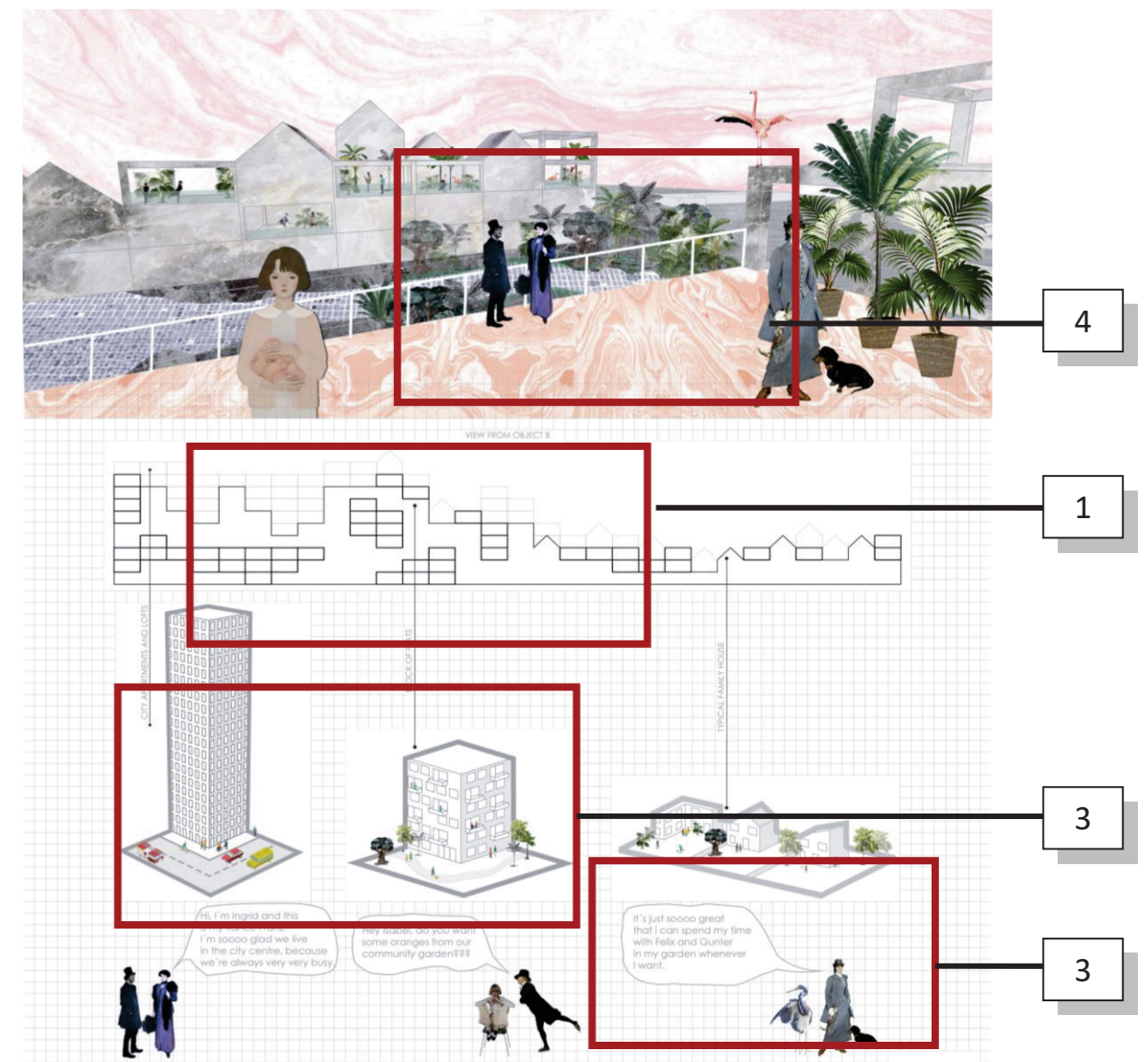

Obr. 40 Miera plnenia stanovených kritérií v návrhu 1 T

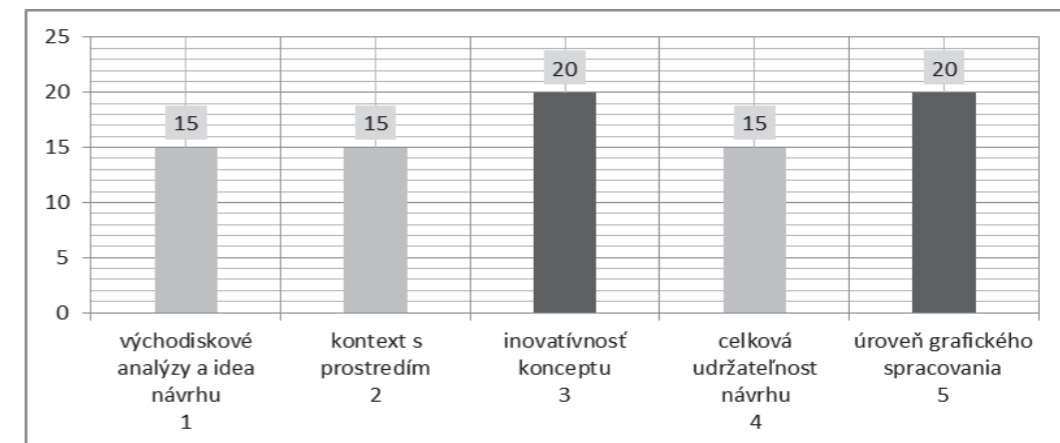

Obr. 41 Analýza návrhu 2 T podľa stanovených kritérií

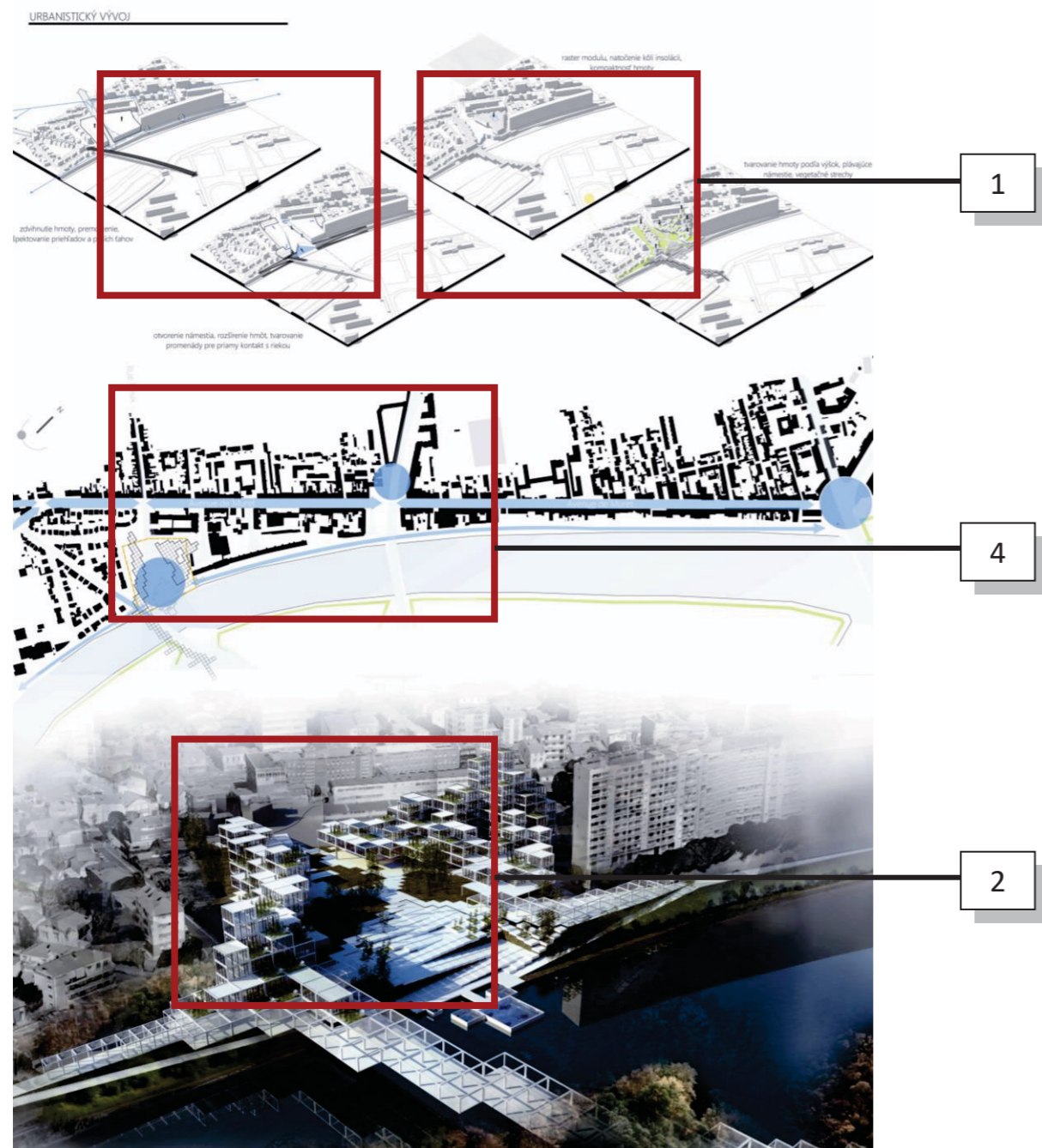
Netradičný koncept je v jednote s netradičným *plagátovým* grafickým riešením, kde autori použili vtipné skratky a odkazy, ktoré majú analytickú hodnotu. Koncept je orientovaný na prepojenie riešeného územia s ostrovom na rieke Garonne s tromi mostami. Ide o opačný pohľad, pri ktorom autori plochu námestia uvoľnili a funkcie vložili na mosty. Funkcie rozdelili a vytvorili most verejný, most s obytnou funkciou a most určený viac na pracovné príležitosti. Idea vyplynula z pomyselného sklopenia susedného existujúceho bytového domu nad riekou. Rozporuplne pôsobí mohutnosť mostov.

Obr. 42 Analýza návrhu 2 T podľa stanovených kritérií

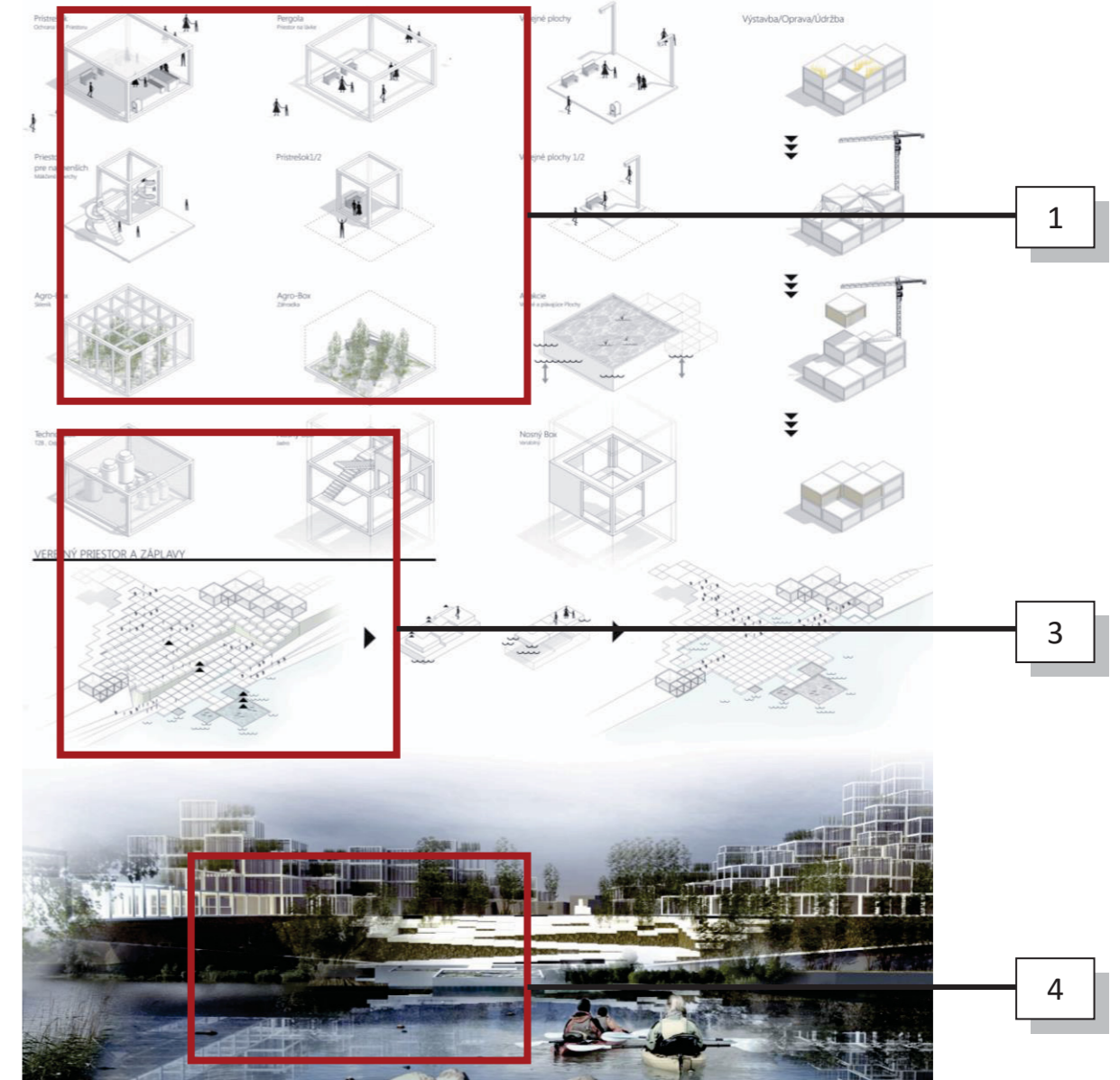

Obr. 43 Miera plnenia stanovených kritérií v návrhu 2 T

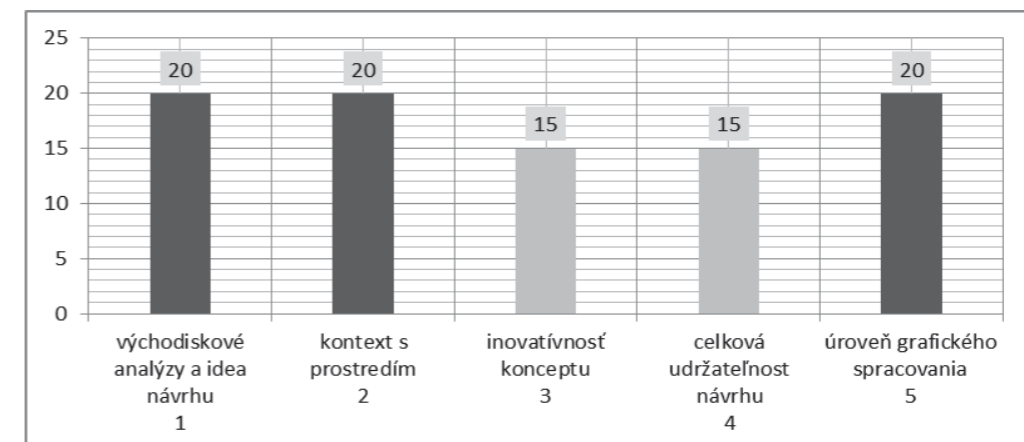

Obr. 44 Analýza návrhu 3 T podľa stanovených kritérií

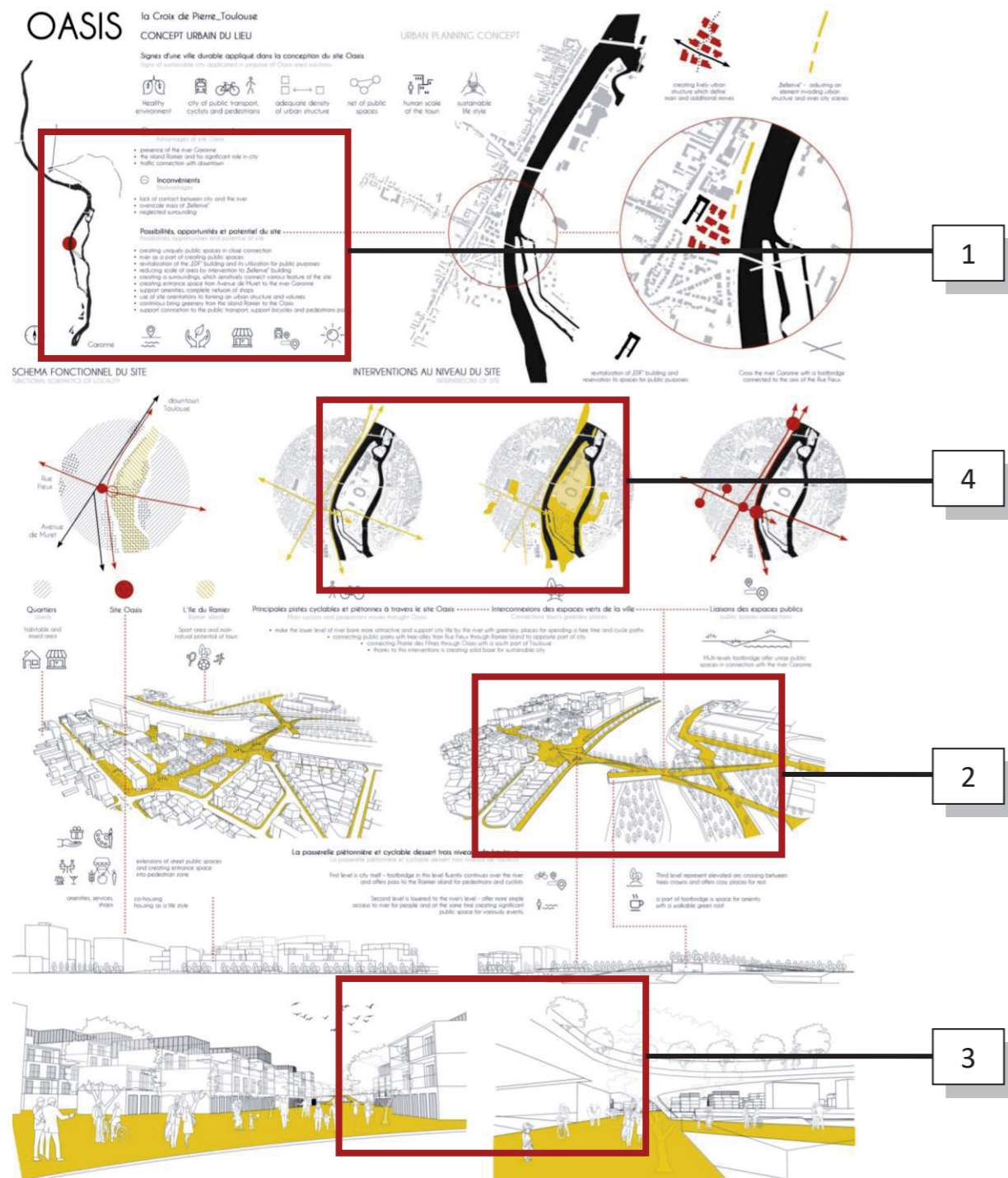
V koncepte je prepracovaný návrh až do výrazového detailu. Nadväzuje hlavnou kompozičnou osou z riešeného územia na ostrov. Druhá os pokračuje cez dominantné body v línii nábrežia. Autori zvolili narastajúci, udržateľný lego - raster bývania s polyfunkciou, ktorý reflektuje výrazovo okolitú zástavbu. Zároveň uvoľnili priestor pre nástup na lávku a k vode. Hodnotné sú: detail obytnej bunky a precízne grafické a architektonicky presvedčivé podanie.

Obr. 45 Analýza návrhu 3 T podľa stanovených kritérií

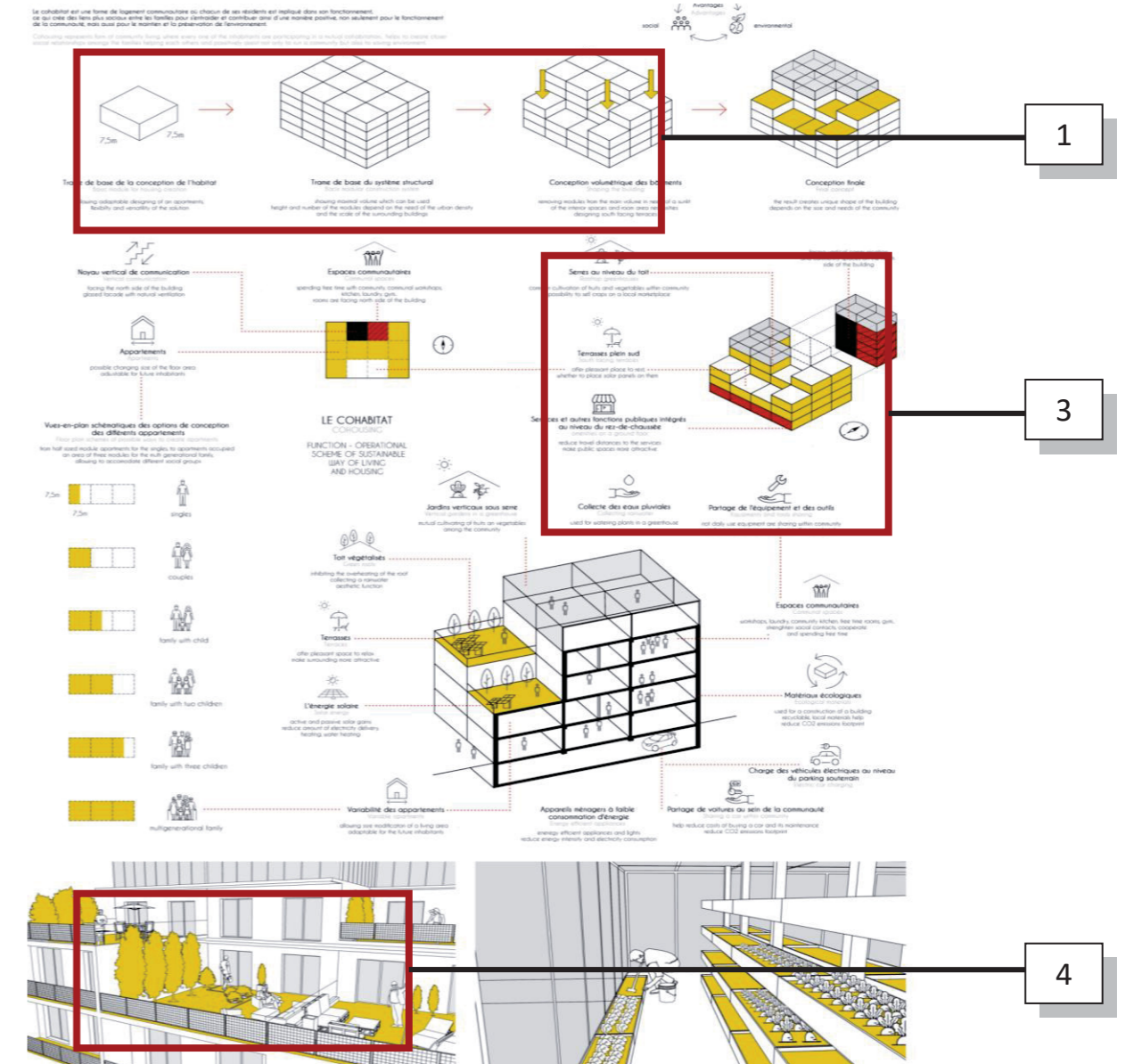

Obr. 46 Miera plnenia stanovených kritérií v návrhu 3 T

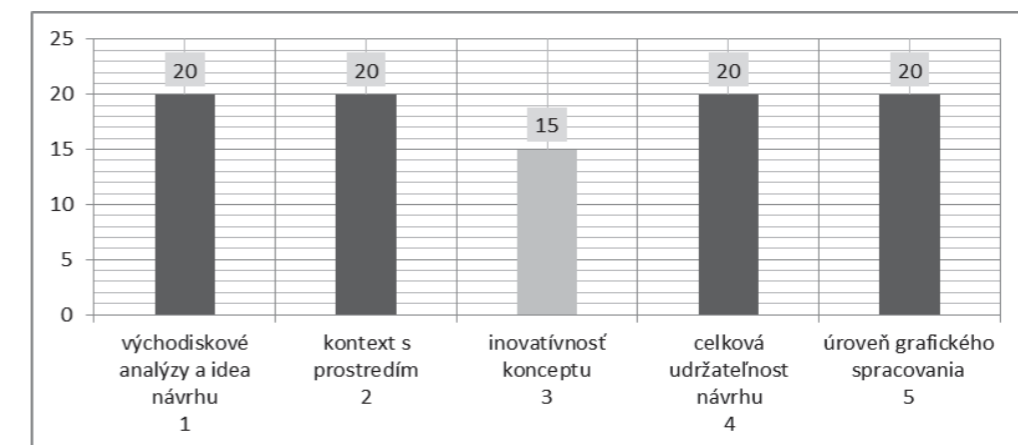

Obr. 47 Analýza návrhu 4 T podľa stanovených kritérií

Návrh sa neuzatvára do seba, ale nadväzuje na širšie analýzy a okolie. Do života lokality Oasis vhodne zapája ostrov na rieke. Výpovedné schémy sa zaoberajú celkovou funkčnou prevádzkou a väzbami v území, udržateľnosťou a koncepciou bývania. Komplexné a metodicky zvládnuté riešenie s jednoznačnou, čitateľnou a modernou grafikou a kvalitnými schémami.

Obr. 48 Analýza návrhu 4 T podľa stanovených kritérií

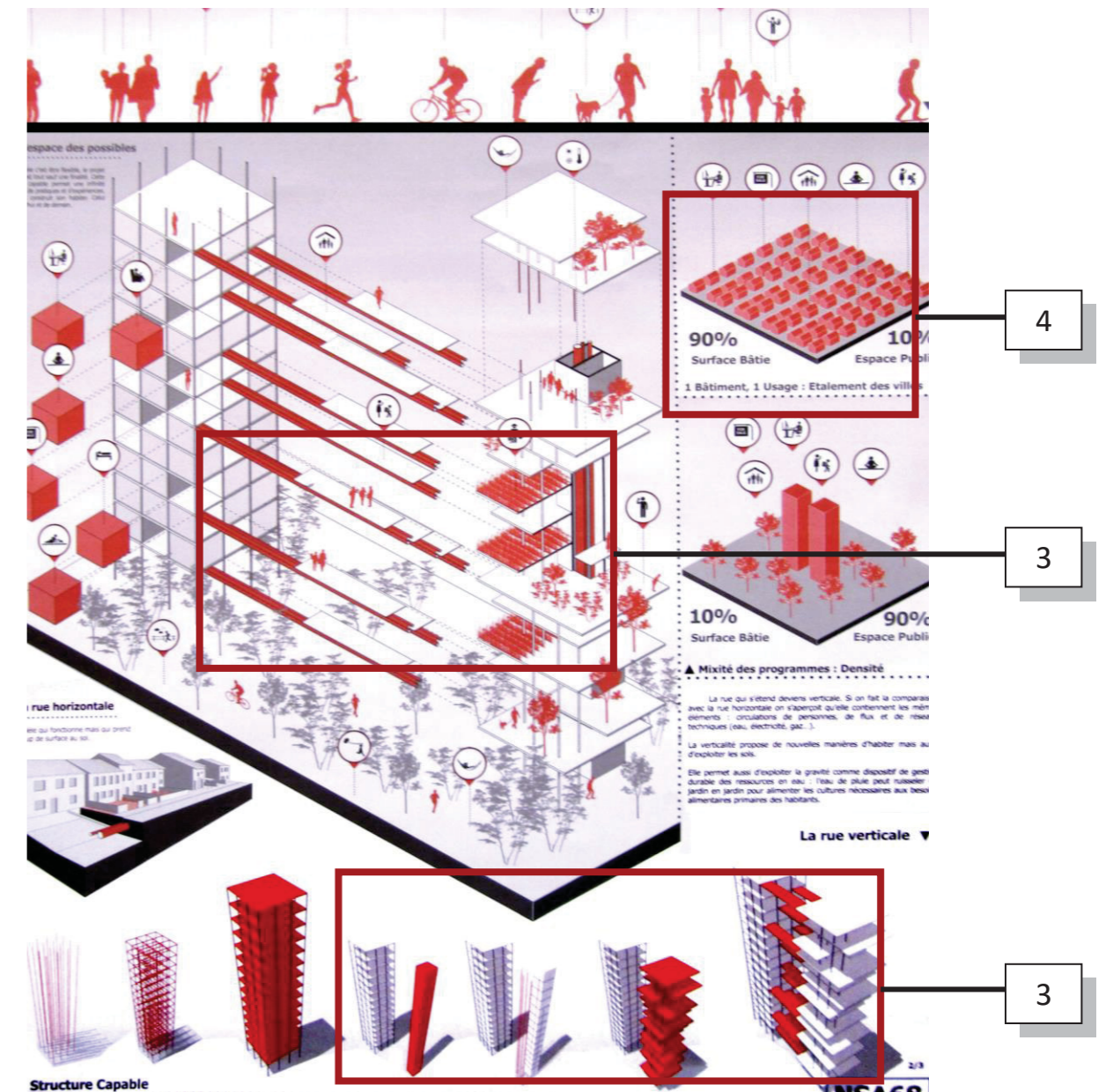
Obr. 49 Miera plnenia stanovených kritérií v návrhu 4 T

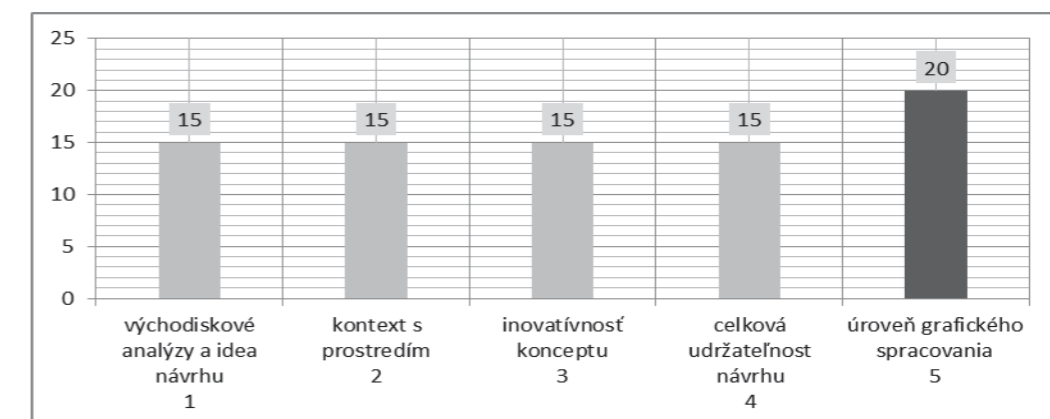

Obr. 50 Analýza návrhu 5 T podľa stanovených kritérií

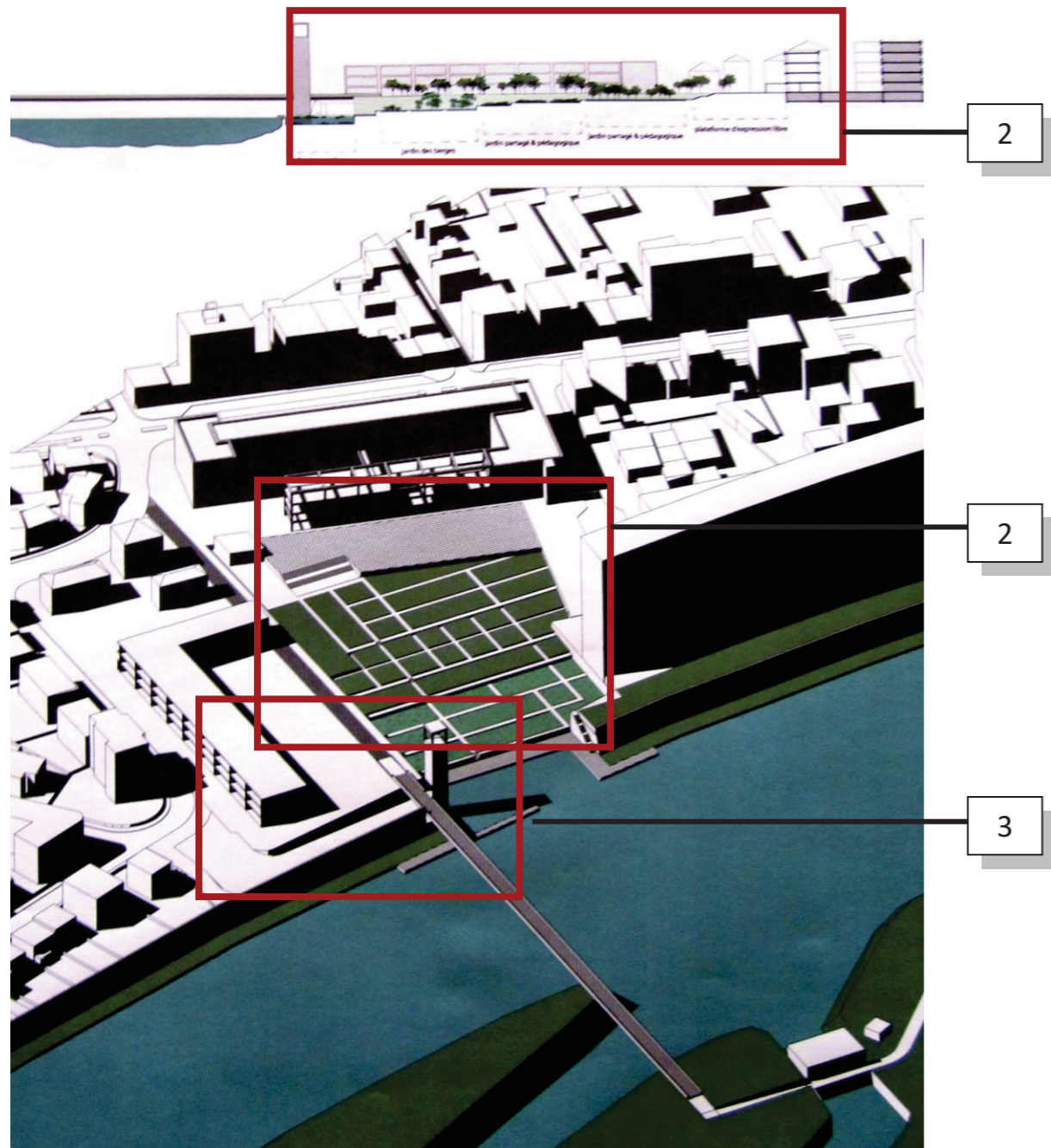
Odvážnejšie riešenie, ktoré sa osvedčilo v mnohých metropolách tým, že sa orientuje na vysokú zástavbu v prospech uvoľnenia pozemku. Tento fakt je dokumentovaný aj exaktným porovnaním. V prípade lokality pri rieke je to dobrý postup. Objekty nadväzujú na výškovú hladinu v širšom okolí. Autori navrhli dvojčičky budov ako vertikálne zelené mesto s prepojením funkcií a aktivít po vertikále a horizontále. Udržateľnosť je z pohľadu autorov transformovaná práve do prevádzkového systému dvojčičiek budov. Predstavený koncept je vhodne dopovedaný zvolenou modernou grafikou.

Obr. 51 Analýza návrhu 5 T podľa stanovených kritérií

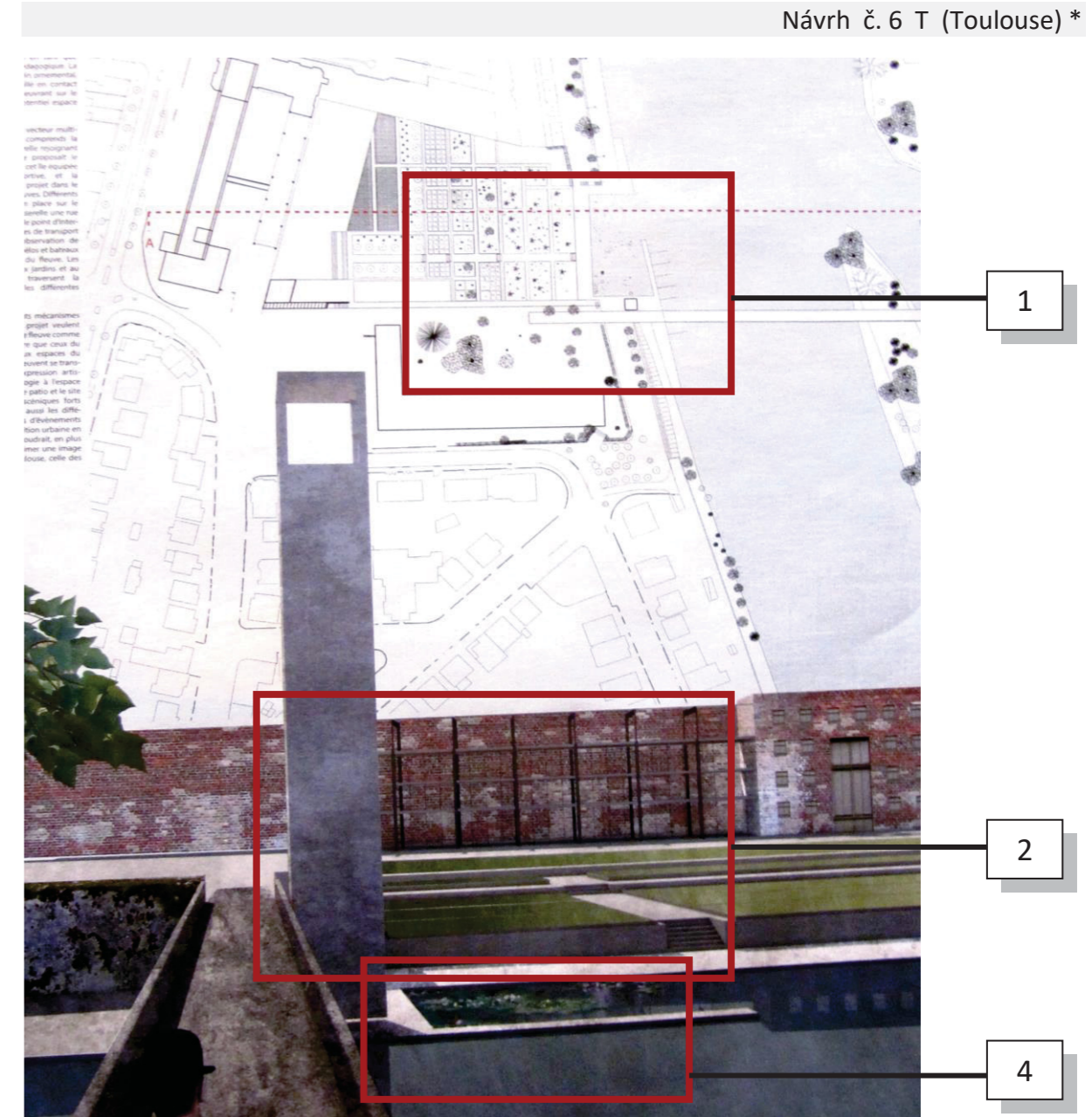

Obr. 52 Miera plnenia stanovených kritérií v návrhu 5 T

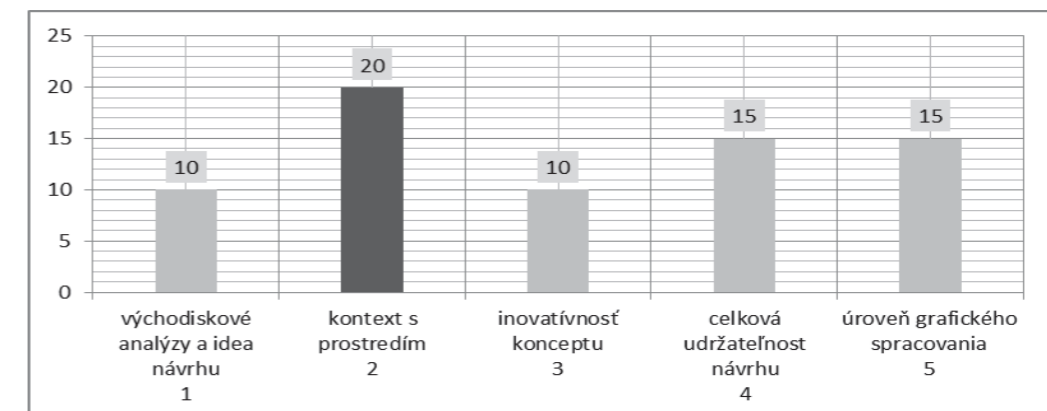

Obr. 53 Analýza návrhu 6 T podľa stanovených kritérií

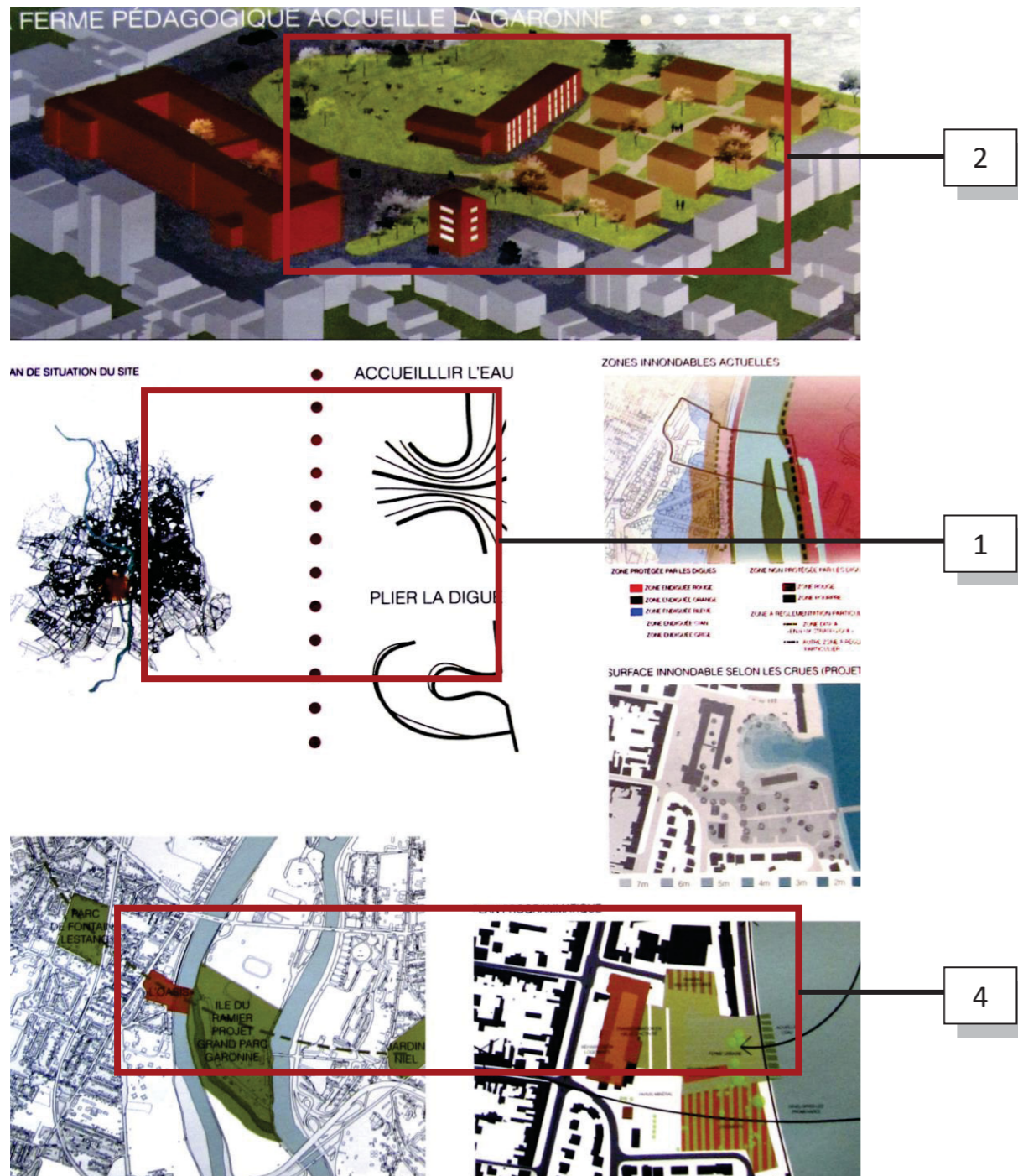
Neosis je koncept, v ktorom sa autori zaoberajú fenoménom vody, zelene, dopravy a kultúry. Riešenie nevychádza z hlbokých analýz, ale rieši kompozične zadané územie, ktoré prepája lávkou na ostrov. Zeleň dominuje v návrhu v ploche, a objekt inšpirovaný Tate Modern v Londýne dominuje zasa priestoru. V husto osídlenom území pôsobí voľná plocha luxusne a je otázkou či by bola udržateľná.

Obr. 54 Analýza návrhu 6 T podľa stanovených kritérií

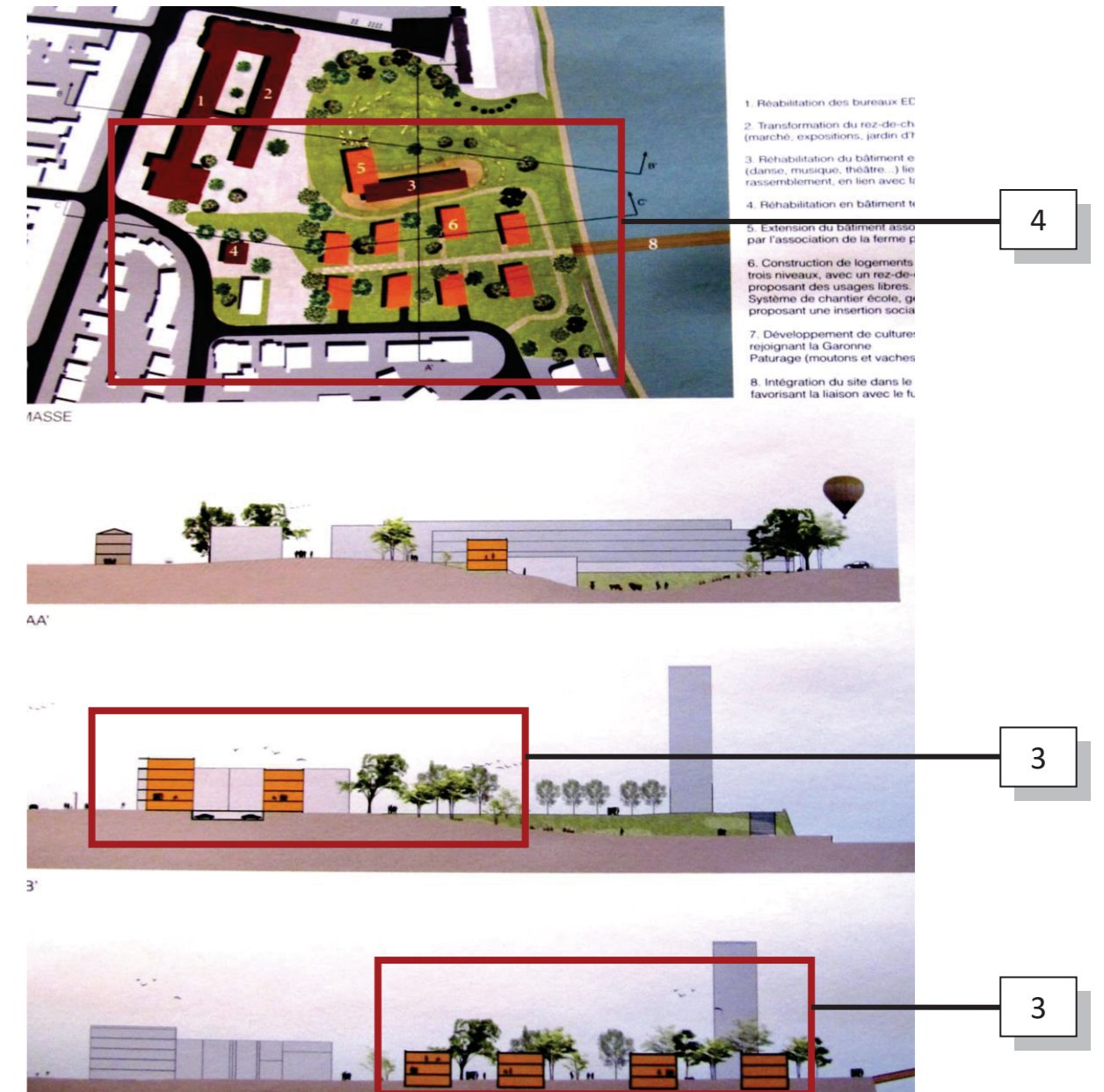

Obr. 55 Miera plnenia stanovených kritérií v návrhu 6 T

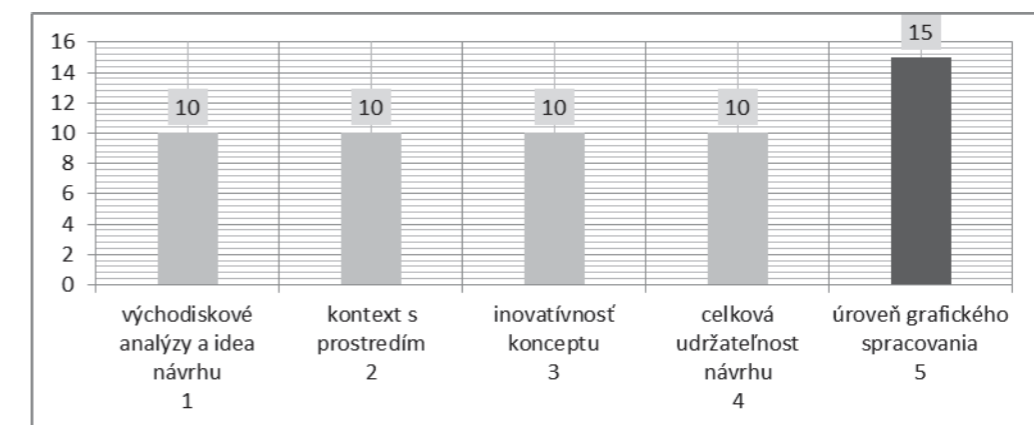

Obr. 56 Analýza návrhu 7 T podľa stanovených kritérií

Koncept je založený na ovládnutí vodného žilvu v území Oasis, ktoré autori zároveň napojili na tzv. zelenú os v území. Návrh vyťažil z negatívneho dopadu možných záplav z rieky Garonne, kde sa voda regulovane pomocou hrádzí vlieva do územia. Fenomén vody nie je dostatočne transformovaný a využitý v urbanistickom riešení. Kompozícia navrhovanej zástavby pôsobí náhodne. Chýbajú hlbšie analýzy, z ktorých by vyplynula potreba zabezpečiť rôznorodosť funkcií v území. Otázkou je mierka voľnej plochy, ktorá zostáva nevyužitá v relatívne husto osídlenom území. Je udržateľná?

Obr. 57 Analýza návrhu 7 T podľa stanovených kritérií

Obr. 58 Miera plnenia stanovených kritérií v návrhu 7 T

Hodnotenie výsledkov výskumu - lokalita Toulouse

Súťažné návrhy vo všeobecnosti ovplyvňuje duch miesta, zaujímavá črta lokality, ktorá sa v riešeníach logicky akcentuje. V lokalite *Oasis* - Toulouse je najzaujímavejším momentom rieka Garrone a blízkosť postupne revitalizovaného ostrova Ramier. Druhý moment, ktorý prispieval ku kvalite návrhov je teoretická príprava témy. Vypisovateľ súťaže ENSA Toulouse kládol veľký dôraz na filozofický rozmer nielen súťaže ale celého stretnutia a workshopu nevynímajúc. Udržateľnosť, bývanie v kontexte s fenoménom vody davalo predpoklad pre rozvoj rôznych konceptov a nápadov, čo sa aj zo súťaže očakávalo, vzhľadom na širšie zadanú tému.

Tab. 3 Miera plnenia stanovených kritérií v návrhu 1-7 T

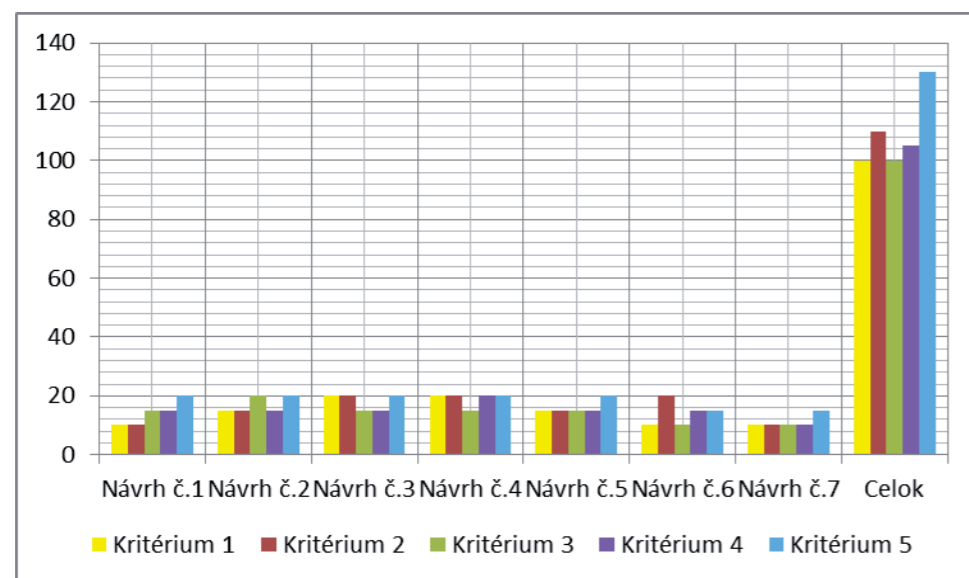
	Návrh č.1	Návrh č.2	Návrh č.3	Návrh č.4	Návrh č.5	Návrh č.6	Návrh č.7	Celok
Kritérium 1	10	15	20	20	15	10	10	100
Kritérium 2	10	15	20	20	15	20	10	110
Kritérium 3	15	20	15	15	15	10	10	100
Kritérium 4	15	15	15	20	15	15	10	105
Kritérium 5	20	20	20	20	20	15	15	130

- riešenie napojenia lokality a kontext s mestom (a ostrovom na rieke),
- riešenie štruktúry zástavby zadaného územia,
- spôsob revitalizácie prírodného prostredia s uplatnením vody.

Napriek šírke zadanej témy, ktorá bola predikciou bohatých analýz a hodnotení, v návrhoch tento rozmer chýbal. Dôvodom môže byť práve šírka témy, ktorú študenti nevedeli uchopiť, alebo časový faktor, ktorý nedovolil hlbšie analýzy. študenti tak *vhupli* priamo do územia a reagovali iba na susediace územie, objekty a rieku, ktorá ich dominantne determinovala.

Víťazné a ocenené návrhy zaujali bohatou analýzou, dokumentovaním lokality a jej ideovej a dopravnej väzby na mesto. Ďalším kladným momentom bol nezaťažený pohľad na riešenie udržateľnosti bývania. Vysoko boli hodnotené návrhy, ktoré ideu udržateľného bývania uvoľnili pre rôzne funkcie a detail rozohranej štruktúry. Vyzdvihli sa riešenia, ktoré nadviazali ale aj rozvíjali urbanistickú štruktúru lokality.

Kvalita grafického spracovania išla prevažne paralelne s úrovňou návrhu, kde rozsiahle analýzy, dobrá myšlienka, kvalitný návrh boli spracované graficky presvedčivo, čitateľne a moderne.

Obr. 59 Miera plnenia stanovených kritérií v návrhu 1-7 T

Bolo zaujímavé sledovať aké prieniky budú a či sa vôbec ukážu pri týmto spôsobom zadanej téme, ktorá bola viac teoretická. V hodnotení sa ukázali spoločné body:

- v užších analýzach východísk lokality,
- v hľadaní kontextu s bezprostredným okolím zadanej lokality,
- v zohľadnení vodného fenoménu (rieky).

Z hodnotenia súťažných návrhov upútali nasledovné súčasti stanovených cieľov:

Súťaž_lokalita 3 (Bochnia_Poľsko)

5.5

- _charakteristika lokality*
- _téma stretnutia*
- _definovanie cieľov súťaže*
- _analýza súťažných návrhov*
- _hodnotenie výsledkov výskumu*

5.5 Súťaž – lokalita 3 (Bochnia - Poľsko)

Organizátorom stretnutia REA 22 v roku 2018 bola WA PK Krakov, Poľsko. Zúčastnili sa ho školy architektúry BME Budapešť, ďalšie dve poľské univerzity - IAIU PL Lodž, WA PWR Wroclaw, päť francúzskych univerzít ENSAP Bordeaux, ENSA Grenoble, ENSAP Lille, ENSA Toulouse, ENSA Normandie Rouen a Fakulta architektúry STU Bratislava.

V medzinárodnom kole bolo prezentovaných 15 súťažných návrhov. Na následne organizovanom workshope priamo v Bochni vzniklo 7 návrhov, ktoré vypracovali medzinárodné kolektívy. Tak, ako pri iných lokalitách, aj tu je hodnotenie workshopu súčasťou samostatnej kapitoly.

Charakteristika mesta

Bochnia je jedným z najdôležitejších miest v oblasti Krakovskej metropoly. Nachádza sa 40 km východne od mesta Krakov, na hlavnom ťahu diaľnice a železnice, smerom k východným hraniciam. Je to okresné mesto s približne 30 000 obyvateľmi. Turizmus a priemysel sú základom rozvoja mesta. Bochnia, založená v r. 1253 na základe Magdeburského zákona je dnes príkladom stredovekého mesta, s dobovou atmosférou a jedinečným prostredím. Nachádza sa na siedmich vrškoch, je jedným z najstarších osídlení v regióne Malopolska. Prvá historická zmienka o meste pochádza z konca 12. storočia. Už od jeho založenia, je mesto spojené s ťažbou soli. Viac ako sedem storočí, ho tvarovala soľná baňa, vplývala na jeho priestorový rozvoj, jeho architektúru a na miestnu klímu. Ťažné veže nad šachtami Campi, Sutoris a Trinitatis, a ako aj iné soľno-banské budovy vytvárajú Bochnianský kolorit, odlišný od desiatky iných historických miest. Mnohé ulice sú pomenované podľa starých šácht, ktoré sú v súčasnosti zasypané [45]. Bochnia predstavuje najstaršiu soľnú baňu v Poľsku. Zároveň je to najstaršia európska fabrika, fungujúca nepretržite od 13. storočia. V súčasnosti slúži na rekreačné účely. V roku 2013 bola kráľovská soľná baňa Bochnia zapísaná do medzinárodného zoznamu historických pamiatok UNESCO [46].

Súčasťou riešenej lokality sú dve námestia. Podstatný fakt je, že Florisovo námestie je miestom príležitostných trhov od 90. rokov. V minulosti tu stáli historické drevostavby, ktoré boli zbúrané. Druhé Námestie Bolesław Wstydlivy je významné pôvodnou polohou šachty Floris z 15. storočia, ktorá bola zasypaná v roku 1967.

Téma stretnutia a súťaže REA 22

Pre lepšie pochopenie aspektov priestorového plánovania, urbanistického navrhovania aj v súvislosti s témou REA 22 *Postavenie miest na okraji metropol*, vznikla dlhodobá diskusia odborníkov, ktorá pokračovala v rámci konferencie o obraze malých miest v marginálnych územiach metropol a väčších miest¹⁹. Konkretizácia problému v rámci REA 22 bola zhmotnená v lokalite pri Krakove. Pre medzinárodnú študentskú súťaž *Malé mestá na okraji metropol* bola Polytechnickou univerzitou Krakov určená revitalizácia časti centra banického mesta Bochnia. Téma ponúkla široký diapazón revitalizácie, ktorý sa v návrhoch uplatnil a poskytol priestor na názorové prieniky. Oblasť, ktorých sa revitalizácia mala dotknúť, boli nasledovné:

- riešenie problému statickej dopravy (napríklad uprednostniť viacúrovňové parkovanie),
- integrácia služieb, občianskej vybavenosti (napríklad kultúra na Florisovom námestí je knižnicu),
- úprava verejného priestoru (možnosť umiestnenia kultúrnych, športovo - rekreačných funkcií na námestie Bolesław Wstydlivy).

¹⁹ Metropola v rámci témy stretnutia REA 22 nebola chápaná na základe charakteristiky pojmu ako svetové veľkomesto, ale bola vnímaná ako veľké mesto v pomere k lokálnym podmienkam. Prijal sa názor *relatívnej mierky* – relatívneho vnímania priestoru.

Obr. 60 Vyznačenie riešeného územia v Bochni

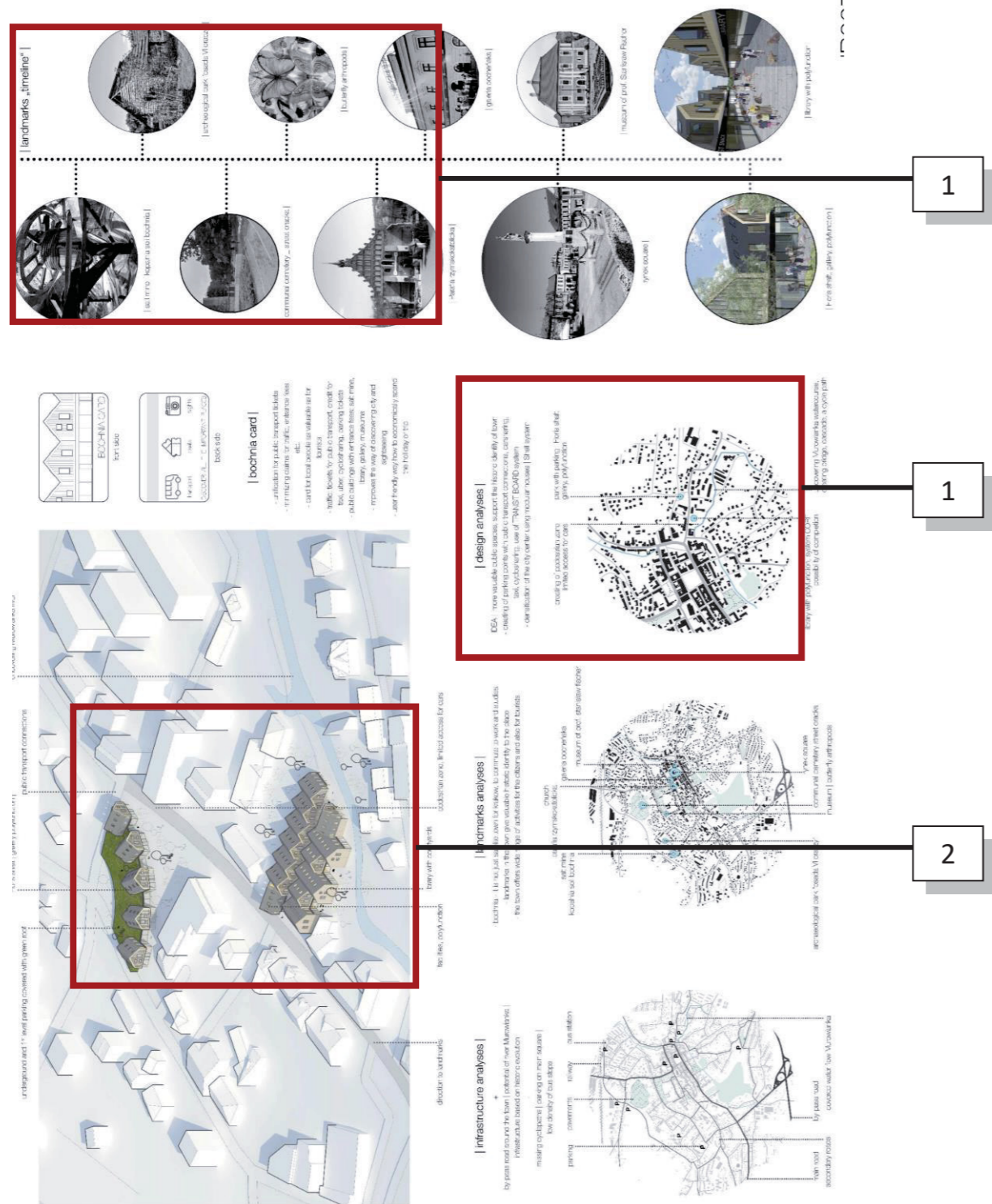
Definovanie cieľov súťaže

Cieľom súťaže bola snaha o zvýraznenie identity baníctva a vytvorenie systému vzájomných väzieb v historickom centre mesta. Oživenie, revitalizácia centra mesta Bochnia a reorganizácia dvoch námestí, do jedeného funkčného celku s prispôbenou vhodnou architektonickou a krajinárskou úpravou verejných priestorov, prispieje k novej tvári mestečka Bochnia. Pre mesto je dominantný montánny turizmus, ako druh industriálneho turizmu zameraný na sledovanie vývoja baníckych aktivít a ich dopadov v histórii spoločnosti. Reaguje na podnety, vyvíja sa, vytvára produkty služieb nadväzujúcich na tento špecifický turizmus²⁰ [47]. Tieto relatívne nové devízy (z pohľadu histórie) boli dominantné, (resp. mali byť) v súťažných riešeniach. Územie je súčasťou pamiatkovo-chránenej zóny a je súčasťou širšieho centra mesta. Spomedzi regulatívov možno spomenúť tie najzásadnejšie z hľadiska architektonického výrazu:

- výška zástavby do 12 m,
- tvar striech : sedlové alebo valbové (so sklonom 25 až 45 stupňov),
- farebné riešenie v harmonizujúcich odtieňoch okolitej zástavby.

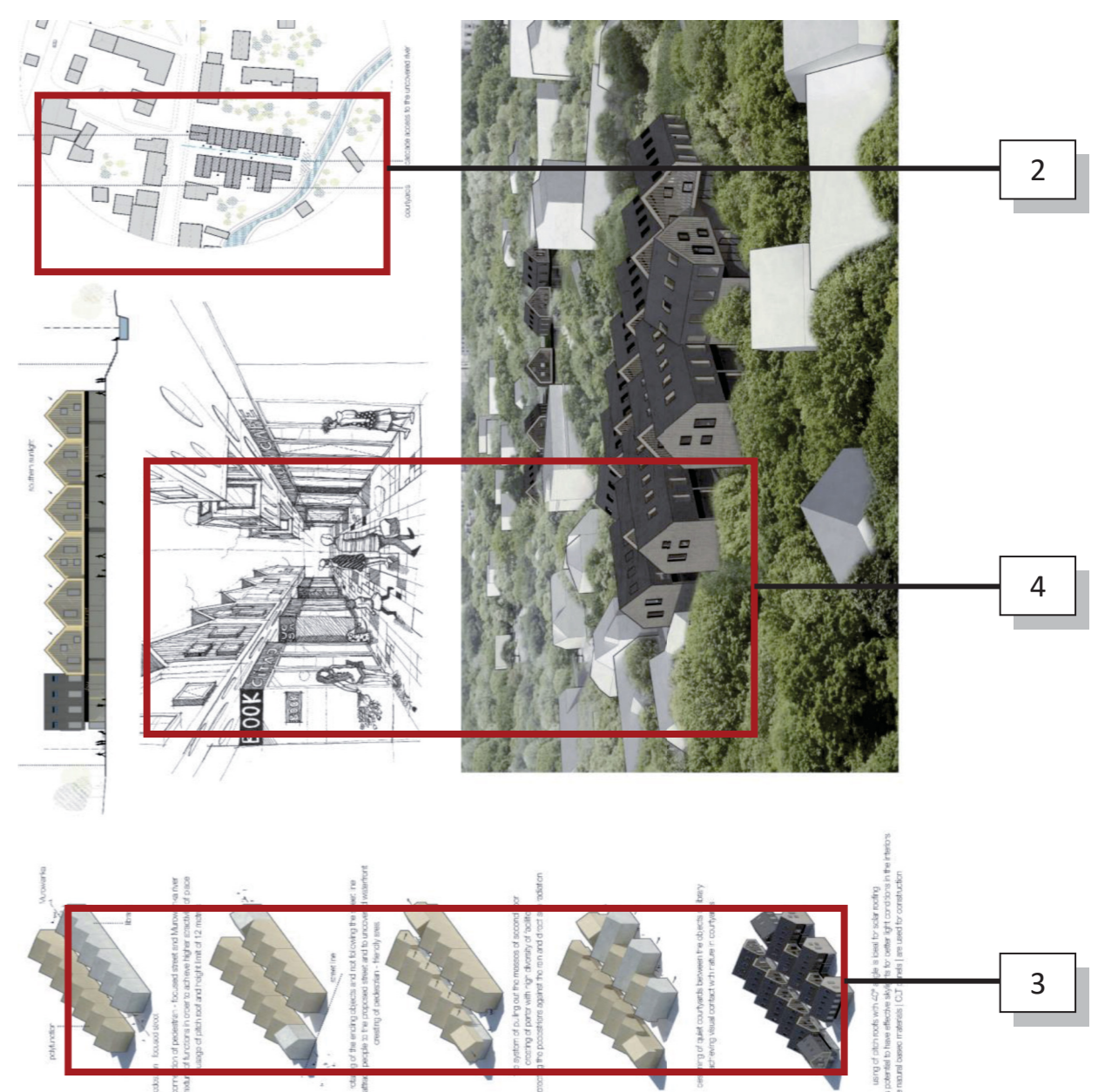
Územie bolo z dôvodu stanovenia jasných mantinelov pre objektívne hodnotenie vymedzené tromi mestskými prvkami – pešou zónou (s prekrytým potokom Murowianka) a dvoma vyššie spomínanými námestiami.

²⁰ Ako súčasť komplexu turisticko - vzdelávacích industriálnych ciest sa opiera o multidisciplinárny výskum. Existuje tu nepriama úmera, na jednej strane pokles a ukončenie baníckej činnosti v danom regióne na druhej strane nárast významu turizmu, popularity a najmä nové hodnoty týkajúce sa nielen cestovného ruchu ale kultúry, histórie, spoločenskej a sociálnej oblasti.

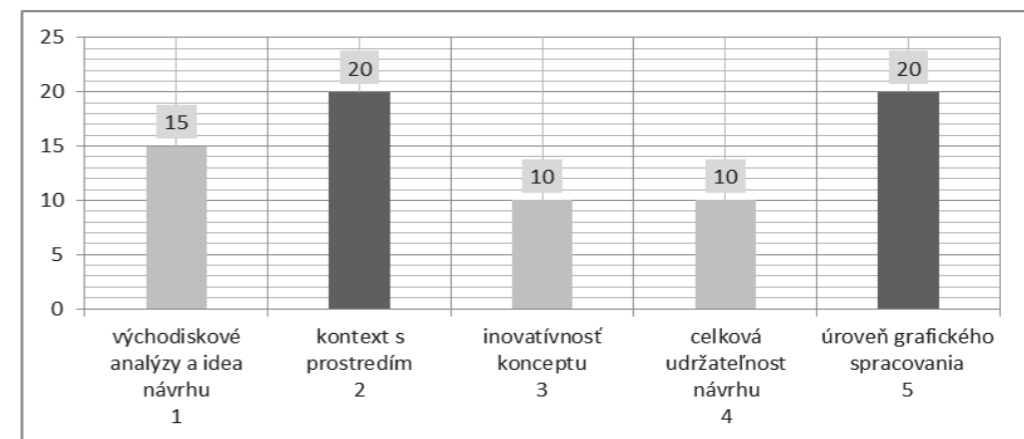

Obr. 61 Analýza návrhu 1 B podľa stanovených kritérií

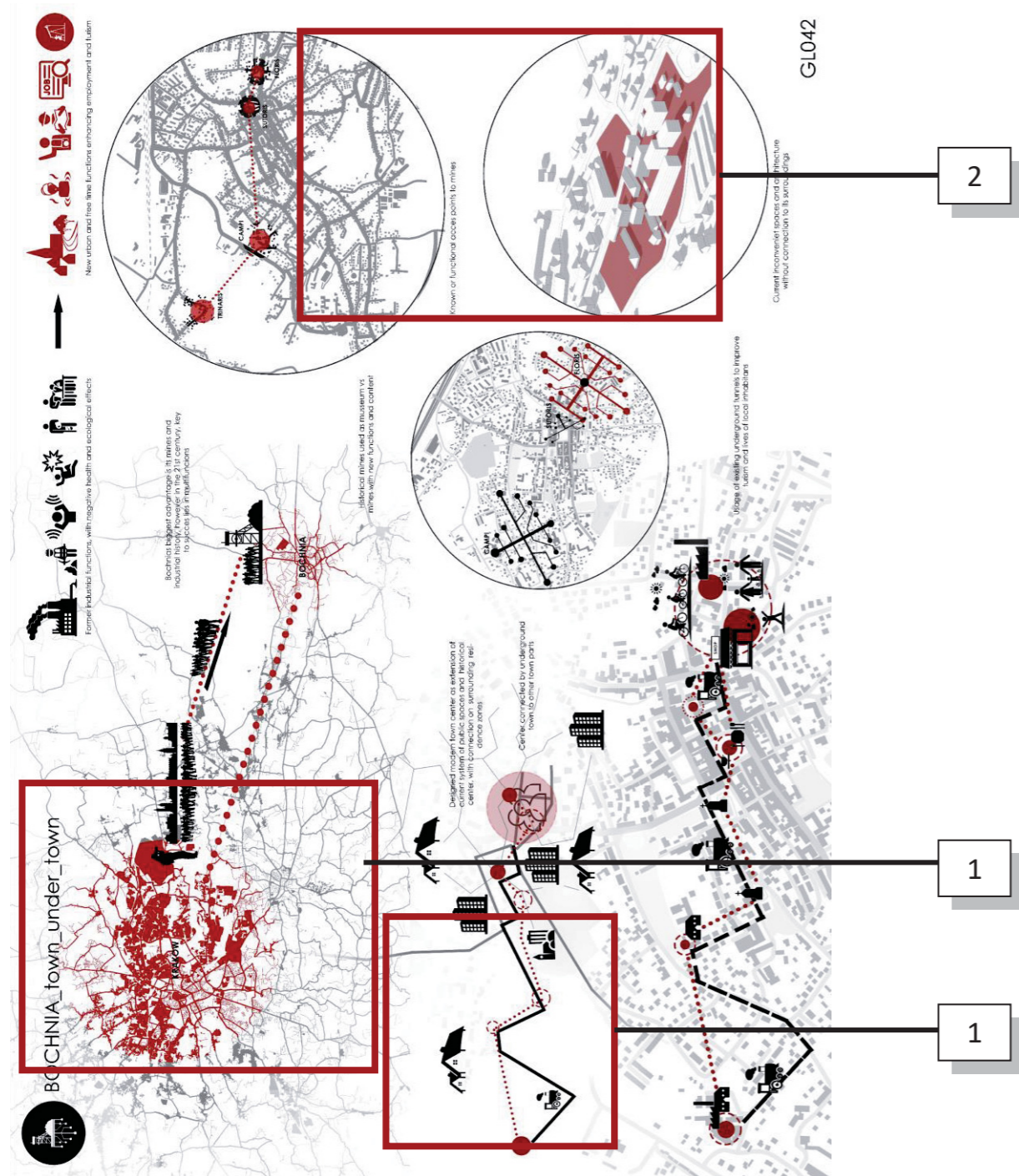
Hlavnou myšlienkou návrhu je využitie archetypu domu. Ideou bolo zjednotiť relatívne rôznorodý priestor námestí práve typom architektúry. Tú autori modifikovali, vytvorili modul, ktorý sa mení v závislosti od funkcie. Hlavné body riešenia sa venovali doprave, verejným priestorom s akcentovaním riečky Murowianka a zahutnením centra novou modulárnou výstavbou, ktorá rešpektovala sklon, výškovú hladinu zástavby i farebnosť. Celkovo však pôsobí prehustená a čiastočne bez konextu so štruktúrou zástavby.

Obr. 62 Analýza návrhu 1 B podľa stanovených kritérií

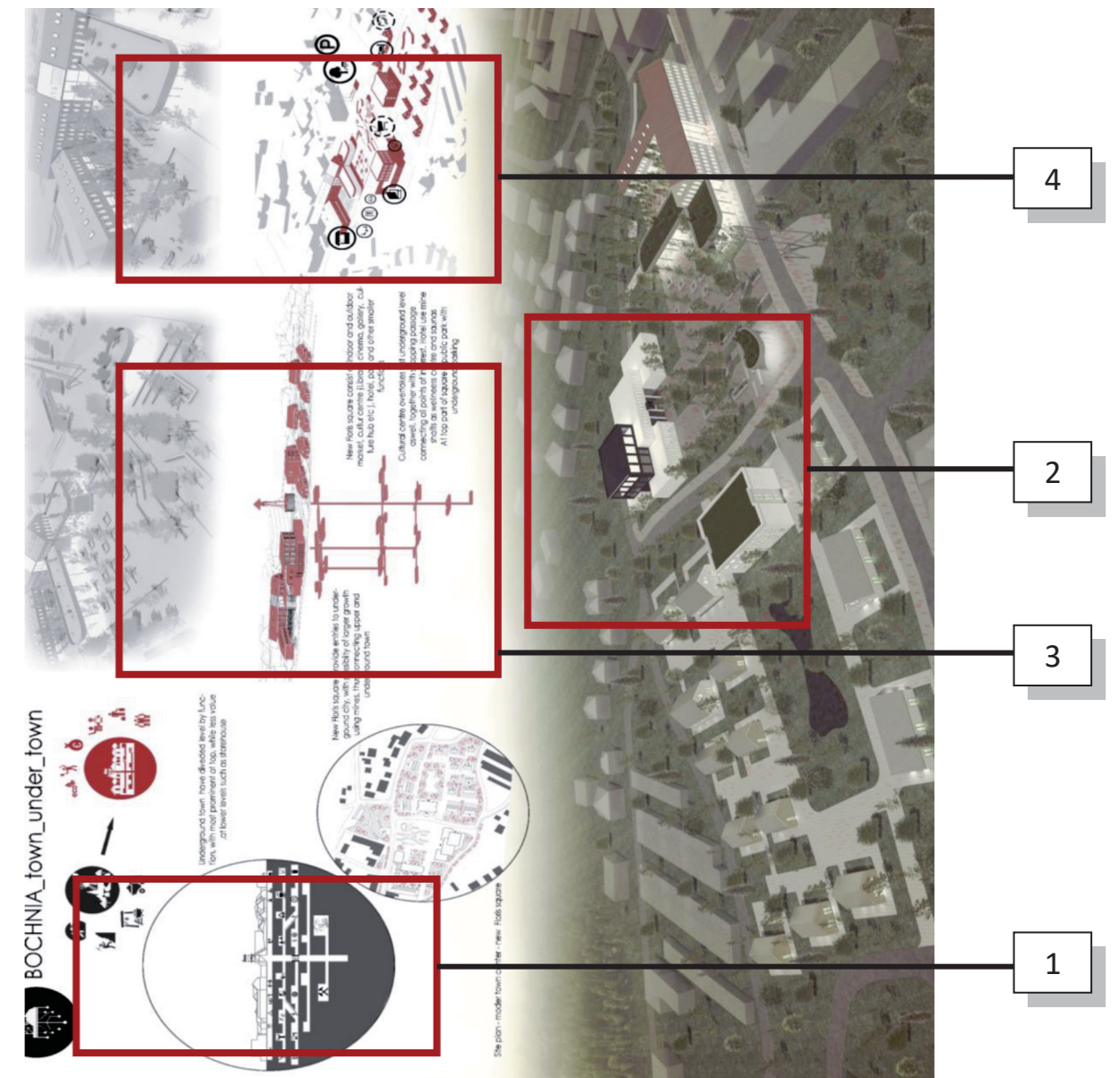

Obr. 63 Miera plnenia stanovených kritérií v návrhu 1 B

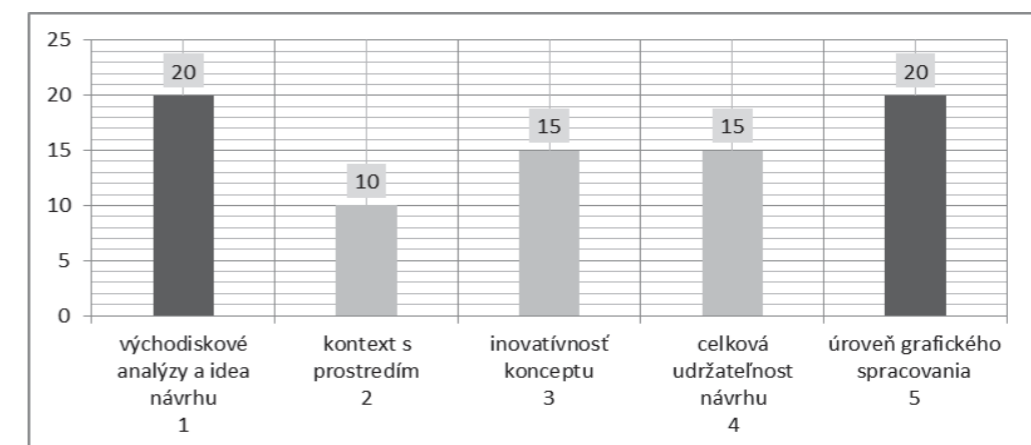

Obr. 64 Analýza návrhu 2 B podľa stanovených kritérií

Koncept autori nazvali *mesto nad mestom*. Návrhu predchádzala dôsledná analýza funkčno-prevádzkových vzťahov v území, ktorá určila hlavné osi spájajúce dôležité body z hľadiska identity miesta. Riešenie vyzdvihuje hodnotu identity - dokumentačnej, historickej, kultúrnej. Hlavnou charakteristikou riešenia je vertikálne vrstvenie funkcií, ktoré sú prístupné podľa frekvencie návštevnosti a dôležitosti od parteru po podzemné podlažia. Inšpiráciou pre vertikálitu sú dominantné ťažné veže. V koncepte je využívaná existujúca sieť podzemných tunelov. Vzniknuté podzemné mesto dopĺňa navrhovaný koncept moderného expandujúceho centra.

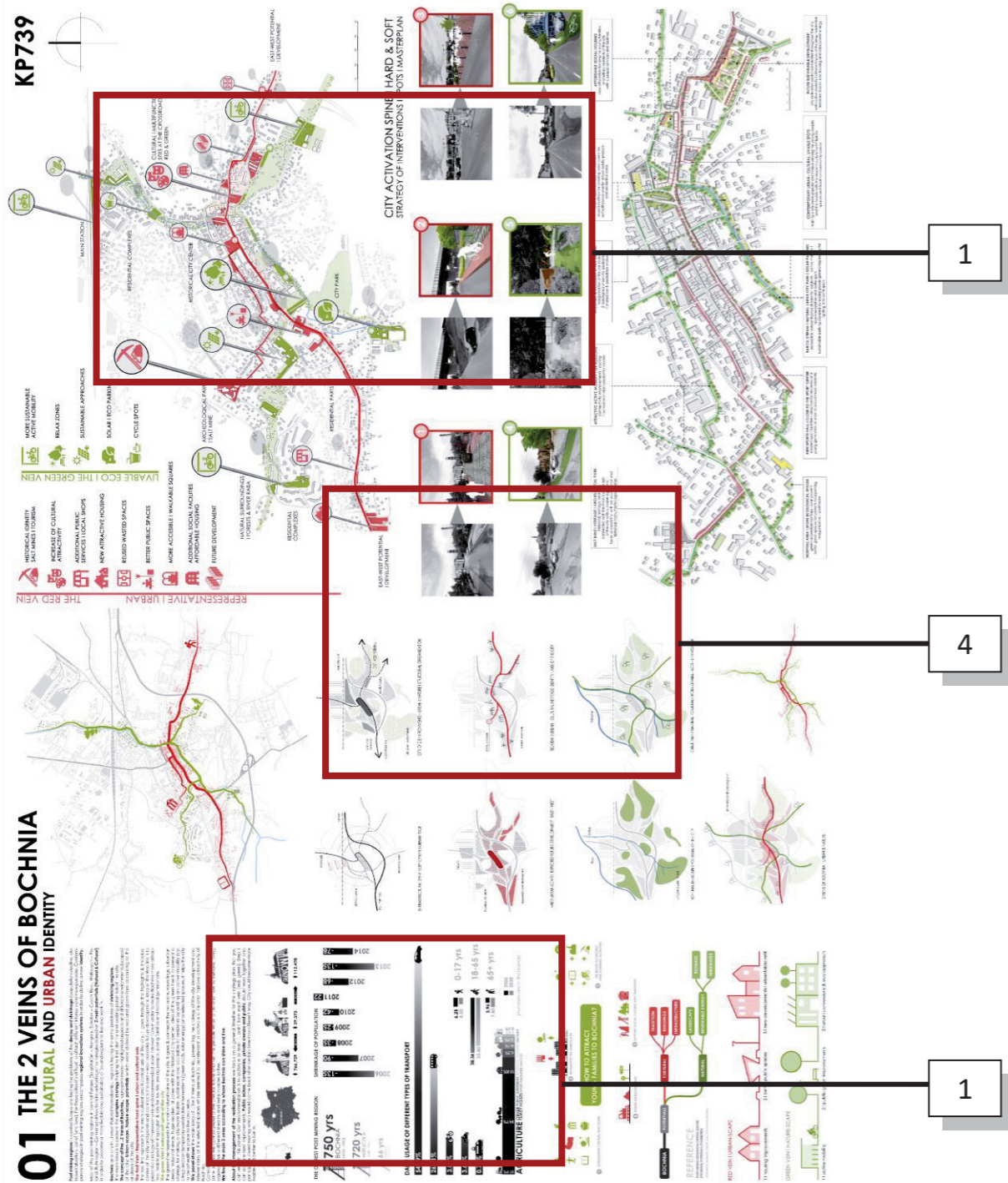

Obr. 65 Analýza návrhu 2 B podľa stanovených kritérií

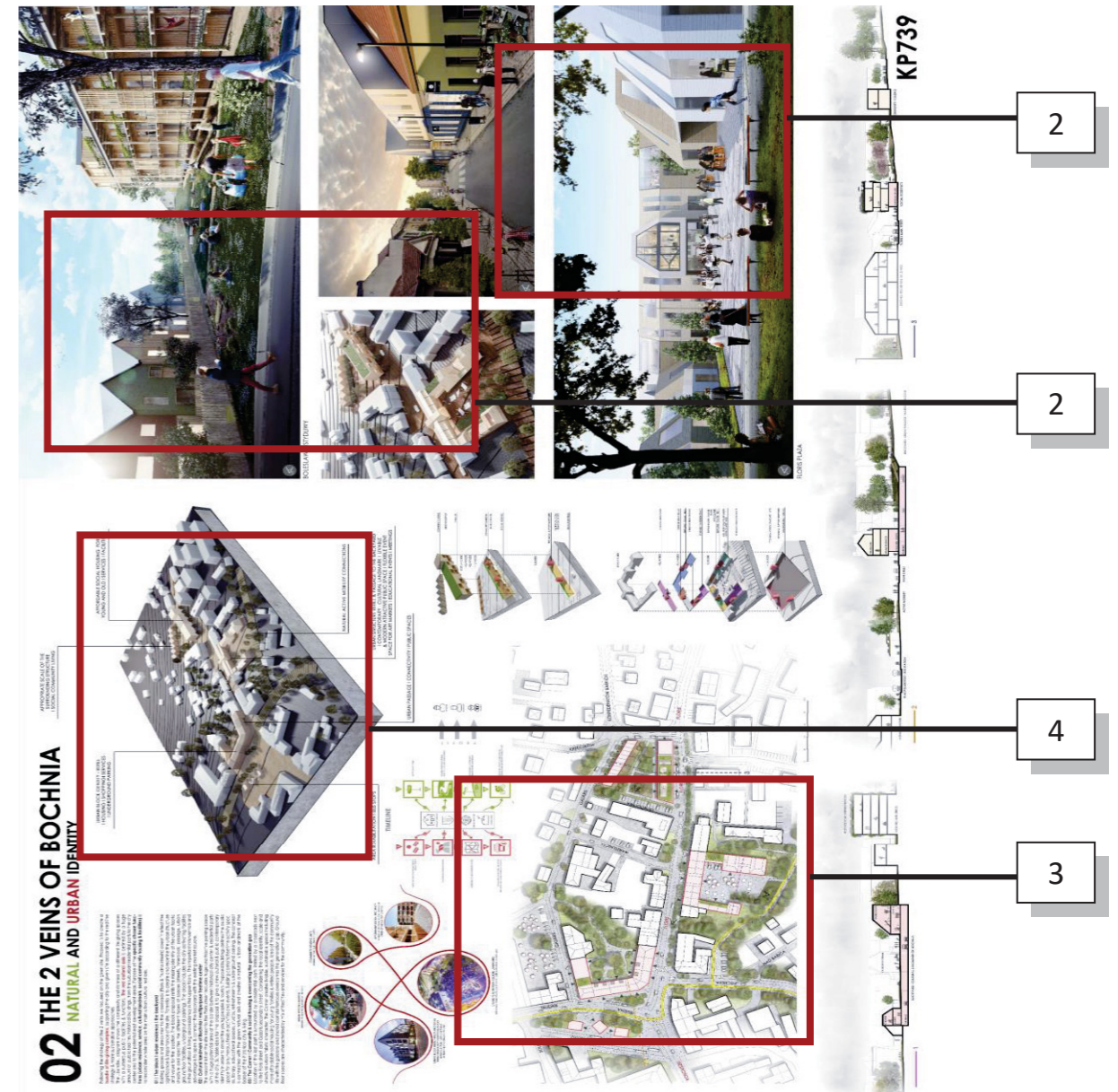
Obr. 66 Miera plnenia stanovených kritérií v návrhu 2 B

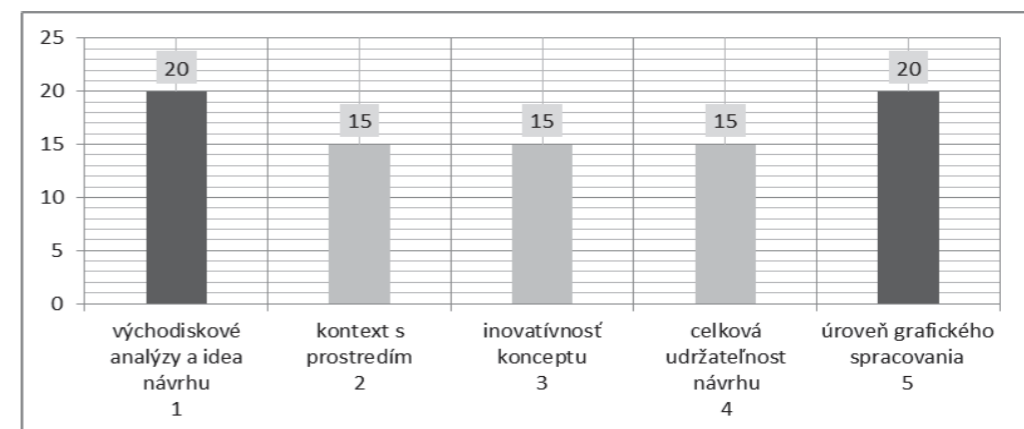

Obr. 67 Analýza návrhu 3 B podľa stanovených kritérií

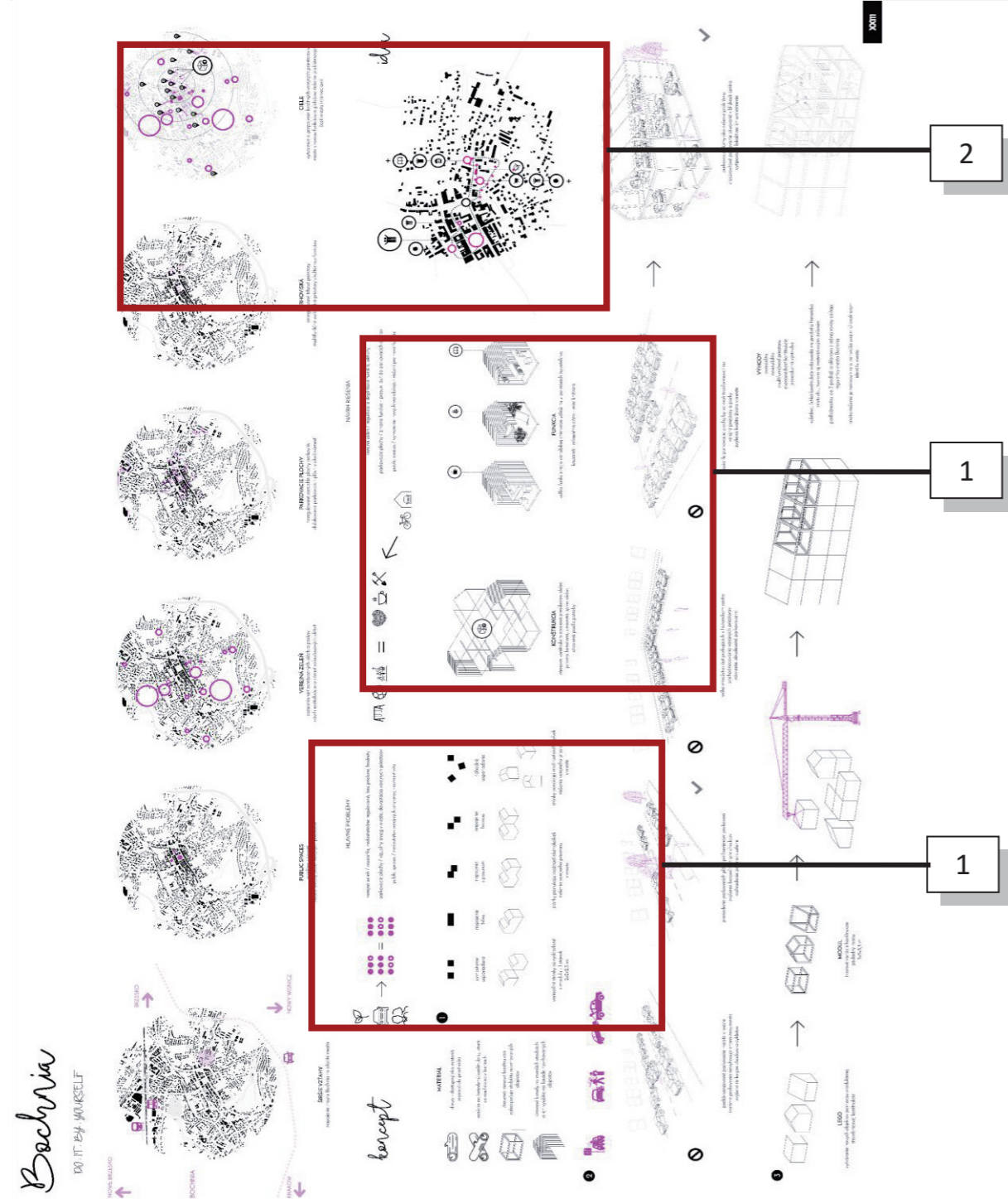
Návrh charakterizujú 2 tepny – urbánna a prírodná, ktoré prechádzajú riešeným územím a na ich krížení sa nachádza zadaná lokalita. Riešenie podporujú dôsledné analýzy, ktoré sa venujú štruktúre obyvateľov, hospodárskym funkciami, histórii, kultúre. Spomínané tepny vyživujú dve hlavné prostredia lokality - prírodné a mestské a prinášajú novú identitu, ktorá je liekom proti *zmršťovaniu* regiónu. Majú pritaľnúť mladých riešením bývania, aktivít, funkcií relaxu a pracovných príležitostí. Vhodne zvolené malé intervencie a väčšie architektonické zásahy mierne ruší developerský výrazový podtón.

Obr. 68 Analýza návrhu 3 B podľa stanovených kritérií

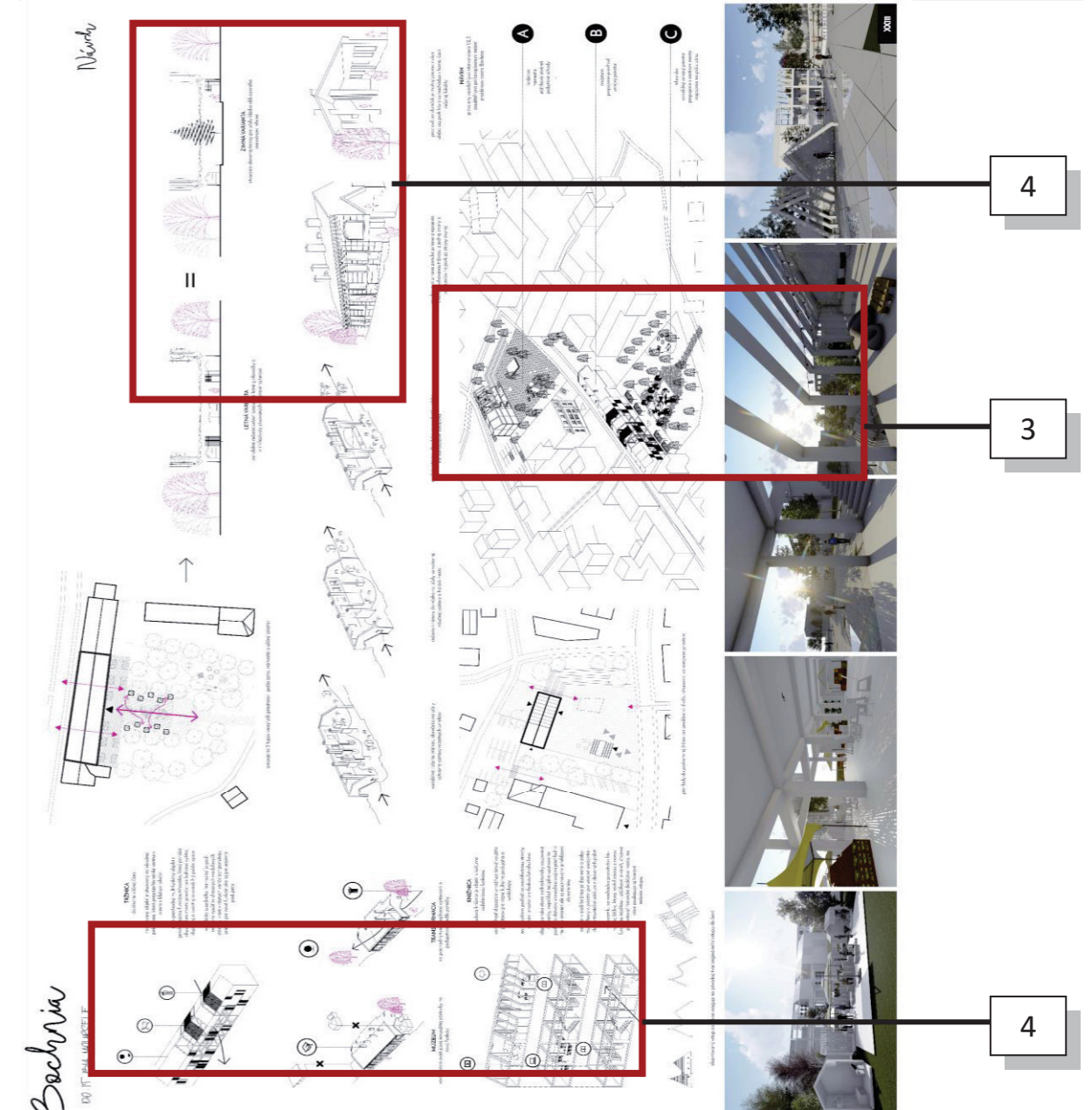

Obr. 69 Miera plnenia stanovených kritérií v návrhu 3 B

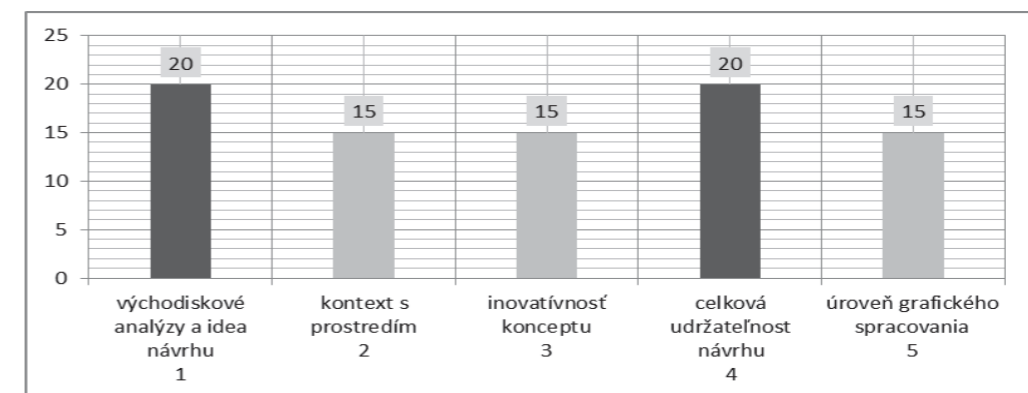

Obr. 70 Analýza návrhu 4 B podľa stanovených kritérií

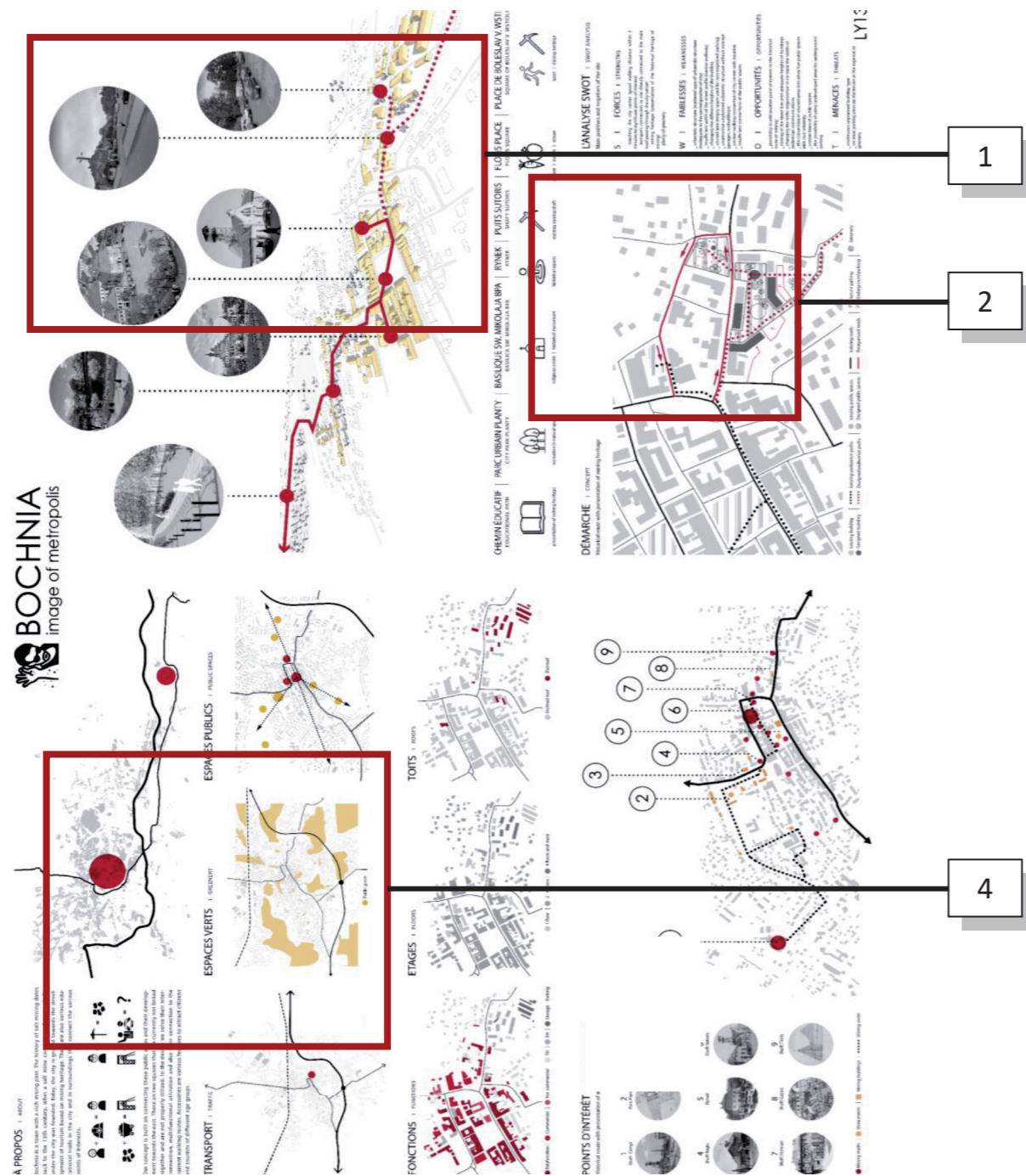
Jednoduchý koncept vystihuje hlavná idea *do it by yourself*. Vychádza z troch jednoznačných línii problémov – doprava, monofunkcia, verejná zeleň, ktoré je možno riešiť nenáročne a efektívne. Zvolený lego - modul je variabilný a môže sa modifikovať mierne v tvare, funkcii. Vhodnou mierou jeho uplatnenia nepôsobí v návrhu násilne. Prepája priestory, hmoty, je využitý v systéme dopravy. V koncepte sa vhodným systémom parkovania očistil priestor, doplnil o zeleň. Regulovaný rozvoj aktivít prostredníctvom vložených funkcií reanimuje priestor tam, kde je to vhodné. Konceptu zodpovedá jednoduchá, čitateľná grafika.

Obr. 71 Analýza návrhu 4 B podľa stanovených kritérií

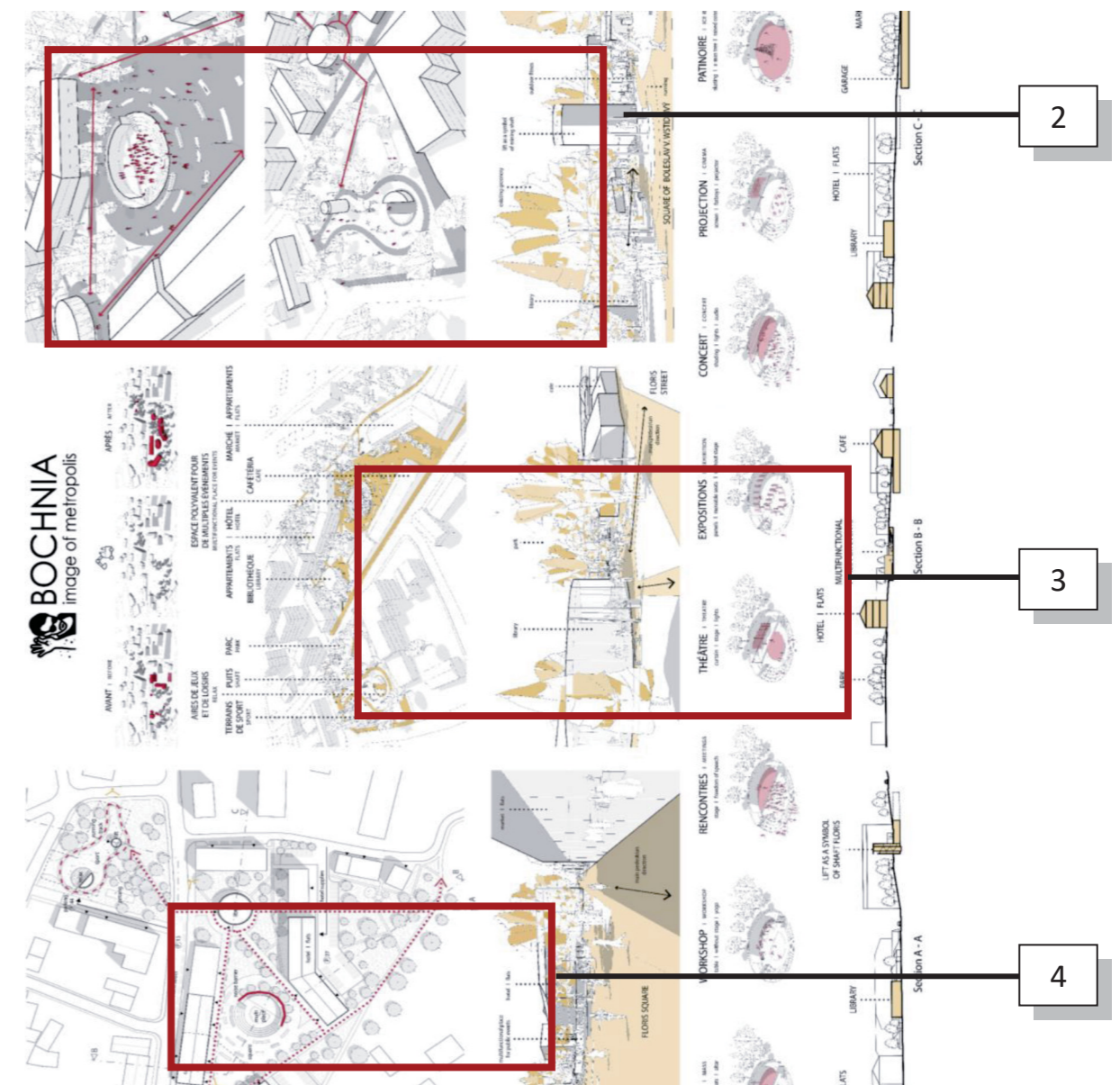

Obr. 72 Miera plnenia stanovených kritérií v návrhu 4 B

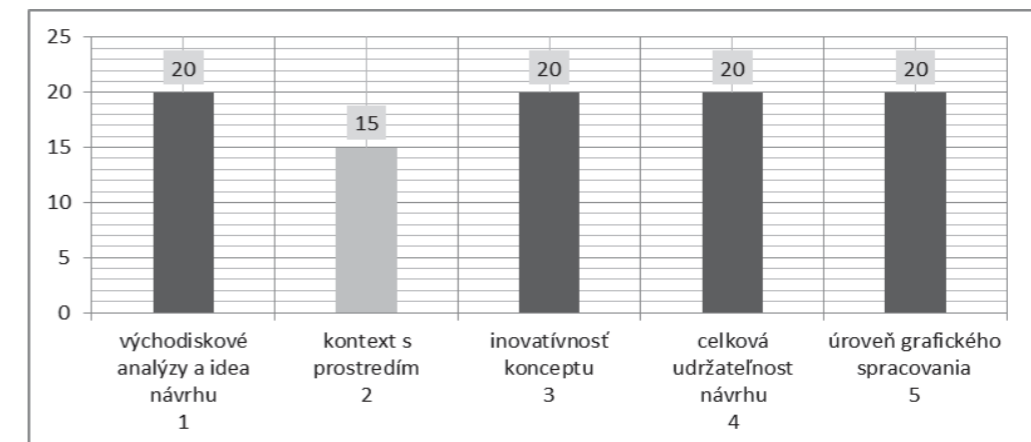

Obr. 73 Analýza návrhu 5 B podľa stanovených kritérií

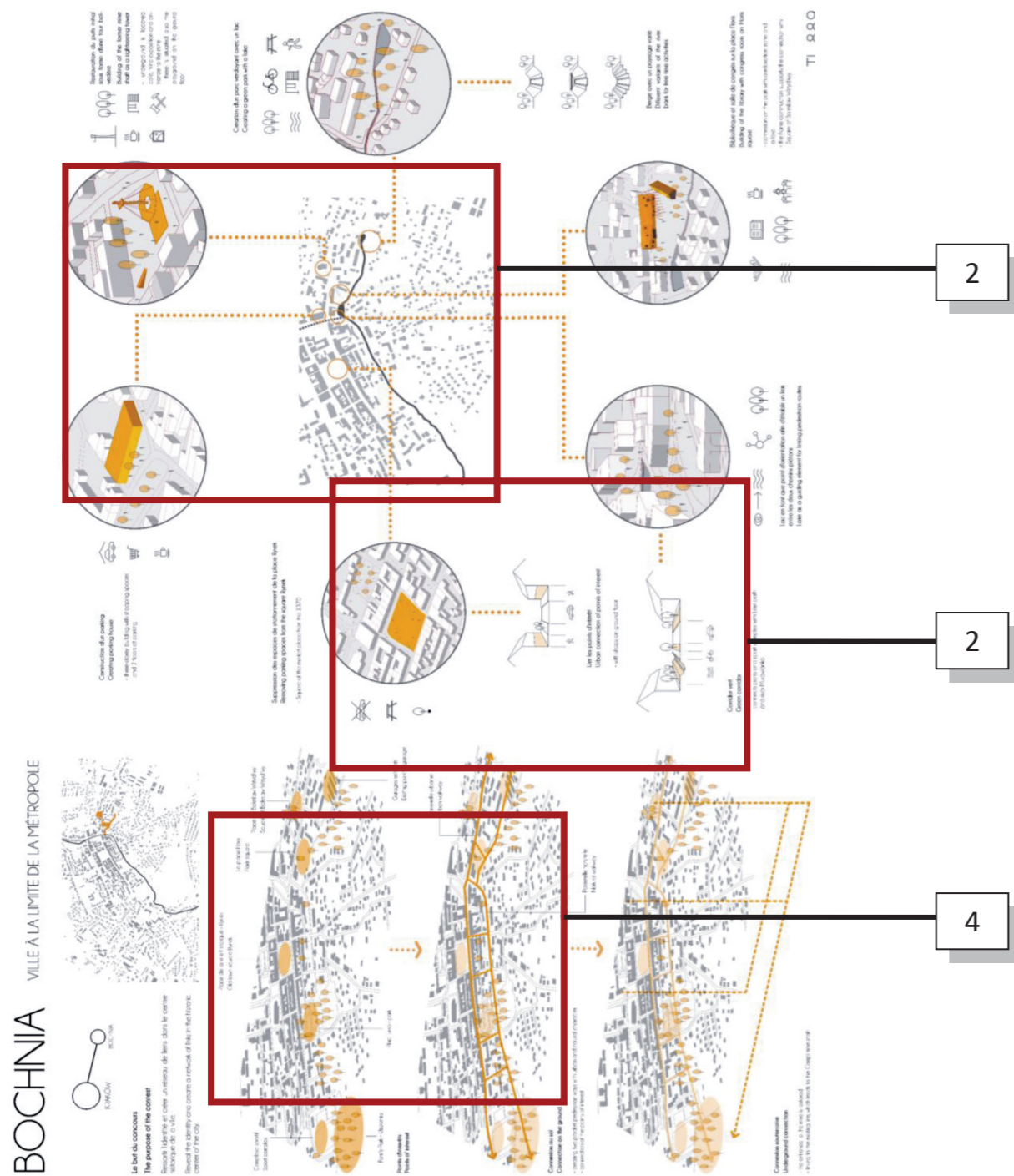
Autori využívajú SWOT analýzu pre svoje ideové riešenie, ktoré je prekvapujúco jednoduché – koncept historickej cesty s prezentáciou industriálneho dedičstva. Koncept cesty viedol autorov pevne k cieľu kultivovať zadanú časť Bochnie. Zvolili si hlavné trasy a na nej atraktory montánneho dedičstva, doplnené o verejné, multifunkčne riešené priestory. Predmetné námestia diferencovali funkčne na časť športovo relaxačnú a kultúrno edukačnú, ktoré prevádzkovo prepojili. Prepojenie vytvára aj riešenie objektov na námestiach v tvare kruhu. Prijemné mäkké línie sú tak v kontraste s okolitou zástavbou a napriek tomu pôsobia ohľaduplne k prostrediu. Jednoduché je aj grafické riešenie, ktoré prehľadne prezentuje koncept.

Obr. 74 Analýza návrhu 5 B podľa stanovených kritérií

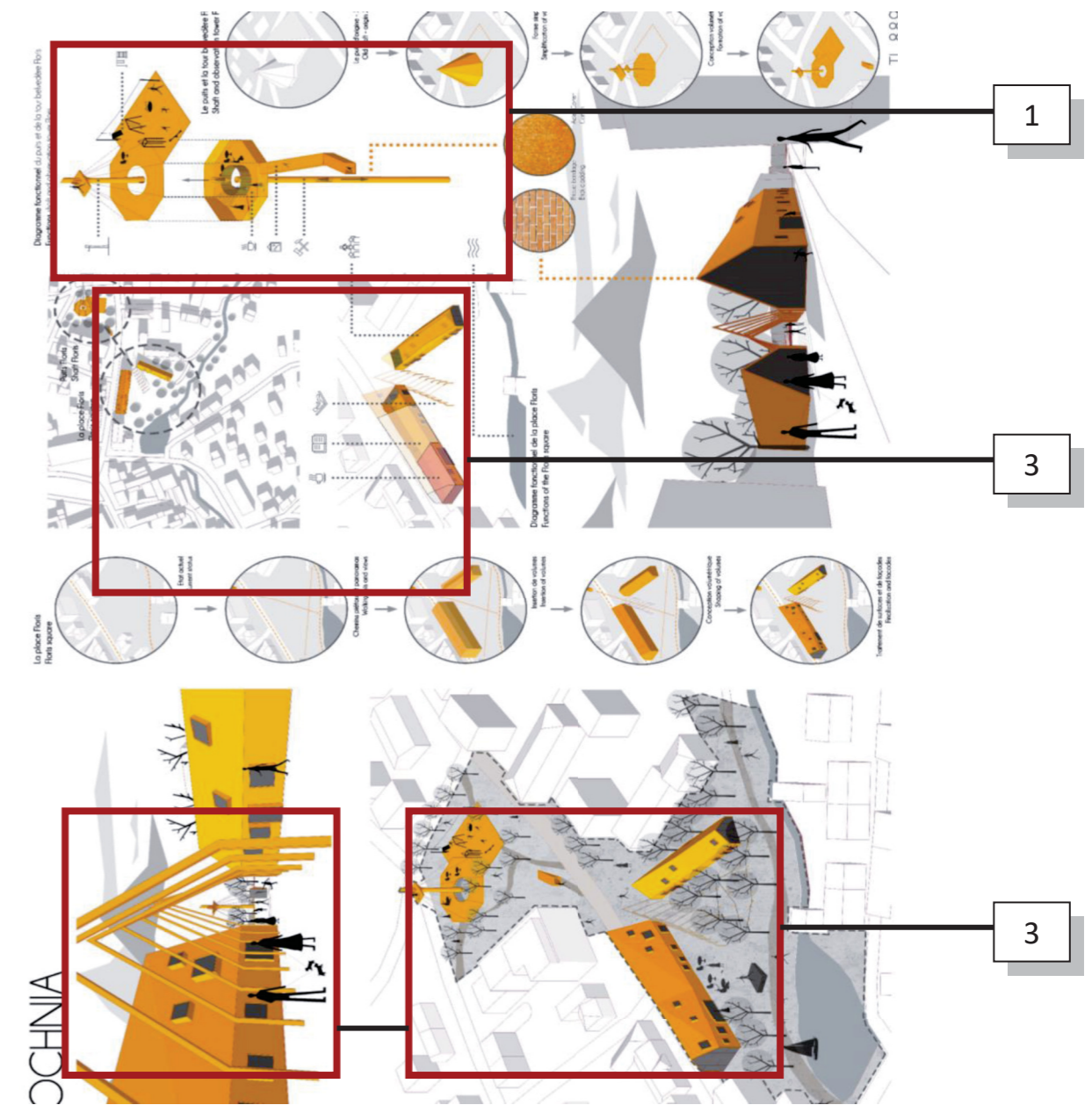

Obr. 75 Miera plnenia stanovených kritérií v návrhu 5 B

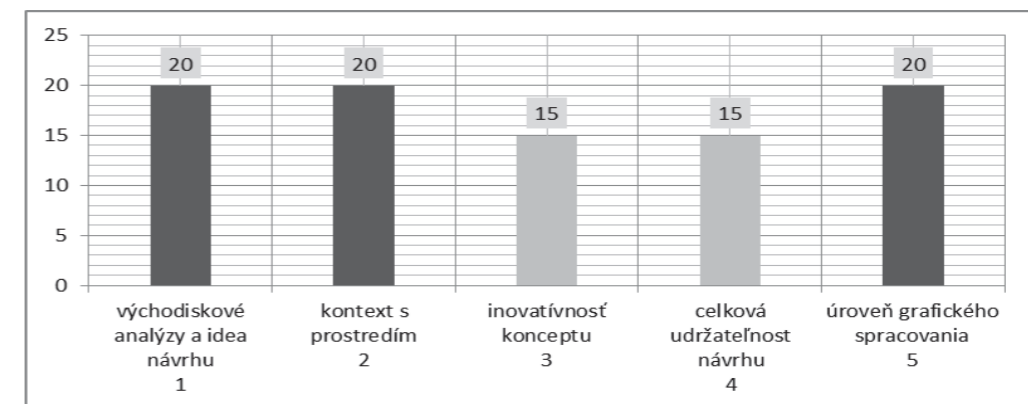

Obr. 76 Analýza návrhu 6 B podľa stanovených kritérií

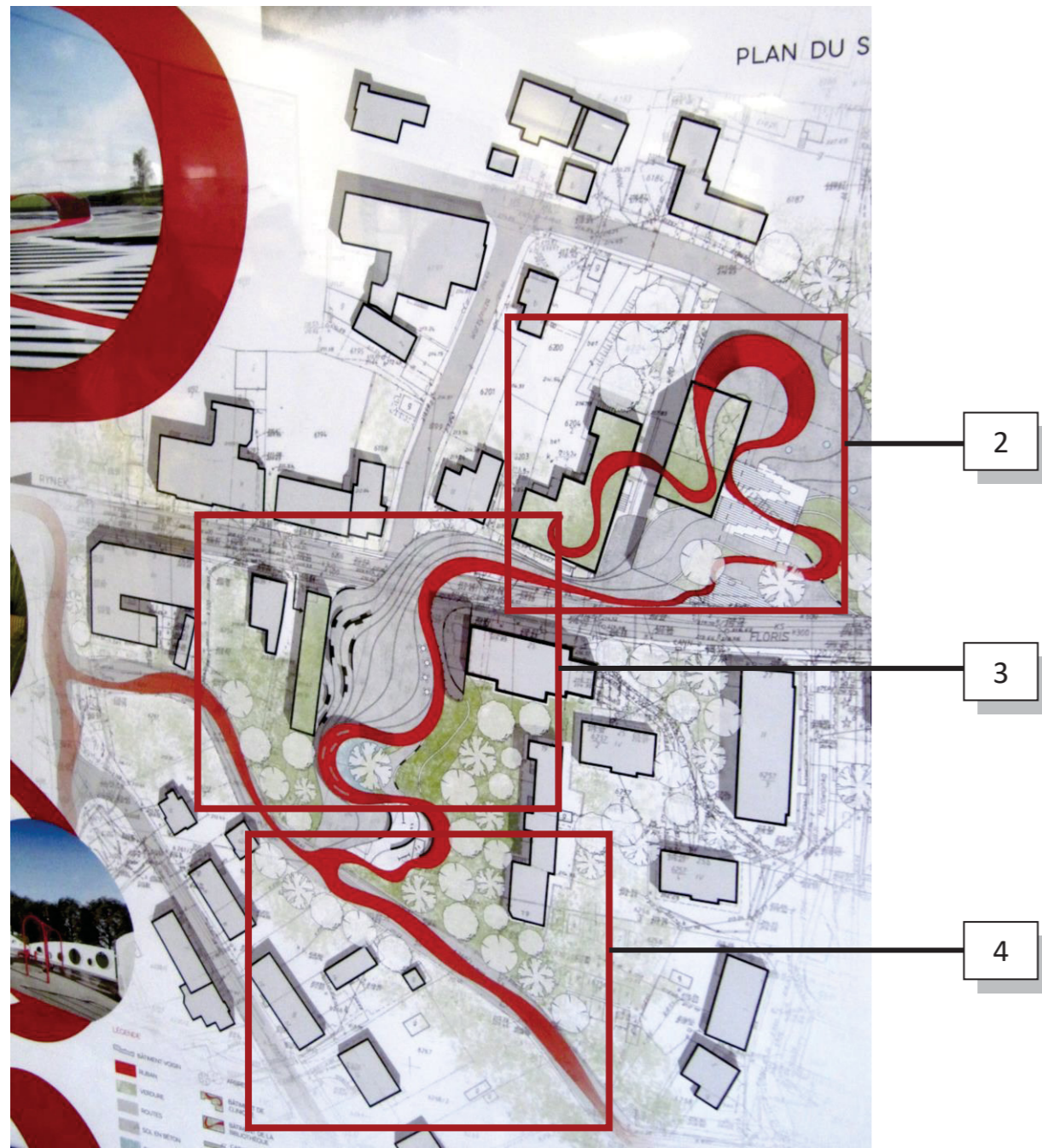
Autori si dali za cieľ zvýraznenie identity mesta Bochnia systémom vedomých väzieb, ktoré navádzajú na hlavné body v území v dvoch úrovniach, nadzemnej a podzemnej. Zásahom do systému dopravy, posilnením statickej dopravy mesto získava na kvalite. Reorganizáciou mesto ožije, bude prevádzkovo čitateľné, čo je v riešení posilnené novými dominantami v rámci požadovaného riešenia dvoch námestí. Autori využívajú systém navádzacích prvkov umelých (koridory, cesty, architektúra) a prírodných (voda, zeleň). Návrh nových objektov funkčne obohacuje lokalitu a dotvárajú identitu baníckeho mesta (knížnica, galéria, vyhlídka ako transformácia šachty a vstup do múzea).

Obr. 77 Analýza návrhu 6 B podľa stanovených kritérií

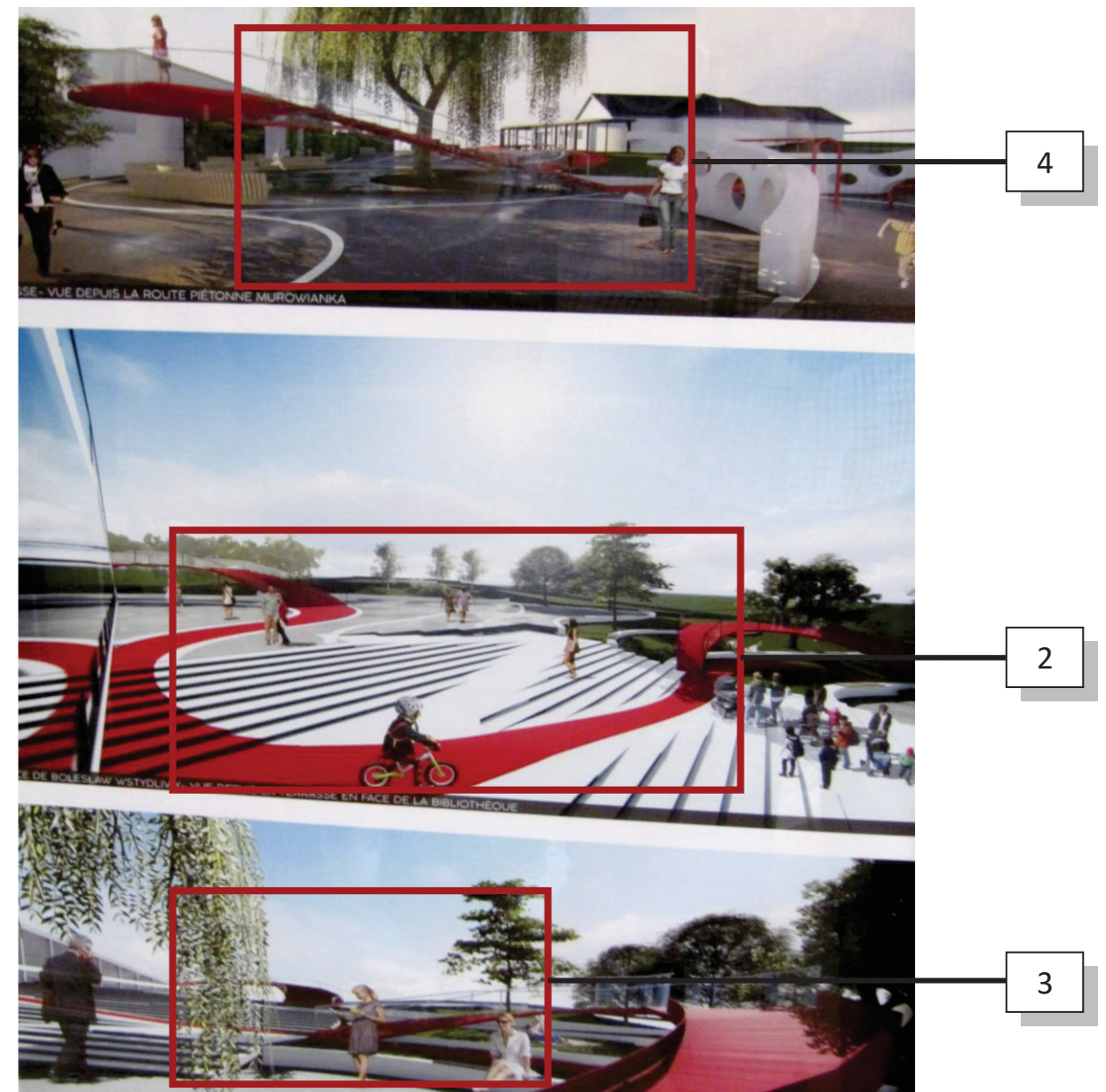

Obr. 78 Miera plnenia stanovených kritérií v návrhu 6 B

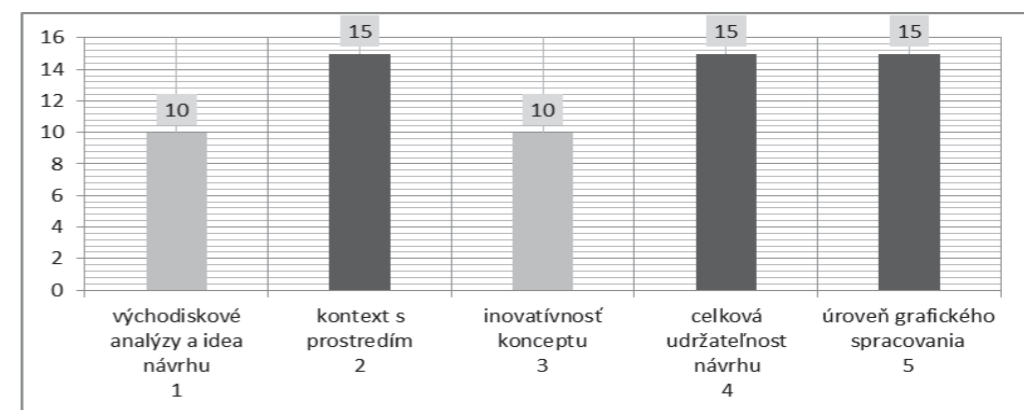

Obr. 79 Analýza návrhu 7 B podľa stanovených kritérií

V návrhu absentuje dôslednejšia analýza a širšie vzťahy, ktoré by determinovali riešenie. Autori sa orientovali viac na krajinárske riešenie lokality. Hlavnou ideou je výrazná červená línia, ktorá na jednej strane prepája dve riešené (zadané) námestia. Na strane druhej sa z konceptu vytratil a zostali len ako formálny grafický akcent. Chýba funkčno-prevádzkový kontext navrhovaných objektov v riešenej lokalite. Ocenit' možno prácu s úrovňami v rámci námestí.

Obr. 80 Analýza návrhu 7 B podľa stanovených kritérií

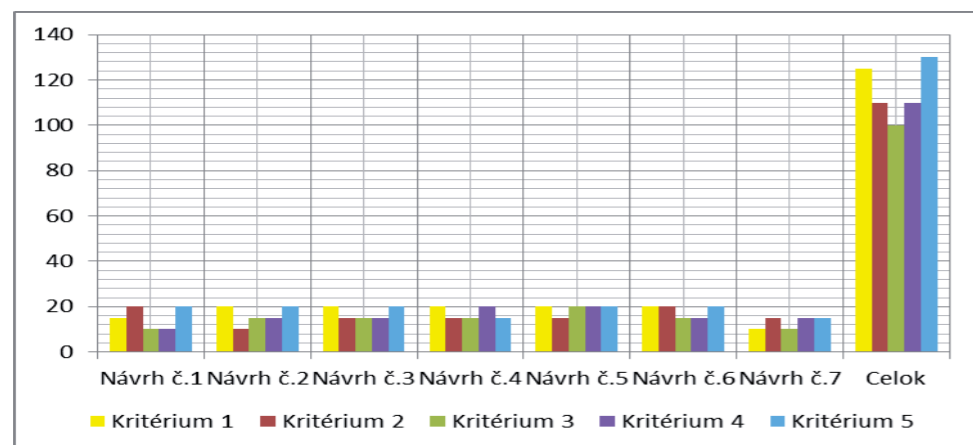

Obr. 81 Miera plnenia stanovených kritérií v návrhu 7 B

Mesto Bochnia má veľmi silný historický potenciál, na rozdiel od Modry je však jednostranne orientovaný najmä na montánný fenomén. Baníctvu je podriadená celá história vývoja osídlenia, vývoja výroby a kultúry. Špecifický montánný turizmus, ktorý sa rozvíja v európskom meradle v lokalitách s obdobnou históriou determinoval všetky súťažné návrhy, čo bolo vyzdvihnuté v cieľoch súťaže. Sledované prieniky boli preto jednoznačnejšie v porovnaní so širšie zadanou témou v Toulouse.

Tab. 4 Miera plnenia stanovených kritérií v návrhu 1-7 B

	Návrh č.1	Návrh č.2	Návrh č.3	Návrh č.4	Návrh č.5	Návrh č.6	Návrh č.7	Celok
Kritérium 1	15	20	20	20	20	20	10	125
Kritérium 2	20	10	15	15	15	20	15	110
Kritérium 3	10	15	15	15	20	15	10	100
Kritérium 4	10	15	15	20	20	15	15	110
Kritérium 5	20	20	20	15	20	20	15	130

Obr. 82 Miera plnenia stanovených kritérií v návrhu 1-7 B

Spoločné názorové prieniky domácich a zahraničných účastníkov sa preukázali najmä:

- pri analýzach mesta a zadaného územia z pohľadu baníctva,
- v dokumentovaní identity baníctva,
- v hľadaní spôsobu revitalizácie lokality a prepojení zadaných námestí.

Hodnotenie návrhov vyzdvihlo niekoľko dosiahnutých cieľov:

- analýzy odkryli zaujímavosti baníctva, s ktoré boli ďalej spracované,
- rozsah a návrh aktivít pomohli k revitalizácii a udržateľnosti života na námestiach,
- revitalizácia a udržateľnosť bola rozšírená na život celého mestečka,

Najhodnotnejšie návrhy riešili komplexne koncepčne zadané námestia v kontexte s mestečkom Bochnia. V návrhoch dominoval návrh menej výraznej štruktúry s krajinárskym riešením so snahou akcentovať identitu baníctva. Silný historický determinant pohltil inovatívnosť riešení v mnohých konceptoch.

Návrhy, kde bolo doriešené prírodné i umelé prostredie s transformáciou montánnej identity prostredníctvom novotvaru, ktorý vytvoril príjemný kontrast k všade obliehajúcej baníckej histórii, boli hodnotené najvyššie.

Hodnotenie výsledkov výskumu _tematické súťaže

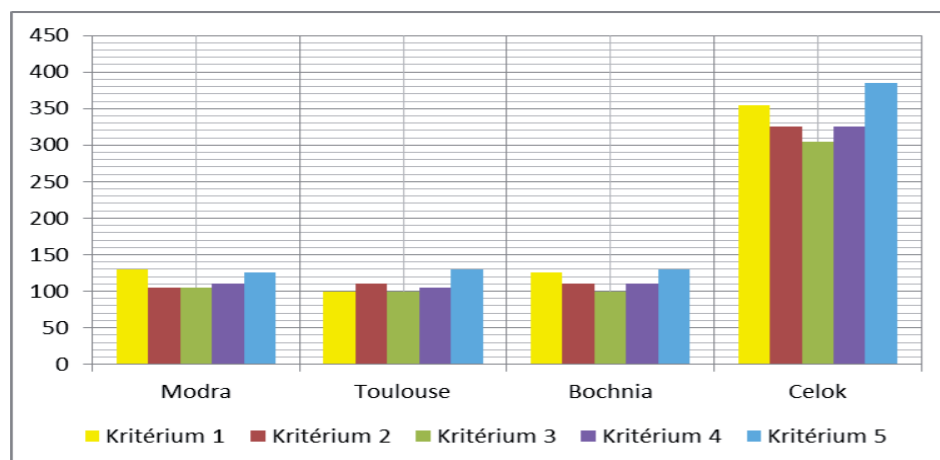
6 Hodnotenie výsledkov výskumu - tematické súťaže

Sledované ročníky ukázali poznatky, ktoré môžu pozitívnym spôsobom ovplyvniť organizáciu nasledujúcich súťaží. Súťaž je prevažne o konkurencii a konfrontácii, kde je zaujímavé sledovať prístup jednotlivých škôl a krajín na úrovni grafiky, spôsobu a hĺbky analýz a rôznych architektonických prístupov.²¹

Prieniky sú v tomto prípade tiež v *spätnom prenikaní* poznatkov a inšpirácií, ktoré vplyvajú na vypisovanie a definovanie nasledujúcich ročníkov súťaží. Z formálnej roviny vyplynulo, že je adekvátne požadovať maximálne 2 postre, v rovine organizačnej je vhodné, ak súťaž spracúvajú optimálne 3-4 členné tímy. Obe požiadavky súvisia s náročnosťou témy, s rozsahom a napätým časovým harmonogramom pre študentov počas semestra. Zároveň je tímová práca v rámci súťaží vhodná, aby sa študenti naučili spolupracovať v kolektíve. Skúsenosť hovorí, že viacčlenná skupina študentov prinesie kvalitnejší a na vyššej úrovni prepracovaný návrh.

Tab. 5 Bodový sumár plnenia kritérií vo všetkých lokalitách (M, T, B)

	Modra	Toulouse	Bochnia	Celok
Kritérium 1	130	100	125	355
Kritérium 2	105	110	110	325
Kritérium 3	105	100	100	305
Kritérium 4	110	105	110	325
Kritérium 5	125	130	130	385

Obr. 83 Miera plnenia stanovených kritérií vo všetkých lokalitách (M, T, B)

Pri porovnaní domáceho národného kola s medzinárodným možno konštatovať, že národné kolá troch ročníkov predbehli kvalitou analýz a grafickým podaním kolá medzinárodné. Je to zásluha algoritmu, ktorý je založený v úvode na práci v skupinách, následne sa orientuje na individuálnu prácu a parciálne riešenia, ktoré sa po polemikách a konsenze zapracujú do spoločného návrhu.

²¹ Úlohou nás pedagógov je povzbudzovať študentov, aby využili možnosti zúčastniť sa súťaží, aby sa nebáli ísť do konfrontácie. Najpresvedčivejšie môžu pôsobiť slová skúsených architektov (M. Kusý a P. Paňák), ktorí sa súťaženiu nestávajú chrbtom, práve naopak: *Súťažime, lebo ak je problém, to je výzva. Bavi nás reagovať. To sú pekné úlohy.*

Algoritmus (Obr. 8) v postupových krokoch obsahuje konfrontáciu s poznatkami zo súťaže a spätnú aplikáciu výsledkov do návrhov študentov. Nie je to samoučelný krok, nakoľko má dopad na výsledné hodnotenie úloh v rámci predmetu, v ktorom sa súťaž realizuje.

Výsledky metódy *research by design*, ktorá je exploatovaná najmä pre danosť poskytnúť intenzívny pohľad na vybraný spoločenský fenomén z rôznych strán [48], sú transformované v edukačnom procese nasledovne:

- v metodickom vedení študentov v rámci konštrukčno-technických predmetov s kreatívnym rozmerom (akcentujú sa prieniky a tímovosť),
- pri obsahových požiadavkách - konkretizácia úloh, špecifikácia zadania,
- pri formálnych požiadavkách - rozsah a forma spracovania,
- uplatňovaný je potenciál názorových prienikov zo škôl architektúry.

Prieniky a konfrontácie 2_tematické workshopy

_tri workshopy_jeden cieľ

7 Prieniky a konfrontácie 2 - tematické workshopy

Workshop sa všeobecne vníma ako živé, pracovné stretnutie, kde sa uplatňuje metóda *brainstormingu*. Charakter uvedenej metódy definuje všeobecné ciele workshopu ako tvorivé sústredenie v krátkom časovom rozmedzí na riešenie problému, ktorý je pre účastníkov užitočný a výsledky sú využiteľné pre ich ďalšiu prácu (štúdium) a prax. Výber lokality a tému workshopu určoval vždy hlavný organizátor stretnutia (škola architektúry). Ten určil hlavnú ideu, determinanty a ciele workshopu, limity a špecifiká riešeného územia, resp. architektonického problému a definoval kritériá hodnotenia výsledkov, celkový zámer a využitie výsledkov pre miestnu municipalitu. Vo východiskách sa môžu zohľadňovať aj lokálne špecifiká školy, ktorá workshop organizovala (napr. priestorové, organizačné).

7.1 Tri workshopy jeden cieľ

Hlavným cieľom v každom roku bolo nastoliť *prípadovú štúdiu*, na ktorej spolupracovali študenti v pracovných tímoch z rôznych architektonických škôl. Takto boli postavené tri po sebe idúce workshopy, ktoré boli súčasťou stretnutí škôl REA v rokoch 2015-2017.

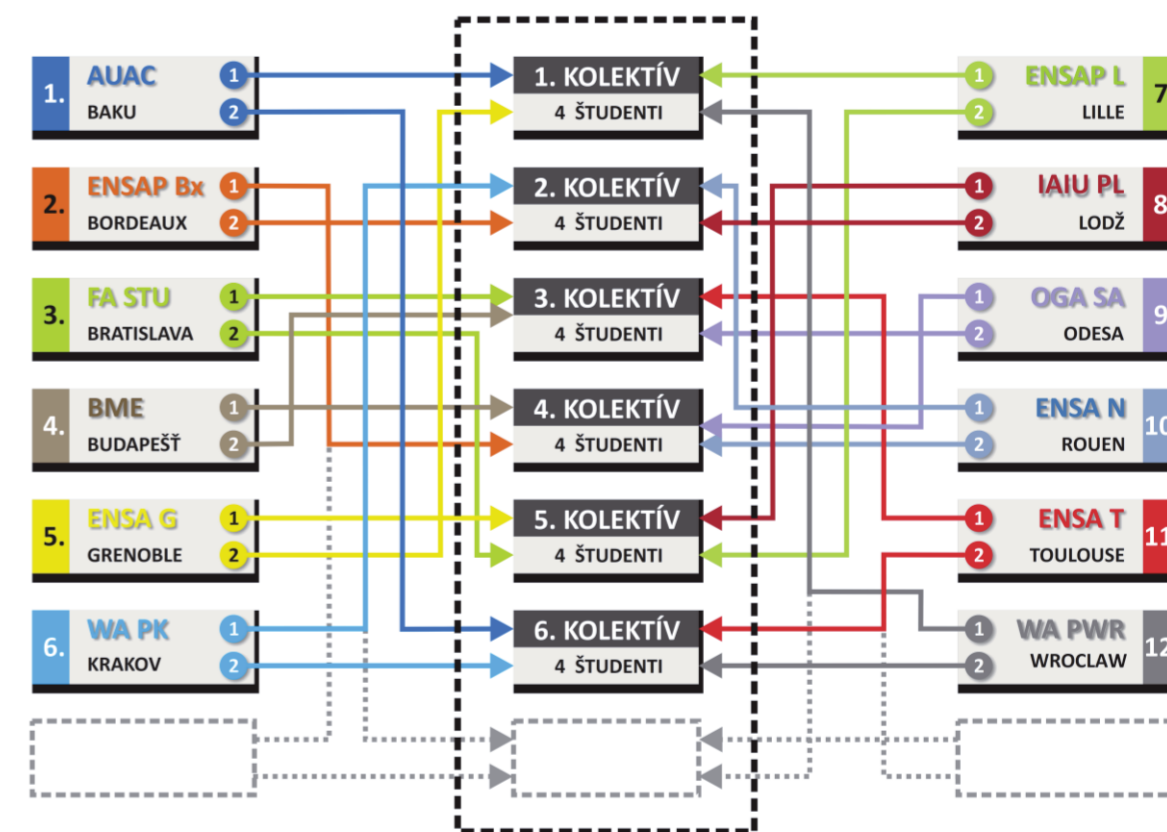
Hlavný cieľ z pohľadu autorov a témy publikácie nie je v tomto prípade hmatateľný, a vždy reálne uchopiteľný. Cieľ je orientovaný na prieniky vzdelávania a metodiky, na prieniky v medzinárodnej spolupráci.

Nutnosť v krátkej dobe spolupracovať v medzinárodnom tíme workshopu, naučiť sa komunikovať, predstaviť vlastný názor a počúvať názor kolegu, dôjsť ku konsenzu a vytvoriť spoločný výsledok a ten prezentovať graficky a verbálne v stanovenom časovom limite. To sú hlavné súradnice a zmysel workshopu REA. Je príspevkom k formovaniu osobnosti študentov ako budúcich odborníkov - architektov, ktorí majú možnosť presvedčiť vlastnými argumentmi, učiť sa kritickému a tvorivému mysleniu, pohotovej reakcii a vzájomnej spolupráci v tíme. Týmto spôsobom organizovaný workshop pozitívne vplyva a metodicky determinuje prípravu a postoj účastníkov - študentov v rovine ich ďalšieho štúdia a organizátorov v rovine prípravy nasledujúcich súťaží. Autori vytvorili metodiku tvorby kolektívu prezentovanú na Obr. 84. Modelovo má súťažná skupina 4 členov, ktorí sú vybraní z jednotlivých škôl. Zasadou sú prieniky, čo znamená, aby bol v každej skupine minimálne jeden študent francúzskej školy, aby sa eliminoval počet skupín s dvomi študentami z jednej školy, čo je determinované počtom zúčastnených škôl.

V konečnom dôsledku majú výsledky workshopu interaktívny charakter pre študentov a učiteľov daných škôl. Témy sú určené ako tematické pokračovanie alebo prehĺbenie problematiky dlhodobej súťaže v rovine lokality (urbanizmu, krajiny), budovy (architektúry) alebo mikroštruktúry (detailu). Pre porovnanie výsledkov v publikácii uvádzame všetky tri mierkové úrovne vybraných prác z troch workshopov pri dodržaní spoločných hodnotiacich kritérií a pravidiel.

Hodnotenie návrhov jednotlivých kolektívov bolo zamerané na nasledovné oblasti pri rovnakej váhe jednotlivých kritérií :

- východiskové analýzy a idea návrhu
- kontext s prostredím
- inovatívnosť konceptu
- celková udržateľnosť návrhu
- úroveň grafického spracovania.

Obr. 84 Grafické znázornenie metodiky tvorby kolektívov pre workshopy

Workshop_lokalita 1 (*Modra_Slovensko*)

7.2

_charakteristika a ciele workshopu
_analýza súťažných návrhov
_hodnotenie výsledkov výskumu

7.2 Workshop - lokalita 1 (Modra - Slovensko)
Variabilná architektonická mikroštruktúra pre mesto Modra ²²

Charakteristika a ciele workshopu

Štruktúra programu workshopu bola koncipovaná tak, aby študenti pred začiatkom workshopu vstrebávali atmosféru mestečka s bohatou históriou a kultúrou. Navštívili Galériu Ignáca Bizmayera, Múzeum Ľudovíta Štúra a zažili nádherný výhľad na vinohradnícke mesto z veže radnice pre načerpanie inšpirácií v tvorbe. Tieto aktivity boli súčasťou metódy *urban walk* využívanou ako nástroj participácie obyvateľov a odborníkov pri tvorbe verejných priestorov. Široká komunikácia je základ pri tvorbe živého mesta. Cieľom bolo hľadať príbeh lokalít a uplatniť ho, čo malo pozitívny vplyv na zmysluplné spracovanie návrhov, pri realizácii modelov, ktoré boli výstupom workshopu. Úlohou bolo zhromaždiť informácie o zadaných mestských priestranstvách, vykonať malý výskum a prieskum ako ich vnímajú obyvatelia. Podstatná bola emotívna stránka vnímania, ktorá je rovnocenná s racionálnymi analýzami rôznych problémov [49].

Dôležitým ideovým odkazom boli modranské tradície. Ich všestranný odkaz sa stal pre súťažiaci kolektívy výzvou. Najmä vyzdvihnutie tradícií modranskej keramiky a vinohradníctva sa niesol v súťaži ako *spoločná niť* návrhov architektonických a dizajnerských intervencií námestia a príľahlých ulíc Modry. V rámci workshopu na REA 20 bolo vytvorených 7 zmiešaných medzinárodných štvorčlenných skupín študentov. Kolektívy v priebehu jedného dňa absolvovali plenér, vytvorili model a poster, v ktorom formou škíc zdokumentovali vytvorenú malú štruktúru, osadenú do konkrétneho prostredia. Hlavnou úlohou súťažiacich kolektívov bolo v krátkom čase a na základe prednesených konferenčných informácií a vlastného zážitku objaviť špecifiká mestečka, vyzdvihnúť tradície a zapojiť ich intenzívnejšie do života Modry. Následne navrhnuť smart prvky, malé objekty a nájsť vhodnú lokalitu na ich umiestnenie, čím sa zdôrazní identita a duch miesta a mesta. V návrhoch sa očakávali riešenia, ktoré vyzdvihnú transformáciu tradície mesta v jeho urbanizme, v jeho uliciach, v jeho duchu a v spojení so súčasným dizajnom. Práve *urban walk* priviedla študentov k mnohým bodom – zastaveniam, kde mohli mikroštruktúru uplatniť vo viacerých lokalitách:

- v paralelnej ulici za hlavnou mestskou komunikáciou (námestím) so zachovanou zástavbou rodinných domov, pre zdôraznenie a oživenie charakteru identity ulice vo vzťahu k námestiu s riešením zelene, chodníkov, oddychových verejných zón,
- v príľahlých uličkách nadväzujúcich na Lipovú aleju,
- vo väzbe na Dom kultúry.

Zámerom autorov bolo zároveň prepojiť výsledky zo súťaže a workshopu a transformovať ich do formy výstavy s názvom *Architektonické intervencie pre mesto Modra*. Výstava bola prístupná obyvateľom mesta, čím sa naplnili aj ciele využitia výsledkov pre samosprávu mesta.

Obr. 85

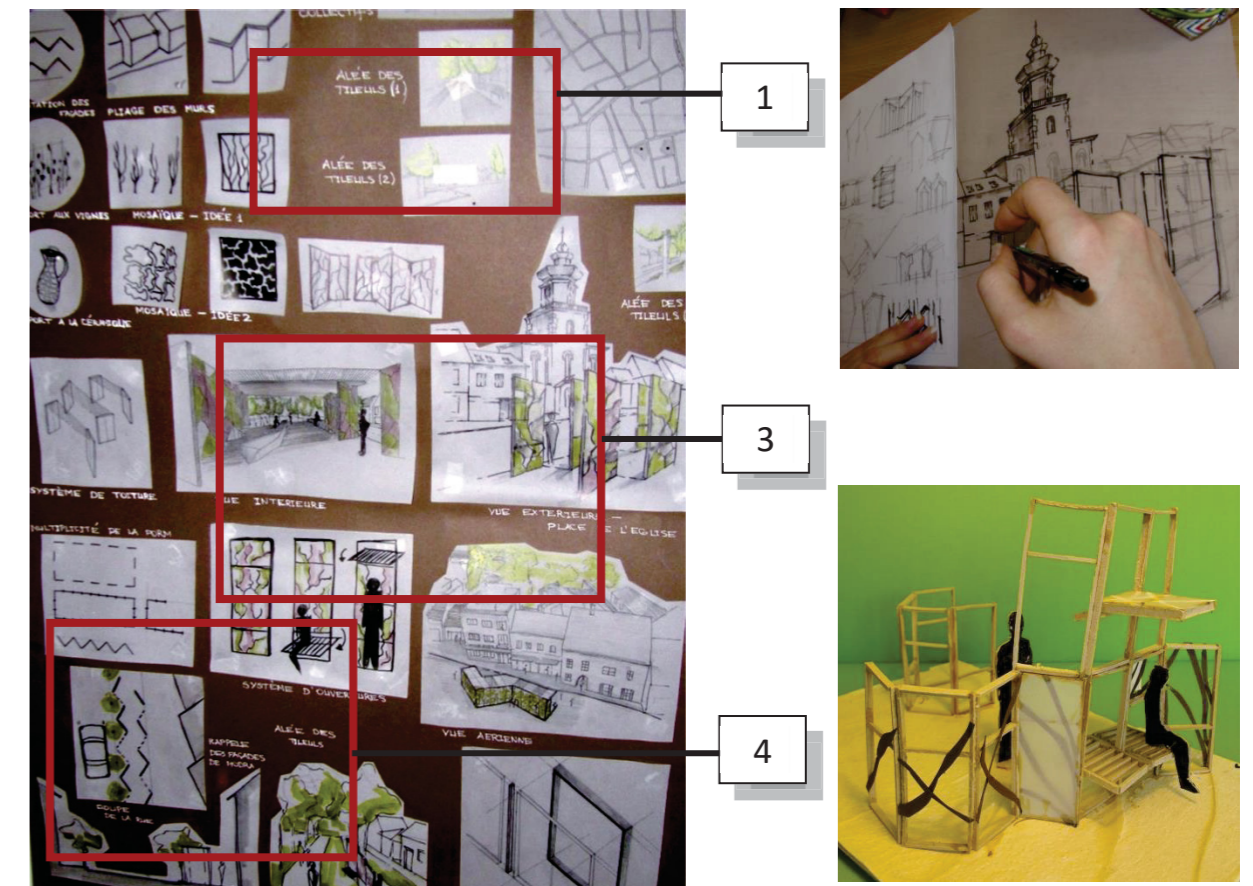
Obr. 86

Obr. 85 a 86 Tradičný a historický stavebný materiál a pokusy o jeho transformáciu na workshope

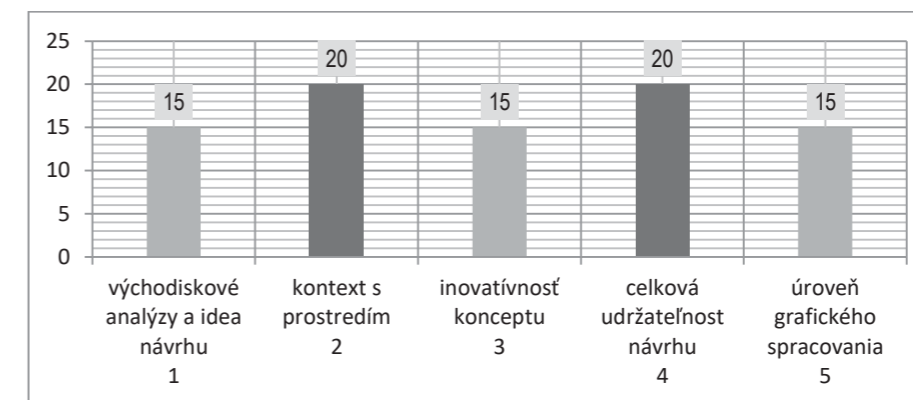
²² Autori publikácie workshop pre jubilejnú REA 20 sami realizovali. Z tohto dôvodu je prvý workshop (ale aj súťaž) charakterizovaná komplexne vo väčšom rozsahu v porovnaní s nasledujúcimi dvoma ročníkmi REA.

Návrh č. 1 M (Modra)_školy_Bordeaux, Budapešť, Odesa, Rouen

Poňatie kostry – rámu ako formy na prezentáciu umeleckých diel, ako miesta na inštaláciu informácií, autori spojili s miestom na posedenie oddych a ochranu pred lúčmi slnka s rôznou variabilitou skladania, čím sa odkazuje na štruktúru zástavby. Tým vytvorili interakciu konštrukcie a umeleckého diela s variabilným funkčným využitím. Z hľadiska výtvarného je cenná premena a transpozícia troch výrazných, charakteristických prvkov mesta, a to: štruktúry zástavby domov; prírodného prvku – pestovanie viniča; črepu, ako symbolu keramiky. Prvky boli uplatnené vo variabilnej malej architektonickej štruktúre, ktorej základ je jednoduchý rám a výplň s využitím pretvárania uvedených symbolov lokality. *Paravány* sú lokalizované do ulice Lipová aleja a pokračujú do pešej zóny, s možnosťou navigovať definovať a deliť priestor.

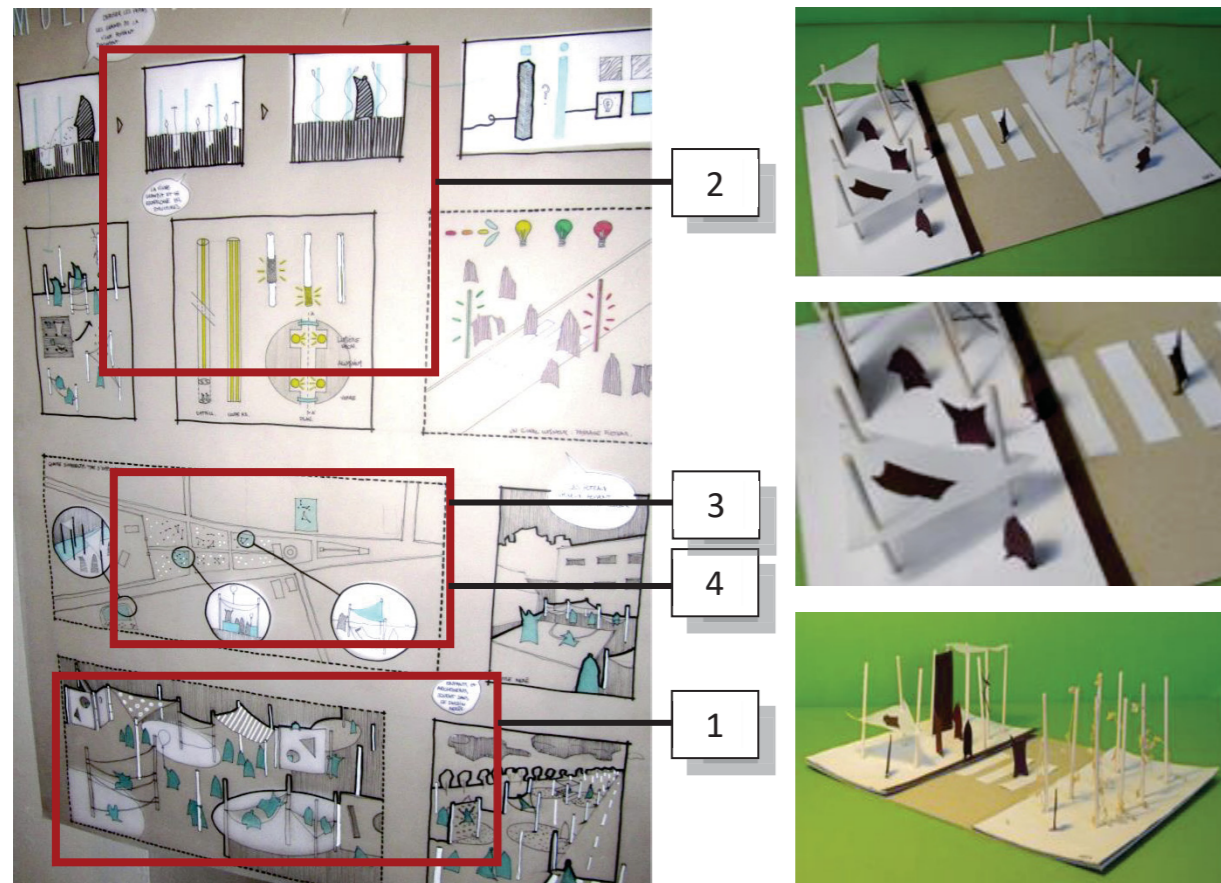
Obr. 87 Analýza návrhu 1 M podľa stanovených kritérií

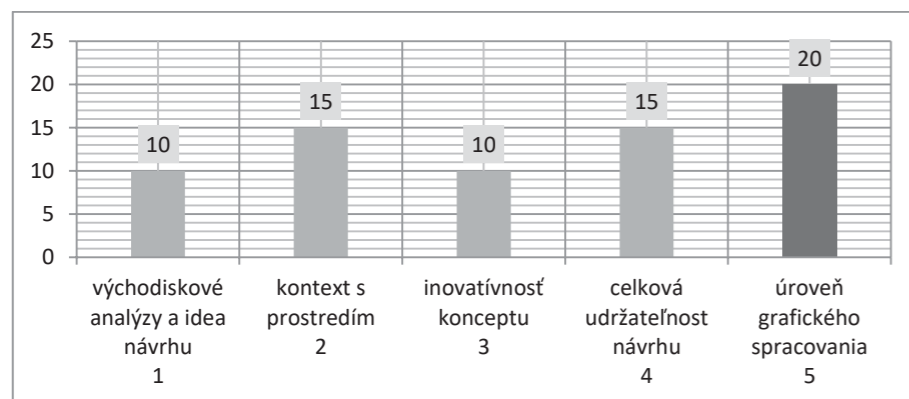
Obr. 88 Miera plnenia stanovených kritérií v návrhu 1 M

Návrh č. 2 M (Modra)_školy_Baku, Grenoble, Lille, Wroclaw

V riešení dominuje použitie jednoduchých prvkov pri humanizácii urbánneho prostredia. Samotným riešením prvkov a spôsobom umiestnenia na ulicu Lipová aleja a jej pokračovanie z centra na pešiu zónu, priestor získava iné hodnoty – estetické, využiteľnosti, bezpečia a univerzálnosti v duchu univerzálneho dizajnu. Dominantnou súčasťou riešenia je umiestnenie prvkov a ich vzájomné prepojenie, spájanie. Jednoduché tyčové prvky slúžia ako signalizácia, usmernenie, ako podpory na prekrytie (striešky) i upevnenie hojdačích sietí, podpory pre popínavú okrasnú zeleň. Prvky na priestor upozorňujú, navádzajú, organizujú ho. Inšpiráciou pre hlavnú ideu boli konštrukcie podpôr na vinič. Autori sa orientovali na minimalistické riešenie. Cenný je jednoduchý grafický prejav, ktorý uplatňuje informačnú a skratku.

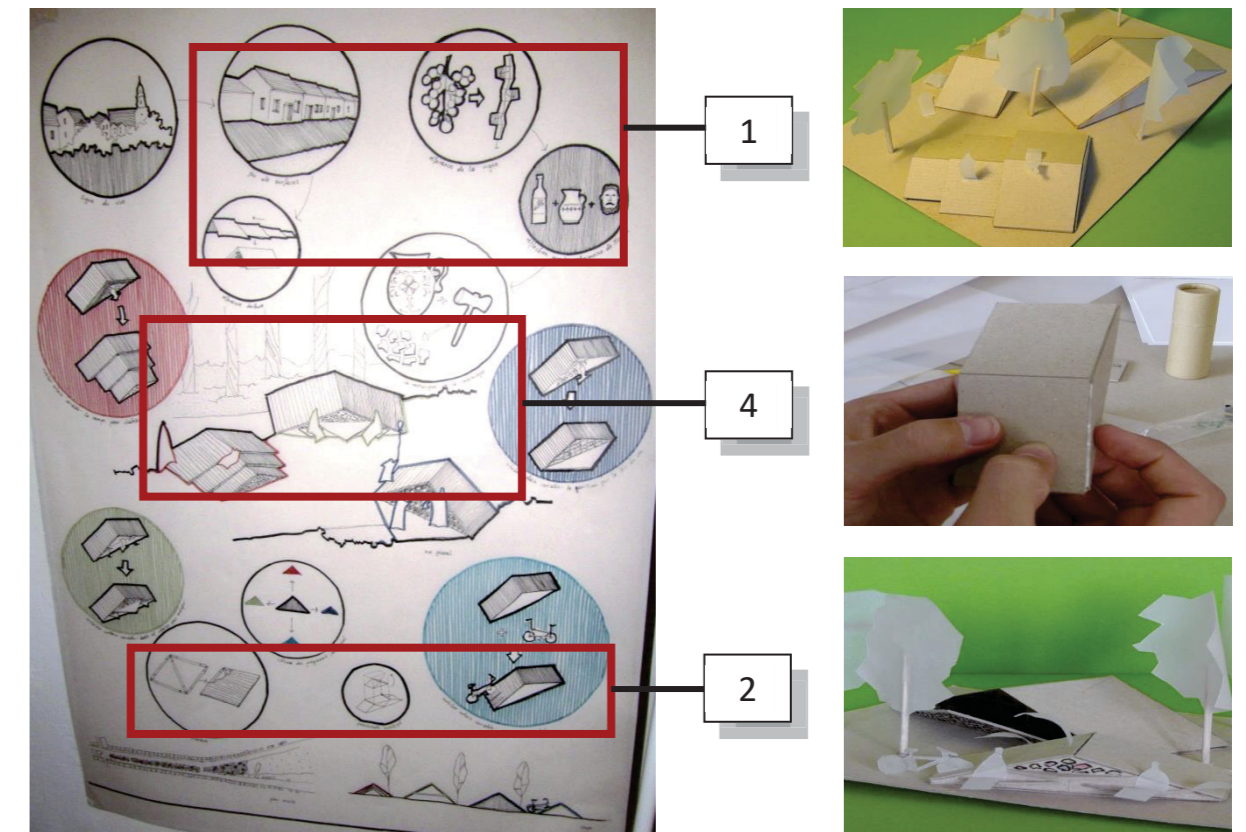
Obr. 89 Analýza návrhu 2 M podľa stanovených kritérií

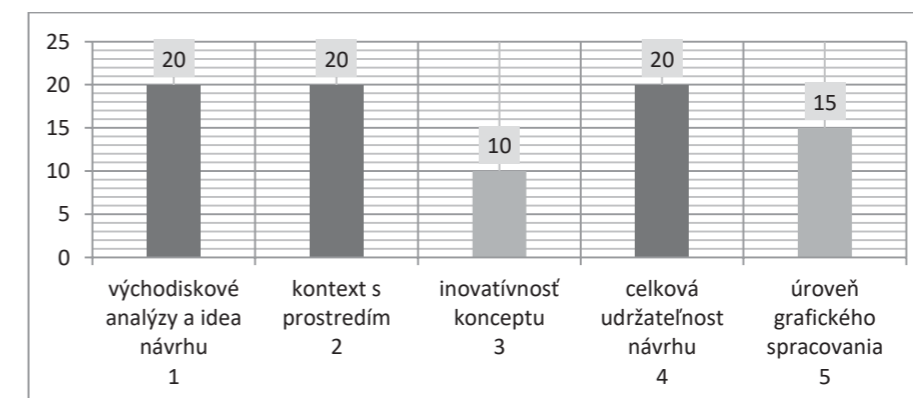
Obr. 90 Miera plnenia stanovených kritérií v návrhu 2 M

Návrh č. 3 M (Modra)_školy_Bratislava, Krakov, Wroclaw

V riešení dominuje prvok trojuholníka. Je to spoľahlivý symbol a archetyp ľudovej architektúry v našom regióne a prvkom, ktorý sa často uplatňuje a transformuje v súčasnom výraze architektúry. Návrh predstavuje multifunkčný a variabilný objekt úložných, zásuvných boxov určených na posekanie, tvarovo korešponduje s pozadím striech na ulici. Zároveň je pri malej modifikácii prvku vytvorený stojan na bicykle. Tiež je možné vsadiť tieto prvky do terénu, vychádzajúc z princípu zapustených pivníc vo viniciach a vytvoriť tak úložné boxy na fľaše vína, napríklad v čase trvania trhov. Výtvarné doriešenie stien boxu využíva dekor črepu. Skladačka zároveň predstavuje charakteristickú radovú zástavbu mesta. Do dizajnu prvku bol výtvarnou skratkou transformovaný ďalší výrazný symbol lokality – výroba vína a keramika. Autori navrhujú prvky umiestniť na ulicu Lipová aleja a jej pokračovanie z centra na pešiu zónu.

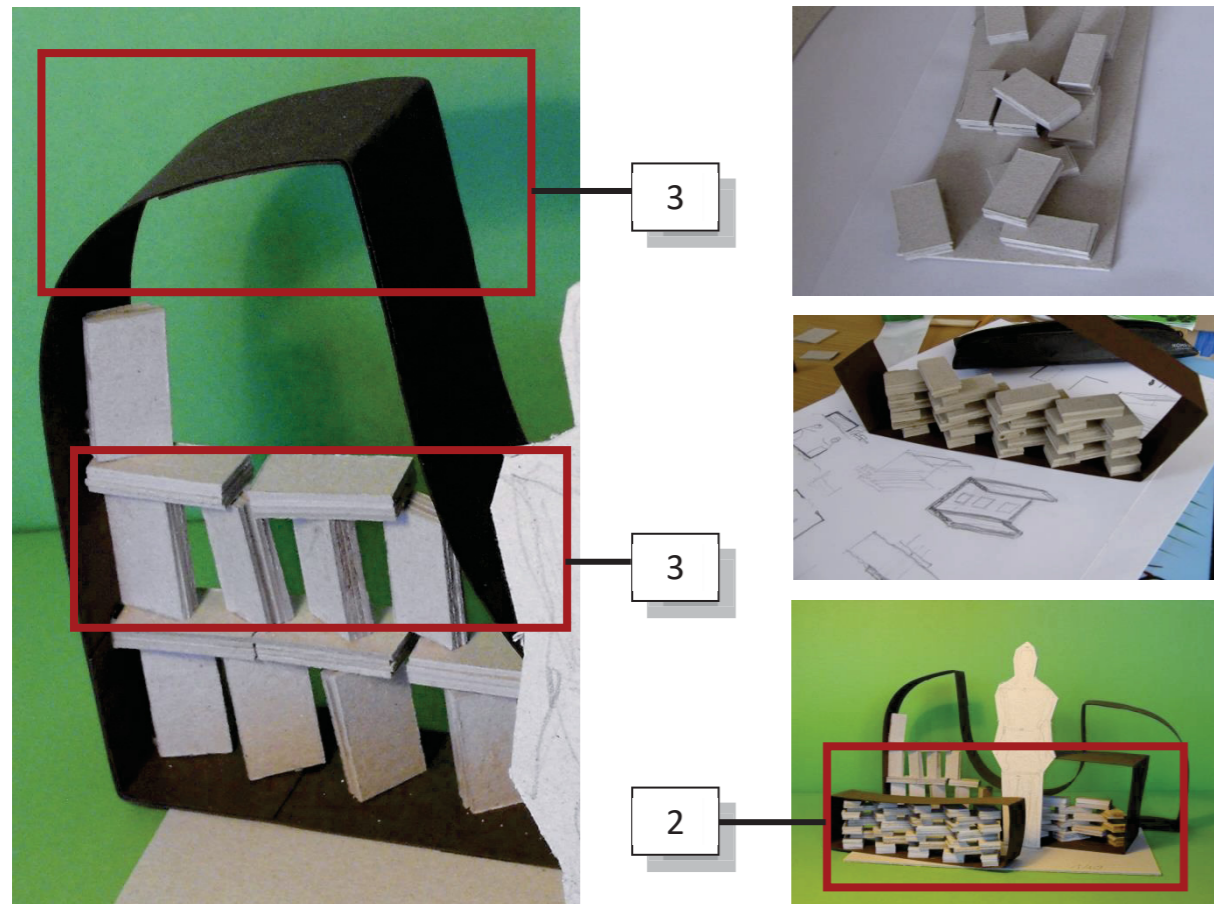
Obr. 91 Analýza návrhu 3 M podľa stanovených kritérií

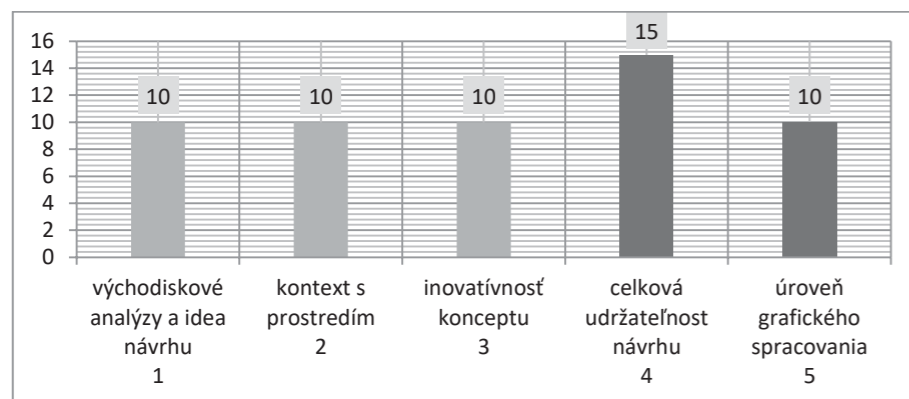
Obr. 92 Miera plnenia stanovených kritérií v návrhu 3 M

Návrh č. 4 M (Modra)_školy_Krakov, Baku, Wroclaw, Toulouse

Autori navrhli použitie pôvodných tehál a tehliarskych výrobkov pri drobnej architektúre a ich transpozíciu do malej architektúry v rámci *mestského interiéru*. Skladačka (prevažne z tehál) je modulárny prvok, z ktorého autori vyskladali tvarové variácie. Skladačka je dotvorená tak, aby bola vhodná na pútač, plochu na sedenie i oddych. Inšpiráciou bolo lokálne tehliarstvo a výroba keramiky. Význam tehliarskej výroby bol v Modre výrazný, hoci iba lokálny (od jej nástupu v 17. storočí) z dôvodu prevahy kameňa a dreva ako stavebného materiálu. Napriek tomu sú tehliarske výrobky pre túto lokalitu typické, nezostalo len pri výrobe tehál ale produkovali sa tu škridle, dlažby, rímsy. Návrh je z hľadiska uplatnenia výrazne univerzálny v rámci oddychových lokalít mesta, na pešej zóne.

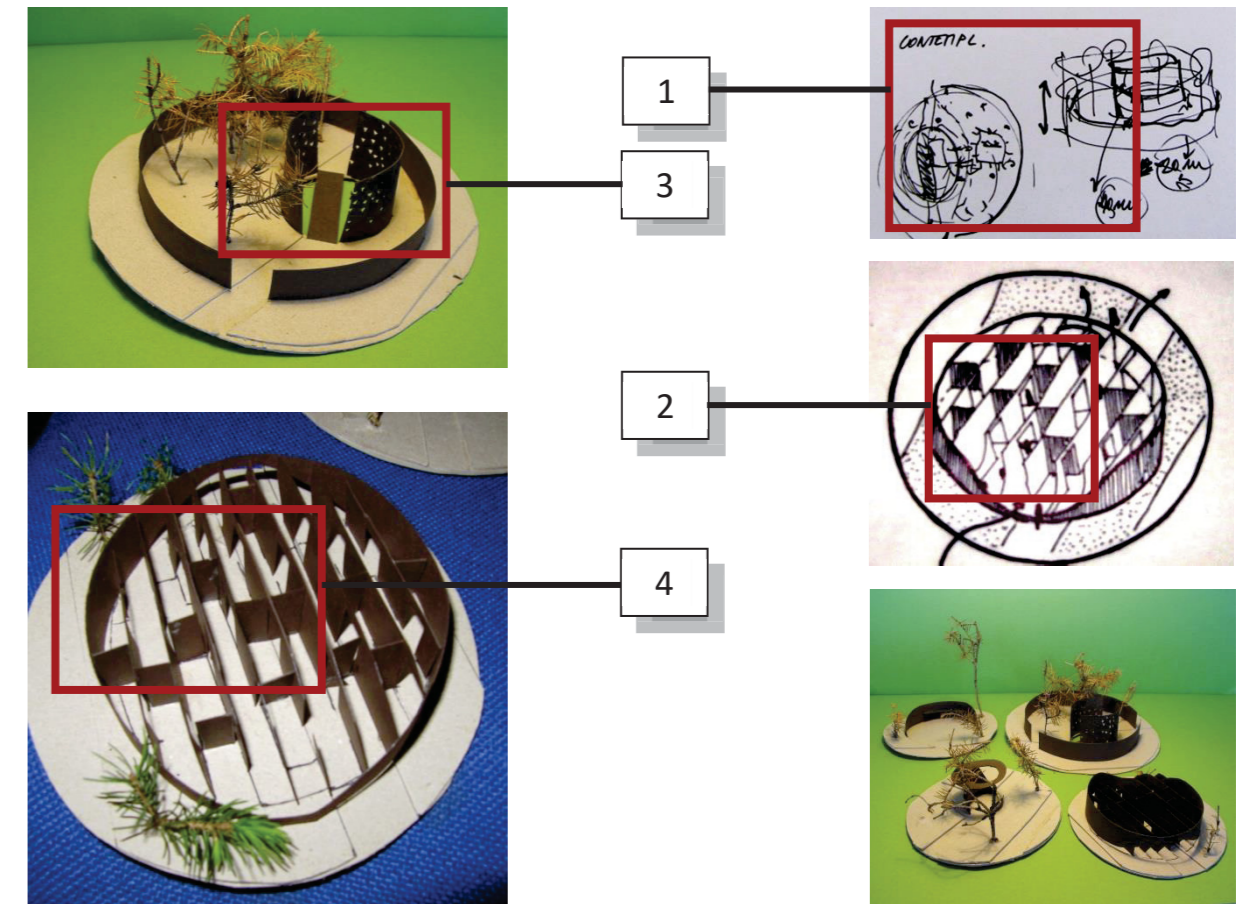
Obr. 93 Analýza návrhu 4 M podľa stanovených kritérií

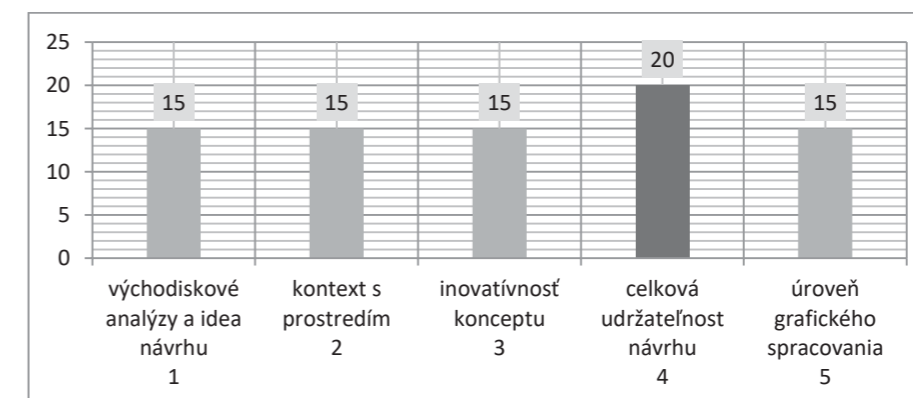
Obr. 94 Miera plnenia stanovených kritérií v návrhu 4 M

Návrh č. 5 M (Modra)_školy_Bratislava, Grenoble, Lodz, Lille

Návrh je v duchu premeny základného tvaru kruhu a naznačuje jeho využitie na rôzne funkcie mestského mobiliáru (preliezky, kĺzačky, sedenie, informačné steny, pavilóny) s možnosťou osadenia aj uprostred zelene. Práca s tvarom kruhu i jeho častí umožňuje dynamické modelovanie (členenie, narastanie kombinovanie) prvku a priestoru. Idea hrnčiarstva je poňatá ako tvar a pohyb hrnčiarskeho kruhu, variácie tvaru kruhu, ktoré chránia a uzatvárajú daný mikropriestor. Mikroštruktúru lokalizujú do pokračujúcej ulice Lipová aleja z centra – z námestia, ako pokračovanie pešej zóny, do priestorov pri mestskom kultúrnom stredisku, do parkov i na voľné plochy pri školách.

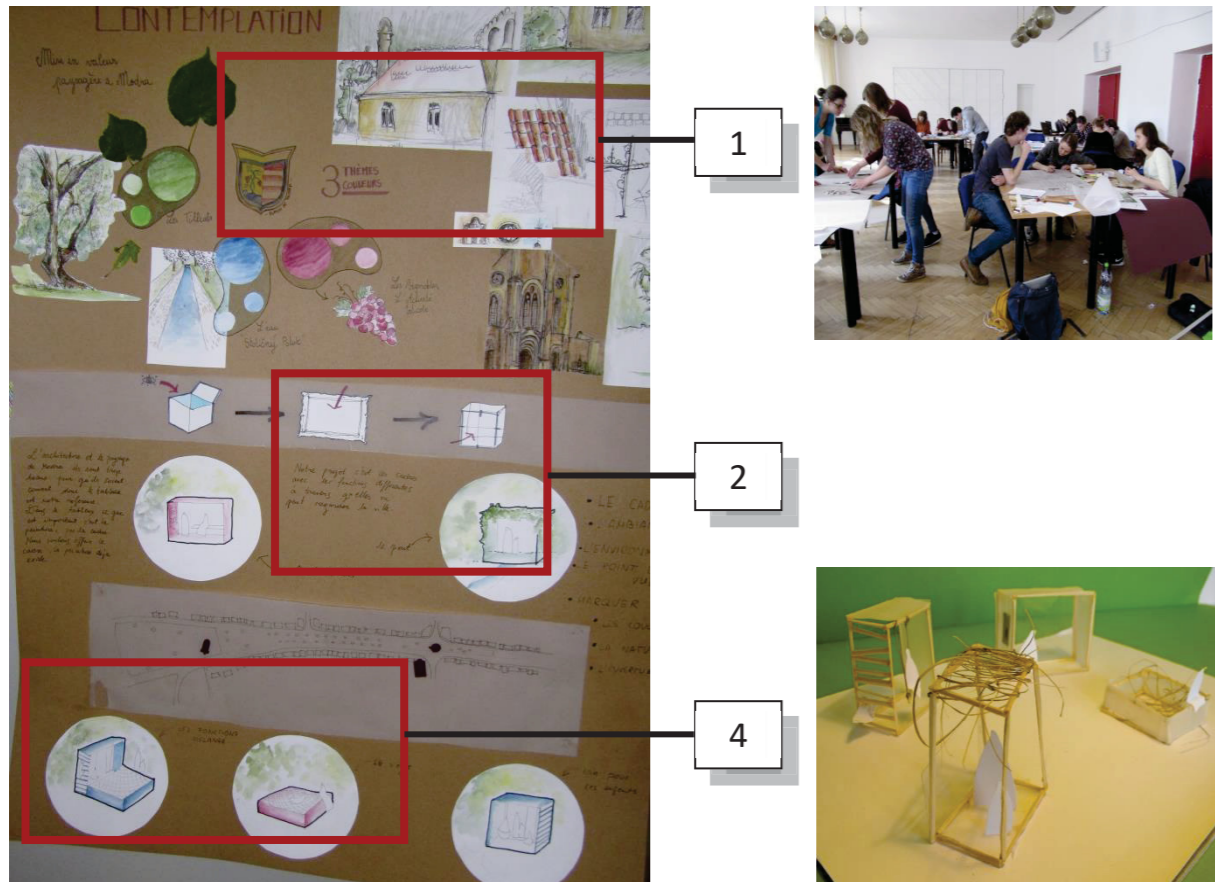
Obr. 95 Analýza návrhu 5 M podľa stanovených kritérií

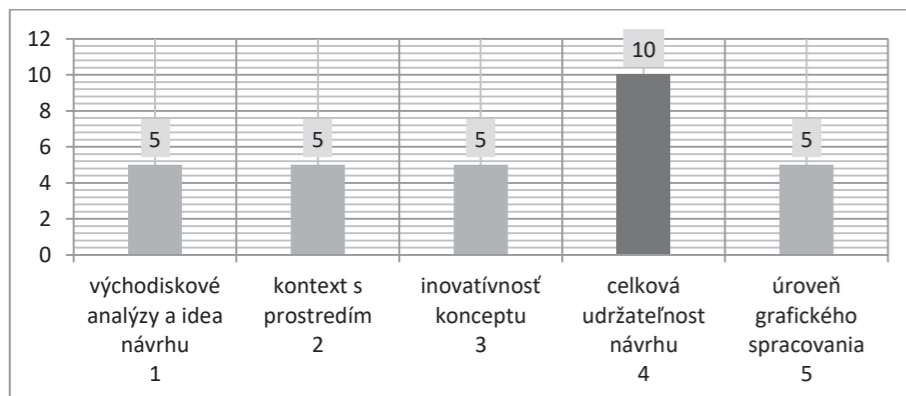
Obr. 96 Miera plnenia stanovených kritérií v návrhu 5 M

Návrh č. 6 M (Modra)_školy_Bordeaux, Krakov, Rouen, Lodz

Využitie obdĺžnika a v priestore tvar hranola, sa v architektonických riešeniach javí ako klišé. Autori návrhu ozvláštnili *kostru* tohto tvaru rôznymi prvkami a tak veľmi jednoducho vznikli preliezky, altánky, výstavné pavilóniky, ktoré sú subtílné, nenápadné a zároveň sú dobre využiteľné (pavilóniky určené pre výstavu a predaj umeleckých produktov a konzumných produktov domácej výroby, typických pre túto lokalitu). Idea kubusu, ako základného tvaru, je vhodnou formou transformovaná na polyfunkčnú mikroštruktúru pre rozmanité činnosti človeka ako napr. prezentovanie podujatia, predajná stánková činnosť, posedenie a oddych. Využiteľnosť architektonickej mikroštruktúry môže byť v celom meste.

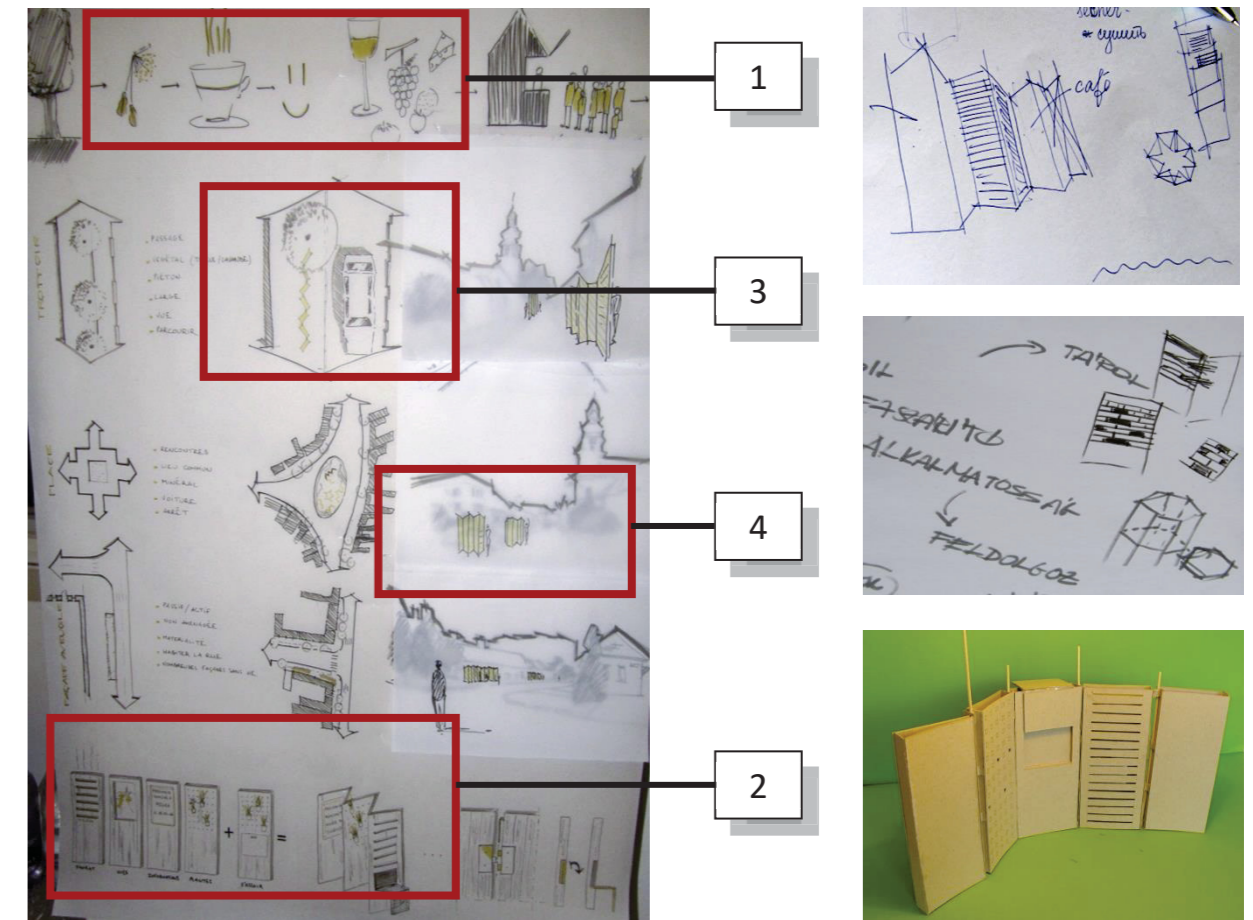
Obr. 97 Analýza návrhu 6 M podľa stanovených kritérií

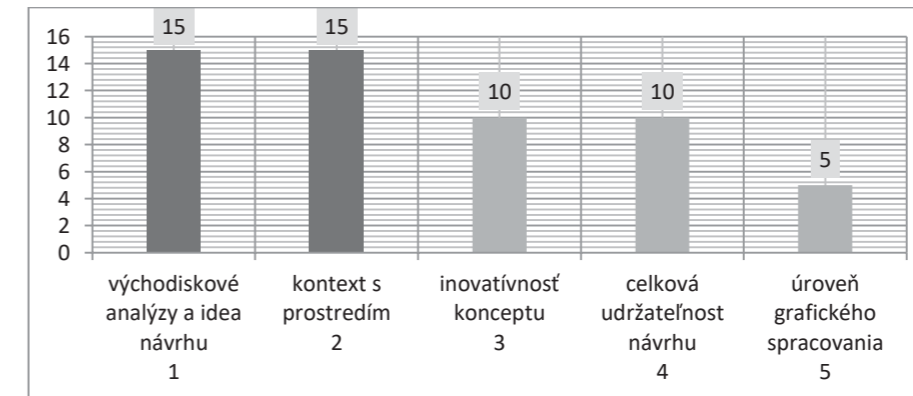
Obr. 98 Miera plnenia stanovených kritérií v návrhu 6 M

Návrh č. 7 M (Modra)_školy_Budapešť, Bratislava, Odesa, Toulouse

Potreba a doslova nevyhnutnosť propagácie mesta a miesta oslovila autorov, ktorí hľadali variabilnú štruktúru, kde by mohli byť predstavené výrobky a predložené informácie z mesta v širokom význame. Zároveň je možné uplatniť rôzne prezentačné technológie (od printových verzií, až po počítačové interakčné panely). *Had* z týchto panelov môže tvoriť optickú ale tiež navádzaciu líniu pre chodcov. Navrhovaná skladačka predstavuje pomyselný symbol propagačných materiálov pri výstavách, ktorými mesto Modra žije celý rok. Jej umiestnenie je kdekoľvek v rámci oddychových lokalít mesta, na pešej zóne, v miestach, kde je potrebné navigovať občanov.

Obr. 99 Analýza návrhu 7 M podľa stanovených kritérií

Obr. 100 Miera plnenia stanovených kritérií v návrhu 7 M

Hodnotenie výsledkov výskumu – lokalita Modra

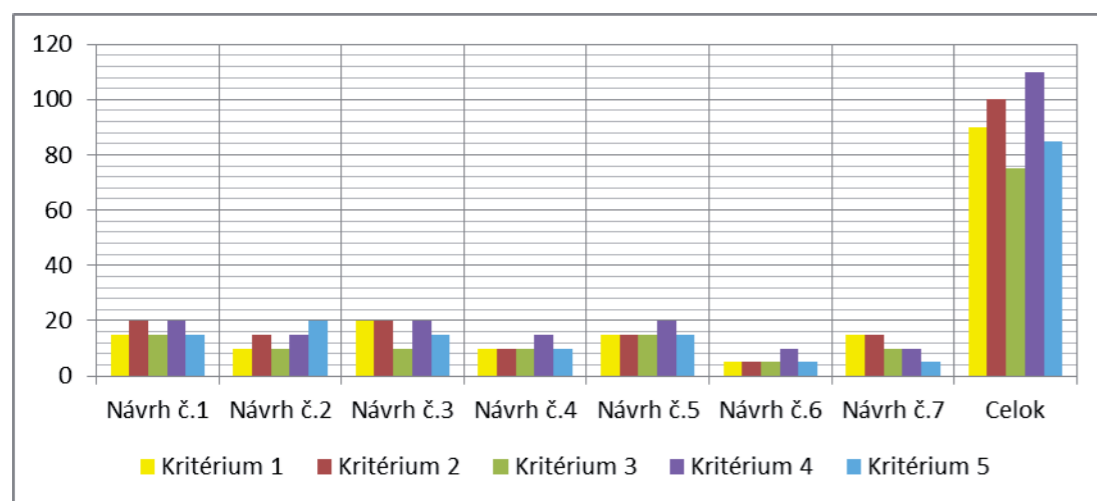
Metodicky a kvalitatívne boli ciele naplnené a súťažiaci potvrdili devízu architektov - schopnosť vyjadrovať sa skratkou. Ručne škicované návrhy, doplnené o modely drobnej architektúry dodali tvorivú sviežosť jednotlivým návrhom. V riešeníach dominovali:

- základné geometrické tvary, v ktorých možno nájsť vhodný základ na významovú a výtvarnú transformáciu tradičných prvkov typických pre lokalitu Modry,
- modifikácia tvarov ako symbolika na zvýraznenie identity lokality,
- humanizácia prostredia,
- funkčnosť prvkov, ktoré boli určené pre všetky vekové kategórie obyvateľov a rovnako využiteľné bez obmedzení s uplatnením spôsobu „*design for all*“.

Škicami sa autori snažili vyjadriť charakter prostredia. Výber lokality bol ľubovoľný a tvoril tak súčasť hodnotenia návrhu, respektíve bol to nástroj na ukotvenie a zdôraznenie návrhu. Bol to zámer, ako sa medzinárodný tím dokáže orientovať v malom meste po dvojhodinovej prehliadke (*urban walk*), a či to dokáže využiť. Rozsah témy vo väzbe na možnosť tímovej práce a voliteľnosť grafickej prezentácie sa ukázal ako vhodný.

Tab. 6 Bodový sumár kritérií v návrhoch 1 M – 7 M

	Návrh č.1	Návrh č.2	Návrh č.3	Návrh č.4	Návrh č.5	Návrh č.6	Návrh č.7	Celok
Kritérium 1	15	10	20	10	15	5	15	90
Kritérium 2	20	15	20	10	15	5	15	100
Kritérium 3	15	10	10	10	15	5	10	75
Kritérium 4	20	15	20	15	20	10	10	110
Kritérium 5	15	20	15	10	15	5	5	85

Obr. 101 Miera plnenia stanovených kritérií v návrhoch 1 M – 7 M

Workshop_lokalita 2 (Toulouse_Francúzsko)

7.3

- _charakteristika a ciele workshopu
- _analýza súťažných návrhov
- _hodnotenie výsledkov výskumu

7.3 Workshop - lokalita 2 (Toulouse - Francúzsko)

Bývanie – výzva pre udržateľný obraz mesta

Charakteristika a ciele workshopu

Priemyselná revolúcia z 19. storočia a neskôr *očistné hygienistické* hnutie v prvej polovici 20. storočia, vyvolali veľa otázok v prospech zlepšenia kvality bývania v mestskom prostredí. Významnú stopu orientovanú na kvalitu bývania zanechal Le Corbusier, ikona francúzskej architektúry. Téma a workshop v Toulouse sa bez jeho odkazu nemohla zaobiť [50]. Podtémou bola idea vody – ako súčasť očistných hnutí a udržateľnosti so zámerom ako zvládnuť tento fenomén v rámci ideových návrhov.

Udržateľný rozvoj sa presadzuje ako moderná kolektívna predstava - spoločný ideál 21. storočia, ktorý nás vyzýva myslieť, predstavovať si a navrhovať architektonický a urbanistický projekt s rešpektom ku štyrom základným pojmom udržateľného urbánneho rozvoja: opatrnosť, zodpovednosť, flexibilita a húževnatosť. Bez ohľadu na technologické vymoženosti z hľadiska energetickej úspornosti pojem udržateľného rozvoja vyvoláva nové otázky v architektúre komplexne. V aspektoch bývania a životných trendov sa táto otázka týka typológie obytných budov, spoločenských priestorov, rozvoja, verejných priestorov, ale aj využívania vymožeností uľahčujúcich život, ako sú napríklad dopravné prostriedky, počítačové technológie a ich dopad na udržateľnosť či neudržateľnosť života.

Obr. 102

Obr. 103

Obr. 102 a 103 Ilustračné fotografie z atmosféry nábřežia v Toulouse

Obr. 104

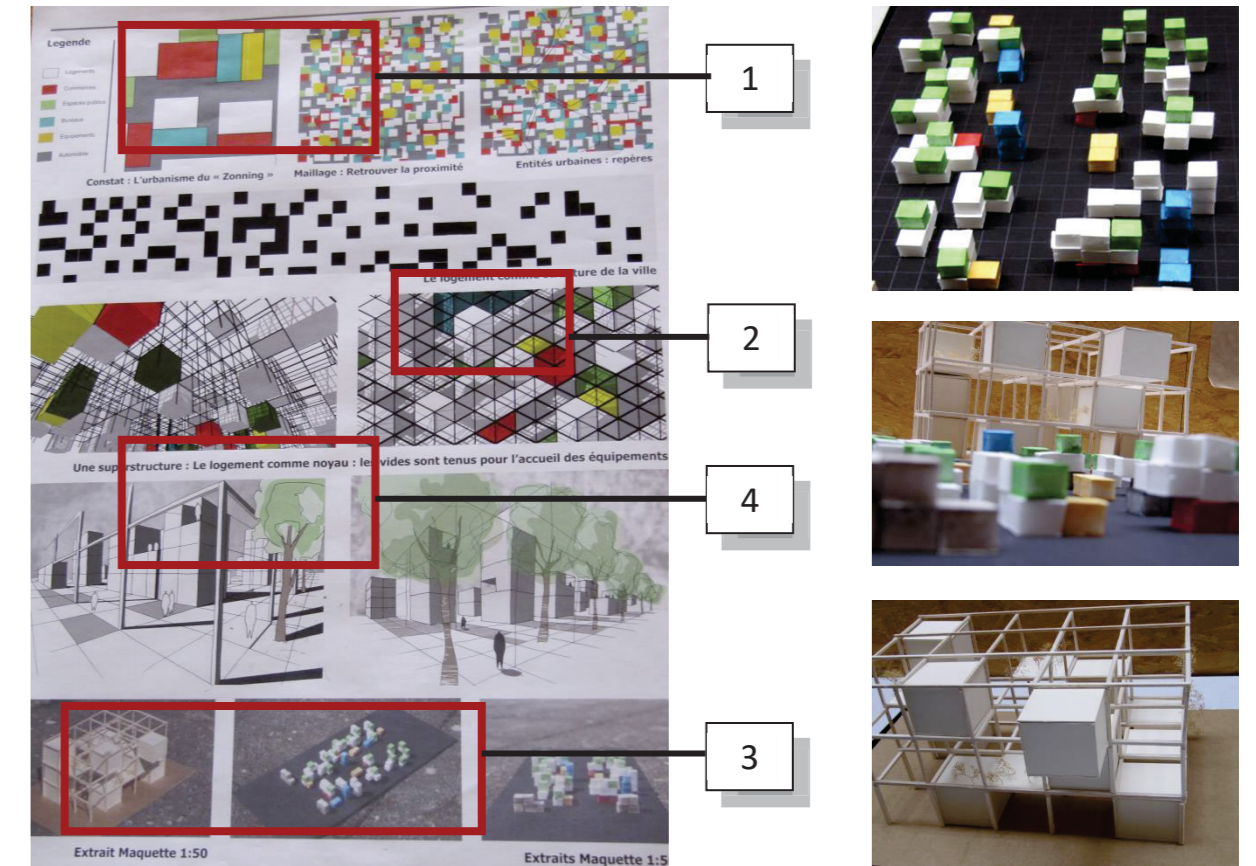

Obr. 105

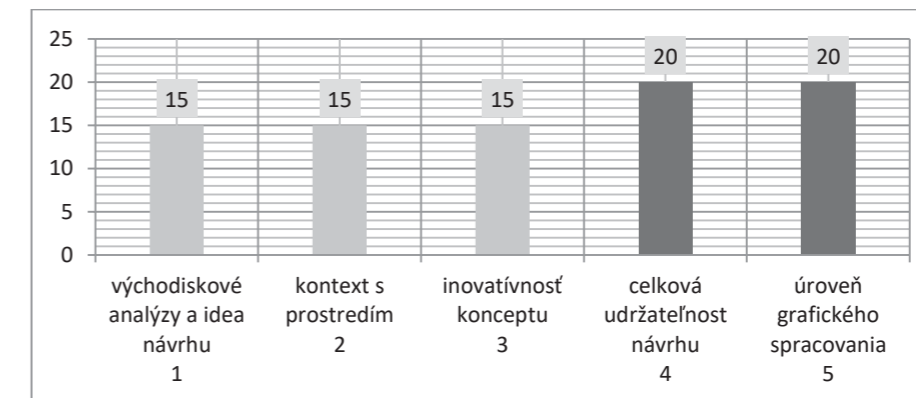
Obr. 104 a 105 Priebeh workshopu a hodnotenia

Návrh č. 1 T (Toulouse)_školy_Baku, Grenoble, Lille, Wroclaw

Hra so štruktúrou, urbánne majstrovstvo alebo ovládnutie priestoru – zóny. V riešení dominuje nápad, grafická inšpirácia QR kódom - rýchlou reakciou, čo znamená rýchlú orientáciu prostredníctvom opakujúcich sa zón bývania s rôznymi funkciami. Funkčné bunky sú mobilne osadené do superštruktúry, ktorá modeluje a ohraničuje priestor. Udržateľnosť je chápaná ako variabilné vkladanie buniek rôznych funkcií do nosnej štruktúry, čím je dovolená flexibilita narastania a uberania rôznych funkcií podľa potreby. Významným prvkom v orientácii je farba. Graficky aj modelovo zvládnutá úloha s patričnou dávkou invencie a odvahy v netradičnom až mierne *future* riešení.

Obr. 106 Analýza návrhu 1 T podľa stanovených kritérií

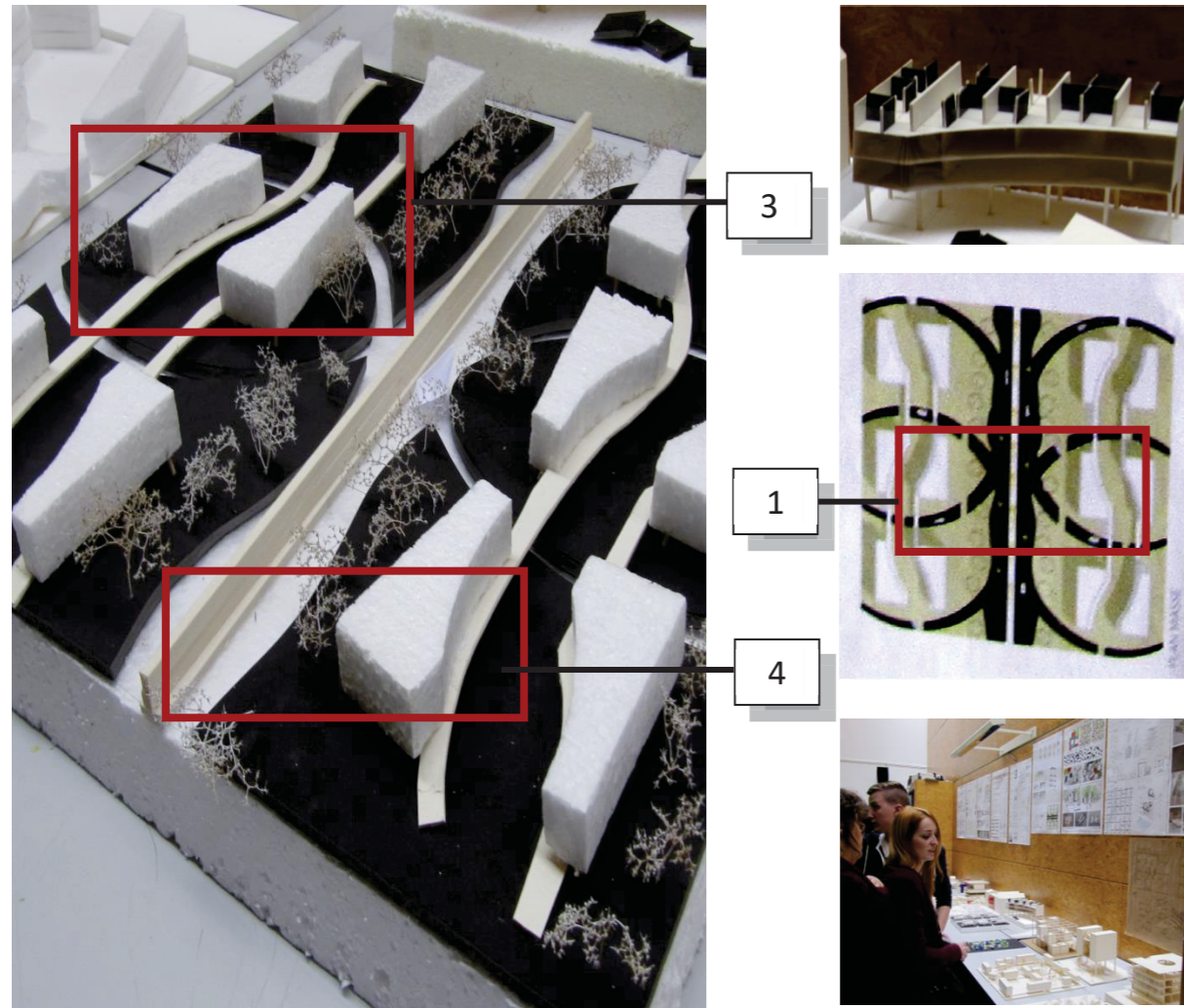

Obr. 107 Miera plnenia stanovených kritérií v návrhu 1 T

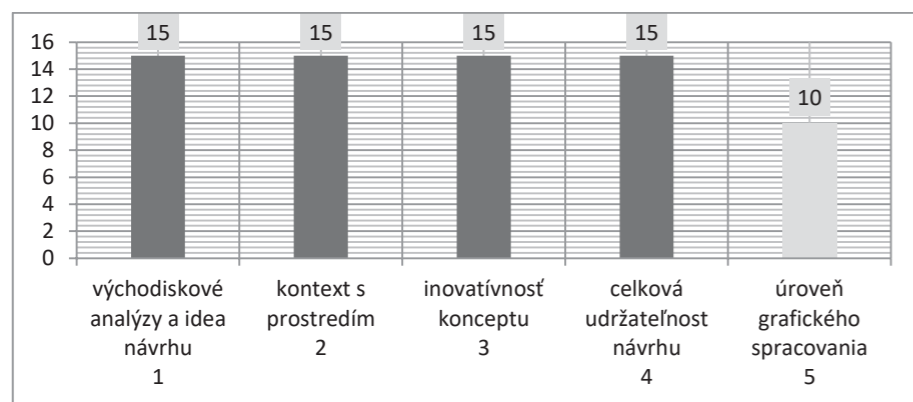

Návrh č. 2 T (Toulouse)_školy_ Bordeaux, Budapešť, Odesa, Rouen

V návrhu dominuje voda a meandre, ktorých mäkké línie spájajú bloky bývania. Voda tu ovláda prostredie a je súčasťou navrhovaného komunikačného ale aj rekreačného systému. Štruktúra a forma bývania reaguje tvarom na prítomnosť vody. Udržateľnosť je spojená s vodným fenoménom. Tento fakt je v modeloch dostatočne akcentovaný.

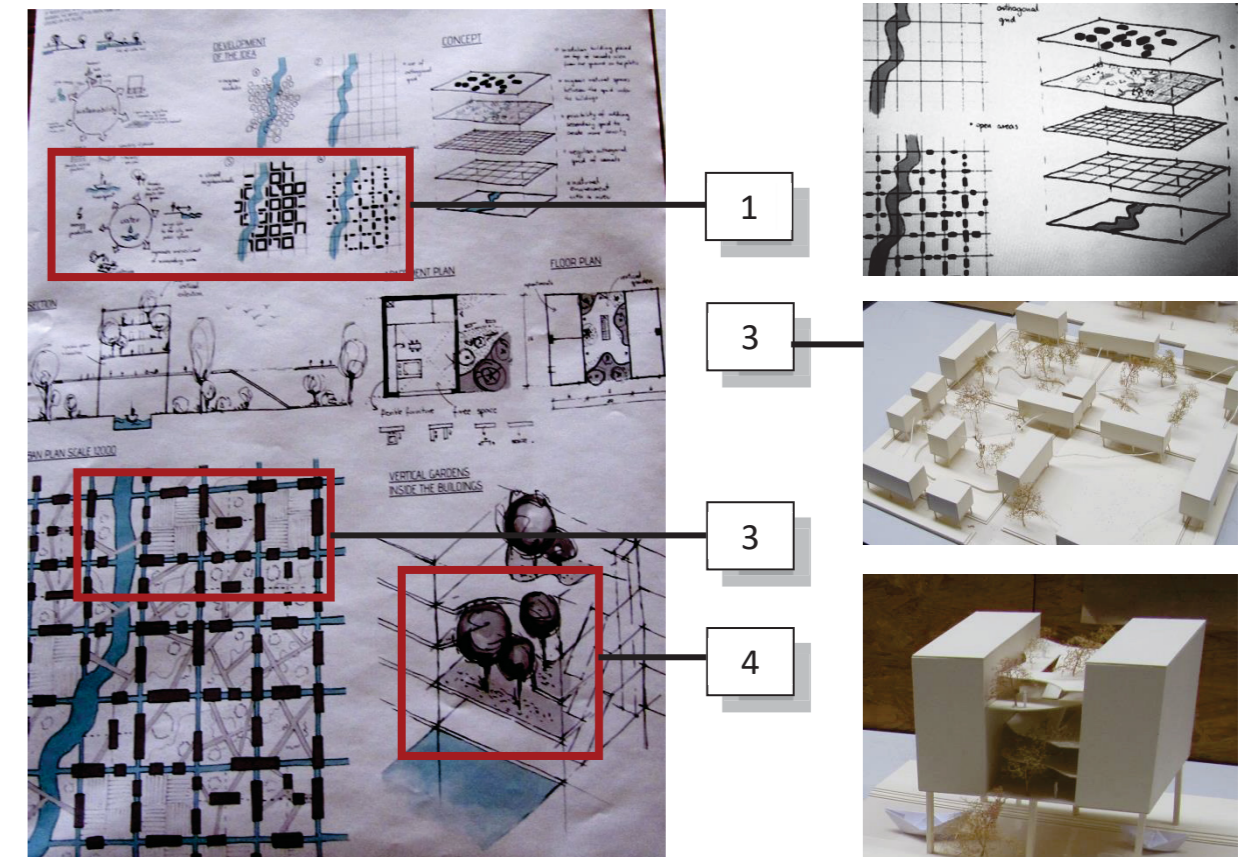
Obr. 108 Analýza návrhu 2 T podľa stanovených kritérií

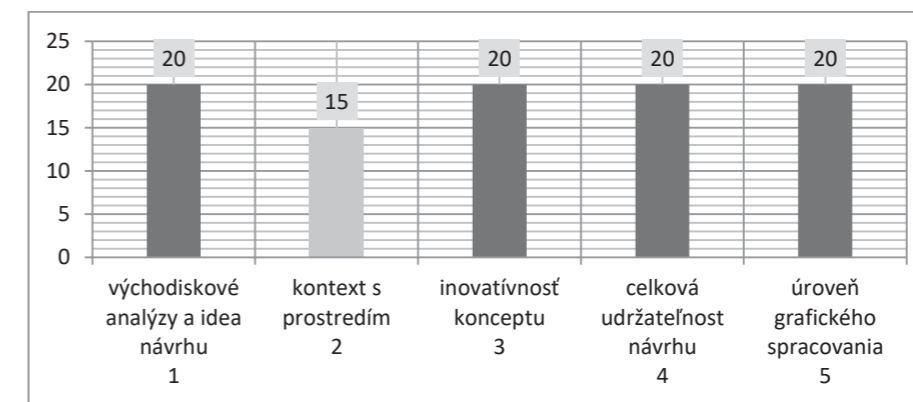
Obr. 109 Miera plnenia stanovených kritérií v návrhu 2 T

Návrh č. 3 T (Toulouse)_školy_ Bratislava, Grenoble, Lodz, Lille

Autori v návrhu pracujú s modulárnou komunikačnou sieťou pre: automobilovú dopravu, štruktúru chodníkov a bývanie. Jej postupné nakladanie na líniu vodného toku predstavuje jednoznačný a jednoduchý koncept, kde každá úroveň má svoje pravidlá a logiku. Vzájomné prieniky v uzloch poriadok mriežky nenarušajú. Do vertikál sú umiestnené záhrady – vertikálne záhrady, ktoré tvoria silný výrazový prvok v hmote bývania. Celkovo pôsobí štruktúra ako genius udržateľnosti a má ľudskú mierku. Grafický a modelový výstup riešenie vhodne zdôrazňuje.

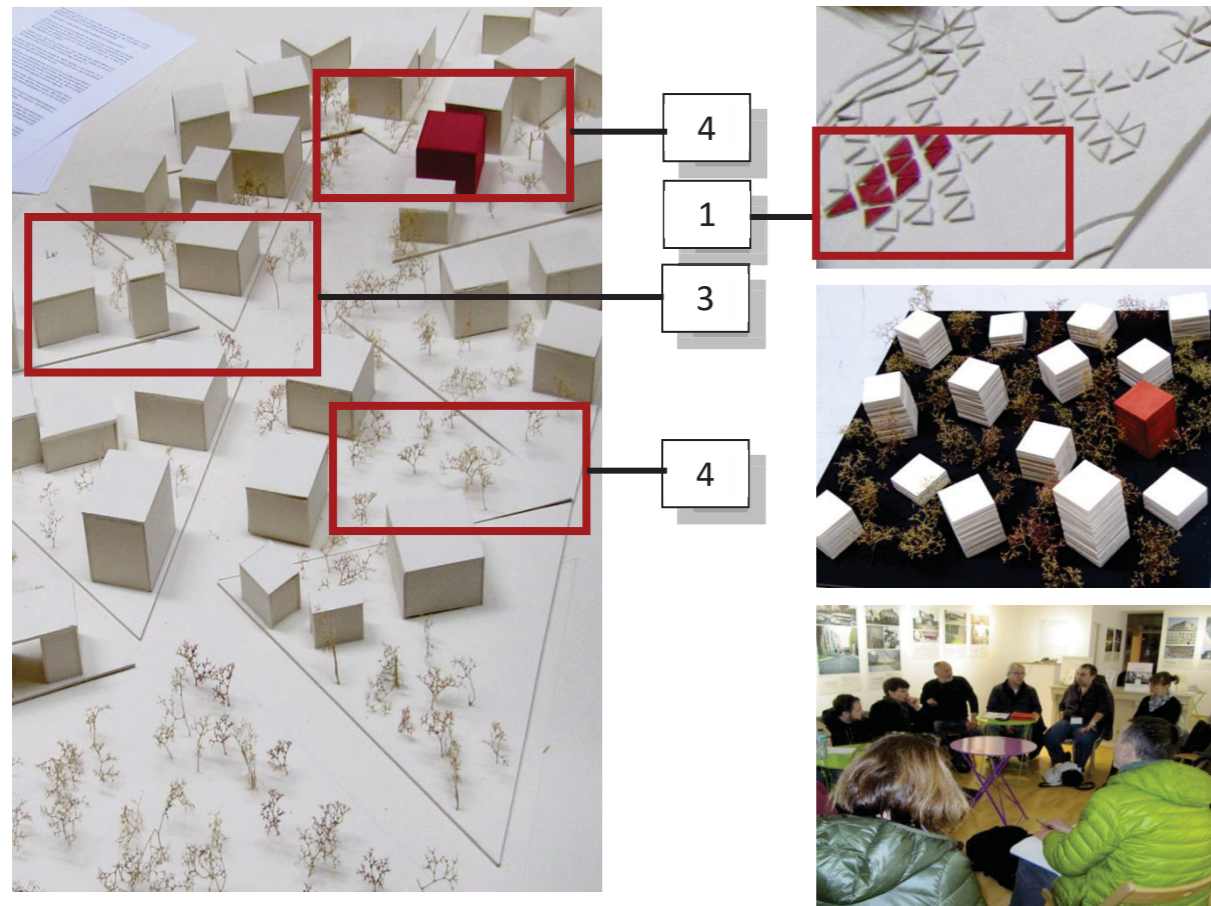
Obr. 110 Analýza návrhu 3 T podľa stanovených kritérií

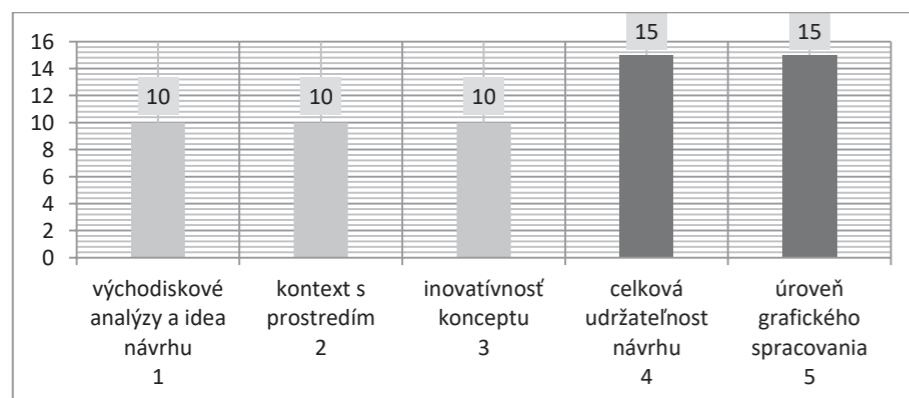
Obr. 111 Miera plnenia stanovených kritérií v návrhu 3 T

Návrh č. 4 T (Toulouse)_školy_ Bordeaux, Krakov, Rouen, Lodz

Voľne nahodená urbanistická štruktúra rozsypaných kociek pôsobí neudržateľne. Tento pocit eliminuje nahodený komunikačný raster trojuholníkovej siete, ktorý pracuje so systémom vody. Raster modeluje územie a rozdeľuje ho do samostatných celkov bývania a súvisiacich funkcií. K čitateľnosti riešenia napomáha farebný akcent v rámci určených celkov. Kompozícia a raster má možnosť narastať, čím štruktúra spĺňa jeden z aspektov udržateľnosti.

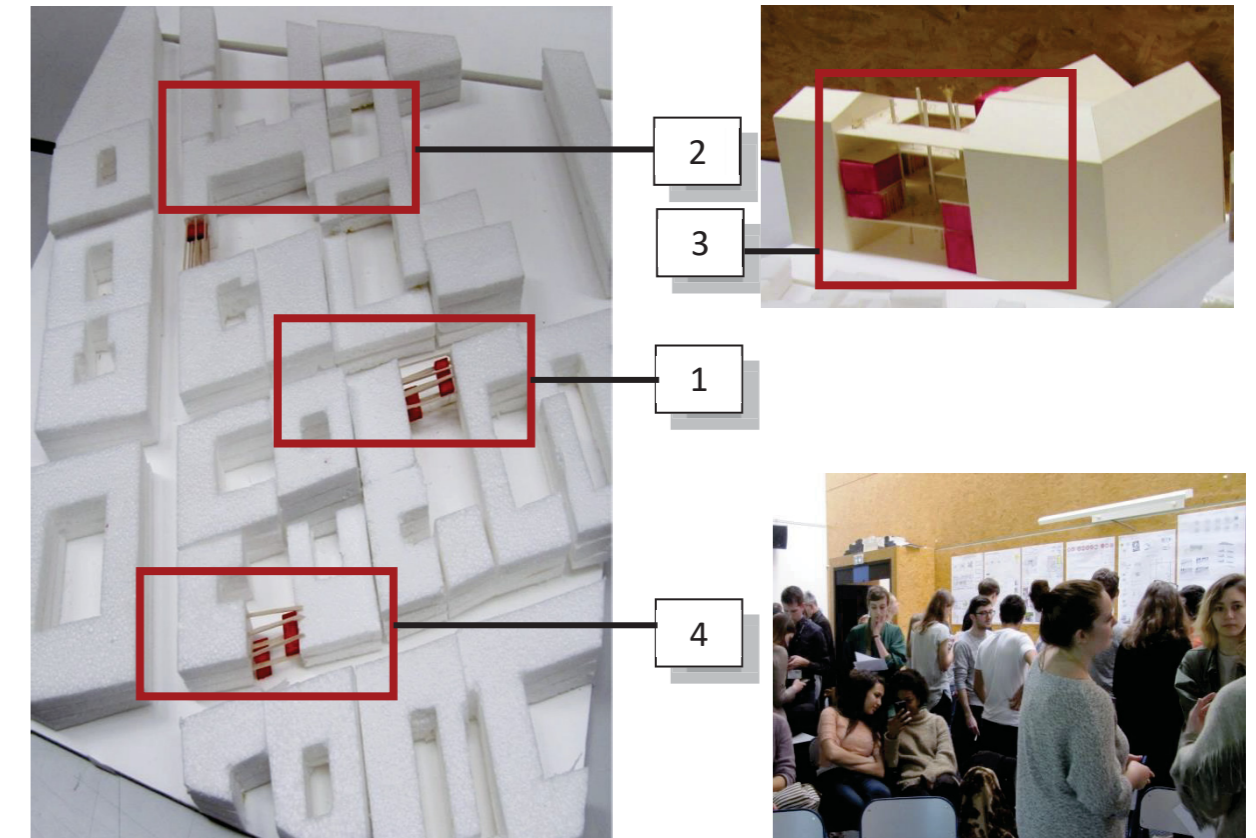
Obr. 112 Analýza návrhu 4 T podľa stanovených kritérií

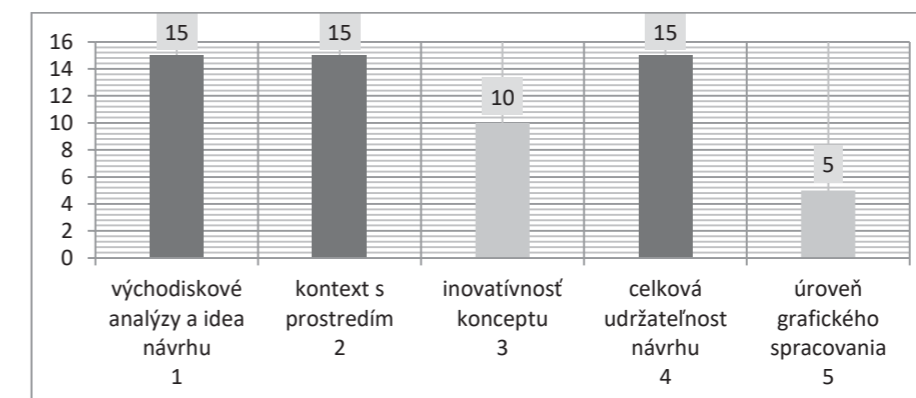
Obr. 113 Miera plnenia stanovených kritérií v návrhu 4 T

Návrh č. 5 T (Toulouse)_školy_ Krakov, Baku, Wroclaw, Toulouse

Iný pohľad na udržateľnosť prináša návrh, kde je hlavná koncepcia nevytvárať nič nové, v zmysle nezaberať nové územie, ale využívať existujúce možnosti - bloky a prieluky. Architektonické „plomby“ sú hlavným prvkom v riešení. Vsadenie buniek, hmôt, podlaží pôvodnú štruktúru oživia a prepájajú. Zároveň je tak vložená nová estetika do pôvodného riešenia. Pomocou farby, ako grafickej skratky, je princíp vkladania jednoznačne priznaný. Pozitívne možno hodnotiť fakt, že vložené nové hmoty nie sú parazitujúce na pôvodnej architektúre.

Obr. 114 Analýza návrhu 5 T podľa stanovených kritérií

Obr. 115 Miera plnenia stanovených kritérií v návrhu 5 T

Workshop v Toulouse nadviazal na trend témy súvisiacej so súťažou. Podobne ako pri prvom workshope sa organizátori stotožnili s tímovou prácou a medzinárodným zložením skupiny s cieľom podporiť hlavný cieľ orientovaný na prieniky vzdelávania, metodiky, na prieniky v medzinárodnej spolupráci. Z hľadiska obsahu a rozsahu bola zadaná téma *Bývanie – výzva pre udržateľný obraz mesta* širšia, všeobecná a teoretická, čo prinieslo živý dialóg a rozstrel nápadov, ktoré evokujú udržateľnosť. Proces analýz a vstupných voľných diskusií bol časovo náročnejší, komplikovanejšie sa prichádzalo ku konsenzu. Z dôvodu teoretickej témy bolo záverečné prezentovanie spracovaného návrhu dobrou voľbou. Je dôležité naučiť študentov vyjadrovať sa nielen graficky ale aj slovne. Obhájiť sa nie iba v skupine, ale aj verejne, čím sa študent učí presvedčivej argumentácii a uvoľnenému vystupovaniu.

Teoreticky postavená úloha workshopu nevyžadovala priamy kontakt s lokalitou, kde robili študenti intervencie. Kontakt s lokalitou však chýbal z pohľadu konfrontácie so súťažou, kde by bolo zaujímavé vytvoriť spätné hodnotenie, do akej miery riešenia vyzdvihli kontext s prostredím, akým spôsobom súťažné riešenia nadviazali na genius loci. Obísť miesto má význam aj pred hodnotením poroty. Architekt Pavol Paňák v súvislosti so súťažami a rozhodovaním v porotách hovorí, že je dôležité zažiť miesto aspoň na chvíľu a dopĺňa [51]:

„Teším sa na to, že sú návrhy iné ako som si myslel. To ma zaujíma, ako sa dá rôzne s problémom pracovať.“

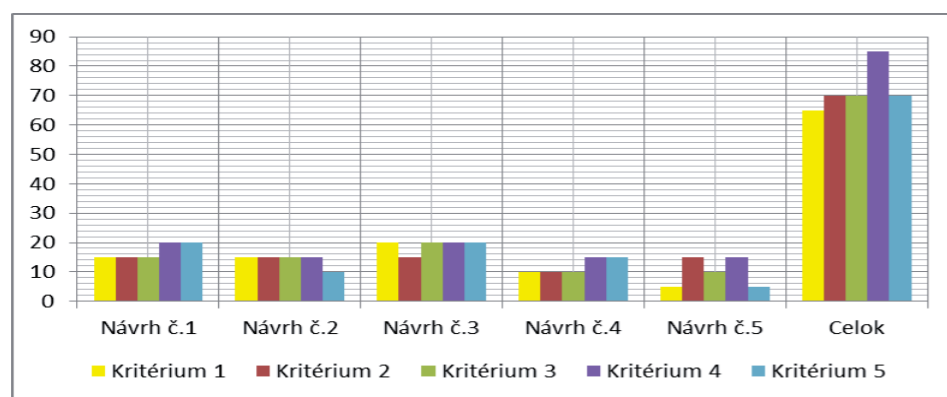
Workshop prebiehal viac ako 2 dni. Aktéri boli tak vytrhnutí z účasti na iných aktivitách stretnutia. Študenti sa v zmiešaných tímoch najviac orientovali na:

- formu udržateľnej štruktúry, kde bývanie kombinovali s inými funkciami,
- na spojenie vody a bývania,
- na variabilné riešenie priestorov, kde najviac pracovali s jednoduchými tvarmi kubusov a hranolov.

Na kvalite výstupov workshopu sa v kladnom zmysle podpísala tímovosť a vstupná diskusia s pedagógmi ohľadom zúženia filozofickej a teoretickej témy.

Tab. 7 Bodový sumár kritérií v návrhoch 1 T–5 T

	Návrh č.1	Návrh č.2	Návrh č.3	Návrh č.4	Návrh č.5	Celok
Kritérium 1	15	15	20	10	5	65
Kritérium 2	15	15	15	10	15	70
Kritérium 3	15	15	20	10	10	70
Kritérium 4	20	15	20	15	15	85
Kritérium 5	20	10	20	15	5	70

Obr. 116 Miera plnenia stanovených kritérií v návrhoch 1 T - 5 T

Workshop_lokalita 3 (Bochnia_Poľsko)

7.4

_charakteristika a ciele workshopu

_analýza súťažných návrhov

_hodnotenie výsledkov výskumu

7.4 Workshop - lokalita 3 (Bochnia - Poľsko)

Nový pohľad na soľnú baňu Bochnia

Charakteristika a ciele workshopu

Bochnia, ktorá sa pýši zaujímavou minulosťou 700 rokov spätou s ťažbou soli, patrí k významným mestám v oblasti Krakovskej metropoly. Najstaršia soľná baňa v Poľsku a neodmysliteľná technológia ťažných veží vytvára špecifický kolorit mesta. Na tomto fakte bola postavená aj téma workshopu.

Predmetný objekt úpravy soli aj lokalita si vyžaduje 4 v 1 - konverziu, revitalizáciu, reanimáciu i rekonštrukciu. Je to podmienka pre nezaťažený pohľad. Lajtmotívom je soľné baníctvo, ktoré lokalita ponúka ako zaujímavosť na jednej strane. Na strane druhej baníctvo v tejto oblasti nie ojedinelým historicko-technologickým elementom. To je dôvod prečo malo mesto Bochnia záujem o vypísanie medzinárodného workshopu, ktorý nadväzoval na súťaž. Predpokladalo sa, že workshop prinesie študentské invenčné názory v podobe štúdií, ktoré zahŕňali oživenie a konverzie objektu ako súčasť nástupu do expozície bane.

Metodicky workshop čiastočne nadviazal na modranský. Osvedčená metóda urban walk bola modifikovaná do polohy komentovanej odbornej prechádzky *urban talk* s akcentovaním historických kľúčových bodov v Bochni (napríklad soľná cesta, ťažné veže, bane a šachty, radnica a pod.).²³

Prehliadka bola zavŕšená pobytom v soľnej bani, čo umožnilo študentom vstrebať atmosféru a využiť túto skúsenosť vo workshope [52].

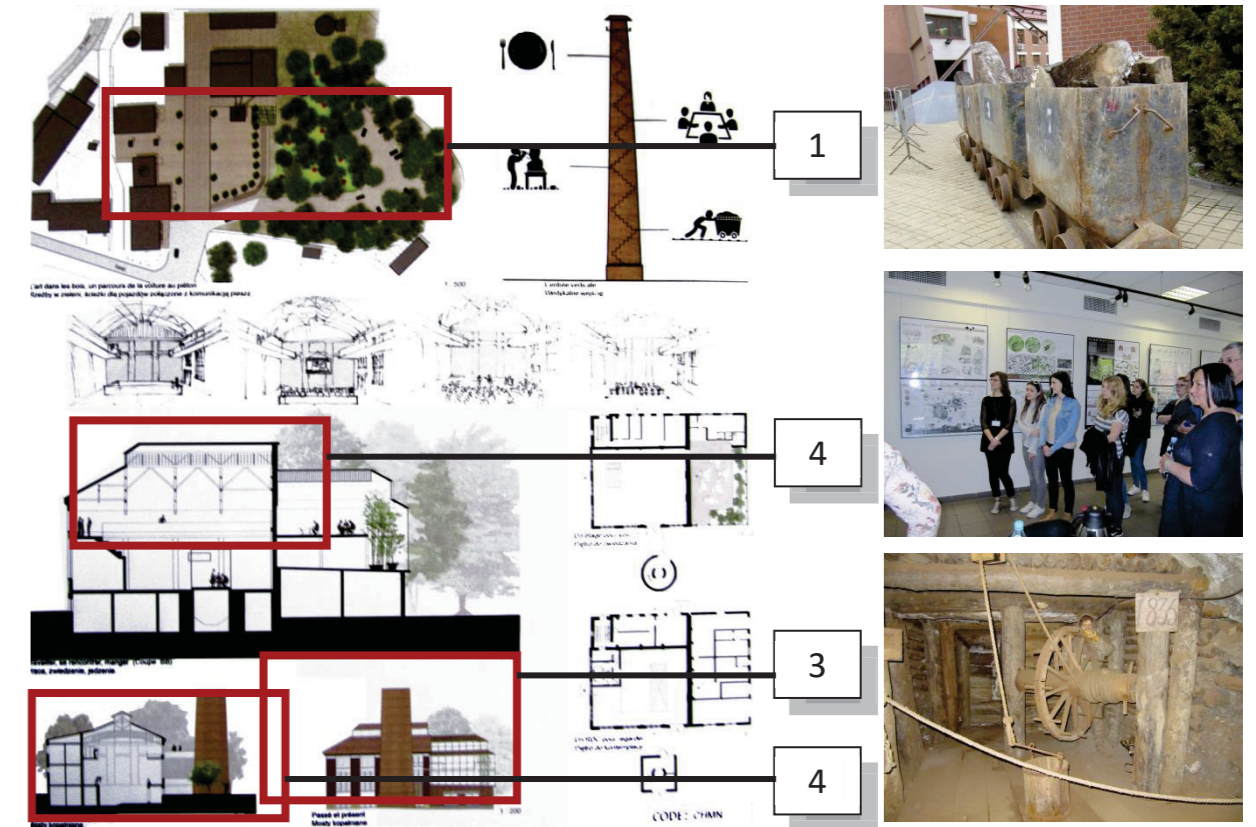

Obr. 117 Artefakty regionálneho soľného baníctva (región Malopolska)

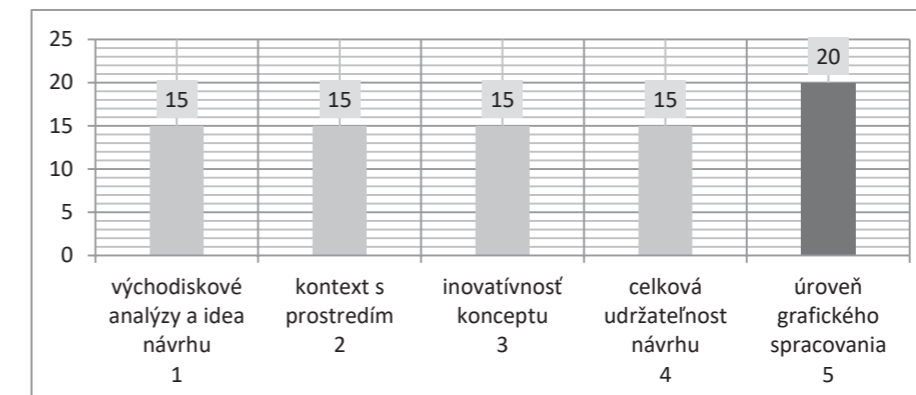
²³ Tento spôsob hľadania a analyzovania problémov, nielen v silne urbanizovanom priestore, je stále viac populárny. Kombináciou prechádzky a komentovania problémov odborníkom možno často nájsť to, čo si inak nevšimneme, či už z auta, dopravného prostriedku alebo spoza stola.

Návrh č. 1 B (Bochnia)_školy_ Bordeaux, Krakov, Rouen, Lodz

Autori nástup do riešeného objektu nenápadne prepojili s nástupom do baní. Samotné riešenie sa orientuje na dva základné a nosné body – revitalizáciu priestoru spracovania soli a komína. Hlavný technologický priestor autori uvoľnili a otvorili pre navrhovanú funkciu galérie a interaktívneho divadla. Komín v návrhu prešiel konverziou, kde v štyroch úrovniach ponúka funkcie prezentácie ťažby soli, priestory na umelecké workshopy, kancelárie a na najvyššom bode kaviareň. Dve najnižšie úrovne sú prepojené s objektom. Grafické riešenie je jednoznačné, bez formálnych vsuviek.

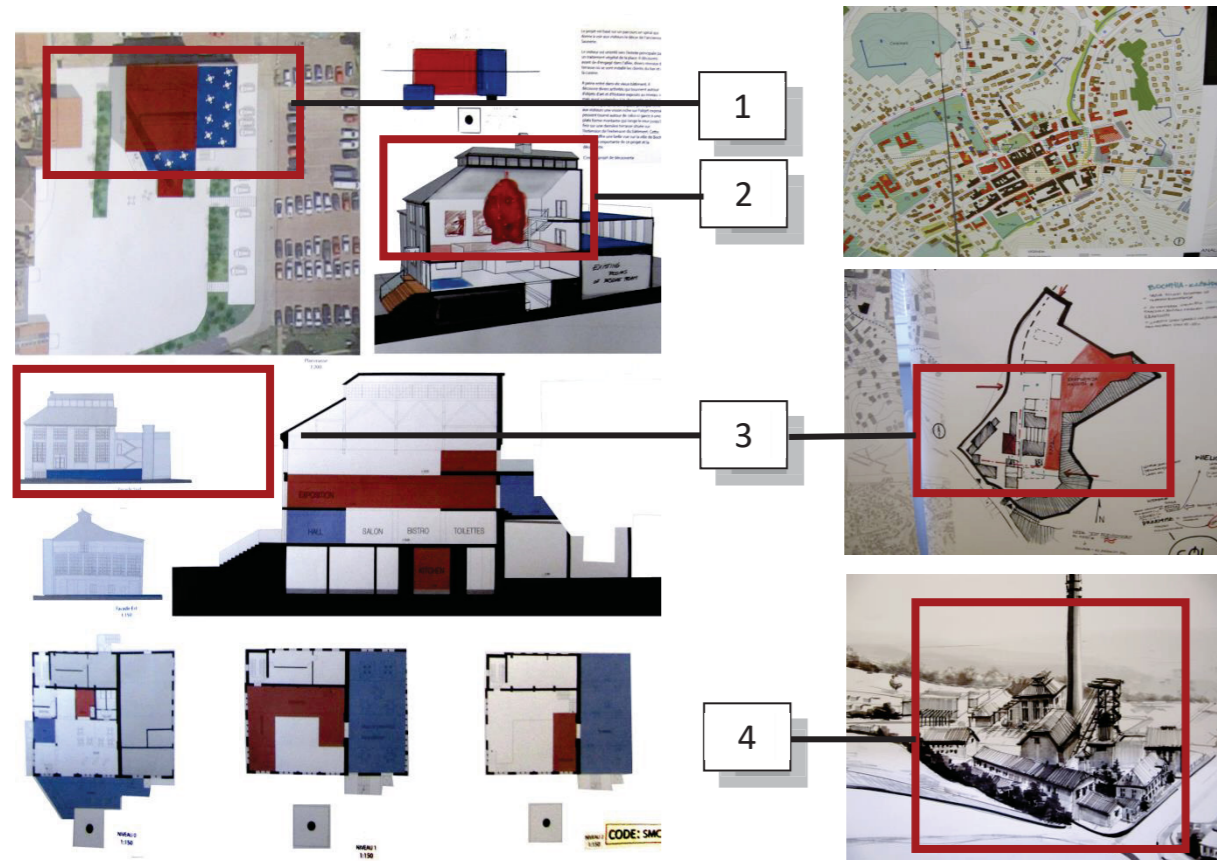
Obr. 118 Analýza návrhu 1 B podľa stanovených kritérií

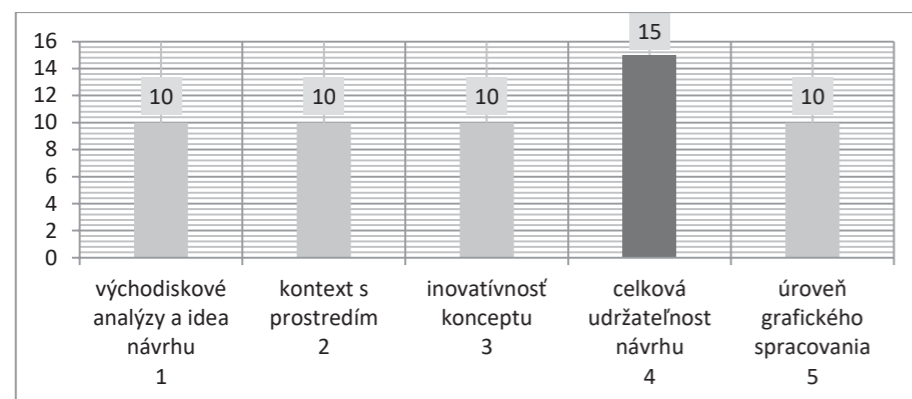
Obr. 119 Miera plnenia stanovených kritérií v návrhu 1 B

Návrh č. 2 B (Bochnia)_školy_ Bratislava, Budapešť, Odesa, Toulouse

Hoci autori návrhu otvorili námestie pre nástupy do objektov bližší kontext a nápad na riešenie námestia zostal v schéme. Orientovali sa na riešenie konverzie objektu s predstavou interiéru a väzbou navrhovaných funkcií, ktoré sú v kontaktnej polohe s ústrednou otvorenou halou s umiestneným artefaktom. Grafické riešenie koncept interiéru podčiarkuje.

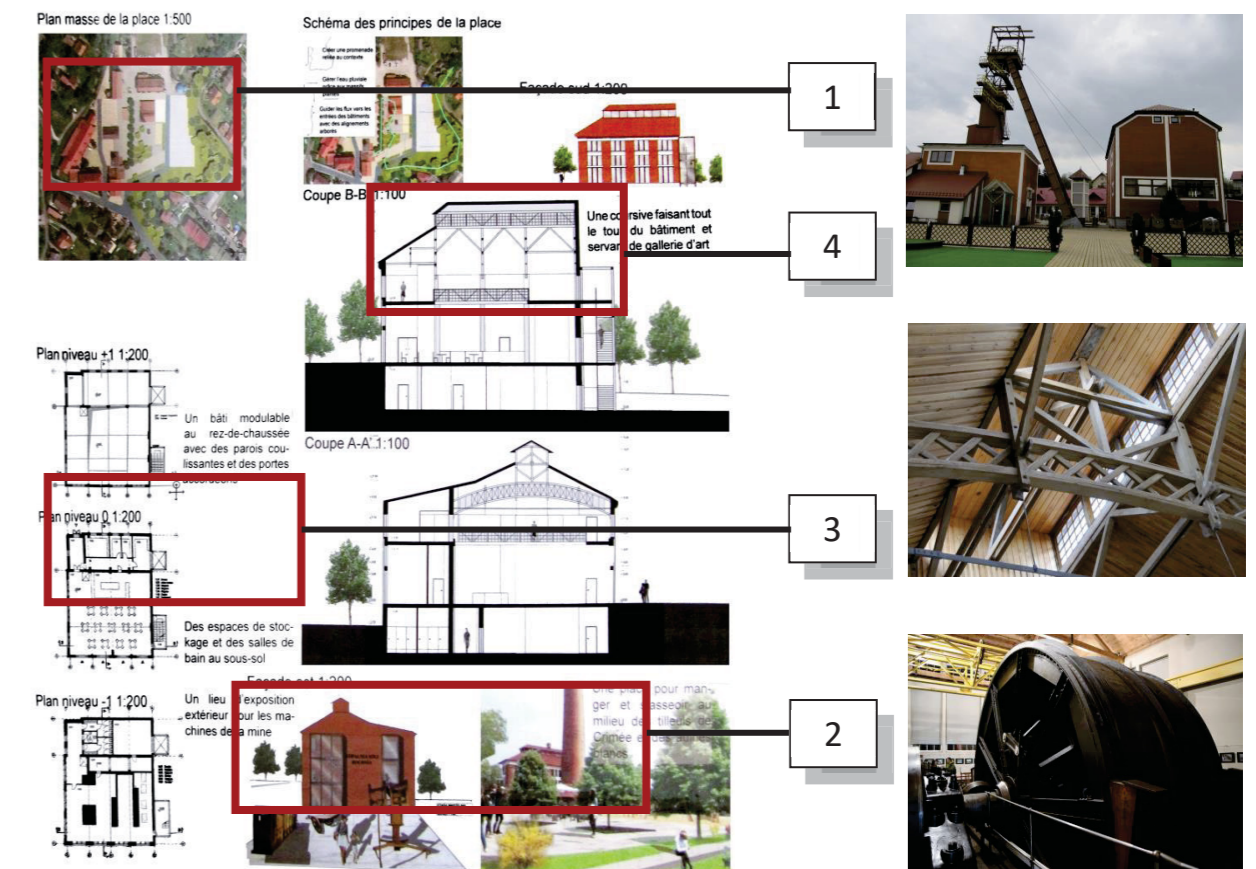
Obr. 120 Analýza návrhu 2 B podľa stanovených kritérií

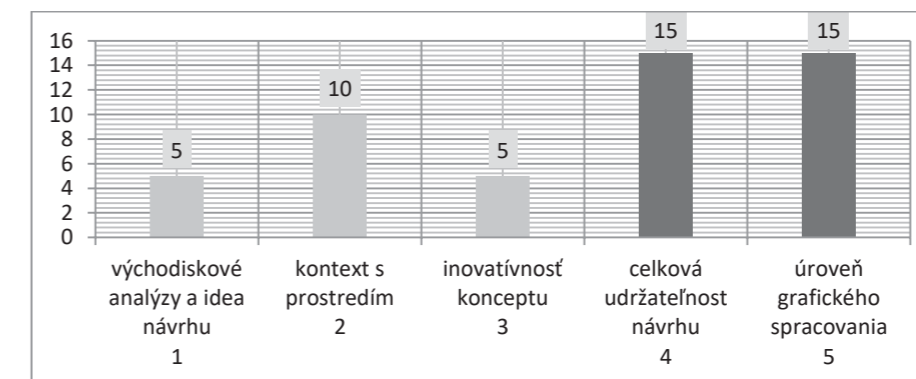
Obr. 121 Miera plnenia stanovených kritérií v návrhu 2 B

Návrh č. 3 B (Bochnia)_školy_ Bordeaux, Budapešť, Odesa, Rouen

Nástup do objektu vychádza z rovnakého princípu ako návrh č.1. Riešenie však akcentuje pôvodný objekt, ktorý sa po konverzii využíva na kultúrne a umelecké aktivity. Tomu je prispôsobený nástup do objektu a architektonický výraz. Kladne možno hodnotiť návrh *obalu* s porporčne zvýraznenými otvormi a náznakom novotvaru, ktoré nepotláčajú identitu objektu. Komín zostáva ako skulptúra a orientačný bod. Vyvážený grafický prejav dotvára charakter návrhu.

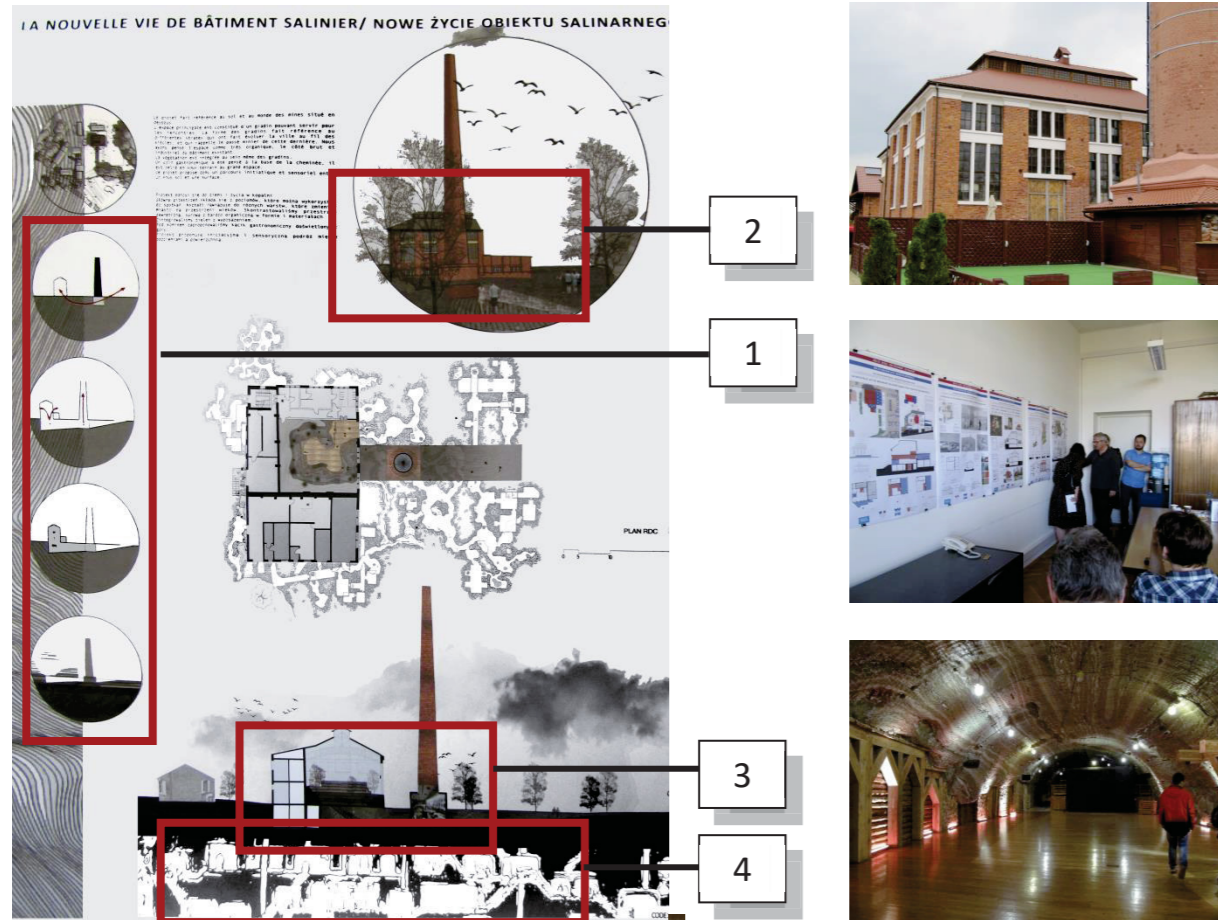
Obr. 122 Analýza návrhu 3 B podľa stanovených kritérií

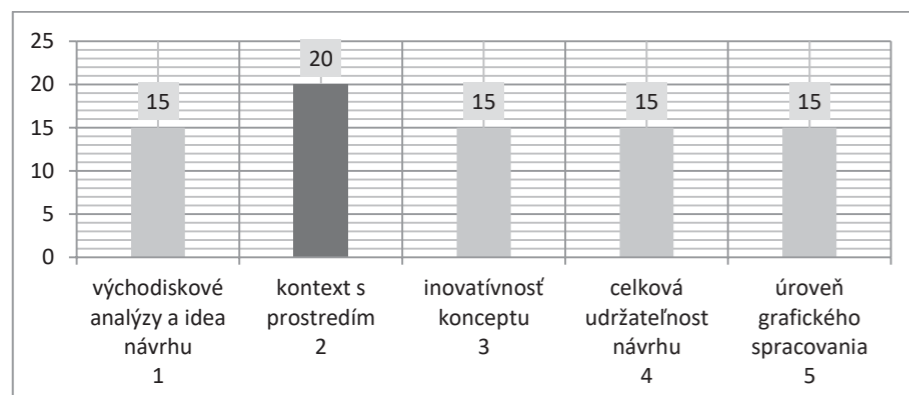
Obr. 123 Miera plnenia stanovených kritérií v návrhu 3 B

Návrh č. 4 B (Bochnia)_školy_Krakov, Baku, Toulouse, Wroclaw

Pri pohľade na návrh dominuje komín. Komín ako artefakt, komín ako nástup do objektu. Nápaditá je otvorenosť riešenia a prepojenie vzniknutej haly – sály s exteriérom. Znížením úrovne nástupu cez pandant komína získalo riešenie zaujímavý úrovňový pohľad a symbolicky sa tým približuje podzemnej banskej úrovni. Originálna grafická skratka akcentuje *filozofiu komína a podzemného života v bani*.

Obr. 124 Analýza návrhu 4 B podľa stanovených kritérií

Obr. 125 Miera plnenia stanovených kritérií v návrhu 4 B

Hodnotenie výsledkov výskumu – lokalita Bochnia

Workshop v Bochni s relatívne silným pozadím pôvodnej identity miesta opäť organizačne nadviazal na prácu v medzinárodných tímoch. Rozdiel v koncipovaní workshopu v Bochni bol v prepojení s konkrétnymi požiadavkami municipality, ktorá sa podieľala na jeho vyhodnotení. Táto skutočnosť priniesla snahu o reálne a obsahovo konkrétne riešenia konverzie objektu spracovania soli. Obsah bol tým adekvátne stanovený a naplnený.

Uvedené zapojenie obcí prináša pre študentov zaujímavý fakt s možnosťou fungovať ako architekt v praxi. Samotné riešenia sú výsledkom ako sa čo najlepšie a najreálnejšie predstaviť. Na druhej strane sa odvádza pozornosť od filozofického rozletu, fantázií, ktorá je študentom vlastná.

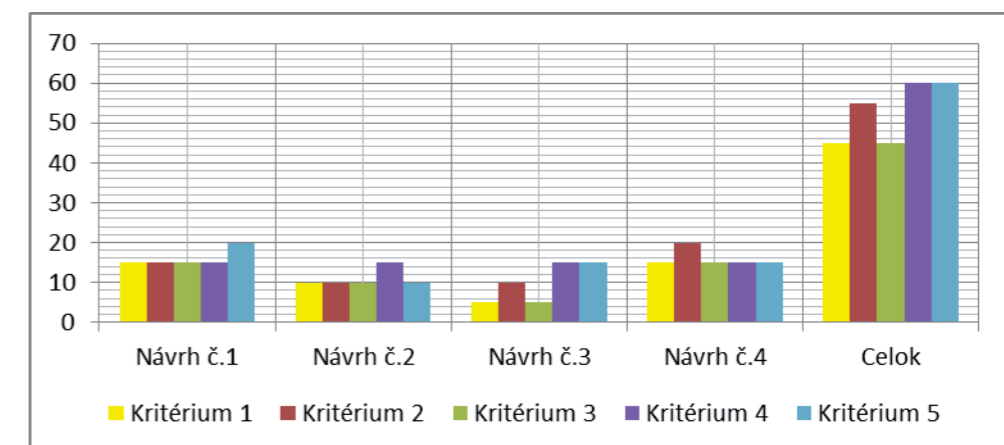
V riešeníach najviac zarezonovala myšlienka:

- ponechať a akcentovať hodnotné a zaujímavé prvky pôvodnej architektúry, ako: konštrukčné riešenie zastrešenia haly, komínové teleso, modeláciu a farebnosť fasády.
- otvoriť bývalý technologický priestor a vytvoriť tak hlavný, prípadne multifunkčný priestor,
- upraviť, resp. zjednotiť nástupný priestor do novej prevádzky a baní.

Workshop zachoval kontinuitu so súťažnou témou a študenti realizovali obhliadku lokality workshopu. Na druhej strane sa neprešla lokalita, ktorá bola spracovávaná súťažne. Možno to hodnotiť negatívne nakoľko workshop a súťaž súviseli obsahovo aj územne. Z hľadiska metodického študenti tak nemohli uplatniť konštruktívnu kritiku a sebareflexiu v súvislosti so súťažnými návrhmi, ktorú mohli následne vo workshope využiť.

Tab. 8 Bodový sumár kritérií v návrhoch 1 B – 4 B

	Návrh č.1	Návrh č.2	Návrh č.3	Návrh č.4	Celok
Kritérium 1	15	10	5	15	45
Kritérium 2	15	10	10	20	55
Kritérium 3	15	10	5	15	45
Kritérium 4	15	15	15	15	60
Kritérium 5	20	10	15	15	60

Obr. 126 Miera plnenia stanovených kritérií v návrhoch 1 B - 4 B

Hodnotenie výsledkov výskumu
_workshopy

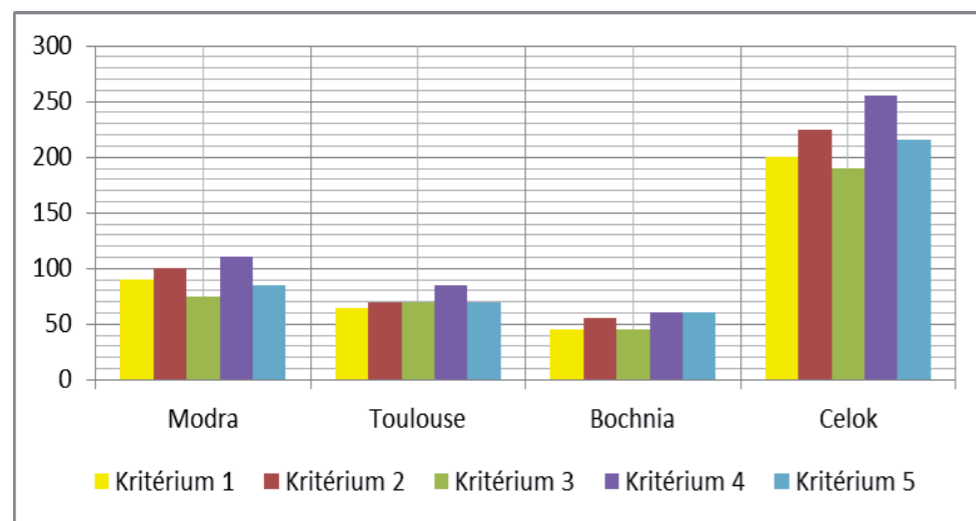
8 Hodnotenie výsledkov výskumu - workshopy

Sledované tri ročníky riešili obdobné problémy, ktoré boli diferencované zadaným prostredím (veľké a malé mestá s rôznym historickým potenciálom), mierkou výstupu (zóna, objekt, mestský interiér – detail). Workshopy sú komplexne (formálne a obsahovo) vyhodnotené graficky (obr. 127). Závbery potvrdili, že je žiaduce formovať medzinárodné spolupracujúce tímy (obr. 84), umožňuje sa tým prienik edukačných metód, ktoré si študenti nesú zo svojich alma mater. Tento fakt je znásobený ak téma workshopu nadväzuje na dlhodobú súťaž. Poznatky získané z riešenia súťaže na národnej úrovni sa tak automaticky dostávajú do medzinárodnej konfrontácie. V prístupe k riešeniu problémov je to jednoznačne línia ktorá uplatňuje metódy „research by design“.²⁴ Ponúka benefity v spolupráci, v hľadaní konsenzu, v komunikácii, ale aj v spätnej väzbe. Spätaná väzba znamená reakciu v metódach výučby zo strany pedagógov a zo strany študentov uplatnenie poznatkov vo svojich budúcich ateliérových a seminárnych prácach.

Prieniky a dobrá spolupráca v kolektíve (obr. 128) gradovala pri konkrétne zadanom, ale farbistom historickom prostredí a návrhu drobnej architektúry v lokalite Modra, kde najvyššiu mieru má kritérium kontextu s prostredím a udržateľnosti (v zmysle variability a využiteľnosti drobnej architektúry).

Tab. 9 Bodový sumár plnenia kritérií vo všetkých lokalitách (M, T, B)

	Modra	Toulouse	Bochnia	Celok
Kritérium 1	90	65	45	200
Kritérium 2	100	70	55	225
Kritérium 3	75	70	45	190
Kritérium 4	110	85	60	255
Kritérium 5	85	70	60	215

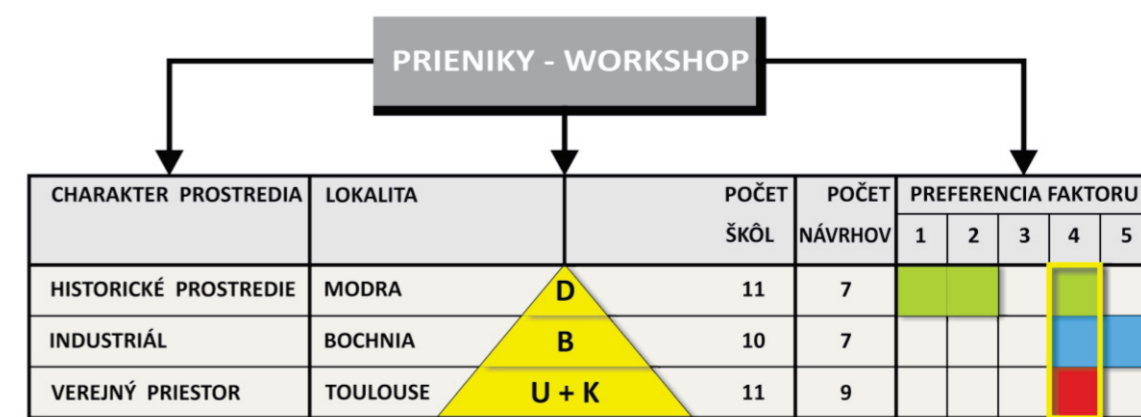
Obr. 127 Miera plnenia stanovených kritérií vo všetkých lokalitách (M, T, B)

²⁴ Ako uvádza M. Vasiľová [42], metóda výskumu pomocou prípadových štúdií predstavuje kreatívnu a flexibilnú alternatívu k tradičným výskumným metódam, pričom skúma fenomén z pohľadu jednotlivca alebo skupiny nachádzajúcej sa v sledovanej situácii. Kombinuje postupy výskumu, tvorby a najmä nezabúda na kontext, čo je mimoriadne dôležité pre riešenie problémov architektúry a urbanizmu.

V porovnaní so zadaním v historicky monotónnom prostredí Bochnie boli študenti „zošňurovaní“ konkrétnou budovou. V riešení tým chýbal širší kontext, hlbšie analýzy, odvaha pre moderný a nadčasový novotvar architektúry. Možno to bolo spôsobené pomerne silným vplyvom miestnej samosprávy. Bola však akcentovaná udržateľnosť, deklarovaná konverziou objektu. Uplatnenie inovácií nebolo výrazné oproti workshopu s urbanisticko-krajinárskym zadaním v Toulouse, ktorý bol postavený na udržateľnej forme bývania. Okrem vyzdvihnutia udržateľnosti v zadaní sa logicky výraznejšie prejavila inovatívnosť konceptu.

Tab. 10 Vyhodnotenie formy a obsahu workshopov (* znamená pozitívny fakt)

Charakteristika	Škola	Modra FA STU	Toulouse ENSA	Bochnia CUT Krakow	Charakteristika
Riešiteľský kolektív a forma spracovania					
Kolektív medzinárodný		●	●	●	* Jednotný postup škôl - prieniky
Formát / 1 poster		●	●	●	
Model		●	●	✕	Rozsah prispôbený podľa dĺžky konania a harmonogramu
Osobná prezentácia práce		✕	●	✕	
Časový rozsah v hodinách		24	48	24	
Úroveň mierky					
Urbanistická a krajinárska		✕	●	✕	Obsahové (mierkové) rozdiely podľa témy
Architektonická (objekt)		✕	✕	●	
Prvok - detail		●	✕	✕	

D - detail (mestský interiér - mikroštruktúra), B - budova (konverzia), U+K - urbanistický priestor a krajina

Obr. 128 Miera plnenia stanovených kritérií vo všetkých lokalitách

Záver

9

9 Závěry

Závěry monografie vychádzajú z komparatívnych výskumných analýz súťaží a workshopov troch sledovaných ročníkov a to najmä z pohľadu miery plnenia stanovených kritérií. Táto „koncovka“ sa mohla uskutočniť len vďaka vhodne a primerane stanoveným cieľom s ohľadom na znalostnú výbavu študentov a aktualizáciu učebných metód na strane pedagógov. Komparácia riešení (návrhov) bola názorne transformovaná do tabuliek a vyhodnotená pomocou grafov v kapitolách 5 až 8, do ktorých boli dosadzované bodové hodnoty naplnenia cieľov.

Závěry s dôrazom na obsahovo - odbornú a organizačnú stránku

Výsledky vzájomného porovnania miery plnenia hodnotených kritérií z dlhodobých súťaží a workshopov dokumentujú skutočnosť, že študenti pri dlhodobých súťažiach lepšie „uchopili“ zadanú tému po stránke analytickej, ideovej a udržateľnosti konceptu. Naopak, tento nástroj komplexnej tvorby sa pri workshopoch ukázal v slabšej stránke. Tu môžeme dedukovať hlavné dôvody tohto javu a tým je časová dĺžka spracovania témy a aktuálna vedomostná a mentálna úroveň študentov. Nevyhnutnosťou je v prvom rade vyváženosť v zadávaní témy z hľadiska náročnosti úlohy v kontexte prostredia, nároky na kreativnosť a rozsah grafického spracovania. Porovnanie výsledkov troch ročníkov ukázalo aj vzájomnú väzbu kvality výsledku v závislosti na ideovej stránke a „sile prostredia“. Z výsledkov vyplýva, že čím viac bola téma osadená do historizujúceho prostredia so silným príbehom, tým ľahšie sa vedeli študenti vysporiadať s ideovým problémom návrhu a zároveň častejšie v návrhoch uplatňovali vzťahové „odkazové detaily“. Tento princíp platil najmä v súťažiach, menej už pri workshopoch. Vo všetkých sledovaných ročníkoch sa miera uplatnenia hodnotiacich kritérií prezentovala rozlične. V tomto priemete sa nedá paušalizovať osobnostná stránka študentov, ktorá predstavuje vždy premenný faktor.

Z organizačnej stránky je vzájomná spolupráca obohatením pre všetky školy. Vrstvenie skúseností z jednotlivých stretnutí prináša dve základné úrovne väzieb :

- v primárnej rovine formou spoločnej súťažnej témy pre študentov a spoločnej konferenčnej témy pre pedagógov. V rámci tejto úrovne spolupráce všetky školy vystupujú samostatne na báze individuálneho vkladu k spoločnej téme (konkurenčná forma),
- v sekundárnej rovine formou tímovej spolupráce študentov a pedagógov v rámci workshopu na základe modelovej „logistickej“ schémy tvorby kolektívov workshopu podľa obr.84 (kooperačná forma). Táto forma predstavuje najmä pre študentov vyššiu mieru integrácie vzdelávacích metód),
- výmena skúseností študentov a pedagógov na zmluvnej báze prostredníctvom programu Erasmus+ (táto forma nebola zahrnutá do celkového výskumu „prienikov“ v rámci REA).

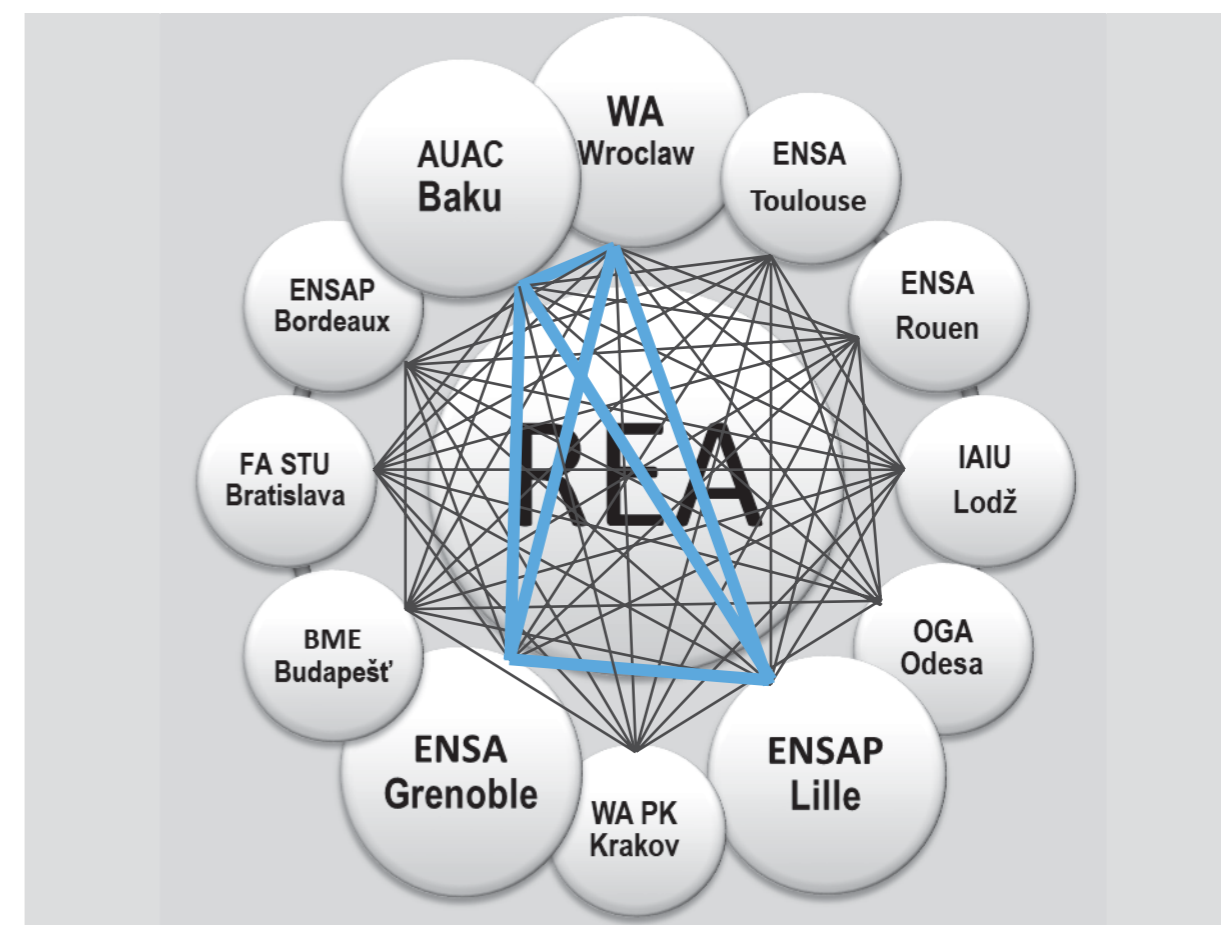
Závěry s dôrazom na pedagogicko - metodickú stránku

Zámerom autorov je využitie a transfer získaných skúseností zo súťaží a workshopov a nadväzujúcich aktivít v publikáciách a v rámci vlastného výskumu s uplatnením metódy „research by design“ v nasledovných oblastiach:

- metodika výučby (súťaživosť a aktívne učenie vo vyučovaných predmetoch),
- aktualizácia obsahu výučby (integrácia získaných poznatkov a spätná väzba ako odraz výsledkov vo výučbe),
- prepájanie predmetov (kombinácia problematiky, vzťahové učenie).

Prepájanie, resp. integrácia všetkých oblastí obohacuje komplexne pedagogický proces a vytvára modelový predpoklad pre trvalú inováciu vyučovacích metód. Je to progresívna cesta modernizácie obsahu súčasného vzdelávania a vzdelávacích metód na vysokých školách. Tento jav

považujú autori popri osožnej medzinárodnej spolupráci za najpodstatnejší výsledok s priamym uplatnením v pedagogickej praxi.

— väzby škôl - prieniky v primárnej rovine (otvorené súťaže pre všetky školy),
— väzby škôl - prieniky v sekundárnej rovine (tímové workshopy – ukážka 1 tímu))

Obr. 129 Model so simulovanou sieťou prienikov architektonických škôl v rámci REA (súčasný stav)

Résumé

Cooperation within the net of school of architecture REA (*Réseau des écoles d'architecture*) takes since 1990. Faculty of Architecture STU belongs to them from the foundation of the REA. Comparison of method, contents and forms of education at the international level enhance and they are asset for the European faculty dimension. They bring new impulses in pedagogy. Revising and comparison of education give the space for discussion and for deeper analysis. Platform of REA facilitate to turn over the results to the education and can to innovate pedagogic process. Education of an architect usually reveals from the needs of a professional profile necessary for a potential job performance. The question in this context is to show how to reach relatively common and unique aim and quality at internal variety of schools.

Cooperation open the new possibilities for high quality publication outputs, which are interested in abroad. Along with this, credit of faculty have increase. The aim of monograph was to accent the intersections of education and chance to connection of the research and praxis.

Referencie

- 1 PUDLOWSKI, Z., J. WIETE – a Global Hub of Engineering and Technology Education. In: *Int. J. Technol. Engng. Educ.* 2010, 7(3), 1-7. ISSN 0949-149X.
- 2 NEDIĆ, Z. a A. NAFALSKI. Creating communities of practice for teaching electrical power systems. In: *World Trans. on Engng. and Technol. Educ.* 2015, 13(3), 264-267. ISSN 1446-2257.
- 3 YERAVDEKAR, V., R. a G. TIWARI. Internationalization of Higher Education and its Impact on Enhancing Corporate Competitiveness and Comparative Skill Formation. In: *Proc. Social and Behavioral Sciences.* 2014, 157, 203-209.
- 4 SUN, N. a A. KEUNG. Comparison of the Practice of Confucian Ethics and Values in Educational Administration and Management between Shanghai and Hong Kong. In: *Int. J. Comp. Educ. Dev.* 2014, 16(1), 15-30. ISSN 2309-4907.
- 5 DE WIT, H. *Internationalization of Higher Education in the United States of America and Europe.* Greenwood: Publishing Group, 2002. 114-115. ISBN 978-0-313-32075-0.
- 6 LENG, P. University Linkages and International Development Assistance: Lessons from the Canada-China Experience. In: *Int. J. Comp. Educ. Dev.* 2014, 16(1), 71-89. ISSN 2309-4907.
- 7 MOK, J., K., H. a A. WELCH. *Globalization and educational restructuring in the Asia Pacific region.* London: Palgrave Macmillan, 2003. 1-3. ISBN 978-1-4039-9048-8.
- 8 PARASURAM, K., V., J. UZIAK a T. OLADIRAN. Using Graduate Attributes and Profiles in Design of Engineering Programmes. In: *Int. J. Technol. Eng. Educ.* 2010, 7(3) 19-24. ISSN 0949-149X.
- 9 PUSCA, D. a D. O. NORTHWOOD. Design thinking and its application to problem solving. In: *Global J. of Engng. Educ.* 2018, 20(1), 48-53. ISSN 1328-3154.
- 10 SZEWCZYK-ZAKRZEWSKA, A. a S. AVSEC. The impact of engineering study on the development of self-stereotypes. In: *Global J. of Engng. Educ.* 2016, 18(2), 95-100. ISSN 1328-3154.
- 11 ILKOVIČOVÁ Ľ., J. ILKOVIČ a R. ŠPAČEK. Ways of rationality and effectivity in architectural education. In: *World Trans. on Engng and Technol. Educ.* 2017, 15(4), 331-337. ISSN 1446-2257.
- 12 ILKOVIČ, J., Y. MEZIANI a A. MACIAK. Intersections of content and methodology in education at architectonic schools of the REA net. In: *World Trans. on Engng and Technol. Educ.* 2018, 16(3), 230-236. ISSN 1446-2257.
- 13 KUC, S. Building construction education for landscape architects at Cracow University of Technology - virtual and physical modelling workshops. In: *World Trans. on Engng and Technol. Educ.* 2017, 15(1), 39-44. ISSN 1446-2257.
- 14 PUSCA, D. a D. O. NORTHWOOD. The why, what and how of teaching: an engineering design perspective. In: *Global J. of Engng. Educ.* 2017, 19(2), 106-111. ISSN 1328-3154.
- 15 OBAOB, G. JR. Attitude and Performance Profile of the Faculty Members on the Philippine Schools Overseas. In: *Int. J. Comp. Educ. Dev.* 2014, 16(1), 138-151. ISSN 2309-4907.
- 16 TSAI, H. H. a C. L. LIOU. Comparison of mechanical engineering curricula containing internships between California State University Northridge and Ming Chi University of Technology. In: *Global J. of Engng. Educ.* 2011, 13(1), 39-44. ISSN 1328-3154.
- 17 VITKOVÁ, Ľ., I. SILÁČI a L. MICHALKA. The current topic of practice and research and its reflection in the pedagogical process. In: *Global J. of Engng. Educ.* 2017, 19(3), 180-185. ISSN 1328-3154.
- 18 KOVÁČOVÁ, E. Emocionálne prežívanie víťazstva a prehry vo svete mužov a žien. In: *Acta Universitatis Palackianae Olomucensis. Facultas Philosophica, Psychologica 35.* Olomouc: Universita Palackého v Olomouci, 2005. ISBN 80-244-1059-1.

- 19 *Dospeli vo formálnom vzdelávaní: Politika a prax v Európe* [online]. Education, Audiovisual and Culture Executive Agency, Eurydice, 2011 [cit. 2017-04-12]. Dostupné z: http://eacea.ec.europa.eu/education/eurydice/documents/thematic_reports/128SK.pdf
- 20 PLATKOVÁ OLEJÁROVÁ, G., K. KOMENSKÁ a J. KLEMBAROVÁ. *Akademická etika: akademická sloboda a medziludské vzťahy* [online]. Prešov: Prešovská univerzita, 2013, s. 54 [cit. 2017-03-10]. ISBN 978-80-555-1029-3. Dostupné z: <http://www.pulib.sk/web/kniznica/elpub/dokument/Platkova1>
- 21 BETÁK, N. a M. OŽVOLDOVÁ. Tvorba aktívneho vyučovacieho prostredia pri vyučovaní programovania. In: *Acta Facultatis Paedagogicae Universitatis Tyrnaviensis*. 2011, 15 (C serie), 86-97. ISBN 978-80-8082-514-0.
- 22 BONVELL, C. a J. EISON. *Active Learning: Creating Excitement in the Classroom* [online]. 2011, s. 121 [cit. 2018-01-15]. ISBN-1-878380-06-7. Dostupné z: <https://files.eric.ed.gov/fulltext/ED336049.pdf>
- 23 DALE, E. *Audio-Visual methods in teaching*. New York: Holt, Rinehart and Winston, 1969. 37- 41. ISBN 0039100545.
- 24 SADYKOVA, S., O. SEMENYUK, E. KHVAN a S. KUC. Development of students' creative skills through architectural workshops. In: *Global J. of Engng. Educ.* 2016, 18(3), 223-231. ISSN 1328-3154.
- 25 AVSEC, S. a S. KOCIJANCIC. The effect of the use of an inquiry-based approach in an open learning middle school hydraulic turbine optimisation course. In: *World Trans. on Engng. and Technol. Educ.* 2014, 12(3), 329- 337. ISSN 1446-2257.
- 26 ILKOVIČ, J., R. ŠPAČEK a Ľ. ILKOVIČOVÁ. Competency position of Bachelor's degree in education. *Global J. of Engng. Educ.* 2017, 19(2), 99-105. ISSN 1328-3154.
- 27 PINK, D. H. *Pohon. Překvapivá pravda o tom, co nás motivuje*. Nakladatelství ANAG, 2011. 107-108. ISBN 978-80-7263-671-6.
- 28 TAYLOR, W. C., a P. LABARRE. *Ako pracujú Maverici*. Bratislava: Easton Books, 2008. 8-71. ISBN 978-80-89217-87-8.
- 29 YU-JE. L., C. CHIA-HUI a C. CHING-YAW. The influences of interest in learning and learning hours on learning outcomes of vocational college students in Taiwan: using a teacher's instructional attitude as the moderator. In: *Global J. of Engng. Educ.* 2011, 13(3), 140-153. ISSN 1328-3154.
- 30 UZIAK, J. A project-based learning approach in an engineering curriculum. In: *Global J. of Engng. Educ.* 2016, 18(2), 119-123. ISSN 1328-3154.
- 31 ILKOVIČOVÁ, Ľ. a J. ILKOVIČ. Competition as an activating tool in architectonic education. *World Trans. on Engng and Technol. Educ.* 2018, 16(2), 127-133. ISSN 1446-2257.
- 32 YING, M. L., CH. L. SHU, Y. W. MING a SH. C. FARN. What causes the academic stress suffered by students at universities and colleges of technology? In: *World Trans. on Engng. and Technol. Educ.* 2009, 17(1), 77-8. ISSN 1446-2257.
- 33 CILENTO, K. *Why open architecture competitions are good for Architects, a counter argument* [online]. 2010 [cit. 2018-10-08]. Dostupné z: <https://www.archdaily.com/60705/why-open-architecture-competitions-are-good-for-architects-a-counter-argument>
- 34 POPELOVÁ, L. Vliv architektonických soutěží konce padesátých let a šedesátých let na vývoj architektonické formy. In: *Architektúra & urbanizmus. Časopis pre teóriu architektúry a urbanizmu*. 2014, 48(1-2), 54-73. ISSN 0044-8680.
- 35 *European implementastions 28*. Europe: La grande Arche, 2017. ISBN 978-2-914296-29-8.
- 36 ILKOVIČOVÁ, Ľ. *Identita architektúry priemyslu*. Bratislava: FA STU, 2013. 10-11. ISBN 978-80-227-4104-0.
- 37 *Modra* [online]. 2017 [cit. 2017-03-08]. Dostupné z: <http://slovakia.travel/modra>
<https://www.modra.sk/historia/ms-1062/p1=1062>
- 38 HRUBALA, M. Tehliarstvo v Modre od novoveku do roku 1939. In: *Dejiny tehliarstva na Slovensku. Zborník slovenského národného múzea. Archeológia. Supplementum*. 2011, 3, 58-63. ISBN 978-80-8060-262-8.
- 39 PETRÁNSKY, Ľ., M. PASTIERIKOVÁ. I. Bizmayer. Vydavateľstvo Q-EX, 2007, s. 229. ISBN 80-96959822.
- 40 ŽUDEJ, J., J. DUBOVSKÝ et al. *Dejiny Modry*. Modra: MÚ Modra, 2006. 519 -520. ISBN 80-969550-3-9.
- 41 SCHREIBER, J.J., *Popis slobodného kráľovského mesta Modry*. Modra: Pamätník národnej kultúry Matice slovenskej, Múzeum Ľudovíta Štúra v Modre, 1998. 53-54. ISBN 80-967416-3-2
- 42 SLOBODA, D. *Charakter sídelnej štruktúry Slovenska ako predpoklad pre komunálnu reformu* [online]. 2004 [cit. 2017-02-15]. Dostupné z: http://www.konzervativizmus.sk/upload/prezentacie/Sloboda_komreforma.pdf
- 43 *Cœur de quartier : le réaménagement de la place Croix de Pierre* [online]. 2017 [cit. 2018-11-05]. Dostupné z: <https://www.toulouseimmo9.com/coeur-quartier-croix-de-pierre-toulouse>
- 44 *La Croix de Pierre: un village en plein Toulouse* [online]. 2018 [cit. 2018-11-05]. Dostupné z: <http://www.toulouseimmobilier31.com/la-croix-de-pierre-un-village-en-plein-toulouse/>
- 45 *Bochnia. Local history* [online]. 2017 [cit. 2018-11-05]. Dostupné z: <https://sztetl.org.pl/en/towns/b/462-bochnia/96-local-history/66568-local-history>
- 46 *Bochnia – Salt Mine* [online]. 2018 [cit. 2018-10-15]. Dostupné z: <http://bochnia-mine.eu/>
- 47 SCHEJBAL, C. *Montánní turismus*. Ostrava: VŠB- TU Ostrava, 2016. ISBN 978-80-248-4019-2.
- 48 VASILOVÁ, M. *Využitie prípadových štúdií ako výskumnej metódy v marketingu* [online]. [cit. 2018-12-05]. Projekt IGM č. I -13-106-00 - UNIREFORM: Platforma pre vývoj a implementáciu inovatívnych foriem univerzitného vzdelávania. Dostupné z: http://www.academia.edu/4611822/Vyu%C5%BEitie_pr%C3%ADpadov%C3%BDch_%C5%A1t%C3%BAdi%C3%AD_ako_v%C3%BDskumnej_met%C3%B3dy_v_marketingu
- 49 *Participativní metody* [online]. 2018 [cit. 2018-11-13]. Dostupné z: <http://www.participativnimetody.cz>
- 50 ŠLAPETA, V. a V. JANDÁČEK. *Český funkcionalismus*. Brno: EXPO DATA, 2004, 5. ISBN 80-7293-113-X.
- 51 LÉNYI, P., ed. *Manuál súťaží a návrhov Slovenskej komory architektov*. Bratislava: SKA, 2016. 108-111. ISBN 978-80-972372-0-2.
- 52 ELLEDGE, J. *Urban walking isn't just good for the soul. It could save humanity* [online]. 2018 [cit. 2018-11-13]. Dostupné z: <https://www.theguardian.com/commentisfree/2018/aug/21/urban-walking-save-humanity-understand-cities>

Údaje k použitým obrázkom

Foto Ján Ilkovič:
Obr. 1, 2, 10, 11, 14, 38, 85, 86, 104, 105,

Foto Ľubica Ilkovičová:
Obr. 13, 102, 103, 117

Autorské obrázky:
Obr. 4, 5, 6, 7, 8, 12, 84, 128, 129

Autorské grafy:
Obr. 9, 18, 21, 24, 27, 30, 33, 36, 37, 40, 43, 46, 49, 52, 55, 58, 59, 63, 66, 69, 72, 75, 78, 81, 82, 83, 88, 90, 92, 94, 96, 98, 100, 101, 107, 109, 111, 113, 115, 116, 119, 121, 123, 125, 126, 127

Analýzy súťaží spracované autorsky:
Obr. 16, 17, 19, 20, 22, 23, 25, 26, 28, 29, 31, 32, 34, 35, 38, 39, 41, 42, 44, 45, 47, 48, 50, 51, 53, 54, 56, 57, 61, 62, 64, 65, 67, 68, 70, 71, 73, 74, 76, 77, 79, 80

Analýzy workshopov spracované autorsky:
Obr. 87, 89, 91, 93, 95, 97, 99, 106, 108, 110, 112, 114, 118, 120, 122, 124

Obr. 3 - zdroj: <https://www.institutfrancais.pl/pl/evs/22-spotkaniu-scienci-szkol-architektury-images-de-metropole>

Obr. 15 - zdroj: Mestský úrad Modra

Obr. 39 - zdroj: <https://www.google.com/maps>

Obr. 60 - zdroj: WA PK Krakov

Autorské tabuľky
Tab. 1 – Tab. 10

Zoznam študentov

Zoznam študentov, ktorých práce boli použité na analytické účely tejto publikácie. Mená sú uvedené v abecednom poradí. Autori ďakujú študentom, že svojou účasťou v súťaži dali zároveň súhlas na publikovanie prác pre študijné a vedecké účely. Vzhľadom na anonymnú formu súťaží a workshopov nebolo možné priradiť mená konkrétnych autorov k jednotlivým návrhom.

Študenti zo zahraničia*

Adam Gabor
Adam Liliana
Aliyev Ahad,
Antosik Hanna
Baranowska Joanna,
Bartnikowska Justyna
Blok Magdalena,
Bouret Zoe
Dizerbo Alex,
Dupont Ehovarn
Escobar Hernan,
Hernan Escobar
Hirrien Vincent,
Huron Marie
Chadefaud Amandine
Jacquemart Leslie,
Kaczorowska Maria,
Kaźmierczak Justyna,
Kiss Julia Furstand
Likhachova Yevheniia,
Lisiakiewicz Marta
Lukomska Paulina,
Michnowska Maria
Novruz Eyvazili,
Palagiewicz Patrycja
Pierre Adam
Posta Ferenc Posta
Rossa Karoline
Rouzet Mathieu
Virolle Maite
Wiciak Ewelina
Wróbel Marta

Študenti zo Slovenska

Belešová Zuzana
Berecová Kristína
Bučo Peter
Čičkán Pavol
Godiš Matúš
Horváth Matej
Horváthová Lenka
Hreha Rastislav
Jakeš Erik
Kamenská Nikola
Kiaček Juraj
Kliská Andrea
Kollárová Lucia
Komorná Alžbeta
Konrád Norbert
Koščová Andrea
Kozáková Petra
Krajč Filip
Krčméryová Monika
Krcho Michal
Kulifaj Ivan
Kusendová Simona
Kypus Jakub
Le Minh Hoang
Madudová Slavomíra
Masný Jakub
Novacká Jana
Souček Michal
Štrbíkova Mária
Švec Mikuláš
Tarhaničová Martina
Tejová Viktória
Tokovicsová Alena
Topilin Alexander
Vaňura Ján
Vdolečková Eva
Vnučko Kristián
Volná Marianna

---

* Zoznam študentov vychádza z dostupných zdrojov organizátorov súťaží

O autoroch

Ľubica Ilkovičová,

doc. Ing. arch., PhD.

Ukončila doktorandské štúdium na Fakulte architektúry STU v roku 1992, od tohto roku pôsobí na fakulte ako pedagóg. Od roku 2013 pôsobí vo funkcii docenta na Ústave konštrukcií v architektúre a inžinierskych stavieb FA STU. Zaoberá sa najmä problematikou výrobných a inžinierskych stavieb, s užším zameraním na identitu architektúry a konverziu architektúry priemyselných a poľnohospodárskych stavieb. Túto problematiku zároveň vyučuje v teoretických predmetoch, ale aj v predmetoch architektonického navrhovania. Jej vedecko - výskumné portfólio tvoria 4 vedecké monografie, viac ako 50 vedeckých publikácií, viac ako 70 odborných publikácií. Je autorkou 49 architektonických projektov a štúdií. Bola spoluriešiteľkou 10 vedeckých projektov, ktoré sa orientujú na problematiku architektúry výroby a konštrukcií v architektúre. Príspevky aktívne prezentovala na mnohých medzinárodných vedeckých konferenciách v zahraničí.

Ján Ilkovič,

doc. Ing. arch., PhD.

Ukončil doktorandské štúdiá na Fakulte architektúry STU v 1989. Za docenta bol vymenovaný v roku 1998. Od roku 2006 pôsobí vo funkcii vedúceho Ústavu konštrukcií v architektúre a inžinierskych stavieb na FA STU. V období od 2010 do 2018 pôsobil ako prodekan pre vzdelávanie a zahraničné mobility študentov a pedagógov na FA STU, pôsobil ako člen Vedeckej a umeleckej rady FA STU. Jeho vedecko-výskumná a pedagogická činnosť sa zameriava na oblasť navrhovania priemyselných a inžinierskych stavieb, na konverziu industriálnych budov a na navrhovanie a modelovanie architektonických konštrukcií. Je autorom 70 architektonických projektov a štúdií. Bol vedúcim riešiteľom 8 úspešných grantových projektov. V pedagogickej oblasti, najmä vo výučbe konštrukcií v architektúre, zaviedol niekoľko inovatívnych metód vedenia prednášok, cvičení a seminárov. Publikoval 5 monografií, viac ako 60 vedeckých príspevkov a vyše 120 odborných publikácií. Aktívne sa zúčastnil na viacerých domácich a zahraničných vedeckých konferenciách.

Yakoub Meziani,

Ing. arch., PhD.

Vyštudoval Fakultu architektúry STU v roku 2000. V rokoch 2004 – 2008 pôsobil v projekčných a realizátorských spoločnostiach, ktorých činnosť sa orientuje na priemyselné konštrukcie. Od roku 2008 pracuje ako odborný asistent na Ústave konštrukcií v architektúre a inžinierskych stavieb FA STU. Doktorandské štúdium ukončil v 2010. V pedagogickej a vedeckej činnosti sa orientuje na problematiku navrhovania a konštrukčných aspektov priemyselných a inžinierskych stavieb so zameraním na energetické zariadenia. Participoval na niekoľkých grantových projektoch ako riešiteľ a vedúci riešiteľ. Opublikoval 2 monografie, 34 odborných a vedeckých publikácií. Je autorom, alebo spoluautorom 20 architektonických projektov a štúdií. Zúčastnil sa mnohých vedeckých konferencií doma a v zahraničí. Zahraničnú spoluprácu orientuje najmä na farankofónne architektonické školy.

Prieniky vo vzdelávaní v rámci siete škôl architektúry REA

Autori	© doc. Ing. arch. Ľubica Ilkovičová, PhD. doc. Ing. arch. Ján Ilkovič, PhD. Ing. arch. Yakoub Meziani, PhD.
Grafická úprava	© doc. Ing. arch. Ľubica Ilkovičová, PhD. doc. Ing. arch. Ján Ilkovič, PhD. Ing. arch. Yakoub Meziani, PhD.
Počet strán	137
Počet znakov	133 155
Plocha obrázkov, grafov, tabuliek	12 953 cm ²
Počet AH	9,33 AH
Počet obrázkov	129 / z toho 15 ilustračných
Počet tabuliek	10
Návrh obálky	© Autorská úprava na základe návrhu Ing. arch. Andreja Maciaka, PhD.
Vydal:	© Vydavateľstvo SPEKTRUM STU, Mýtna 30, 811 07 Bratislava 1 1. vydanie, Bratislava 2018 Publikácia je nepredajná. Všetky práva vyhradené (DMR). Žiadna časť tejto publikácie nesmie byť nijakou formou reprodukovaná, ukladaná do informačných systémov alebo rozširovaná akýmkoľvek spôsobom bez predchádzajúceho súhlasu majiteľov práv, s výnimkou citácií s uvedením zdroja. V publikácii sa uvádzajú všetci majitelia autorských práv. Autori sa ospravedľujú, ak niekoho neúmyselne vynechali.
Financovanie	Publikácia vydaná s finančnou podporou z projektu KEGA č. 059STU-4/2016.
Náklad	elektronická forma publikácie [on line]
Dostupné na	https://www.fa.stuba.sk/sk/ustavy/ustav-konstrukcii-v-architekture-a-inzinierskych-stavieb.html?page_id=1614
Dostupné od	31.12.2018
ISBN	978-80-227-4874-2

Bratislava 2018